

**Стратегія розвитку
Глухівської міської
територіальної громади
до 2027 року та План заходів
з її реалізації на 2025-2027
роки**

Шановні жителі Глухівської громади, партнери та інвестори!

Мені надзвичайно приємно представити вам Стратегію розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року — ключовий документ, що визначає наш спільний шлях до розвитку, стійкості та відновлення.

Сьогодні ми стоїмо перед обличчям історичних викликів. Повномасштабна військова агресія та її наслідки, зокрема прикордонний статус нашої громади, вимагають від нас не просто планування, а сміливих, адаптивних та рішучих дій. Ця Стратегія — це наша відповідь на ці виклики, це дорожня карта, яка поєднує потреби військового часу з візією нашого майбутнього.

Стратегія ґрунтується на глибокому аналізі наших потужних історичних та культурних ресурсів, нашого освітнього потенціалу, а також на розумінні критичних

потреб у сфері безпеки, відновлення інфраструктури та підтримки економічної активності.

Наші ключові пріоритети на найближчі роки:

- **Безпека та Стійкість:** Забезпечення безпечних умов життя та діяльності, розвиток механізмів цивільного захисту та стійкості критичної інфраструктури.
- **Економічне Відновлення:** Створення умов для підтримки та релокації бізнесу, розвиток малого та середнього підприємництва, зокрема у сферах, пов'язаних з переробкою, сільським господарством та інноваціями, враховуючи прикордонні обмеження.
- **Людський Капітал та Якість Життя:** Модернізація освітніх та медичних послуг, підтримка ветеранів та внутрішньо переміщених осіб, збереження та розвиток нашої культурної спадщини.

Цей документ — результат спільної роботи. Він був розроблений за участі представників влади, бізнесу, освітніх закладів, громадських організацій та активних мешканців нашої громади. Це гарантує, що Стратегія відображає реальні потреби та прагнення глухівчан.

Ми закликаємо кожного — від підприємця до студента, від фахівця до партнера — долучитися до реалізації цієї Стратегії. Тільки спільними зусиллями, відповідальністю та вірою у власну громаду ми зможемо не лише відновити, але й розвинути Глухівщину, перетворивши виклики на можливості.

Глухів має майбутнє, і ми створюємо його сьогодні!

**З повагою,
міський голова**

Надія ВАЙЛО

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Перелік скорочень	8
1. Історичний розвиток громади	10
2. Загальна характеристика та географічне розташування громади	15
2.1 Розташування та адміністративно-територіальний поділ громади	15
2. Характеристика Сумської області та Шосткинського району	17
Сумська область	17
Шосткинський район	27
2.3 Порівняльна характеристика Глухівської МТГ та подібних громад	27
3. Природний потенціал громади	30
3.1 Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови	30
Ландшафтні особливості рельєфу	30
Характеристика ґрунтів	30
Структура земельного фонду	31
Лісові масиви	32
Природно-заповідний фонд	32
Водні ресурси	34
Корисні копалини	36
Кліматичні умови	37
3.2 Екологічна ситуація	37
Поточний стан атмосферного повітря	37
Поверхневі води	37
Стан водних ресурсів	37
Водопостачання та водовідведення	38
Стан ґрунтів	38
Управління відходами	39
Основні екологічні проблеми	39
4. Характеристика населення та трудових ресурсів	42
4.1 Населення Шосткинського району	42
4.2 Населення Глухівської громади	42
4.3 Зайнятість та доходи населення	46
5. Розвиток інфраструктури	48
5.1 Соціальна інфраструктура	48
Освіта	48
Загальна середня освіта	50
Дошкільна освіта	55
Позашкільна освіта	57
Охорона здоров'я	58
Адміністративні послуги	60
Соціальний захист населення	61
Культура	65
Фізична культура та спорт	72
Публічна безпека та правопорядок	74
5.2 Житлово-комунальна, транспортна інфраструктура	76
Житловий фонд	76
Комунальна інфраструктура та інженерні мережі	77
Послуги з управління відходами	78
5.3 Транспортна інфраструктура та зв'язок	79
Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та районним/обласним центром	79

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Залізничні перевезення.....	79
Поштовий зв'язок.....	80
Мобільний зв'язок та інтернет.....	81
5.4 Інфраструктура торгівлі та сфери послуг.....	81
5.5 Туристична інфраструктура	82
6. Містобудівна документація	86
7. Економічний розвиток.....	88
7.1 Структура економіки за видами економічної діяльності.....	88
Сільське господарство	88
Промисловий потенціал громади	88
7.2 Підприємницьке середовище.....	90
7.3 Інвестиційний потенціал громади	90
8. Фінансовий стан та бюджет територіальної громади.....	92
8.1 Доходи.....	92
8.2 Видатки	94
8.3 Фінансова спроможність громади у порівнянні з іншими громадами Сумської області	95
9. Система органів влади.....	97
9.1 Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету	97
9.2 Проектна діяльність. Участь у програмах співробітництва	101
9.3 Міжмуніципальне співробітництво	103
10. Органи самоорганізації населення та громадські об'єднання	104
11. Вплив війни на громаду	106
12. Результати опитування заінтересованих сторін та оцінка потреб бенефіціарів ...	107
12.1 Опитування мешканців Глухівської громади.....	107
12.2 Опитування представників бізнесу Глухівської громади.....	113
12.3 Оцінка потреб бенефіціарів	124
13. Система стратегічних та операційних цілей стратегії та план заходів з її реалізації	126
14. Впровадження і моніторинг стратегії	149
15. Узгодженість Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року зі Стратегією регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки.....	154
Додаток А – Інформація про водні об'єкти Глухівської МТГ	161
SWOT-аналіз.....	163

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Перелік таблиць

Таблиця 1.1 – Пам'ятки архітектури на території Глухівської громади	11
Таблиця 2.1 – Відстань від населених пунктів до адміністративного центру Глухівської міської ради	15
Таблиця 2.2 – Характеристики Глухівської МТГ	16
Таблиця 2.3 – Глухівська МТГ: адміністративно-територіальний поділ	17
Таблиця 2.4 – Характеристика районів області	18
Таблиця 2.5 – Порівняльна характеристика Глухівської МТГ та подібних громад	27
Таблиця 3.1 – Структура земельного фонду Глухівської МТГ в розрізі категорій земель	31
Таблиця 3.2 – Інформація щодо земель природно-заповідного призначення на території Глухівської МТГ	32
Таблиця 4.1 – Динаміка чисельності населення у колишньому Шосткинському районі та Сумській області	42
Таблиця 4.2 – Населення Глухівської МТГ	42
Таблиця 4.3 – Кількість населення Глухівської МТГ в розрізі старостинських округів і населених пунктів	43
Таблиця 4.4 – Динаміка середньої заробітної плати, грн	47
Таблиця 5.1 – Освітня мережа Глухівської МТГ	48
Таблиця 5.2 – Інформація про дітей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами	49
Таблиця 5.3 – Інклюзивне навчання	50
Таблиця 5.4 – Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ	50
Таблиця 5.5 – Результати ЗНО/НМТ-2022	53
Таблиця 5.6 – Результати НМТ-2023	53
Таблиця 5.7 – Результати НМТ-2024	53
Таблиця 5.8 – Показник найвищого балу з НМТ (200 балів)	53
Таблиця 5.9 – Характеристика мережі захисних споруд цивільного захисту закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ	54
Таблиця 5.10 – Характеристика мережі закладів дошкільної освіти Глухівської МТГ	55
Таблиця 5.11 – Характеристика мережі захисних споруд цивільного захисту закладів дошкільної освіти та дошкільних підрозділів Глухівської МТГ	56
Таблиця 5.12 – Характеристика мережі закладів позашкільної освіти Глухівської МТГ	57
Таблиця 5.13 – Показники охоплення дітей та юнацтва позашкільною освітою Глухівської МТГ	57
Таблиця 5.14 – Культурно-дозвілєва діяльність	66
Таблиця 5.15 – Бібліотечна справа	69
Таблиця 5.16 – Музейна справа	72
Таблиця 5.17 – Об'єкти спортивної інфраструктури Глухівської МТГ*	73
Таблиця 5.18 – Обладнання житлового фонду Глухівської міської ради (станом на 01.01.2025 р.)	76
Таблиця 5.19 – Поштові відділення Глухівської МТГ	80
Таблиця 5.20 – Кількість торгових закладів Глухівської МТГ	81
Таблиця 5.21 – Кількість об'єктів побутової інфраструктури м. Глухів	82
Таблиця 5.22 – Пам'ятки та об'єкти культурної спадщини Глухівської громади	83
Таблиця 6.1 – Генеральні плани населених пунктів Глухівської МТГ	86
Таблиця 8.1 – Доходи бюджету Глухівської МТГ	92
Таблиця 8.2 – Доходи загального фонду Глухівської МТГ	92
Таблиця 8.3 - Виконання планових показників надходжень доходів загального фонду бюджету Глухівської міської територіальної громади	92
Таблиця 8.4 – Структура видатків бюджету Глухівської МТГ	94
Таблиця 8.5 – Порівняння відносних показників фінансової спроможності Глухівської ТГ із сусідніми	95
Таблиця 8.6 – Місце громади в регіоні за показниками фінансової спроможності, 2021-2024 рр.	95
Таблиця 9.1 – Структура та чисельність апарату та структурних підрозділів Глухівської міської ради та її виконавчого комітету	98
Таблиця 10.1 – Громадські організації Глухівської МТГ	104
Таблиця 11.1 – Пошкоджені об'єкти на території Глухівської МТГ	106

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Таблиця 12.1 – Форма щодо вивчення потреб бенефіціарів	124
Таблиця 13.1 - Погодження стратегічних, операційних цілей та поточних завдань Стратегії..	128
Таблиця 13.2 - План проектних пропозицій та виконання завдань розвитку Глухівської міської ради в рамках Стратегії	132
Таблиця 14.1 - Стратегічна ціль А. - Розвиток громади успішного бізнес середовища, промислового та сільськогосподарського виробництва, туристичного потенціалу	149
Таблиця 14.2 - Стратегічна ціль Б. - Створення безпечного, комфортного та енергоефективного простору громади	150
Таблиця 14.3 - Стратегічна ціль В. - Розвиток людського потенціалу громади	151
Таблиця 15.1 - Аналіз узгодженості стратегічних цілей Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки.....	154
Таблиця 15.2 - Аналіз узгодженості операційних цілей Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки	156
Таблиця А-1 - Інформація щодо річок та струмків на території Глухівської МТГ.....	159
Таблиця А-2 - Інформація щодо площинних водних об'єктів (озера, ставки, водосховища, водойми) на території Глухівської МТГ.....	160

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Перелік рисунків

Рисунок 1.1 – Київська брама Глухівських міських укріплень.....	12
Рисунок 1.2 – Миколаївська церква	12
Рисунок 1.3 – Спасо-Преображенська церква	13
Рисунок 1.4 – Трьох-Анастасіївська церква.....	13
Рисунок 1.5 – Герб Глухівської громади	14
Рисунок 2.1 – Картографічне зображення Глухівської міської ради	15
Рисунок 2.2 – Географічне розташування Сумської області.....	18
Рисунок 3.1 – Структура ґрунтів Глухівської МТГ	30
Рисунок 3.2 – Структура земельних ресурсів Глухівської МТГ	31
Рисунок 3.3 – Чернечі джерела.....	35
Рисунок 3.4 – Павлівське озеро	35
Рисунок 3.5 – Скоропадське озеро	36
Рисунок 3.6 – Баницьке родовище кварцитів	36
Рисунок 4.1 – Динаміка чисельності населення Глухівської МТВ в розрізі адміністративного центру та старостинських округів.....	43
Рисунок 4.2 – Динаміка природного та міграційного руху населення по Глухівській МТГ, осіб.....	44
Рисунок 4.3 – Частки міського і сільського населення Глухівської МТГ.....	45
Рисунок 4.4 – Гендерна структура населення Глухівської МТГ	45
Рисунок 4.5 – Працездатне та непрацездатне населення Глухівської МТГ	45
Рисунок 4.6 – Статеві-вікова піраміда населення Глухівської МТГ	46
Рисунок 5.1 – Динаміка кількості дітей/учнів/вихованців у закладах освіти Глухівської МТГ ..	49
Рисунок 5.2 – Динаміка кількості дітей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами	49
Рисунок 5.3 – Схема розташування закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ	51
Рисунок 5.4 – Показник наповненості закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ ..	52
Рисунок 5.5 – Фактична вартість утримання 1 учня в закладах загальної середньої освіти Глухівської МТГ в 2023 році, грн.	52
Рисунок 5.6 – Схема розташування закладів дошкільної освіти Глухівської МТГ.....	55
Рисунок 5.7 - Відсоток охоплення дітей позашкільною освітою	57
Рисунок 5.8 – Схема розташування закладів охорони здоров'я Глухівської МТГ	59
Рисунок 5.9 – Динаміка кількості наданих послуг ЦНАП.....	61
Рисунок 5.10 – Схема розміщення закладів культури Глухівської МТГ	68
Рисунок 5.11 – Схема розміщення бібліотек Глухівської МТГ.....	71
Рисунок 5.12 – Схема розміщення об'єктів спортивної інфраструктури Глухівської МТГ	74
Рисунок 5.13 – Потужність котелень Глухівської МТГ, Гкал/год.....	78
Рисунок 5.14 – Залізнична станція Глухівської МТГ	80
Рисунок 6.1 – Забезпеченість містобудівною документацією на місцевому рівні	86
Рисунок 8.1 – Динаміка структури доходів бюджету Глухівської МТГ.....	92
Рисунок 8.2 – Динаміка структури доходів загального фонду бюджету Глухівської МТГ	93
Рисунок 8.3 – Структура надходжень у 2024 році.....	93
Рисунок 8.4 – Динаміка структури видатків бюджету Глухівської МТГ	94
Рисунок 12.1 – Вікова структура опитаних мешканців Глухівської громади.....	107
Рисунок 12.2 – Розподіл опитаних мешканців Глухівської громади за видами зайнятості....	107
Рисунок 12.3 – Частки відповідей на питання «Чи плануєте залишатись тут жити?»	108
Рисунок 12.4 – Частки відповідей на питання «Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували громаду?».....	108
Рисунок 12.5 – Частки відповідей на питання «Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників стану громади?»	109
Рисунок 12.6 – Частки відповідей на питання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?»	110
Рисунок 12.7 – Частки відповідей на питання «Оберіть три першочергових завдання, які необхідно виконати місцевій владі для розвитку міста».....	111
Рисунок 12.8 – Частки відповідей на питання «Чи вірите Ви у реалізацію завдань, вказаних у попередньому питанні?»	111
Рисунок 12.9 – Частки відповідей на питання «Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку?»	112

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 12.10 – Основні власники підприємств опитаних представників бізнесу Глухівської громади.....	113
Рисунок 12.11 – Сфери діяльності підприємств опитаних представників бізнесу Глухівської громади.....	114
Рисунок 12.12 – Ринки збуту.....	114
Рисунок 12.13 – Частки відповідей на питання «Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.?»	115
Рисунок 12.14 – Частки відповідей на питання «Чи є у Вашому регіоні (відмітьте усі відповідні твердження)?»	115
Рисунок 12.15 – Динаміка зміни чисельності працівників	116
Рисунок 12.16 – Частки відповідей на питання «Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого підприємства?»	116
Рисунок 12.17 – Плани щодо інвестування у розвиток бізнесу	117
Рисунок 12.18 – Географічне спрямування інвестицій	117
Рисунок 12.19 – Плани опитаних представників бізнесу щодо перенесення діяльності до іншої громади	118
Рисунок 12.20 – Причини перенесення бізнесу.....	118
Рисунок 12.21 – Частки відповідей на питання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?».....	119
Рисунок 12.22 – Частки відповідей на питання щодо пріоритетності завдань, які необхідно здійснити для розвитку громади	120
Рисунок 12.23 – Частки відповідей на питання «Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади?».....	121
Рисунок 12.24 – Частки відповідей на питання «Оцініть рівень співпраці вашого підприємства із зазначеними організаціями»	122
Рисунок 12.25 – Оцінка діяльності органів місцевого самоврядування.....	122
Рисунок 12.26 – Частки відповідей на питання «Яка Ваша загальна думка про Вашу громаду як місце для ведення бізнесу?»	123
Рисунок 13.1 - Стратегічні та операційні цілі Стратегії розвитку Глухівської міської ради	127
Рисунок 2.1 - Порівняльні переваги	166
Рисунок 2.2 - Виклики	168
Рисунок 2.3 - Ризики	170
Рисунок 2.4 - Протидія	172

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

БК	будинки культури
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ГАТІ	Глухівський агротехнічний інститут
ГМР	Глухівська міська рада
ГО	громадська організація
ГС	громадська спілка
ГУНП	головне управління національної поліції
ДНЗ	дошкільний навчальний заклад
ДЮСШ	дитяче-юнацька спортивна школа
ДЮФЛУ	дитяче-юнацька футбольна ліга України
ЗОШ	загальноосвітня школа
ЗС	захисна споруда
ЗСУ	Збройні Сили України
ІРЦ	інклюзивно-ресурсний центр
КЗ	комунальний заклад
КМУ	Кабінет Міністрів України
КНП	комунальне неприбуткове підприємство
КП	комунальне підприємство
КСК	культурно-спортивний комплекс
КУ	комунальна установа
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОМ	Міжнародна організація з міграції
МП	мале підприємство
МТГ	міська територіальна громада
НААН	Національна академія аграрних наук
НВК	навчально-виховний комбінат
НВФ	науково-виробнича фірма
НКС	нематеріальна культурна спадщина
НМТ	Національний мультипредметний тест
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
НУ	найпростіше укриття
ОДА	обласна державна адміністрація
ОДР	об'єкт дозвілєвої роботи
ООН	Організація об'єднаних націй
ООП	особливі освітні потреби
ОСББ	об'єднання співвласників багатопверхового будинку
ОЦЕМДМК	обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф
ПАТ	публічне акціонерне товариство
ПДФО	податок на доходи фізичних осіб
ПП	приватне підприємство
ПрАТ	приватне акціонерне товариство
ПРООН	Програма розвитку Організації об'єднаних націй
ПРУ	протирадіаційне укриття
РУП	районне управління поліції
СБК	сільський будинок культури
СНАУ	Сумський національний аграрний університет
ТДВ	товариство з додатковою відповідальністю
ТЕЦ	теплоелектростанція
ТОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
ТПВ	тверді побутові відходи
УВКБ ООН	Агенція ООН у справах біженців
ФАП	фельдшерсько-акушерський пункт
ФГ	фермерське господарство
ФОП	фізична особа-підприємець
ФП	фельдшерський пункт
ФСК	фізкультурно-спортивний клуб
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг
ЦПМСД	центр первинної медико-санітарної допомоги

1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Історія Глухова – це подорож крізь століття, від таємничих часів, коли на його місці лише зароджувалося життя, до епохи гетьманської слави та подальшого розвитку.

За літописами, перша згадка про Глухів датується 1152 роком. Однак, існують непрямі згадки (церковна література), що відносять заснування міста до 992 року, коли було створено Чернігівську єпархію, до складу якої увійшов Глухів. Проте, археологічні знахідки свідчать, що життя тут вирувало значно раніше, можливо, ще на початку нашої ери, близько 1800-1900 років тому. Звідки ж пішла назва "Глухів"? Існує кілька версій. Одні пов'язують її зі словом "глухий" у значенні "віддалений, малонаселений", адже колись тут були густі ліси та болота. Інші ж вважають, що назва походить від значення "укріплений, захищений", що вказує на важливу оборонну роль міста.

У часи Київської Русі Глухів був важливим форпостом Чернігівського князівства, захищаючи його південно-східні рубежі. Через місто проходили торгові шляхи, що з'єднували Київ з далекою Візантією, про що свідчать археологічні знахідки. Ще до нашествия монголо-татар на Русь місто стало центром Глухівського удільного князівства. У 1239 р. вони вторглися на територію сіверської землі, захопили Глухів, змістивши центр історичного життя князівства на північ.

Після монгольської навали Глухів потрапляє під владу Великого князівства Литовського, а згодом, після Люблінської унії, стає частиною Речі Посполитої. У 1644 році місто отримує магдебурзьке право, що дає поштовх розвитку місцевого самоврядування, торгівлі та ремесел. Глухів стає осередком козацтва, бере активну участь у визвольній боротьбі під проводом Богдана Хмельницького.

Найбільшої слави Глухів зажив у XVIII столітті, коли після зради гетьмана Івана Мазепи, Петро I у 1708 році обирає його столицею Лівобережної України. Глухів стає резиденцією гетьманів, тут приймаються важливі державні рішення. У місті панує атмосфера політичної та культурної ваги.

Саме в Глухові правили такі гетьмани, як Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол та Кирило Розумовський. Це був час розквіту міста, будівництва величних споруд. У 1730 році було засновано Глухівську співочу школу, яка стала кузнем музичних талантів. Саме тут навчалися Максим Березовський та Дмитро Бортнянський, чийі імена згодом прославили українську музику на весь світ. Водночас Глухів став центром розвитку ідеології українського державотворення. Саме тут наказний гетьман Павло Полуботок відстоював права і вольності українського народу, а щоденники генеральних канцеляристів Миколи Ханенка «Діаріуш або Журнал» (записи першої половини 1722 р.), щоденники Якова Марковича та інших менш відомих авторів стали новою формою літописання і вираження національного патріотизму. З історією міста пов'язані імена перекладача Генеральної військової канцелярії С. Дівовича, автора віршованого діалогу «Розмова Великоросії з Малоросією», українського філософа, просвітителя Я. Козельського та представника історіографії української державності П. Симоновського.

Після скасування гетьманства у 1764 році Глухів втрачає статус столиці, але залишається важливим адміністративним та торговим центром. У XIX столітті місто розвивається як центр торгівлі сільськогосподарською продукцією. З Глуховом пов'язані не тільки державницькі змагання останнього етапу Гетьманщини, а й українське відродження другої половини XIX - початку XX століть, представлене іменами Георгія Нарбута, Федора Уманця, Дмитра і Петра Дорошенків, Олександра Довженка, Федора Ернста, Миколи Василенка, родиною українських промисловців і меценатів Терещенків.

У радянський період Глухів стає промисловим містом, тут працюють підприємства харчової, легкої та машинобудівної галузей. Місто зазнало значних руйнувань під час Другої світової війни.

З проголошенням незалежності України у 1991 році розпочинається новий етап в історії Глухова. Місто поступово відроджується, зберігаючи свою історичну спадщину. У 2020 році було створено Глухівську міську територіальну громаду, що об'єднала місто та навколишні села.

Сьогодні Глухів – це місто з багатою історією, що дбайливо зберігає пам'ять про минуле та прагне до розвитку в майбутньому. Його історичні пам'ятки, такі як Глухівські ворота, Миколаївська церква та будинок Терещенків, є свідками славетної історії міста.

На сьогодні в Глухівській громаді розташовано 6 пам'яток архітектури національного значення та 30 пам'яток архітектури місцевого значення (табл. 1.1).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Таблиця 1.1 – Пам'ятки архітектури на території Глухівської громади

Пам'ятка	Дата	Місце
Пам'ятки архітектури національного значення		
Миколаївська церква	1693	площа Рудченка, 1
Спасо-Преображенська церква	1765	вул. Спаська, 4
Київська брама Глухівських міських укріплень	1766-1769	вул.Київська
Трьох-Анастасіївська церква	1884-1893	вул. Спаська, 2
Глухівський учительський інститут	1874	вул. Київська, 24
Пансіон Глухівської чоловічої гімназії	1870-1892	
Пам'ятки архітектури місцевого значення		
Вознесенська церква	1767-1867	Вознесенське кладовище
Садибний будинок Кочубеїв	1904	вул. Шевченка, 30
Будинок повітового земства та міської думи	1912-1915	вул. Київська, 51
Дворянське зібрання	1811	вул. Терещенків, 80
Глухівська Чоловіча гімназія	1880	вул. Київська
Жіноча гімназія	1896	вул. Вознесенська, 15.
Садиба Неплюєвих	1860	вул. Київська
Башта водогону	1927-1928	вул. Терещенків
Будинок А.Я.Терещенка	1870	вул. Терещенків, 45
Будинок П. Лютого	19 ст.	вул. Київська, 34
Садибний будинок міського голови Амосова	1910	вул. Вознесенська, 46
Будинок Г. Біловського	1855	пров. Михайлівський, 7
Ремісничє училище ім. М.А. Терещенка	1899-1904	вул. Терещенків, 70
Поштово-телеграфна контора (будинок Миклашевських)	1720	пров. Поштовий, 4
Чоловічий корпус земської лікарні	1879	вул. Інститутська, 3
Інфекційне відділення земської лікарні	1895	вул. Інститутська, 3
Безплатна лікарня св. Єфросинії	1879	вул. Київське, 47
Веригинське міське 4-х класне училище	1905-1906	пров. Шкільний, 1
Дитячий притулок М. Терещенка	1971	Історичне середмістя
Адміністративний будинок	1957	вул. Шевченка, 6,
Будинок А.Бештака	поч. XIX ст.	вул. Київська
Банк М.А. Терещенка	кін. XVIII ст.	вул. Шевченка, 10
Садибний будинок	поч. XIX ст	вул. Терещенків, 34
Житловий будинок	кін. XVIII ст.	вул. Путивльська, 3
Садиба Олександровичів	сер. XIX ст.	вул. Лугова, 3, 11, 13
Жіночий корпус земської лікарні	1880-1890	вул. Інститутська, 3
Будинок Шапоріних	II пол. XIX ст.	вул. Євгена Ковальчука, 14
Тюремний замок (повітовий острог)	кін. XVII ст.	пров. Спартака, 4
Трикласне міське училище Ф.Терещенка	1891	вул. Київська, 45
Особняк	1915	вул. Путивльська, 1

Символом міста є Київська брама (рис. 1.1). Це єдина споруда, що зберіглася від колишньої Глухівської фортеці. У XVIII столітті фортеця мала чотири брами, але до наших днів дійшла лише Київська. Вона була збудована за часів гетьманства Кирила Розумовського та слугувала головним в'їздом до міста з боку Києва. Брама виконана в стилі бароко з елементами класицизму. Її масивні стіни, арка та декоративні елементи вражають своєю величиною та нагадують про минулу могутність Глухова як гетьманської столиці. Сьогодні Київська брама є не лише архітектурною пам'яткою, але й музеєм, де можна дізнатися про історію міста та фортеці.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 1.1 – Київська брама Глухівських міських укріплень

Найстаріша споруда Глухова – Миколаївська церква (рис. 1.2). Її збудовано в стилі українського бароко на місці однойменної дерев'яної, відомої з документів, у 1683-1695 рр. Замовником був глухівський сотник Василь Ялоцький. У кінці XVII – на початку XVIII ст. деякий час правила за соборну і була головною домінантою Радного майдану. Перед нею відбувалися козацькі ради: 1708 р. тут було обрано гетьманом І. Скоропадського, 1727 р. – Д. Апостола, 1750 р. – К. Розумовського.

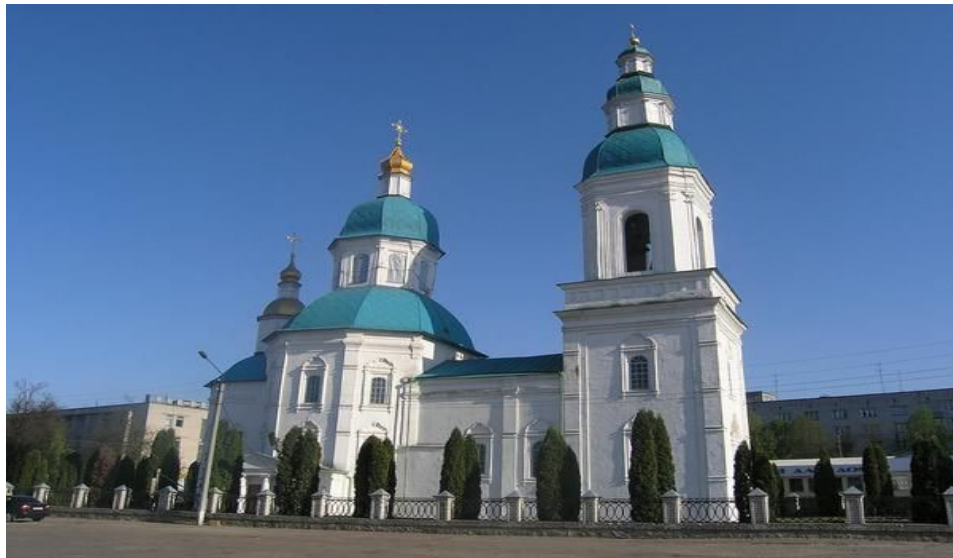

Рисунок 1.2 – Миколаївська церква

У радянський період церкву закрили, а повернули релігійній громаді у 1991 р. Вона є цінним зразком архітектури того часу та свідком багатьох історичних подій. Ця пам'ятка має статус Національного значення. Це унікальний зразок тридільного храму, один з найяскравіших архітектурних творів українського відродження кінця XVII століття. У розміщенні храму поширений в Україні принцип локалізації найважливіших громадських споруд таким чином, щоб їх можна було вільно оглядати з усіх боків. З огляду на це Миколаївська церква сприймається як храм-пам'ятник.

Спасо-Преображенська церква – ще одна важлива культова споруда Глухова (рис. 1.3). Її будівництво тривало протягом століття, тому в її архітектурі поєдналися елементи різних стилів – від бароко до класицизму. Церква збудована 1765 р. коштом отамана Генеральної армії Григорія Кологривого під наглядом архітектора Андрія Квасова. Не виключена участь у будівництві київського архітектора Івана Григоровича-Барського. Вона вражає своїми розмірами та величчю. Її висока дзвіниця та масивний купол видно з багатьох куточків міста.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 1.3 – Спасо-Преображенська церква

Трох-Анастасіївський собор – відносно нова споруда, збудована в кінці XIX століття. Собор виконаний в еклектичному стилі з елементами неовізантійського напрямку (рис. 1.4). Він має надзвичайно цінний декор в інтер'єрі. Сюжетні і декоративні розписи виконано у 1892-1893 рр. Програму їх було задано проектом А.Л. Гуна. Храм вражає своїми розмірами, багатством декору та величним куполом. Собор є важливим духовним центром міста та яскравим прикладом архітектури того часу.

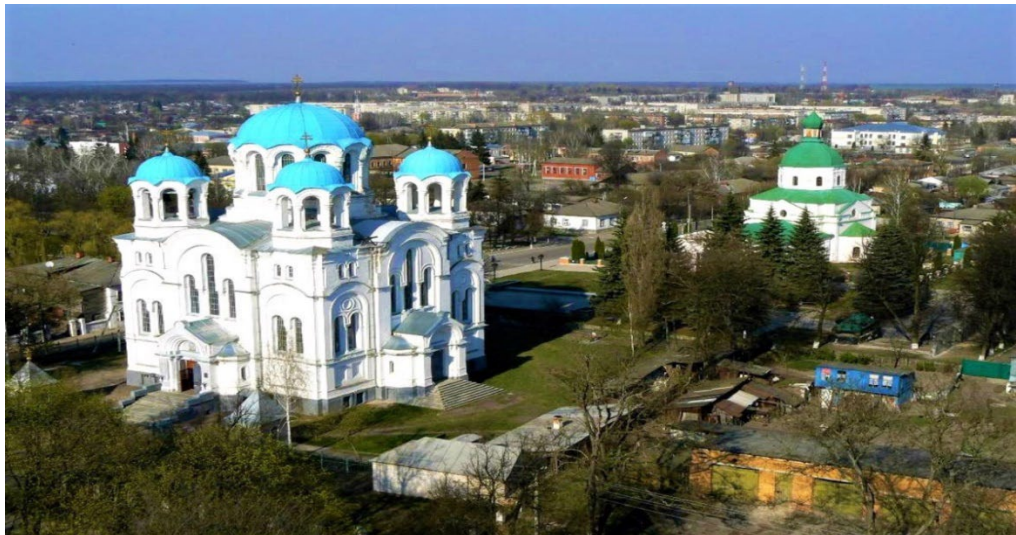

Рисунок 1.4 – Трох-Анастасіївська церква

Окрім перелічених пам'яток, у Глухові зберіглося чимало інших цікавих будівель, таких як колишні гімназії, адміністративні будівлі, житлові будинки XIX - початку XX століття. Вони створюють неповторний архітектурний ансамбль міста та розповідають про його історію. У місті зберіглося чимало історичних будівель, освячених іменами видатних українців. Старовинні міста, до яких належить і Глухів, становлять особливий тип комплексної культурної та історичної спадщини.

Кожен населений пункт громади має свою прекрасну і цікаву історію, яку неможливо описати у кількох рядках.

Біля села Будище – засновано Глухівський Петро-Павлівський монастир. Його настоятелями у різні періоди були: соратник гетьмана І. Мазепи Дмитро Ростовський та лідер гайдамацького руху, ідеолог коліївщини Мельхиседек Значко-Яворський; село Дунаєць – батьківщина відомого українського історика, автора п'ятитомної «Історії Малоросії» Миколи Маркевича; село Перемога – батьківщина художника Гавриленка Г.І., народного артиста України оперного співака Гурця О.В.; село Полошки – завдяки існуванню каоліних рудників, де добували глинку для посуду, історія Полошок пов'язана з родиною Скоропадських, нині збереглися залишки відомого парку Скоропадських, мала батьківщина митрополита Київського і Галицького Самуїла Миславського, засновниці першого дитячого музичного

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

театру Н.І. Сац; село Некрасове – батьківщини Коваленка Ю.О., учасника україно-російської війни, відомого вченого-археолога, співробітника Національного заповідника «Глухів».

Глухівську міську територіальну громаду було створено у 2020 році. Громада має власний герб та прапор. Офіційний герб Глухова був затверджений 4 червня 1782 року разом з іншими гербами Новгород-Сіверського намісництва. Цей герб мав складну структуру та відображав тогочасний адміністративний статус міста.

Сучасний герб Глухова базується на історичному, але з деякими змінами (рис. 1.5). Він являє собою щит, розділений на чотири частини:

- у лазуровому (синьому) полі дві золоті булави, покладені навхрест;
- у срібному полі червоне знамено (цей елемент часто опускається або замінюється іншим символом, наприклад, гербом Сумської області);
- у золотому полі на червоному держаку бунчук;
- у зеленому полі точений золотий постамент.

Існує також варіант герба, де в центрі щита розміщено карту Глухівської громади, а на ній – герб міста Глухова. Цей варіант символізує територіальне об'єднання міста та навколишніх сіл.

Рисунок 1.5 – Герб Глухівської громади

Прапор Глухівської громади був затверджений рішенням Глухівської міської ради. Він поєднує в собі історичні та сучасні символи, відображаючи спадщину та ідентичність громади. Він являє собою прямокутне полотнище, що складається з двох горизонтальних смуг малинового та блакитного кольорів. Використання малинового кольору підкреслює козацьке минуле Глухівщини, а блакитний колір символізує сучасний розвиток та прагнення до миру. Розміщення герба в центрі прапора підкреслює єдність та цілісність громади.

Таким чином, історичне минуле Глухівської громади є невід'ємною частиною історії України. Місто відіграло важливу роль у різні історичні епохи, було свідком та учасником багатьох важливих подій. Збереження та дослідження історичної спадщини є важливим для формування національної пам'яті та розвитку громади в сучасному світі.

Висновки

- 1. Територія нинішньої Глухівської громади має багату історичну спадщину, що сягає часів Київської Русі. Глухів був військовим форпостом.*
- 2. У XVIII столітті Глухів був столицею Лівобережної України, де правили такі гетьмани, як Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол та Кирило Розумовський.*
- 3. Всю історію свого існування Глухів виступав осередком торгівлі, ремесел, культурним та адміністративним центром.*

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ

2.1 РОЗТАШУВАННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ ГРОМАДИ

У 2020 році в Україні відбулася адміністративно-територіальна реформа, внаслідок якої було ліквідовано старі райони та створено нові, укрупнені. Глухівський район було ліквідовано, а його територія увійшла до складу новоствореного Шосткинського району.

Глухівська міська територіальна громада була утворена шляхом об'єднання міста Глухів з навколишніми селами та селищами.

З 01 грудня 2020 року були прийняті рішення про приєднання Баницької, Білокопитівської, Дунаєцької, Перемозької, Полошківської, Привільської, Семенівської, Уздицької сільських рад до Глухівської міської ради Шосткинського району Сумської області (рис. 2.1).

Рисунок 2.1 – Картографічне зображення Глухівської міської ради

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. №723-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Сумської області» до Глухівської міської ради увійшли 25 населених пунктів (міських – 1, сільських – 24).

Раніше зазначена територія входила до складу ліквідованого Глухівського району (1923-2020) із підпорядкованою територією міській раді Сумської області.

Найвіддаленіші від адміністративного центру Глухівської міської ради (м. Глухів) – села Сутиски, Щерби та Дунаєць – 30 км, с. Уздиця – 27 км. Найближче розташовані села: Заруцьке, Привілля, Москаленки – 9 км (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Відстань від населених пунктів до адміністративного центру Глухівської міської ради

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Назва населеного пункту	Відстань, км		
	До міської ради	До районного центру	До обласного центру
м. Глухів	0	42,8	139,2
с. Баничі	19	61,0	119,7
с. Будища	29	69,7	145,2
с. Мацкове	23	66,3	120,8
с. Білокопитове	12	55,1	152,4
с. Заруцьке	9	50,4	147,6
с-ще Будівельне	15	56,1	153,4
с. Дунаєць	25	58,9	139,7
с. Щебри	30	64,0	144,8
с. Сутиски	30	58,6	144,9
с. Перемога	15	56,8	124,7
с. Полошки	11	50,0	148,8
с. Привілля	9	49,9	149,7
с. Москаленки	9	52,2	148,8
с. Годунівка	11	43,9	148,1
с. Хотминівка	15	48,3	151,4
с. Вознесенське	15	47,0	156,4
с. Семенівка	12	53,6	134,4
с. Іонине	15	56,8	137,7
с. Калюжне	11	51,4	132,2
с. Кравченкове	10	51,1	133,3
с. Некрасове	10	51,8	137,0
с. Уздиця	27	61,2	128,2
с. Вікторове	21	63,4	122,5

Глухівська міська територіальна громада розташована в північно-східній частині України, на території Сумської області, є прикордонною з російською федерацією, межує з Березівською сільською, Есманською, Шалигинською селищними, Кролевецькою та Путивльською міськими територіальними громадами Сумської області. Загальна кількість зареєстрованого населення на території громади станом на жовтень 2024 р. становила 37 190 осіб, щільність зареєстрованого населення на 1 км² становить 81,5 осіб (табл. 2.2). На території громади проживає 23 902 особи.

Таблиця 2.2 – Характеристики Глухівської МТГ

Регіон	Площа, км ²	Площа громади у % до загальної площі району/області	Населення, тис. осіб	Населення громади у % до населення району/області	Густота населення (осіб/км ²)
Глухівська МТГ	456,49	-	37,190	-	81,5
Шосткинський район	5 072,3	8,9	167,615	22,18	33,04
Сумська область	23 834,0	1,9	970,793	3,83	40,73

Загальна площа громади 456,49 км².

Адміністративним та культурним центром об'єднаної громади є місто Глухів, який розміщений на відстані 140 км від обласного центру і зв'язаний з ним автошляхом загального користування державного значення Суми-Путивль-Глухів (Р-44). До м. Києва відстань від центру громади становить 307 км.

У Глухівській міській територіальній громаді утворено 7 старостинських округів. Це було затверджено рішенням десятої сесії Глухівської міської ради від 24 вересня 2021 року. Відповідно до цього рішення з грудня 2020 року до складу Глухівської міської ради входить (табл. 2.3):

- 1) м. Глухів (та с. Сліпород);
- 2) Баницький округ – с. Баничі, с. Будища, с. Мацкове;
- 3) Білокопитівський округ – с. Білокопитове, с. Заруцьке, с-ще Будівельне, с. Привілля, с. Годунівка, с. Москаленки, с. Хотминівка, с. Вознесенське;

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

- 4) Дунаєцький округ – с. Дунаєць, с. Щебри;
- 5) Перемозький округ – с. Перемога;
- 6) Полошківський округ – с. Полошки;
- 7) Семенівський округ – с. Семенівка, с. Іонине, с. Калюжне, с. Кравченкове, с. Некрасове;
- 8) Уздицький округ – с. Уздиця, с. Сутиски, с. Вікторове.

Таблиця 2.3 – Глухівська МТГ: адміністративно-територіальний поділ

Адміністративний центр – м. Глухів	24 населених пункти: Баничі, Будища, Мацкове, Білокопитове, Заруцьке, Будівельне, Привілля, Годунівка, Москаленко, Хотминівка, Вознесенське, Дунаєць, Сутиски, Щебри, Перемога, Полошки, Семенівка, Іонине, Калюжне, Кравченкове, Некрасове, Уздиця, Вікторове, Сліпород.	
Адміністративний центр / Старостинський округ	Назва населеного пункту	Площа населеного пункту, км ²
Адміністративний центр	Глухів	24,059
	с. Сліпород	0,892
Баницький	с. Баничі	2,883
	с. Будища	0,681
	с. Мацкове	0,566
Білокопитівський	с. Білокопитове	0,787
	с. Заруцьке	0,486
	с-ще. Будівельне	0,274
	с. Привілля	1,160
	с. Годунівка	0,901
	с. Москаленки	0,505
	с. Хотминівка	0,244
	с. Вознесенське	0,057
Дунаєцький	с. Дунаєць	3,694
	с. Щебри	0,665
Перемозький	с. Перемога	2,936
Полошківський	с. Полошки	3,559
Семенівський	с. Семенівка	0,901
	с. Іонине	0,409
	с. Калюжне	0,419
	с. Кравченкове	0,13
	с. Некрасове	3,829
Уздицький	с. Сутиски	0,347
	с. Уздиця	1,7
	с. Вікторове	0,961

2. ХАРАКТЕРИСТИКА СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ШОСТКИНСЬКОГО РАЙОНУ

Сумська область

Сумська область утворена 10.01.1939 р., вона розташована на північному сході України. Межує з Чернігівською, Полтавською та Харківською областями. Протяжність державного кордону Сумської області з російською федерацією є найбільшою серед інших областей України та складає 563,8 кілометра (з них 112 кілометрів – річковий кордон).

Площа області становить 23,8 тис. кв. кілометрів (протяжність північ-південь – до 300 кілометрів, захід-схід – 170 кілометрів), що співставна з площею окремих країн світу: Ізраїль – 22,1 тис. кв. кілометрів, Словенія – 20,3 тис. кв. кілометрів, Чорногорія – 13,8 тис. кв. кілометрів. Висота над рівнем моря – 246 метрів.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Відстань від міста Суми до міста Київ залізницею становить 350 кілометрів, шосейним шляхом – 359 кілометрів, до кордону з ЄС – близько 1000 кілометрів, до порту в місті Одеса – 800 кілометрів.

Рисунок 2.2 – Географічне розташування Сумської області

Регіон розташований у межах 2 природно-кліматичних зон – Полісся та Лісостеп. Ґрунтовий покрив представлено чорноземами типовими, опідзоленими, дерново-підзолистими, ясно-сірими, сірими лісовими, темно-сірими лісовими ґрунтами та здатен повністю задовольнити потреби області у виробництві рослинного білка, що використовується безпосередньо для харчування людей і відгодівлі сільськогосподарських тварин.

Відповідно до затвердженого адміністративно-територіального устрою базового рівня в Сумській області протягом 2015-2020 років утворено 51 об'єднану територіальну громаду (1490 населених пунктів), з них міських – 15, селищних – 15, сільських – 21. Перспективний план формування територій громад Сумської області затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. №598-р. Адміністративні центри та території територіальних громад затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. №723-р.

Усі створені в області об'єднані територіальні громади у 2020 році визнані Кабінетом Міністрів України спроможними (мають високий та середній рівень спроможності): 28 громад з високим рівнем спроможності та 23 – з середнім рівнем спроможності. Крім того, за критеріями оцінки рівня спроможності по показнику чисельності населення, що постійно проживає на території спроможної територіальної громади, високий рівень (більше 7 тис. осіб) мають 29 громад, середній рівень (від 3 до 7 тис. осіб) – 22 громади.

Таблиця 2.4 – Характеристика районів області

Райони	Кількість територіальних громад	Площа району, тис. кв. км	Кількість населених пунктів			Наявне населення, тис. осіб (2024 рік)*
			міста	селища	села	
Сумський	16	6,5	4	29	417	414,1
Охтирський	9	3,2	2	5	178	112,9
Роменський	8	3,9	1	7	289	107,6
Конотопський	8	5,2	4	17	289	168,6
Шосткинський	10	5,1	4	14	229	167,6
Сумська область	51	23,8	15	72	1402	970,8

* – за оперативними даними територіальних громад

Населення області. Демографічна ситуація Сумської області до 2022 року характеризувалась одним з найвищих рівнів депопуляції населення в Україні (низький рівень народжуваності, високий рівень смертності, міграційний відтік населення працездатного віку, особливо в сільській місцевості), змінами у статеві-віковій структурі (чисельність населення у віці понад 60 років – 26,9%, по Україні – 24,8%).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

За підсумками 2021 року питома вага населення області становила 2,5% від населення України. За чисельністю населення область займала 19 місце серед регіонів України. У 2018-2021 роках щорічне скорочення населення області прискорилося з 1,2% до 1,7% у рік та станом на 01.01.2022 в області проживало 1035,8 тис. осіб (близько 70% – міське).

Повномасштабна війна та її негативні наслідки лише поглибили демографічні проблеми в регіоні.

У 2024 році чисельність населення області за попередньою оцінкою становила 970,8 тис. осіб (з них 39,2% чоловіки, 46,8% жінки, 14% діти).

Окрім вищезазначених чинників на демографічну ситуацію, що склалася в регіоні, з 2022 року мають вплив міграційні процеси, пов'язані, перш за все, з масштабною міграцією жителів за кордон, особливо у 2022 році під час тимчасової окупації окремих територій, а також з внутрішньою міграцією у зв'язку з постійними обстрілами прикордонних громад та обов'язковою евакуацією цивільного населення з прикордоння на безпечні території. Це значною мірою впливає на кількісну, вікову та гендерну структуру населення регіону, оскільки залишили місця постійного проживання в основному люди працездатного віку, зокрема переважна більшість мігрантів – це жінки (усіх вікових груп) та діти, повернення яких буде залежати від безпекових чинників.

Воєнні дії, руйнування виробничої, соціальної, енергетичної інфраструктури, а також складна соціально-економічна ситуація, у тому числі невизначеність щодо повоєнного відновлення держави, підвищує ризики неповернення додому значної частки зазначеної категорії населення та загрожує демографічною кризою в середньостроковій та довгостроковій перспективі.

З огляду на зазначене, безпекові ризики – це вирішальний фактор впливу на всі чинники демографічної ситуації.

На цей час демографічними викликами є:

- низька народжуваність, пов'язана з міграцією, економічними чинниками, а також роз'єднанням сімей під час війни;
- висока смертність, зокрема передчасна, що пов'язана з різницею у тривалості життя між чоловіками та жінками, загибеллю від зовнішніх факторів внаслідок участі у військових діях та ракетних обстрілів, обмеженим доступом до медичної допомоги на прикордонних територіях;
- зменшення чисельності осіб допрацездатного віку, які є основою для відтворення трудових ресурсів, як наслідок, прогресування демографічного старіння, тобто зростання демографічного навантаження на осіб працездатного віку переважно за рахунок осіб старше працездатного віку та непрацездатних осіб, кількість яких збільшилась за роки війни;
- масштабна зовнішня та внутрішня міграції, сплески якої залежать від безпекової ситуації чисельність ВПО у регіоні у порівнянні з довоєнним періодом зросла у понад 8 разів, на цей час із облікованих з 24.02.2022 мешканців Сумської області – 64 тис. ВПО, контингент здобувачів дошкільної та загальної середньої освіти зменшився у порівнянні з 2021 роком на 17 тис. осіб);
- виїзд чоловіків за кордон для возз'єднання сімей у післявоєнному періоді.

Демографічні процеси мають суттєвий вплив на всі сфери життєдіяльності регіону, водночас рівень економічного і соціального розвитку є чутливим індикатором відтворення населення. Тому першочерговим завданням є створення передумов для відтворення людського потенціалу, зокрема це створення безпечного простору та можливостей для якісного життя громадян у прикордонному регіоні.

Безпекова ситуація та захист населення. Безпекова ситуація на території області у зв'язку з бойовими діями, які відбуваються на території Сумщини, залишається складною, але контрольованою.

Станом на 06.10.2024 в області зафіксовано понад 8,9 тис. пошкоджених об'єктів. (за попередніми розрахунками, орієнтовна сума для відновлення по зазначеним об'єктам обліковується біля 100 млрд. гривень), у тому числі: 6417 об'єктів житлового фонду; 208 закладів освіти; 79 закладів охорони здоров'я; 2265 інших (невійськових) об'єктів.

Найбільша кількість зруйнованих об'єктів обліковується у Сумському районі – 3310 об'єктів (Сумська міська територіальна громада – 891 об'єкт, Краснопільська селищна – 707 об'єктів, Білопільська міська – 638 об'єктів), Охтирському районі – 2624 об'єкти (Тростянецька міська територіальна громада – 751 об'єкт, Охтирська міська – 710 об'єктів,

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Великописарівська селищна – 659 об'єктів), Шосткинський район – 2244 об'єкти (Середино-Будська міська територіальна громада – 705 об'єктів, Шосткинська міська – 574 об'єкти, Есманська селищна – 281 об'єкт).

Відновлено 3515 пошкоджених об'єктів (39,2%).

Аналіз стану криміногенної ситуації у 2024 році свідчить про збільшення у всіх районах області скоєних кримінальних правопорушень на 16%, ніж у відповідному періоді 2023 року. Спостерігається зростання кількості особливо тяжких злочинів – на 92,7%, кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я – на 17%, очевидних умисних вбивств – на 51,2%, кримінальних правопорушень проти громадської безпеки – на 46,5%. Збільшилась питома вага особливо тяжких злочинів по області (17,2% проти 10,1% у 2023 році). Поряд з цим відбулось зменшення кількості тяжких злочинів на 6%, кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України – на 14,1%, умисних тяжких тілесних ушкоджень – на 19%, кримінальних правопорушень проти власності (крадіжки, шахрайства тощо) – на 12,2%, грабежів – на 7,1%, кількість хуліганств – на 38,2%.

Клімат. Клімат Сумської області помірно-континентальний. Середня річна температура повітря у 2023 році становила 8,3-9,7⁰С, що на 1,1-1,7⁰С вище за норму. Найвища температура повітря 31-35⁰С зареєстрована в липні-серпні, найнижча – 15-20⁰С морозу в січні. Річна сума опадів на переважній території області склала 460-715 мм, що становить 76-120% кліматичної річної норми, на сході – 745 мм (135% кліматичної річної норми).

Згідно з проведенням Сумським обласним центром з гідрометеорології аналізом даних спостережень метеостанцій області, клімат на Сумщині змінюється. За останні 15 років середня річна температура повітря була вищою за норму на 1-2⁰С.

Кліматичні зміни відбулися і по сезонах року. Весна, як правило, настає на 1-2 тижні раніше, тривалість її в середньому збільшилася, наростання тепла відбувається повільно, часто повертаються холоди та інтенсивні снігопади. Літо в більшості випадків жарке з меншою за норму кількістю опадів, однак спостерігається збільшення кількості меридіональних вторгнень холодного арктичного повітря, що спричиняє зростання інтенсивності таких явищ погоди, як шквали, сильні зливи, град. Осінь довга і, зазвичай, доволі тепла. Зима коротша, ніж раніше, дуже нестійка, як правило, тепліша за норму, з частими відлигами і різкими коливаннями температури повітря.

До основних причин змін клімату належить надмірна кількість парникових газів, які викликають парниковий ефект, що утворюються внаслідок неефективного споживання енергії, лісових пожеж, вирубування лісів, розорювання луків, степів, прибережних захисних смуг, земель сільськогосподарського призначення. Джерелами утворення парникових газів також є ТЕЦ, транспорт, сільське господарство, промисловість.

Сьогодні суттєвий внесок до обсягів викидів парникових газів додають бойові дії. Унаслідок понад двох років війни викиди парникових газів перевищують річний обсяг викидів деяких країн світу. Також військові дії перешкоджають ефективному впровадженню державної кліматичної політики і призводять до незворотних наслідків не лише для Сумської області та України, а й для всього європейського континенту та світу.

Транспортна інфраструктура. Регіон має розвинену транспортну систему, представлену залізничним, автомобільним та міським електричним транспортом. Проте, пасажирсько-транспортне сполучення з іншими регіонами України залишається незадовільним.

Міжміські автобуси в області забезпечуються мережею автостанцій «Сумиоблавто-транс». Пасажиропотік на центральному автовокзалі міста Суми становить 59 осіб/100 осіб (2021 рік) на годину.

Залізничний транспорт представлено Сумською дирекцією залізничних перевезень Південної залізниці та Конотопською дирекцією залізничних перевезень Південно-Західної залізниці. Найбільшими залізничними вузлами є Суми, Конотоп, Ворожба, Бахмач та Хутір-Михайлівський. Територія дирекції знаходиться між станціями Люботин-Білопілля та Свинківка-Пушкарне. Усього до дирекції відноситься 45 станцій, 30 з яких є вантажними.

На території Сумської області формуються евакуаційні вагони за маршрутом Суми-Київ та Шостка-Київ.

У місті Суми знаходиться аеропорт (належить до аеропортів класу «В» та має статус міжнародного вантажного), злітна смуга якого довжиною 2,5 кілометра та шириною 42 метри (дозволяє приймати повітряні судна). Аеродромний комплекс знаходиться в робочому стані, але на даний час не обслуговується у зв'язку з російською агресією.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

З початку повномасштабної війни в області пошкоджено 483 кілометри автомобільних доріг загального користування державного значення, 350 кілометрів – місцевого значення, зруйновано 19 мостових переходів, у тому числі на автомобільних дорогах загального користування державного значення – 10, місцевого значення – 9. Відновлено 13 мостових переходів, з них 6 – на державних дорогах, 7 – на місцевих дорогах.

Основною проблемою через безперервні бойові дії на Сумщині є постійні руйнування інфраструктурних об'єктів та штучних споруд на автомобільних дорогах, що створює небезпечні умови для життєдіяльності населення та становить загрозу безпеці дорожнього руху в цілому. Орієнтовна вартість повного відновлення доріг і штучних споруд по області становить 6,7 млрд. гривень.

Проблемним питанням дорожньої галузі залишається незадовільний стан автомобільних доріг області (зменшення виконаних робіт з реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів, експлуатаційного утримання доріг), що викликає передчасне зношення автотранспорту, подорожчання вартості пасажирських перевезень та недостатні обсяги бюджетного фінансування виконання ремонтних робіт на мережі автомобільних доріг.

Житлово-комунальне господарство. Протягом 2022-2023 років виконано заміну, реконструкцію та будівництво 30,9 кілометра водопровідних (31,1 млн. гривень) та 19,6 кілометра каналізаційних мереж (10,4 млн. гривень), проведено ремонт та реконструкцію 9 артезіанських свердловин (4,5 млн. гривень), ремонт 7 водонапірних веж (241,5 тис. гривень), ремонт 7 каналізаційних насосних станцій та 5 водопровідних насосних станцій (33,2 млн. гривень), встановлено 69 одиниць насосного обладнання на свердловинах та 7 одиниць на каналізаційних насосних станціях (9,2 млн. гривень).

Виконано заміну 6,1 кілометра теплових мереж, проведено роботи з модернізації 20 одиниць котельного обладнання (9,4 млн. гривень), здійснено капітальний ремонт 38,2 тис. кв. метрів вулиць та доріг (2021 рік – 246,9 тис. кв. метрів).

Протягом першого півріччя 2024 року виконано ремонт та заміну 0,23 кілометра водопровідних, 0,01 кілометра каналізаційних та 0,19 кілометра теплових мереж, виконано заміну 4 одиниць насосного обладнання на свердловинах та 5 одиниць насосного обладнання на каналізаційних насосних станціях, замінено 1396 одиниць енергозберігаючих джерел освітлення.

За період 2022-2024 років за рахунок місцевих бюджетів та допомоги міжнародних організацій підприємства теплового та водопровідно-каналізаційного господарства забезпечено 258 генераторами (88,6% від потреби). Забезпеченість теплопостачальних підприємств генераторами становить 88%, водоканалів – 89,4%.

Ураховуючи складну ситуацію, особлива увага приділяється впровадженню сучасних технологій на теплогенеруючих підприємствах та пошуку альтернативних джерел живлення для котелень. Із запланованих 11 об'єктів встановлено 2 одиниці загальною потужністю 6,78 МВт, тривають роботи з підключення 6 когенераційних установок загальною потужністю 11,5 МВт. Існує додатково потреба у встановленні 16 когенераційних установок загальною потужністю 87,3 МВт.

Пошкоджено 22 об'єкти житлово-комунального господарства, з яких 8 об'єктів теплового господарства, 14 об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства.

Охорона здоров'я. До спроможної мережі Сумського госпітального округу включено: 7 надкластерних закладів, 5 кластерних, 14 загальних лікарень. Первинну медичну допомогу надає 51 медичний заклад. Крім того, 20 приватних закладів та 21 фізична особа-підприємець уклали угоди з Національною службою здоров'я України щодо надання медичної допомоги населенню області.

Під час воєнного стану продовжувалась оптимізація закладів охорони здоров'я в рамках формування спроможної мережі області: припинено діяльність 7 малопотужних фельдшерсько-акушерських пунктів та фельдшерських пунктів. Обласний комунальний заклад «Сумське обласне бюро судово-медичної експертизи» передано у державну власність шляхом перетворення його у державну спеціалізовану установу.

Унаслідок збройної агресії російської федерації протягом 2022-2024 років пошкоджено 54 заклади охорони здоров'я, 3 з яких підлягають першочерговому відновленню. Станом на 01.01.2024 повністю відремонтовано 23 заклади, у тому числі у 2023 році – 13. На відновлення закладів охорони здоров'я за рахунок усіх джерел фінансування використано 18,9 млн. гривень. Через обстріли спостерігається постійний відтік населення з прикордонних громад, що впливає на роботу закладів охорони здоров'я, що знаходяться на цих територіях. У

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

результаті міграції населення створюється додаткове навантаження на лікувально-профілактичні заклади в частині обслуговування внутрішньо переміщених осіб. Протягом 2023 року за медичною допомогою звернулось 7728 тимчасово переміщених громадян, на первинній ланці медичної служби надано допомогу 2446 особам, у тому числі 627 дітям. Спеціалізовану медичну допомогу отримало 5282 особи, з них 1179 дітей. Існує проблема щодо відсутності державного фінансування медичних послуг, які надаються внутрішньо переміщеним особам без укладених декларацій з лікарем.

Медичне обслуговування населення, яке залишається в десятикілометровій зоні після оголошеної евакуації, здійснюється за принципом перетину меж цієї зони медичними працівниками для надання допомоги хворим та постраждалим або доставки пацієнтів у зворотному напрямку для передачі їх сімейним лікарям та іншим спеціалістам. Надання екстреної медичної допомоги цій категорії населення забезпечується бригадами екстреної (швидкої) медичної допомоги відповідних підрозділів КНП Сумської обласної ради «Сумський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» за принципом екстериторіальності обслуговування.

Функціонування електронної системи охорони здоров'я потребує удосконалення. Обробка, зберігання та захист персональних даних потребує залучення до штату лікарень відповідних спеціалістів, налаштування відповідної комп'ютерної мережі тощо.

Актуальною проблемою є дефіцит медичних кадрів. Станом на 01.01.2024 р. забезпеченість лікарями становила 34,1 на 10 тис. населення, середніми медичними працівниками – 76,3 (2021 рік – 34,9 та 80,3 відповідно). Укомплектованість лікарських посад на кінець 2023 року – 78,6%, у тому числі на первинному рівні медичної допомоги – 84,3% (2021 рік – 78,6% та 84,1% відповідно). Без лікарів функціонують 12 амбулаторій, без середніх медичних працівників – 25 ФАП та ФП, у 19 амбулаторіях та 32 ФАП та ФП працюють сумісники.

Станом на 01.01.2024 вимушено виїхали за кордон 122 працівники галузі охорони здоров'я, 292 працівники – мобілізовано до лав Збройних Сил України, 19 – беруть участь у виконанні завдань добровольчих формувань територіальних громад.

Потреба в лікарях становить 254 особи. У зв'язку з близьким розташуванням з країною-агресором, погіршенням безпекової ситуації є ризик поглиблення кадрового дефіциту, пов'язаного з від'їздом працівників на більш безпечні території.

Освіта. У 2024 році здобуття дітьми дошкільної освіти забезпечує 371 заклад (22,6 тис. дітей), із них – 213 закладів дошкільної освіти (19,6 тис. дітей). Порівняно із 2021 роком зменшилася кількість закладів на 50 одиниць, а кількість дітей на 6 тис. осіб.

Різними формами дошкільної освіти у віці від 3 до 5 років охоплено 25,9 тис. дітей (98,2% від їх загальної чисельності), що на 0,9% менше, ніж у 2021 році.

Функціонує 320 закладів загальної середньої освіти, у них – 86,9 тис. учнів (2022 рік – 362 заклади, 96,1 тис. учнів). Проблемним є наявність малочисельних шкіл, що призводить до високого показника вартості утримання одного учня. У 2021 році цей показник становив 32,1 тис. гривень, у 2023 році – 34,4 тис. гривень. Завантаженість закладів загальної середньої освіти області становить 52,1%.

У 2022-2024 роках для закладів загальної середньої освіти придбано 61 шкільний автобус. Також, у рамках співпраці з гуманітарними організаціями отримано 26 шкільних автобусів.

У 2021 році для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти області придбано 1524 ноутбуки на умовах співфінансування з державного та місцевого бюджетів. У 2022-2024 роках за сприяння Міністерства освіти і науки України для організації освіти за дистанційною формою навчання педагогічні працівники та учні отримали 10115 гаджетів.

Понад 92% закладів загальної середньої освіти області працюють за різними напрямками реалізації STEM-освіти з використанням STEM-підходів та STEM-технологій навчання.

З метою забезпечення дітей якісною освітою та надолуження освітніх втрат у Сумській області функціонують 43 цифрові освітні центри.

Для безпеки дітей у закладах загальної середньої освіти запроваджено проект «Офіцер служби освітньої безпеки», у першому етапі якого взяли участь 63 заклади загальної середньої освіти, під час другого етапу забезпечено охороною 49 закладів загальної середньої освіти.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

У 2023-2024 роках функціонувало 303 класи безпеки. У рамках ініціативи Міністерства внутрішніх справ України було надано пересувний (мобільний) клас безпеки, у якому отримали знання 5653 учні.

За період 2022-2024 років збільшився показник охоплення вихованням та навчанням дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти на 69,3% та в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти на 26,3%. Для дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти області облаштовано 214 ресурсних кімнат (2021 рік – 98 ресурсних кімнат).

Охоплено позашкільною освітою 55,3% дітей та учнівської молоді у 79 закладах позашкільної освіти. За період 2022-2024 років створено 2 заклади позашкільної освіти.

Створено реєстр обдарованих здобувачів освіти, розроблено методичні кейси для реалізації освітньої діяльності, проведено інтенсиви, де узяли участь понад 1100 учнів.

Психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж освітнього процесу забезпечують 689 спеціалістів, із яких 473 практичні психологи та 216 соціальних педагогів (2021 рік – 726 спеціалістів, із них 529 практичних психологів, 197 соціальних педагогів). Загальний показник забезпеченості закладів освіти фахівцями психологічної служби становить 72,7% від потреби.

В області функціонує 26 закладів професійної (професійно-технічної) освіти (2021 рік – 29 закладів), кількість здобувачів становить 8254 особи (2021 рік – 8971 особа).

З метою створення сучасного освітньо-виробничого середовища функціонує 16 навчально-практичних центрів та 16 центрів розвитку професійної кар'єри. У 2024 році розпочато роботу зі створення 4 навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням «Громадське харчування», «Електротехніка та відновлювальна енергетика», «Сільське господарство», «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Електромонтер контактної мережі», «Електромонтажник з освітлювальних мереж».

Функціонують 23 заклади фахової передвищої освіти (загальна кількість здобувачів освіти – 14468 осіб) та 6 закладів вищої освіти (19030 осіб).

Культура та туризм. Станом на 01.09.2024 мережа закладів культури Сумської області зменшилась та налічує 1140 закладів (станом на 24.02.2022 – 1164 заклади): 588 клубних установ, 495 бібліотек, мистецький заклад фахової передвищої освіти, 35 мистецьких шкіл, 14 музеїв, 3 історико-культурні заповідники, 2 театри, філармонія, науково-методичний центр культури і мистецтв.

Тимчасово призупинили свою діяльність більшість закладів культури, що розташовані у межах десятикілометрової зони від державного кордону України з країною-агресором. Водночас на базі Сумського національного академічного театру драми та музичної ім. М.С. Щепкіна з середини 2022 року здійснює свою діяльність Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр. Культурно-мистецьку діяльність в області забезпечують 4445 працівників, у мистецьких школах в 2023-2024 навчальному році початкову мистецьку освіту здобували 6836 учнів.

За період з 24.02.2022 до 01.09.2024 внаслідок збройної агресії російської федерації пошкоджено 76 клубних закладів, 24 бібліотеки, 8 мистецьких шкіл, 5 музеїв.

Станом на 01.09.2024 р. в області взято на облік 2559 пам'яток культурної спадщини та 242 щойно виявлені об'єкти. До Державного реєстру нерухомих пам'яток України внесено 2525 пам'яток культурної спадщини, у тому числі 77 – національного значення.

До Списку історичних місць України занесено 15 населених пунктів області, серед яких міста Путивль, Глухів, Ромни, що мають тисячолітню історію. Національний заповідник «Глухів», 2 державні історико-культурні заповідники обласного підпорядкування, 14 музеїв.

Музейними перлинами регіону є обласний художній музей ім. Н. Онацького, обласний краєзнавчий музей, Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О.М. Лазаревського, Музей кривошеїнського ткацтва, Лебединський міський художній музей імені Б.К. Руднева, Охтирський міський краєзнавчий музей, Шосткинський краєзнавчий музей та інші.

Соціальна захищеність населення – ключовий інструмент розвитку людського капіталу. Надається державна допомога сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, тимчасова державна допомога дітям та допомоги особам, які здійснюють догляд за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, у тому числі допомога на догляд, щомісячна компенсаційна виплата непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

особою, яка досягла 80-річного віку, тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату (за три квартали 2024 року виплачено 1298,8 млн. гривень, що на 114,6 млн. гривень більше за нарахування відповідного періоду минулого року).

Компенсаційні виплати фізичним особам, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі, що призначаються і виплачуються структурним підрозділом з питань соціального захисту населення, за три квартали 2024 року нараховані 2388 особам на загальну суму 46,7 млн. гривень.

У Єдиній інформаційній базі даних внутрішньо переміщених осіб обліковується 93490 осіб: 56123 жінки та 37367 чоловіків (із них 21929 дітей). Обласною комплексною програмою підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023-2024 роки передбачається надання матеріальної допомоги на лікування та подолання складних життєвих обставин внутрішньо переміщених осіб за їх місцем перебування на обліку, надання допомоги одному з батьків на кожну евакуйовану дитину (у 2024 році надано допомогу на 267 евакуйованих дітей на суму 534 тис. гривень).

На заходи з організації суспільно корисних робіт та запровадження трудової повинності, проведення широких інформаційних кампаній щодо професійного навчання/перенавчання, підтримки зайнятості і самозайнятості внутрішньо переміщених осіб у 2024 році направлено з місцевих бюджетів 660 тис. гривень.

До переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб в області включено 15 місць компактного проживання із 9 територіальних громад.

На території області можливе розміщення в закладах різного підпорядкування (всього 907 місць): 18 місць тимчасового (компактного) проживання (у наявності 100 вільних місць); транзитний центр (до 100 місць).

За підтримки Шведського Червоного Хреста Сумською обласною організацією Товариства Червоного Хреста України у місті Суми реалізується пілотний проєкт з будівництва модульного містечка для внутрішньо переміщених осіб. Планується встановлення модульних будинків на території Нижньосиригатської територіальної громади (10 будинків на 70 осіб, місткість будинків до 4, 6 та 9 осіб).

За програмою «Прихисток» 1826 осіб прихистили 4039 внутрішньо переміщених осіб.

Компенсація з січня по серпень 2024 року нарахована на суму 14,5 млн гривень.

Активно працюють кластери міжнародної гуманітарної допомоги основними з яких є: Кластер захисту, Кластер з питань житла та непродуковольчої допомоги, Кластер продовольчої безпеки та засобів до існування, Кластер з управління та координації місцями компактного проживання. Допомогу в облаштуванні місць тимчасового проживання надають УВКБ ООН, МОМ, благодійний фонд «АКТЕД», ГО «Проліска», Save the Children та інші.

Соціальні послуги організовані у всіх 51 територіальній громаді.

У Сумській області на сьогодні діють на обласному рівні 11 інтернатних установ, 2 центри соціально-психологічної реабілітації, 1 соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Основними надавачами соціальних послуг у територіальних громадах Сумської області є територіальні центри соціального обслуговування (10), центри надання соціальних послуг (32), центри соціальних служб (6), відділення з надання соціальних послуг догляду вдома (3), соціальний центр матері та дитини (1), Центр учасників бойових дій (1).

Соціальні послуги в області надають 67 комунальних установ – надавачів соціальних послуг обласного рівня та територіальних громад (охоплено більше 98 тис. осіб).

У цьому році 11 установ недержавного сектору залучилися до надання соціальних послуг, із них три не внесені до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

З 2023 року громади області розпочали участь у експериментальному проєкті із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості, що реалізовується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2023 р. №1049.

В області у 16 територіальних громадах запроваджено комплексну соціальну послугу з формування життєстійкості.

Соціальними послугами з формування життєстійкості охоплено 13441 особа, із них 268 осіб з числа ветеранів війни, членів їх родин, надано 15292 послуги (528 – ветеранам війни, членам їх родин).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

З початку 2024 року структурні підрозділи з питань соціального захисту населення сільських, селищних, міських рад отримали 2982 звернення/повідомлення щодо фактів домашнього насильства, з них щодо жінок – 2285, чоловіків – 460, дітей – 237, у тому числі осіб з інвалідністю – 51 (за 9 місяців 2023 року – 3336, з них щодо жінок – 2763, чоловіків – 504, дітей – 69, у тому числі осіб з інвалідністю – 36).

Для надання допомоги постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, в області функціонує 55 спеціалізованих служб підтримки таких осіб: 44 мобільні бригади соціально-психологічної допомоги (у тому числі 6 – за сприяння UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення), 4 спеціалізовані служби первинного соціально-психологічного консультування, 5 денних центрів, 4 кризові кімнати та 1 притулок.

Економіка. За період військової агресії російської федерації проти України область зазнала значних втрат: тимчасова окупація окремих територій області, неоціненні людські втрати, масштабні руйнування інфраструктурних та енергетичних об'єктів, виробничих потужностей та житлового фонду, розрив логістичних ланцюжків постачання та експорту, суттєві екологічні збитки, активні міграційні процеси, обов'язкова та вимушена евакуація населення, матеріальних і культурних цінностей, бізнесу з прикордоння тощо.

На цей час область вимушена працювати в умовах щоденних обстрілів, особливо прикордонних громад. Поряд з цим всі зусилля спрямовуються на мінімізацію негативного впливу збройного конфлікту на економіку регіону.

Сумська область за підсумками 2021 року була 17 за розмірами економіки серед регіонів України (за обсягом валового регіонального продукту – 105,3 млрд гривень). Питома вага валового регіонального продукту регіону у ВВП країни залишалась незмінною і становила 1,9%. Традиційними для регіону були такі види економічної діяльності: сільське господарство (25,3% у структурі валової доданої вартості), промисловість (22,3%), державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (10,8%), оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (9,1%).

У 2023-2024 роках регіональна економіка адаптувалася до викликів та ризиків воєнного часу. Суттєвим чинником підтримки стало запровадження Кабінетом Міністрів України механізмів з пом'якшення негативного впливу війни як на бізнес, так і населення в умовах постійної міжнародної фінансової допомоги, що сприяло поживленню економічної активності. Зокрема це реалізація державних програм стимулювання зайнятості, підприємництва, підтримки внутрішньо переміщених осіб тощо, таких як «Доступні кредити 5-7-9%», комплекс грантових програм «Робота», «Зроблено в Україні» та інші.

Водночас на цей час ключовими викликами залишаються: перебіг військових дій, високі безпекові ризики, руйнування енергетичної інфраструктури, що впливає на поживлення виробничої активності суб'єктів господарювання, складності транспортної логістики, що, у кінцевому підсумку, не дозволяють досягти довоєнного рівня розвитку.

Промисловий потенціал. Промисловість є рушієм прискорення економічного розвитку, якісних змін у структурі економіки, підвищення соціальних стандартів та обумовлює економічну безпеку як регіону, так країни в цілому.

Протягом 2022-2024 років уживались заходи, спрямовані на подолання негативних наслідків збройного конфлікту та підтримання стійкості регіону в умовах воєнного стану. Робота була направлена на збереження економічного потенціалу Сумщини, як наслідок, жодне з працюючих підприємств основного кола Сумської області не здійснило суттєвих заходів щодо релокації виробничих потужностей в інші регіони України. ГС «Сумський машинобудівний кластер енергетичного обладнання» впроваджувала заходи підтримки роботи підприємств машинобудівної галузі.

Економіка регіону функціонує в складних умовах: складна логістика, відключення електроенергії, постійні обстріли країною агресором прикордоння, що послабляє економічну активність бізнесу (великого, малого, середнього), споживачів. В області налічується близько 230 підприємств промислової галузі, на яких працює 30% осіб працездатного віку. У структурі валової доданої вартості області промисловість за підсумками 2021 року складала 22,3%.

Регіональний індекс промислової продукції в січні-червні 2024 року проти відповідного періоду 2023 року становив 103,5% (по Україні – 108,1%), за підсумками 2023 року – 115,6% (по Україні – 106,8%), у 2022 році спостерігалось значне падіння проти 2021 року та індекс складав 67,7% (по Україні – 63,3%), за підсумками 2021 року – 102% (по Україні – 101,9%).

Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у Сумській області у січні-липпні 2024 року становить 43,7 млрд. гривень, або +8,7% до відповідного періоду минулого

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

року, у 2023 році – 71,4 млрд. гривень, або +39,8%, у 2022 році – 51,1 млрд. гривень, або 16,8% (2021 рік – 61,4 млрд. гривень).

Сільське господарство. Сумщина має достатній людський та природний ресурсний потенціал для розвитку агропромислового комплексу. Площа сільськогосподарських угідь області досягає 1,7 млн. гектарів (4,1% від загальноукраїнського показника), з яких рілля – понад 1,2 млн. гектарів.

Сільське господарство області спеціалізується: у галузі рослинництва – на вирощуванні зернових та технічних культур, у галузі тваринництва – на виробництві молока та м'яса великої рогатої худоби, свиней, птиці.

У 2023 році виробництво продукції сільського господарства (у постійних цінах 2021 року) склало 50,5 млрд. гривень, або 99% проти 2022 року, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 42,7 млрд. гривень (102%), господарствах населення – 7,8 млрд. гривень (85,6%).

У загальному обсязі виробництва валової продукції сільського господарства області переважає продукція галузі рослинництва (у 2023 році – 91%, за категоріями виробництва – вироблена у сільськогосподарських підприємствах (84,5%).

У січні-липні 2024 року в сільськогосподарських підприємствах Сумської області індекс сільськогосподарської продукції становив 187,2% до відповідного періоду 2023 року, у тому числі продукція галузі рослинництва – у 2,2 рази більше до відповідного періоду 2023 року, тваринництва – 101,5%.

Сумщина займає друге місце серед регіонів України за площами конопель посівних та відома своїм науковим надбанням в світі. Площа посівів конопель в області становить 544,2 гектара, або близько 49% від загальної площі в Україні (у 2021 році – 412 гектарів). Вирощуванням цієї культури займаються шість суб'єктів господарювання. Загалом в Україні площа під коноплями посівними перевищує 1 тис. гектарів, вирощують цю культуру 23 суб'єкти господарювання.

Коноплі посівні мають широкий спектр застосування, зокрема в харчовій та легкій промисловості, будівельній галузі, фармації, косметології. При вирощуванні конопель відсутній негативний вплив на довкілля, а їх переробка характеризується безвідходністю виробництва.

На Сумщині розташовані дві наукові установи Національної академії аграрних наук України, які здійснюють діяльність із селекції та насінництва конопель, а саме: Інститут луб'яних культур НААН України та Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН України. З метою популяризації та розширення сфери використання продукції з конопель в області в 2023 році створено ГС «Слобожанське коноплярство».

Первинною переробкою конопель на Сумщині займаються ТОВ «Лінен оф Десна» (виробництво шпагату, щіток, паклей тощо), ТОВ «Сумикамволь» (утеплювачі, наповнювачі, текстиль тощо), Інститут луб'яних культур НААН України (переробка трести конопель на волокно), ТОВ «Десналенд» (харчові продукти), ТОВ «Конопляні будинки» (виробництво кистроблоків).

Інвестиційна діяльність. З початком повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію України у 2022 році інвестиційна активність в Сумській області значно знизилася. Основними проблемами стали безпекові питання та економічні обмеження.

За даними Національного банку України, обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку Сумської області (залишків) (інструменти участі в капіталі) станом на 31.12.2023 становив 335,6 млн. доларів США, станом на 31.12.2022 – 314 млн. доларів США, що у порівнянні до аналогічної дати 2021 року менше на 21,1% та 26,4% відповідно.

Спостерігаються деякі структурні зміни спрямування інвестицій за сферами економічної діяльності за підсумками довоєнного та воєнного періодів.

Станом на 31.12.2021 найвагоміші обсяги прямих інвестицій (залишків) були спрямовані до підприємств промисловості (65%), установ та організацій, що надають транспортні, поштові та кур'єрські послуги, ведуть складське господарство (7,3%), до підприємств, що займаються професійною, науковою та технічною діяльністю (6,4%). За підсумками 2023 року найбільший обсяг прямих інвестицій залишається в промисловій галузі – 64,7%. Однак збільшується частка прямих інвестицій в підприємства оптової та роздрібної торгівлі та підприємства, що надають послуги з ремонту автотранспортних засобів та

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

мотоциклів – 13,7%. Також спостерігається зростання прямих інвестицій в сільське, лісове та рибне господарство (11,2%).

Отже, війна знизила інвестиційну активність Сумської області через безпекові ризики та масштабні руйнування енергетичної, житлово-комунальної, соціальної та транспортної інфраструктури, відновлення якої потребує залучення значних інвестицій. Водночас близькість області до кордону з російською федерацією створює високі ризики для потенційних інвесторів, що суттєво обмежує залучення іноземного капіталу та перешкоджає реалізації інвестиційних проєктів, які потребують стабільності та довгострокових гарантій безпеки.

Шосткинський район

Шосткинський район – це адміністративно-територіальна одиниця на півночі Сумської області, яка відрізняється своїм промисловим потенціалом, багатою історією та мальовничою природою. До новоутвореного Шосткинського району увійшли території колишніх Шосткинського, Ямпільського, Серединобудського та Глухівського районів. Центром його є місто Шостка. Орієнтовна кількість населення – 186 тис. осіб.

На території Шосткинського району утворено 10 територіальних громад, з них 4 міські громади (Глухівська, Дружбівська, Середино-Будська, Шосткинська), 5 селищних (Есманська, Зноб-Новгородська, Свеська, Шалигинська, Ямпільська) та 1 сільська (Березівська) територіальна громада.

Основу економіки району складає хімічна промисловість, представлена великими підприємствами, такими як ПАТ «Азот». Виробництво мінеральних добрив, лаків, фарб та інших хімічних продуктів є головним напрямком промисловості.

2.3 Порівняльна характеристика Глухівської МТГ та подібних громад

Для порівняння основних показників розвитку Глухівської МТГ обрано:

- Путивльську територіальну громаду Сумської області, яка має схожі риси, але її географія менш урбанізована, оскільки більша частина громади займає сільські території;
- Новгород-Сіверську територіальну громаду Чернігівської області, її також поєднують міські й сільські території, але географічно можуть бути менш вигідно розташовані щодо міжнародних кордонів.

Основні порівняльні характеристики вищевказаних громад станом на 01.01.2022 р. наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Порівняльна характеристика Глухівської МТГ та подібних громад

Показник	Глухівська МТГ	Путивльська МТГ	Новгород-Сіверська МТГ
Демографія			
Населення на початок 2022 р., осіб	~35 000	~20 000	~25 000
Населення на початок 2001 р., осіб	~40 000	~25 000	~29 000
Приріст 2022-2001 р., %	-12,5%	-20%	-13,8%
Густота населення, осіб/км²	70-80	30-40	25-35
Чисельність міського населення, тис. осіб	31,0	13,5	14,2
Кількість населення адмінцентру, тис. осіб (%)	~30 (85%)	~13 (65%)	~14 (57%)
Частка осіб молодше працездатного віку, %	~16%	~18%	~15%
Частка осіб старше працездатного віку, %	~25%	~30%	~32%
Частка осіб працездатного віку, %	~59%	~52%	~53%
Кількість учнів, що навчається в навчальних закладах, осіб	~5 000	~3 000	~2 000
Кількість дошкільнят, що відвідують ЗДО, осіб	~700-800	~400	~300
Територія, км²	456,49	551,0	1803,56

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Показник	Глухівська МТГ	Путивльська МТГ	Новгород-Сіверська МТГ
Площа, км ²	24,06 (місто Глухів)	10,51 (місто Путивль)	11,8 (місто Новгород-Сіверський)
Кількість населених пунктів	25	56	85
Кількість старостинських округів	8	13	17
Економіка			
Кількість юридичних осіб платників податків на 10 тис. населення	~120-130	~90-100	~80-90
ФОП на 10 тис. населення, осіб	~450-500	~300-350	~250-300
Фінанси			
Надходження загального фонду на 1 мешканця, 2022 р., грн	~4 500-5 000	~3 800-4 200	~3 500-3 800
Дохідність земель (грн за км ²)	~90-100 тис. грн	~70-80 тис. грн	~60-70 тис. грн
Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду, %	~30-35%	~25-28%	~20-25%
Фіскальна віддача території, тис. грн/км ²	~8-10	~4-5	~3-4
Видатки загального фонду на одного мешканця, тис. грн	~5,0-5,5	~4,0-4,2	~3,8-4,0
Капітальні видатки на одного мешканця, грн	~900-1 000	~600-700	~400-500
Видатки на утримання апарату управління на одного мешканця, грн	~450	~550-600	~600-650
Індекс податкоспроможності, 2022 р.	~0,90	~0,75	~0,65
Об'єкти соціальної інфраструктури			
Заклади професійно-технічної / фахової освіти, од.	2	0	1
Кількість закладів дошкільної освіти, од.	13	12	10
Заклади середньої освіти, од.	10	25	20
Кількість закладів, що надають первинну медичну допомогу, од.	5	7	6

Ключовими порівняльними перевагами Глухівської громади можна назвати:

1. Більша густота населення. Зважаючи на той факт, що 82,3% мешканців громади проживає в адміністративному центрі, створюються передумови для формування центрів соціально-економічного зростання, належного забезпечення розвитку бізнесу кадрами та підвищення доступності та ефективності надання адміністративних та соціальних послуг населенню. При цьому порівняно незначна площа громади дозволяє успішно вирішувати питання доступності різних послуг для мешканців сіл. Важливо зазначити, що майже 60% мешканців – це люди працездатного віку, які можуть бути залучені до розвитку виробництва.

2. Розвинений економічний потенціал. В громаді працюють сільськогосподарські та промислові підприємства, діє розгалужена торгова мережа, наявні ресурси розвитку рекреаційного бізнесу. Це дозволяє забезпечувати більші питомі фінансові результати як підприємцям, так і бюджету МТГ. Як наслідок питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду сягає 35%, що є доволі високим значенням серед аналогічних за характеристиками громад.

3. Розгалужена мережа соціальних закладів. В Глухівській громаді сформована багаторівнева мережа закладів освіти, фізкультурно-спортивних та бібліотечно-клубних закладів, розвиток яких здатен забезпечити широкий спектр потреб мешканців.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Висновки

1. *Глухівська міська територіальна громада утворена 12 червня 2020 року у складі 25 населених пунктів, об'єднаних у 7 старостинських округів. Її площа складає 456,49 км²,*
2. *Розташування Глухівської громади на кордоні з російською федерацією створює безпекові загрози та вимагає додаткових зусиль для забезпечення нормальної життєдіяльності мешканців.*
3. *Адміністративним та культурним центром громади є місто Глухів, де проживає 82,3% мешканців ТГ. Через громаду прожить автошлях державного значення Суми-Путівль-Глухів (Р-44) та залізниця, яка з'єднує ТГ з іншими населеними пунктами Сумської області та України.*
4. *Перевагами Глухівської громади у порівнянні з подібними міськими ТГ-сусідами є вища щільність населення, значний промисловий та сільськогосподарський потенціал та розгалужена і багаторівнева мережа соціальних закладів.*

3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ

3.1 Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови

Ландшафтні особливості рельєфу

Глухівська територіальна громада розташована на півночі Сумської області і характеризується досить рівнинним рельєфом, що є типовим для Лівобережної України. Однак, навіть у межах цієї загальної рівнинності, можна виділити певні особливості рельєфу, які впливають на природні умови та господарську діяльність населення.

Основні риси рельєфу:

- пологохвиляста рівнина: це основний тип рельєфу громади. Поверхня поступово знижується з півночі на південь, утворюючи широкі долини річок;
- яри та балки: на території громади трапляються яри та балки, які розчленовують рельєф і надають йому більш різноманітного вигляду. Найчастіше вони утворюються внаслідок ерозійних процесів;
- лесові відклади: значна частина території громади вкрита лесовими породами, які сприяють утворенню ярів та балок;
- заплави річок: річки, що протікають територією громади, утворюють заплави – низькі ділянки, які періодично затоплюються під час повеней.

Розуміння особливостей рельєфу є важливим для раціонального використання природних ресурсів та сталого розвитку території.

Характеристика ґрунтів

Сумська область, розташована на північному сході України, характеризується переважанням родючих чорноземів, які є основою для розвитку сільського господарства регіону. Однак, ґрунтовий покрив області досить різноманітний і залежить від багатьох факторів, таких як рельєф, клімат, рослинність та материнські породи.

Глухівська громада розташована в зоні лісостепу, що значною мірою вплинуло на формування її ґрунтового покриву. Основними типами ґрунтів тут є опідзолені ґрунти. Вони сформувалися в умовах помірного клімату, достатнього зволоження і під впливом трав'янистої рослинності.

Рисунок 3.1 – Структура ґрунтів Глухівської МТГ

Родючі ґрунти Глухівської громади створюють сприятливі умови для вирощування різних сільськогосподарських культур.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Структура земельного фонду

Загальна площа земельних ресурсів громади складає 45649,00 га, з якої 31578,39 га (69,2%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі – 9540,67 га (20,9%), відкриті заболочені землі та без рослинного покриву – 1064,28 га (2,3%), під водою – 904,82 га (2,0%), забудована територія – 2560,85 га (5,6%). Основна частина земель сільськогосподарського призначення припадає на сільськогосподарські угіддя – 30728,40 га (67,3%), під господарськими будівлями і дворами – 554,97 га (1,2%), під господарськими шляхами і прогонами – 295,02 га (0,6%), які використовуються в сільському господарстві, що в комплексі з раціональним використанням створює потужний сільськогосподарський потенціал громади (табл. 3.1, рис. 3.2).

Таблиця 3.1 – Структура земельного фонду Глухівської МТГ в розрізі категорій земель

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення	31578,39	69,2%
в т.ч.:		
сільськогосподарські угіддя	30728,40	67,3%
в т.ч.:		
рілля	23891,56	52,3%
багаторічні насадження	504,99	1,1%
сіножаті	4301,02	9,4%
пасовища	2030,83	4,5%
під господарськими будівлями і дворами	554,97	1,2%
під господарськими шляхами і прогонами	295,02	0,6%
інші		
Ліси та інші лісовкриті площі	9540,67	20,9%
Забудовані землі	2560,85	5,6%
Відкриті заболочені землі та без рослинного покриву	1064,28	2,3%
Під водними об'єктами	904,82	2,0%

Рисунок 3.2 – Структура земельних ресурсів Глухівської МТГ

Важливим фактором капіталізації земельних ресурсів є їх актуальна нормативна грошова оцінка. У населених пунктах Глухівської МТГ остання нормативна грошова оцінка проводилась у 2021 році.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Збереження земельних ресурсів Глухівської міської територіальної громади є одним з ключових завдань для забезпечення сталого розвитку регіону. Комплексний підхід до вирішення цієї проблеми, що включає в себе заходи як на державному, так і на місцевому рівні, є необхідною умовою для збереження родючості ґрунтів і забезпечення продовольчої безпеки.

Лісові масиви

Природний скарб Глухівської МТГ – ліси, загальна площа яких складає 8,62 тис. га. Насадження відзначаються великою різноманітністю лісових порід – дуб, сосна, ялина, береза, вільха, осика, липа, модрина та інші.

Ліси, що вкривають значну частину території, є не лише джерелом деревини, а й важливим екологічним чинником. Вони очищають повітря, збагачують його киснем та є домом для багатьох видів тварин.

Луки і поля, вкриті різноманітними травами, є основою сільського господарства. Тут вирощують зернові, технічні культури та кормові трави.

Глухівщина має великий потенціал для розвитку сільського господарства, екологічного туризму та рекреації. За рахунок родючих земель і сприятливих кліматичних умов тут можна вирощувати різноманітні сільськогосподарські культури. Розвиток екологічного туризму дозволить зберегти природу і створити нові робочі місця.

Глухівська територіальна громада – це унікальний куточок України, де природа ще зберегла свою первозданну красу. Збереження і раціональне використання природних ресурсів є одним з найважливіших завдань для місцевої громади.

Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Глухівської міської ради налічує 10 об'єктів природно-заповідних територій загальною площею близько 143,857 га (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Інформація щодо земель природно-заповідного призначення на території Глухівської МТГ

№ з/п	Назва природно-заповідного об'єкту	Загальна площа, га	Місце розташування (місцеві ради)	Примітка
1	«Шагова» – гідрологічний заказник місцевого значення	136,0000	за межами села Вікторове	
<i>Ботанічні пам'ятки природи місцевого значення</i>				
2	Кедр сибірський	0,0100	село Полошки	
3	Гетьманський дуб	0,0145	місто Глухів	
4	Екзотичні дерева Глухівського державного педагогічного університету	0,7000	місто Глухів Глухівський педагогічний університет	площею 0,7000 га входить до складу земельної ділянки з кадастровим номером 5910300000:01:007:0476.
5	Дендрологічний парк місцевого значення	1,0400	місто Глухів, ДСГП «Ліси України»	на території ДСГП «Ліси України»с – 1,0400 га
<i>Гідрологічні пам'ятки природи місцевого значення</i>				
6	«Чернечі джерела»	5,2225	за межами міста Глухів	
7	Джерело	0,0500	Білокопитівський старостат	на території ДСГП «Ліси України»– 0,05 га
8	«Заруцькі джерела»	0,8000	за межами села Білокопитове	
9	Джерело біля села Вікторове	0,0200	за межами села Вікторове	враховано в заказник «Шагова»
Всього		143,857	-	-

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Збережені в природному стані дивовижні гідрологічні утворення самовитічних джерел води, які мають цінні смакові і лікувальні властивості: «Заруцькі джерела» в селі Заруцьке Білокопитівського старостату, «Джерело» — село Вікторове Уздицького старостату.

«Шагова» — гідрологічний заказник місцевого значення в Україні. Об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області, розташований за північною околицею с. Вікторове. Площа 136 га. Як об'єкт ПЗФ створений 18.11.2011 р. Статус надано для збереження в природному стані водно-болотного масиву з ділянками сіножатей в долині р. Есмань, що є регулятором водного режиму річки і рівня ґрунтових вод прилеглих територій. Забезпечує збереження цінних для регіону компонентів ландшафтного та біологічного різноманіття.

Заплавний гідрологічний комплекс є осередком зростання рідкісних та занесених до Червоної книги України видів рослин (пальчатокорінник травневий), рослинних угруповань з домінуванням латаття білого та глечиків жовтих, занесених до Зеленої книги, місцем мешкання тварин, занесених до Червоної книги України (горностай, мінога українська, лелека чорний, шуліка чорний, видра річкова, кажан пізній, нетопир лісовий).

У складі заказника гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерело біля села Вікторове» (0,02 га).

Кедр сибірський — ботанічна пам'ятка природи місцевого значення, об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області. Розташована у центрі села Полошки Глухівської міської ради. Площа — 0,01 га. Статус надано рішенням Сумської обласної ради від 23.12.1981 р. Охороняється дерево кедра сибірського віком близько 120 років, висотою 22 м та обхватом 2 м.

«Заруцькі джерела», Джерела «Ключі 3» — гідрологічна пам'ятка природи, об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області. Оголошений рішенням Сумського Облвиконкому №429[1] 20.07.1977 року та 19.10.2000 року на землях Заруцького вапнякового заводу.

Розташована у підніжжі правого корінного берега р. Клевень на східній околиці с.Заруцьке Глухівської міської ради. Площа — 0,8 га.

Охороняється місце витоку на поверхню 13 самовитічних джерел води доброї питної якості, що витікають із крейдяної гори та збираються у вигляді природної чаші та 2 окремих джерел. Джерела живлять річку Клевень.

Гетьманський дуб — ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області. Розташована в центральній частині міста Глухів, на вул. Терещенків. Площа 0,0145 га. Статус надано рішенням Сумської обласної ради від 19.10.2000 року, площу уточнено рішенням Сумської обласної ради від 27.06.2008 року. Статус присвоєно для збереження одного екземпляра дуба звичайного віком до 200 років, заввишки 32 м, з обхватом на висоті 1,3 м — 1,05 м). Пов'язаний з історією столиці Гетьманської України.

Екзотичні дерева Глухівського педуніверситету — ботанічна пам'ятка природи місцевого значення, об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області.

Розташована у центрі міста Глухів на території Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Площа — 0,70 га. Статус надано рішенням Сумської обласної ради від 04.03.1999 р.

Охороняється місце зростання групи дерев екзотичних порід віком близько 90 років. Тут зростають бархат амурський, горіх ведмежий, катальпа, тис ягідний, ялівець козацький, гінкго дволопатеве, глід «Півняча шпора», оцтове дерево.

Дендропарк ДСГП «Ліси України» — дендрологічний парк місцевого значення в Україні. Розташований при південній околиці міста Глухів Сумської області, на вул.Путивльській, 96 (подвір'я лісгоспу).

Площа 1,04 га. Статус надано згідно з рішенням облради від 16.09.2004 року та від 27.06.2008 року. Перебуває у віданні ДСГП «Ліси України».

Статус надано для збереження дендрологічного парку, створеного на території контори ДСГП «Ліси України». Унікальна колекція деревних та чагарникових порід рослин, серед яких види, занесені до Червоної книги України (тамарикс стрункий, клокичка периста) і велика кількість декоративних та екзотичних порід (бархат амурський, кедр сибірський, калина бульденеж, ліщина ведмежа, сумах коротковолосий).

«Чернечі джерела» — гідрологічна пам'ятка природи, об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області. Статус надано 16.09.2004 року. Площа — 5,22 га. Розташована на

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

виїзді з Глухова в напрямку Шостки. Охороняється два самовиливних джерела води у вигляді округлих чаш діаметром 8 та 10 м, що живлять р. Берізка та прилеглий болотний масив. Вода має гарні смакові якості і використовується населенням для побутових потреб і релігійних обрядів.

Джерело, Джерела «Ключі 4» – гідрологічна пам'ятка природи, об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області. Оголошений рішенням Сумського Облвиконкому №429[1] 20.07.1977 року на землях Глухівського лісгоспу (в урочищі «Туманщина», Слоутського лісництва, кв. 50, вид. 30). Розташована на захід від с. Годунівка, Глухівської міської ради у підніжжі правого корінного берега р. Есмань, притоки р. Клевень. Площа – 0,05 га.

Охороняється місце витоку на поверхню самовитічного джерела води доброї питної якості, що збирається у вигляді природної чаші.

Водні ресурси

Глухівська міська територіальна громада має значний водний потенціал. Річки, озера, ставки та інші водойми не лише надають регіону мальовничості, а й відіграють важливу роль у забезпеченні населення та господарства прісною водою.

Загальна площа водних ресурсів громади – 904,82 га.

Територією Глухівської громади протікає декілька річок, які належать до басейну Дніпра. Найбільшими з них є:

- Клевень: одна з найбільших річок регіону, яка протікає через центральну частину громади. Її береги вкриті мальовничими лісами та луками;
- Есмань: притока Клевені, яка також протікає через територію громади. Її води живлять численні ставки та озера;
- Шиїнка, Муравейня, Локня, Глібівка: ці річки, хоча і менші за розмірами, також відіграють важливу роль у формуванні гідрографічної мережі громади.

На території громади збережені в природному стані дивовижні гідрологічні утворення самовитічних джерел води, які мають цінні смакові і лікувальні властивості: «Заруцькі джерела» в селі Заруцьке та «Джерело» – село Вікторове та «Чернечі джерела» на околиці міста Глухів.

Заруцькі джерела – це унікальний природний об'єкт, розташований у підніжжі правого корінного берега річки Клевень на східній околиці села Заруцьке Глухівської міської ради. Ця природна пам'ятка славиться своїми цілющими властивостями та мальовничою красою.

Вода в джерелах має високу якість і вважається цілющою. Вона характеризується чистотою, прозорістю та стабільною температурою близько 5⁰C навіть у спекотну пору року.

Село Вікторове на Глухівщині славиться не лише своєю історією та мальовничими пейзажами, але й унікальним природним об'єктом – джерелом. Це місце, де з надр землі витікає чиста, прозора вода, приваблюючи місцевих жителів та гостей з-за меж села.

Вода у джерелі відрізняється особливою чистотою та прозорістю. Її смак свіжий і приємний. Джерело в селі має велике значення для місцевої громади. Воно є не лише джерелом чистої води, але й місцем відпочинку та зустрічей.

Чернечі джерела – це унікальна природна та історична пам'ятка, розташована на північно-західній околиці Глухова. Вони славляться своєю цілющою водою та мальовничою природою (рис. 3.3).

Рисунок 3.3 – Чернечі джерела

Історія Чернечих джерел сягає глибокої давнини. Переказують, що воду з них пив ще Новгород-Сіверський князь Ігор Святославович. Назва «Чернечі» походить від греблі, на якій у давні часи знаходилися млини Глухівського дівочого монастиря.

З джерелами пов'язано багато легенд. Кажуть, що вода в них має цілющі властивості і може зцілити від різних хвороб. Також існують легенди про скарби, заховані десь поблизу.

Тут витікає близько 13 самовитічних джерел. Вода в джерелах має високу якість і вважається цілющою. Вона характеризується чистотою, прозорістю та стабільною температурою. Місце вважається святим, а вода – цілющою. Над джерелами збудовано храм на честь Глинської ікони Різдва Пресвятої Богородиці. Біля джерел обладнані купальні, де можна зануритися в цілющу воду.

Сьогодні Чернечі джерела є популярним місцем паломництва та відпочинку. Люди приїжджають сюди, щоб набрати цілющої води, помолитися та насолодитися природою.

Двічі на місяць у храмі проводять службу, а щонеділі читають акафіст. Люди приходять і читають свої молитви.

Глухів, місто з багатою історією та мальовничою природою, пишається своїми озерами, які слугують не лише місцем відпочинку, а й важливим елементом екосистеми регіону. Серед них особливо виділяються Павлівське та Скоропадське озера.

Павлівське озеро – одне з найбільших водойм Глухова (рис. 3.4). Воно було створене штучно у 1961 році шляхом перекриття річки Есмань. Озеро має площу близько 75 гектарів.

Рисунок 3.4 – Павлівське озеро

Скоропадське озеро – це не просто водойма, а справжня перлина міста Глухова. Воно не лише тішить око своєю красою, а й має багату історію та культурне значення. Свою назву озеро отримало на честь гетьмана Івана Скоропадського, який відіграв важливу роль в історії України. Вважається, що саме за його часів озеро набуло свого сучасного вигляду. Хоча точна

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

дата виникнення озера невідома, існують легенди, що пов'язують його з давньоруськими часами. Воно знаходиться в самому центрі Глухова та займає площу близько 10 гектарів.(рис. 3.5).

Рисунок 3.5 – Скоропадське озеро

Корисні копалини

Територія Глухівської міської ради багата нерудними корисними копалинами. Переважно це ресурси для хімічної промисловості, будівельних матеріалів та палива. Унікальним є родовище високоякісних кварцитів у селі Баничі, відоме з XIX століття, і родовище високоякісної крейди в селищі Будівельне. На території району є також родовища торфу, суглинків, піску.

Баницьке родовище кварцитів – це справжнє природне диво, розташоване в селі Баничі Глухівської МТГ. Це єдине в Європі родовище, де видобувають кварцити з вмістом двоокису кремнію понад 99%. Цей унікальний мінерал має широке застосування в різних галузях промисловості, від виробництва мікросхем до космічних технологій.

Запаси родовища оцінюються в мільйони тон, що забезпечує сировиною промисловість на десятиліття вперед, а кварцит з Баницького родовища має високу якість і відповідає найвищим світовим стандартам.

Рисунок 3.6 – Баницьке родовище кварцитів

Селище Будівельне на Глухівщині приховує у своїх надрах справжнє природне багатство – родовище високоякісної крейди. Це родовище має важливе значення для регіону, забезпечуючи сировиною різноманітні галузі промисловості.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Історія розробки родовища крейди в Будівельному сягає багатьох десятиліть. Місцеві жителі здавна знали про наявність цього корисного копалин і використовували його для власних потреб. Промислова розробка родовища почала розвиватися в XX столітті.

Родовище крейди в Будівельному має велике значення для економіки регіону:

- робочі місця: видобуток і переробка крейди забезпечують робочими місцями місцеве населення;
- поповнення бюджету: податки від підприємств, що працюють на родовищі, є важливим джерелом доходу для місцевого бюджету;
- розвиток інфраструктури: розвиток родовища стимулює розвиток інфраструктури в регіоні.

Крейда з родовища в Будівельному відрізняється високою чистотою і білизною, що робить її особливо цінною для багатьох виробництв.

Кліматичні умови

Розміщена в зоні лісостепу північно-східної частини Сумщини Глухівщина характеризується помірно-континентальним кліматом, родючими чорноземами, багатою флорою і фауною. Клімат у населених пунктах громади помірно континентальний, зими помірно холодні. Середньодобова температура найхолоднішого місяця (січня) – $-6,7^{\circ}\text{C}$. Середньодобова температура найтеплішого місяця (липня) – $+19,6^{\circ}\text{C}$. Середньорічна кількість опадів – 646,8 мм.

3.2 Екологічна ситуація

Поточний стан атмосферного повітря

Сьогодні суттєвий внесок в стан атмосферного повітря Глухівщини додають бойові дії. Унаслідок понад двох років війни викиди парникових газів перевищують річний обсяг викидів деяких країн світу. Також військові дії перешкоджають ефективному впровадженню державної кліматичної політики і призводять до незворотних наслідків не лише для Сумської області та України, а й для всього європейського континенту та світу.

За статистичними даними у 2023 році в Україні викиди метану, діоксиду вуглецю та оксиду азоту (I), які віднесені до парникових газів, становили 67 966,9 тис тон, з них діоксиду вуглецю – 67 607 тис. тон, метану – 354,9 тис. тон, оксиду азоту (I) – 5 тис. тон.

В Сумській області загальні викиди метану, діоксиду вуглецю та оксиду азоту (I) у 2023 році становили 852,6 тис. тон, з них діоксиду вуглецю – 849,5 тис. тон, метану – 3,1 тис. тон, оксиду азоту (I) – 0,017 тис. тони.

Відсоток викидів парникових газів, зокрема метану, діоксиду вуглецю та оксиду азоту (I) по області від загального забруднення цими газами по Україні у 2023 році становить 1,25%.

Секторами з найбільшими викидами парникових газів є енергетика, що включає всі процеси спалювання викопного палива, промисловість та сільське господарство.

Поверхневі води

Глухівська міська рада розташована у північно-східній частині України, у межах найбільш низинної частини Українського Полісся, образ якого довершує річка Есмань на берегах якої розкинувся адміністративний центр міської ради місто Глухів. На річці є кілька великих загат. Територія міста знаходиться в межах Воронезького кристалічного масиву, а саме на його південно-західному схилі. Тому тут присутні хвилясто-горбисті форми поверхні, складені переважно піщаними і супіщаними льодовиковими відкладами.

Загалом по території громади протікає 6 річок, розташовано 40 площинних водних об'єктів (Додаток А). Стан водних ресурсів міської ради характеризується як стабільний. У наш час стікання шкідливих речовин до озер практично нівельоване. В річці та озерах водиться різноманітна риба: карась сріблястий (малоцінний інвазійний вид, потребує винищення), карась золотий (занесений до Червоної книги, значно кращий на смак від карася сріблястого), короп, лин, окунь та багато інших; також є раки, змії, жаби та інше.

Стан водних ресурсів

Останніми роками в басейнах річок Глухівської міської ради, як і в басейнах річок Сумської області, та і по всій Україні в цілому, спостерігається зниження рівня водності.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Причиною малої водності є зменшення надходження води з водозбірної площі річок через незначну кількість опадів, надмірну зарегульованість малих та середніх річок, а також вплив високих температур повітря. Періоди маловоддя негативно відображаються на умовах забезпечення потреб у водних ресурсах та безпеки життєдіяльності населення.

Враховуючи маловодність, населення та галузі економіки міської ради на даний час не мають проблем щодо споживання води у кількісному відношенні.

Водопостачання та водовідведення

Перед водокористувачами населених пунктів міської ради, насамперед підприємствами водоканалу та житлово-комунального господарства, стоїть проблема продовження реконструкції водоінних та каналізаційних мереж, з причини зношеності яких досягли великих масштабів втрати свіжої води при її транспортуванні.

Частина сільських населених пунктів не мають централізованого водопостачання і для питних потреб використовують ґрунтові води, внаслідок чого зазнають забруднення мінеральними та органічними сполуками. Ці води часто не відповідають вимогам, які пред'являються до питної води.

Слід зазначити, що забезпеченість ресурсами підземних вод території міської ради рівномірна.

Відкриті водойми Глухівщини – річка Есмань та озера Скоропадське, Павлівське та Чернечча – перебувають в межах норм за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками.

Стан ґрунтів

Глухівська міська рада розташовується у південних межах зони мішаних лісів у східній частині Українського Полісся.

Ґрунти зони дерново-підзолисті і болотні. Основний тип ґрунтів – намиті опідзолені та дерново-підзолисті неоглеєні і глеюваті ґрунти. Поширені також ясно-сірі і сірі опідзолені слабозмиті ґрунти. Сірі опідзолені ґрунти утворюються під листяними лісами з трав'яним покривом під дією підзолистого і дернового процесів ґрунтоутворення. Сірі опідзолені ґрунти на відміну від дерново-підзолистих мають більш виражений гумусний горизонт глибиною 15-35 см. За ступенем підзолисті, вмістом гумусу і товщиною гумусного горизонту сірі лісові ґрунти поділяються на світло-сірі, сірі та темно-сірі.

Висока розораність території та екстенсивне освоєння земель у минулому призвели до їх деградації та зниження родючості. Найвагомішими трансформаційними процесами, які зумовили порушення структурно-функціональної організації ландшафтів, були заміна природних екологічностабілізуючих угідь орними землями та формування антропогенних типів ландшафтів – агроландшафтів, які належать до спрощених та нестабільних систем із низькою здатністю до саморегуляції.

Родючість ґрунтів за вказаною шкалою порівняно з іншими регіонами України є вище середньої. Сучасний стан використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафтів. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму, і протягом років залишилась майже незмінною.

Так, із загальної площі міської ради (45,6 тис. гектарів) 30,7 тис. гектарів або 67,3% займають сільськогосподарські угіддя, у тому числі рілля – 23892 гектара (52,3%).

Стан використання ґрунтів вимагає вжиття нагальних науково обґрунтованих заходів, направлених на підвищення родючості ґрунтів та одержання екологічно чистих продуктів харчування. Заходи із охорони земельних ресурсів та їх раціонального використання різнопланові та різноманітні, проте найефективніше працюють у комплексі, єдиною системою, взаємодоповнюючи та посилюючи дію усіх інших. Ведення землеробства з великим дефіцитом балансу гумусу спричиняє істотні зміни показників родючості ґрунтів.

Охорона земель – це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського і лісгосподарського призначення, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісгосподарського призначення, забезпечення особливого режиму

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Управління відходами

На початку 2021 року на території Глухівської міської ради почали активно запроваджувати систему роздільного сортування сміття. Активісти за власні кошти встановлювали майданчики для збору пластикового та металевого сміття. За збір побутових відходів відповідальний ТОВ «Зеленбуд». Видаленням побутових відходів займається КП «Житловий комунальний центр» Глухівської міської ради на паспортизованому полігоні для ТПВ.

Удосконалений полігон твердих побутових відходів в м. Глухів Сумської області потребує реконструкції (влаштування карти №2 – під тверді побутові відходи та карти №3 – під відходи від руйнації).

Станом на 01.04.2024 року потужність першої карти удосконаленого полігону твердих побутових відходів в м. Глухів Сумської області заповнена на 114,2% (захоронено 107,2 т ТПВ), що унеможливає подальше захоронення відходів та може привести до поширення несанкціонованих сміттєзвалищ та екологічної небезпеки на території громади. Початковим проектом 2007 року передбачалося будівництво господарської частини та 3-х карт потужністю 280 тис. тон, для чого у 2012 році було виділено земельну ділянку площею 6,0 га. Проте у зв'язку з обмеженням обсягом бюджету міста та області у 2013 році було відкориговано кошторисну частину ПКД та побудовано тільки під'їзну дорогу, господарську частину та робочу карту №1 потужністю 94 тис. тон, та ще 3,3 га відведеної земельної ділянки залишилися незадіяними.

Основні екологічні проблеми

Двома найбільш гострими екологічними проблемами для Глухівської громади є нітратне забруднення ґрунтових вод та розміщення на території громади худобомогильників тварин, які пали від сибірки.

Нітратне забруднення ґрунтових вод. В умовах воєнного стану, коли постійно існує загроза пошкодження інфраструктури водопостачання, нестачі підготовленого персоналу, підвищеного ризику забруднення ресурсів підземних вод внаслідок бойових дій, постійно існує гострий ризик виникнення та розповсюдження інфекційних захворювань, що передаються водним шляхом, як то холера, черевний тиф, дизентерія, вірусний гепатит А тощо.

Альтернативними джерелами водопостачання населення є джерела децентралізованого водопостачання – колодязі, які живляться ґрунтовими водами. Існує 106 колодязів громадського користування, а скільки діючих індивідуальних джерел достеменно невідомо.

Ґрунтові води, якими наповнюються колодязі, все частіше мають високий рівень нітратного забруднення. Як відомо, нітрати несуть для здоров'я людини велику небезпеку, як хімічні сполуки, яким притаманні мутагенність і канцерогенна дія. Особливо небезпечні нітрати для дітей до 3-х років, у яких при вживанні такої води виникає метгемоглобінемія. Метгемоглобінемія обумовлена токсичною дією нітратів, яка полягає у кисневому голодуванні тканини (гіпоксії), що розвивається внаслідок порушення транспортування кисню кров'ю та може закінчитися летально.

На території Глухівської міської ради 70% джерел децентралізованого водопостачання забруднені нітратами. При цьому вміст нітратів коливається від 58 до 417 мг/л при нормі 50 мг/л відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Вода питна. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної до споживання людиною».

Для попередження негативного впливу нітратів на здоров'я населення та запобігання виникненню отруєнь і захворювань необхідно:

1. Постійно контролювати якість питної води, якою забезпечується населення.
2. Не вживати питну воду із колодязів і каптажів, в яких вміст нітратів перевищує нормативні показники (50 мг/л). Особливо це стосується дітей та вагітних жінок. Для приготування їжі та питних цілей дітей до 3-х років використовувати чисту від нітратів питну воду.
3. При виявленні перевищеного вмісту нітратів в воді встановити на колодязях, які складають потенційну загрозу для здоров'я людей, попереджувальні таблички.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

4. Дотримуватися гігієнічних вимог при облаштуванні та експлуатації колодязів (ізолювання стін колодязів, облаштування глиняного замка, огороження, навісу, кришки, загального відра тощо). Територію поблизу колодязя (свердловини) утримувати в чистоті та організовувати відведення поверхневого стоку.

5. Щороку проводити очищення та дезінфекцію колодязів. Користуватися колодязем можна після проведення лабораторного контролю питної води.

6. З обережністю застосовувати в сільському господарстві та приватному секторі мінеральні та органічні добрива.

7. Органам влади, медичними працівниками сільської мережі необхідно проводити роз'яснювальну роботу серед батьків.

Розміщення на території громади худобомогильників тварин, які пали від сибірки. На території колишнього Глухівської міської ТГ є 9 населених пунктів, поруч з якими відбувались захоронення тварин, які загинули від сибірки в період з 1947 по 1972 роки:

- м. Глухів – 1972 рік;
- с. Баничі – 1958 рік;
- с. Годунівка – 1950 рік;
- с. Привілля – 1964 рік;
- с. Полошки – 1967 рік;
- с. Перемога – 1952 рік;
- с. Некрасове – 1948 рік;
- с. Уздиця – 1947 рік;
- с. Вікторове – 1958 рік.

Всі вони недіючі і розміщені за межами населених пунктів. Після захоронення минуло від 53 до 78 років (спори сибірки зберігаються в ґрунті до 100 років). Визначити точне місце розташування цих худобомогильників не можливо через відсутності документації (у т.ч. внаслідок пожежі в установі ветеринарної медицини) та відсутності свідків колишніх захоронень.

Проблему складає можливе порушення цілісності землі в місці можливого поховання внаслідок обстрілів.

Організація моніторингу забруднення ґрунту в місцях можливих поховань тварин, що пали від сибірки, є одним з методів стримування можливого розповсюдження збудника хвороби.

Висновки

1. Глухівська громада має рівнинний рельєф та родючі ґрунти, що створює передумови для вирощування різних сільськогосподарських культур та забезпечує значний сільськогосподарський потенціал ТГ. Загалом понад двох третин земель сільськогосподарського призначення (67,3%) припадає на сільськогосподарські угіддя.
2. П'ята частина території громади вкрита лісами – це вище, ніж у середньому в Україні. Вони виступають не тільки як вагомий чинник поліпшення екологічної ситуації, але й формують базу для розвитку туризму та рекреації.
3. Глухівська громада має значний водний потенціал, її територією протікає декілька річок, які належать до басейну Дніпра, розташована значна кількість озер.
4. Надра громади багаті нерудними корисними копалинами, які використовуються як ресурси для хімічної промисловості, будівельних матеріалів та палива. В селі Баничі розташоване унікальне родовище кварцитів. Цей унікальний мінерал має широке застосування в різних галузях промисловості, від виробництва мікросхем до космічних технологій. В с. Будівельне розташоване родовище високоякісної крейди, яка має важливе значення для регіону, забезпечуючи сировиною різноманітні галузі промисловості.
5. Загалом екологічна ситуація в Глухівській громаді не викликає занепокоєння. Водночас ведення бойових дій негативно позначаються на якості повітря в ТГ, збільшуючи викиди парникових газів.
6. Глухівська громада гостро потребує збільшення потужності полігону твердих побутових відходів, який наразі заповнений на 114,2%.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Основні екологічні проблеми

- *нітратне забруднення ґрунтових вод;*
- *розміщення на території громади худобомогильників тварин, які пали від сибірки.*

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

4.1 Населення Шосткинського району

У табл. 4.1 показано динаміку кількості живонароджених, померлих, природний приріст (скорочення) та міграційний приріст (скорочення) населення у колишньому Шосткинському районі та Сумській області за період 2017-2020 рр.

Таблиця 4.1 – Динаміка чисельності населення у колишньому Шосткинському районі та Сумській області¹

Показник	Територія	2017	2018	2019	2020	2020 до 2017, %
Чисельність наявного населення на початок року, осіб	Сумська область	1103483	1093256	1080033	1067133	96%
	міська місцевість	585753	582072	577681	573454	97%
	сільська місцевість	517730	511184	502352	493679	95%
	Шосткинський район	96960	95979	94713	93482	96%
	міська місцевість	76560	75849	74966	74087	96%
	сільська місцевість	20400	20130	19747	19395	95%
Природний приріст, кількість живонароджених/померлих, осіб	Сумська область	8059/17573	7114/17877	6483/17404	6002/18971	x
	Шосткинський район	114/451	99/474	100/423	92/436	x
Міграційний рух населення, прибуття/вибуття, осіб	Сумська область	16399/17130	21076/23179	16979/19229	12883/14709	x
	Шосткинський район	x	x	448/506	344/365	x

За період 2017-2020 рр. у Шосткинському районі кількість населення скоротилась на 3,5 тис. осіб, тобто майже на 3,6%, при зменшенні по області на 3,3%. Причиною скорочення чисельності є негативний природний приріст населення та міграційні процеси. У 2020 р. природний приріст населення Шосткинського району склав (-344 особи), сальдо міграції (-21 особа).

У 2020 р. природний приріст населення на 1000 осіб у Шосткинському районі становив - 3,7% осіб при середньому по Сумській області -1,2% населення. Таким чином демографічні тенденції у Шосткинському районі були гіршими, ніж у середньому по області.

4.2 Населення Глухівської громади

На грудень 2024 р. населення громади становило 37 147 осіб. У м. Глухів проживало 30 562 особи або 82,3% мешканців (табл. 4.2).

Таблиця 4.2 – Населення Глухівської МТГ

Населений пункт / старостинський округ	2022	2023	2024*	Різниця у кількості мешканців у 2024 до 2022 р.
м. Глухів (с. Сліпород)	31 803	31 524	30826	-977
Баницький	1 217	1 214	1 186	-31
Білокопитівський	970	953	927	-43
Дунаєцький	846	830	803	-43
Перемозький	905	873	796	-109
Полошківський	954	955	908	-46

¹ За даними Головного управління статистики у Сумській області

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Населений пункт / старостинський округ	2022	2023	2024*	Різниця у кількості мешканців у 2024 до 2022 р.
Семенівський	1 160	1 144	1 197	37
Уздицький	527	519	501	-26
Разом	38382	38012	37144	-1 238

* – станом на 1 грудня 2024 року

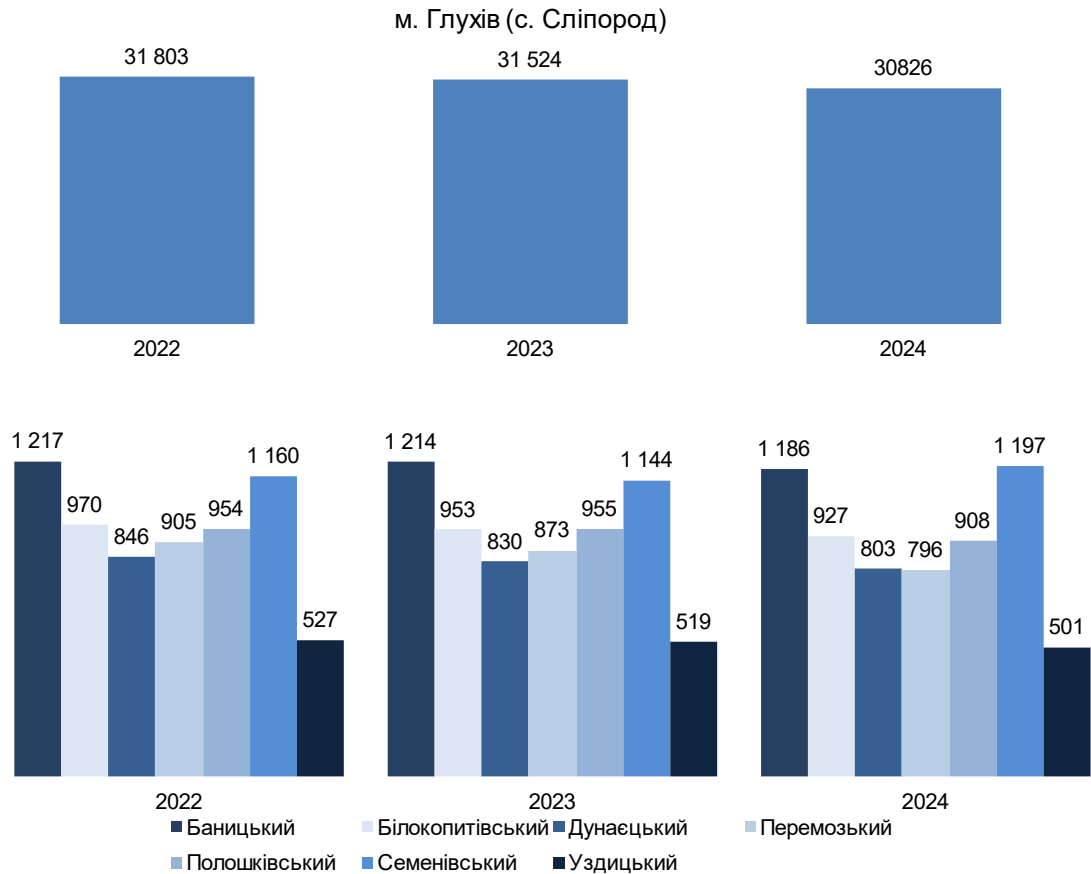

Рисунок 4.1 – Динаміка чисельності населення Глухівської МТГ в розрізі адміністративного центру та старостинських округів

Глухівська МТГ є низькоурбанізованою громадою: показник щільності населення складає 81,5 осіб на 1 км², що втім є порівняним із середньообласним показником (40,3 осіб/км²).

Найбільшими за чисельністю населення серед сільських населених пунктів є с. Некрасове, с. Дунаєць, с. Перемога, с. Баничі, с. Полошки. У межах громади сформовані 7 старостинських округів. Чисельність населення у старостинських округах є достатньо нерівномірною (табл. 4.3).

Таблиця 4.3 – Кількість населення Глухівської МТГ в розрізі старостинських округів і населених пунктів

Населений пункт	2021	2022	2023	2024
Центр громади				
м. Глухів	31927	31522	30826	30562
Сліпород	289	281	280	264
Семенівський старостинський округ				
Семенівка	291	272	296	292
Некрасове	738	728	743	759
Калюжне	108	105	111	93
Кравченкове	18	18	18	15

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Населений пункт	2021	2022	2023	2024
Іоніне	38	37	41	38
Дунаєцький старостинський округ				
Дунаєць	913	791	772	754
Щебри	59	55	50	49
Перемозький старостинський округ				
Перемога	916	905	800	796
Баницький старостинський округ				
Баничі	1125	1100	1078	1077
Мацкове	68	66	65	62
Будище	54	51	48	47
Уздицький старостинський округ				
Уздиця	269	320	285	280
Сутиски	57	59	60	60
Вікторове	143	148	150	161
Білокопитівський старостинський округ				
Білокопитове	226	223	221	215
Будівельне	274	260	261	255
Заруцьке	89	92	98	98
Привілля	271	255	243	234
Москаленки	42	39	33	37
Хотминівка	31	27	23	24
Годунівка	78	74	69	67
Полошківський старостинський округ				
Полошки	973	954	927	908
Всього	38997	38382	37498	37147

Впродовж останніх трьох років динаміка чисельності мешканців населених пунктів, які складають Глухівську громаду, має негативний характер – чисельність їх мешканців щороку зменшується. Цифри зменшення населення по роках порівняно незначні, але за ці роки громада втратила більше як 1 238 мешканців, що приблизно відповідає 4 населеним пунктам громади (середня кількість мешканців сільських населених пунктів в громаді складає 286 осіб).

Основною причиною зменшення кількості населення у Глухівській громаді було суттєве перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності. Також до зменшення чисельності населення громади в останні роки додалось негативне сальдо міграції та наслідки бойових дій (рис. 4.2).

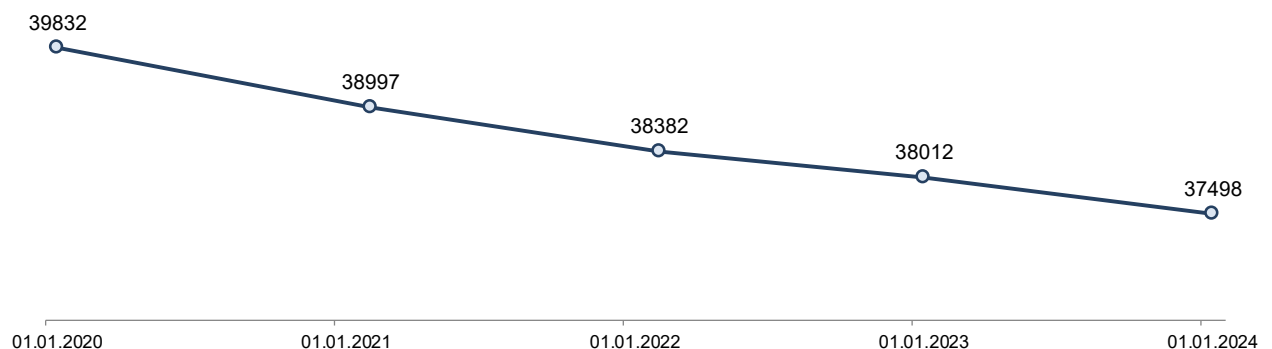

Рисунок 4.2 – Динаміка природного та міграційного руху населення по Глухівській МТГ, осіб

Частка міського населення в громаді складає близько 82% (сконцентроване у м. Глухів) (рис. 4.3).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

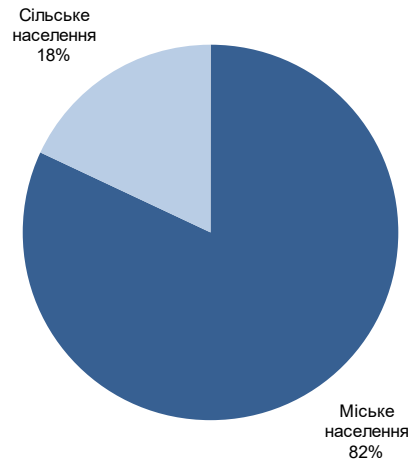

Рисунок 4.3 – Частки міського і сільського населення Глухівської МТГ

В структурі населення за гендерною ознакою в громаді переважають жінки – 55% (рис. 4.4).

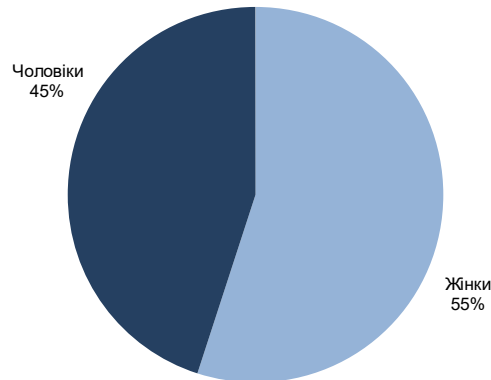

Рисунок 4.4 – Гендерна структура населення Глухівської МТГ

У віковій структурі станом на 01.01.2025 р. працездатне населення становить близько 63%, 12% – діти (0-18 років) та 25% – особи у віці 65 років та більше (рис. 4.5).

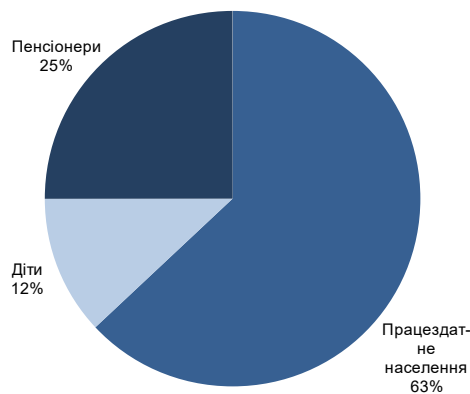

Рисунок 4.5 – Працездатне та непрацездатне населення Глухівської МТГ

Статеві-вікова піраміда населення (рис. 4.6) сформована на підставі інформації про подані декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги. За інформацією офіційного сайту Національної служби здоров'я України мешканцями населених пунктів Глухівської МТГ укладено 30 979 декларацій (при загальній кількості 37 144 мешканців), що дозволяє говорити,

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

що статево-вікові характеристики декларантів відповідають (з певною похибкою) характеристикам населення громади.

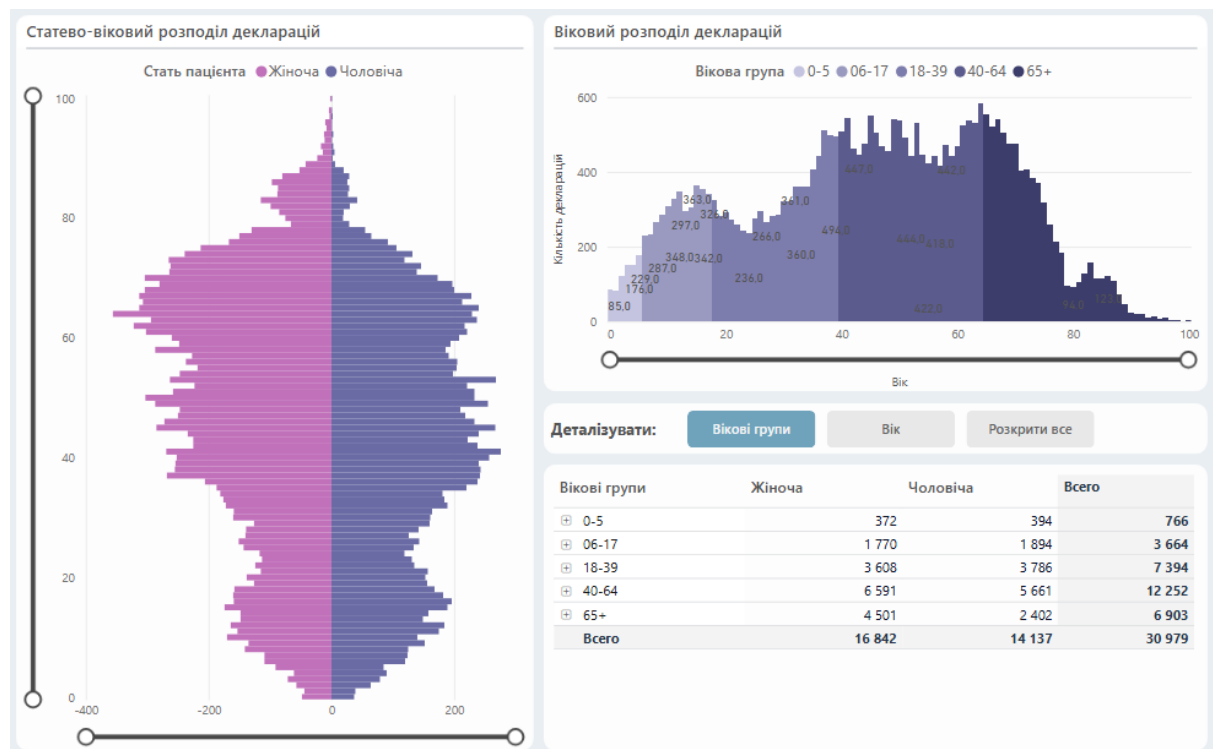

Рисунок 4.6 – Статево-вікова піраміда населення Глухівської МТГ

Демографічна ситуація у громаді змінюється основним чином під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон та поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб, переважна більшість яких жінки з дітьми. Станом на січень 2025 р. 382 дитини шкільного віку, які зареєстровані у громаді, перебувають закордоном. Важливо, що діти шкільного віку продовжують навчання у місцевих школах у онлайн форматі, що суттєво підвищує ймовірність їх повернення (разом із сім'ями) в Україну після врегулювання безпекової ситуації.

З початку збройної агресії в реєстрі громади зареєстровано 3572 ВПО, з них – 1475 чоловіків, 2127 – жінок та 777 дітей до 18 років. Приріст населення за рахунок ВПО, у випадку їх інтеграції у громаду, сприятиме її омолодженню, збільшенню частки жіночого населення, але водночас створить нові виклики для розвитку соціальної інфраструктури громади. На початок 2025 р. в школах громади навчається 358 дітей ВПО, ще 149 дітей відвідують садочки.

4.3 Зайнятість та доходи населення

Проблемними питаннями, характерними для ринку праці громади є: недостатня кількість робочих місць, активність «тіньового» сектору ринку праці, особливо у сфері торгівлі, недостатня мотивація до праці населення внаслідок низького рівня заробітної плати, складнощі у працевлаштуванні неконкурентоспроможних на ринку праці груп населення, нестача кваліфікованих кадрів вузьких спеціальностей тощо. Високий рівень «тіньової» зайнятості зумовлює недоотримання у бюджет громади значного обсягу податку з доходів фізичних осіб, становить загрозу соціальної захищеності жителів громади, зокрема, щодо майбутнього пенсійного забезпечення, та уповільнює розвиток усіх населених пунктів через відсутність фінансових ресурсів в бюджеті.

Найбільше мешканців Глухівської міської ради зайнято в бюджетній сфері та сільському господарстві (переважно в особистих селянських господарствах).

На жаль рівень оплати праці у Глухівській міській територіальній громаді нижчий, ніж у середньому по Сумській області на 20% та на 27% нижчий за показник у цілому по Україні. Збереження у найближчі роки середньої заробітної плати на рівні 200-300 дол. США може спричинити орієнтацію молоді на європейські ринки праці та подальшу втрату трудового потенціалу.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Таблиця 4.4 – Динаміка середньої заробітної плати, грн

	2021	2022	2023	2024
Україна	12994	13376	14308	18020
Сумська область	11850	12119	-	-
Шосткинський район	10399	-	-	-
Глухівська міська територіальна громада	9480	-	-	-

Для забезпечення поліпшення якості життя працюючого населення, дотримання прав та гарантій з оплати праці працівників у 2025 році визначено такі завдання:

- здійснення контролю за дотриманням трудового законодавства всіма суб'єктами господарювання;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з роботодавцями;
- надання рекомендацій при укладанні колективних договорів щодо включення до них положень про підвищення заробітної плати, забезпечення гендерної рівності під час працевлаштування тощо.

Реалізація цих завдань сприятиме дотриманню прав та гарантій з оплати праці працівників, легалізації трудових відносин, скороченню заборгованості з виплати заробітної плати та недопущенню виникнення нової.

Висновки

1. Динаміка населення в Глухівській громаді співпадає з показниками депопуляції Шосткинського району, які майже втричі перевищують швидкість скорочення населення в Сумській області. Визначальною причиною є сталий від'ємний природний приріст, який доповнюється негативним сальдо міграції через бойові дії. Вищі показники депопуляції спостерігаються в сільських старостинських округах.
2. В Глухівській громаді співвідношення кількості дітей до 18 років та осіб у віці понад 65 років складає 1:2, що обумовлює збереження негативних демографічних тенденцій та може стати чинником зменшення пропозиції на ринку праці в ТГ у майбутньому.
3. Ключовими проблемами ринку праці громади є недостатня кількість робочих місць, тіньова зайнятість, низький рівень оплати праці та брак кваліфікованих кадрів.
4. Попри наявний промисловий потенціал, більшість мешканців громади зайнята в бюджетній сфері та сільському господарстві (переважно в особистих селянських господарствах). Це визначає порівно нижчий рівень оплати праці, який на 20% менше ніж по Сумській області та на 27% ніж по Україні в цілому.

5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ

5.1 Соціальна інфраструктура

Освіта

На території Глухівської міської територіальної громади створена достатньо розгалужена структура закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. Вагомим перевагою громади є наявність на її території закладів вищої освіти, закладів фахової передвищої освіти та закладу професійно-технічної освіти.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка та ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж СНАУ» на 01.01.2025 р. надають освітні послуги 3103 студентам і забезпечують робочими місцями 199 осіб викладацького складу та 315 осіб технічного персоналу.

Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» станом на 01.01.2025 р. надає освітні послуги 672 студентам і забезпечують робочими місцями 36 осіб викладацького складу та 42 особи технічного персоналу. ДНЗ «Глухівське вище професійне училище» станом на 01.01.2025 р. надає освітні послуги 198 студентам і забезпечують робочими місцями 52 особи викладацького складу та 29 осіб технічного персоналу. Ці заклади освіти забезпечують профільну підготовку висококваліфікованих фахівців для освітньої, аграрної сфер та робітничих професій.

Мережу закладів освіти на території Глухівської міської ради приведено у відповідність до освітніх потреб жителів громади і забезпечення рівного доступу до якісної освіти громадян в частині здобуття ними дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

У таблиці 5.1 подано динаміку розвитку структури освітньої мережі за останні чотири роки. Представлені дані свідчать про наявність загальної тенденції до зменшення кількості дітей/учнів/вихованців у закладах освіти громади у зв'язку з демографічною кризою, введенням воєнного стану, міграцією населення у рамках оголошення обов'язкової евакуації, виїздом здобувачів освіти з батьками за кордон тощо.

Таблиця 5.1 – Освітня мережа Глухівської МТГ

Показники	2021	2022	2023	2024
Кількість закладів дошкільної освіти, одиниць	6	6	6	6
у них вихованців, осіб	894	831	730	695
Кількість дошкільних підрозділів у складі навчально-виховних комплексів, одиниць	8	7	7	7
у них вихованців, осіб	228	207	178	172
Кількість закладів загальної середньої освіти, одиниць	13	10	10	10
у них учнів, осіб	3565	3522	3408	3216
Кількість закладів позашкільної освіти, одиниць	2	2	2	2
у них вихованців, осіб	1729	1672	1413	1206

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

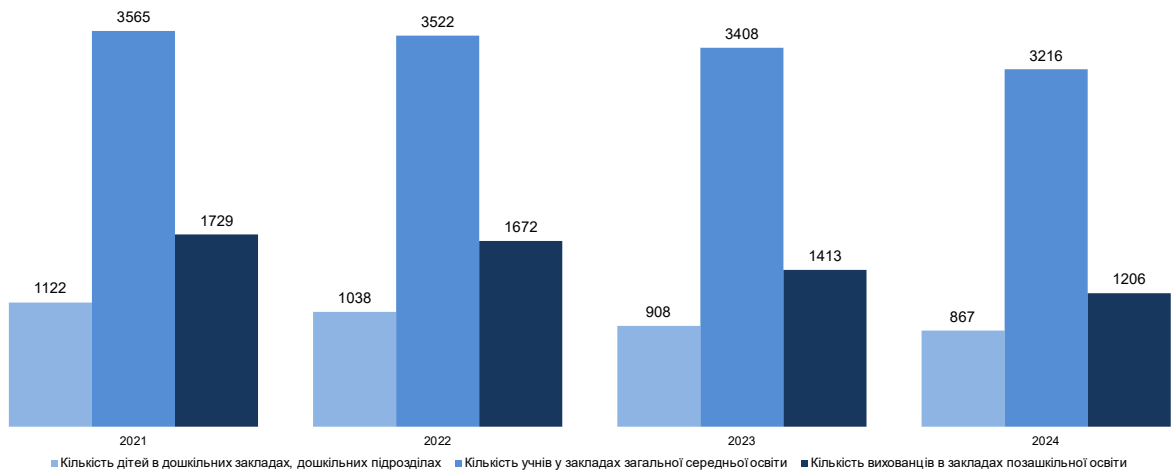

Рисунок 5.1 – Динаміка кількості дітей/учнів/вихованців у закладах освіти Глухівської МТГ

З початку повномасштабної військової агресії РФ проти України на території Глухівської міської ради пошкоджено 4 освітянські заклади (у тому числі 1 зруйновано): 1 заклад дошкільної освіти, 2 заклади загальної середньої освіти (у тому числі 1 зруйновано), 1 заклад оздоровлення та відпочинку дітей. За кошти з різних джерел фінансування було відновлено 2 заклади освіти (1 заклад дошкільної освіти, 1 заклад загальної середньої освіти).

Крім того, зруйновано приміщення Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Глухівської міської ради, з жовтня 2024 року роботу центру було відновлено в іншому приміщенні.

Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» (ІРЦ) обслуговує територію Глухівської міської територіальної громади, а також території Березівської, Есманської та Шалигинської територіальних громад, про що укладені відповідні угоди про співпрацю.

Фахівці ІРЦ працюють над своєчасним оновленням банків даних на дітей з інвалідністю та дітей з ООП.

Таблиця 5.2 – Інформація про дітей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами

Категорія дітей	2021	2022	2023	2024
Кількість дітей з інвалідністю, осіб	143	155	156	157
Кількість дітей з особливими освітніми потребами, осіб	174	180	187	192

Аналіз, зазначених у таблиці показників, свідчить про щорічне збільшення кількості дітей, які потребують психолого-педагогічної та корекційно-розвиткової допомоги (рис. 5.2)

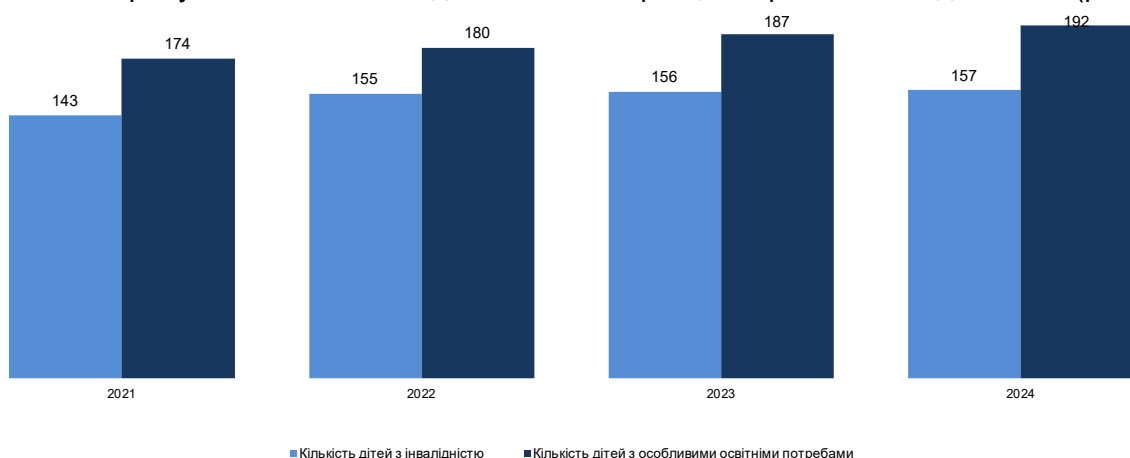

Рисунок 5.2 – Динаміка кількості дітей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами

Фахівці ІРЦ здійснюють психолого-педагогічний супровід закладів дошкільної та загальної середньої освіти, інформаційно-просвітницьку діяльність, надають консультативну,

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

методичну допомогу у частині ефективної організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

Ріст кількісних показників дітей з інвалідністю та дітей з ООП спричинив розширення мережі класів та груп у закладах освіти з інклюзивним навчанням (табл. 5.3).

Таблиця 5.3 – Інклюзивне навчання

Показники	2021	2022	2023	2024
Кількість закладів дошкільної освіти з інклюзивним навчанням, одиниць	1	1	1	2
У них кількість інклюзивних груп, одиниць	2	3	4	5
У них вихованців, осіб	6	11	12	16
Кількість закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, одиниць	2	2	4	4
У них кількість інклюзивних класів, одиниць	5	6	10	11
У них учнів, осіб	9	11	17	21

Існує потреба в подальшій розбудові інклюзивного середовища в закладах освіти на території Глухівської міської ради, системному кваліфікованому психолого-педагогічному супроводі дітей з особливими освітніми потребами для рівних можливостей набувати якісну освіту та успішно інтегруватися в суспільство.

Загальна середня освіта

На території Глухівської міської ради функціонують 10 закладів загальної середньої освіти, в тому числі ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою сумської обласної ради, із них 8 закладів загальної середньої освіти I-III ступенів, в тому числі ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою, 2 заклади загальної середньої освіти I-II ступенів.

У 2023-2024 навчальному році учнівський контингент закладів загальної середньої освіти громади налічував 3216 учнів (164 класи). У 8 закладах загальної середньої освіти I-III ступенів здобувають освіту 3042 учні, у 2 закладах загальної середньої освіти I-II ступенів – 174.

Освітній процес в закладах загальної середньої освіти Глухівської міської територіальної громади забезпечують 335 педагогічних працівників.

Таблиця 5.4 – Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ

№з/п	Назва закладу загальної середньої освіти	Проектна потужність, осіб	Кількість учнів, осіб	Кількість педагогічних працівників, осіб	Наповненість закладу освіти, %	Середній показник наповненості класів	Фактична вартість утримання одного учня, грн
1	Глухівська ЗОШ I-III ступенів №1	964	495	45	51	24,8	31409
2	Глухівська ЗОШ I-III ступенів №2	750	442	36	59	23,3	27825
3	Глухівська ЗОШ I-III ступенів №3	750	562	50	75	22,5	27314
4	Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів №4	135	125	16	93	14,0	45092
5	Глухівська ЗОШ I-III ступенів №6 (опорний заклад)	1296	840	69	65	24,0	30804
	Філія Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня №5	310	40	12	13	10,0	
	Філія Будівельнівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня	160	10	5	6	5,0	
6	Баницький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	584	181	23	31	16,5	36928

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

№з/п	Назва закладу загальної середньої освіти	Проектна потужність, осіб	Кількість учнів, осіб	Кількість педагогічних працівників, осіб	Наповненість закладу освіти, %	Середній показник наповненості класів	Фактична вартість утримання одного учня, грн
7	Дунаєцький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів	400	49	13	12	8,2	75190
8	Некрасівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	290	83	15	29	8,3	63439
9	Полошківський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	320	50	15	16	7,1	92429
Всього по громаді		5959	2877	299	48	19,4	33356
10	Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою Сумської обласної ради	500	339	36	68	21,2	53367
Разом		6459	3216	335	50	19,6	43361

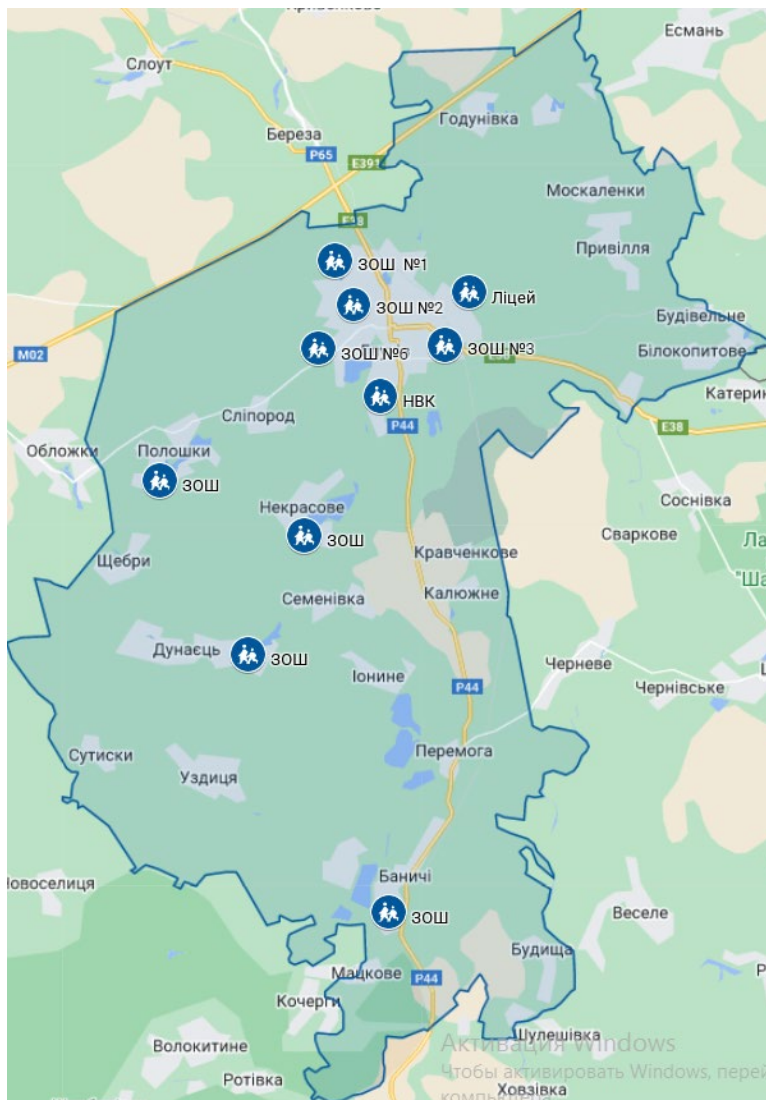

Рисунок 5.3 – Схема розташування закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

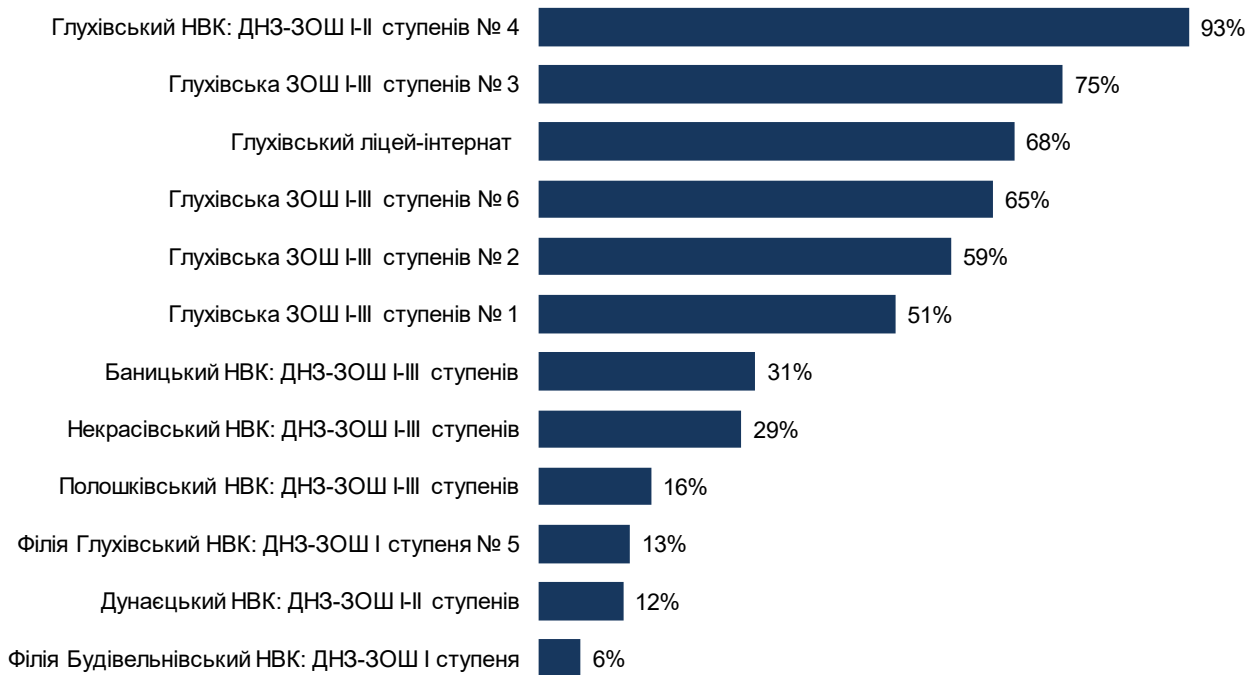

Рисунок 5.4 – Показник наповненості закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ

Середній показник фактичної вартості утримання одного учня у Глухівській міській територіальній громаді у 2023 році склав 33,4 тис. грн. на одного та є досить сильно диференційованим, зокрема, якщо в Глухівській ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 вартості утримання одного учня становить 27,3 тис. грн. на одного учня, то у малокомплектних закладах сільської місцевості, а саме Дунаєцькому НВК: ДНЗ-ЗОШ І-ІІ ступенів більше 75 тисяч на одного учня, Полошківському НВК: ДНЗ-ЗОШ І-ІІІ ступенів більше 90 тисяч гривень. Надмірні витрати на утримання малокомплектних закладів освіти позбавляють можливості реінвестувати кошти громади у розвиток тих закладів освіти, які забезпечують більш високу якість освітніх послуг.

Рисунок 5.5 – Фактична вартість утримання 1 учня в закладах загальної середньої освіти Глухівської МТГ в 2023 році, грн.

З метою зниження вищезазначеного показника мережу закладів загальної середньої освіти на території Глухівської міської ради було оптимізовано. З вересня 2021 року по вересень 2024 року статус опорного закладу надано Глухівській загальноосвітній школі І-

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

III ступенів №6, Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня №5 переведено в статус філії опорного закладу, ліквідовано Перемозький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів, філію Будівельнівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня, оголошено проведення громадського обговорення щодо ліквідації закладів загальної середньої освіти – Дунаєцького НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів та Полошківського НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів.

Одним із важливіших показників якості навчання здобувачів освіти є результати Національного мультипредметного тесту.

Таблиця 5.5 – Результати ЗНО/НМТ-2022

Навчальний предмет	Кількість осіб, які взяли участь у тестуванні	Не подолали поріг	Бали			
			100-140	140-160	160-180	180-200
Українська мова	151	0	29	44	32	46
Математика	151	0	35	64	26	26
Історія України	151	0	26	74	25	26

Таблиця 5.6 – Результати НМТ-2023

Навчальний предмет	Кількість осіб, які взяли участь у тестуванні	Не подолали поріг	Бали			
			100-140	140-160	160-180	180-200
Українська мова	139	0	5	51	53	30
Математика	139	3	29	59	31	17
Історія України	85	0	11	29	37	8
Англійська мова	26	0	0	11	11	4
Біологія	25	0	3	11	9	2
Хімія	1	0	0	0	0	1
Фізика	1	0	0	1	0	0
Німецька мова	1	0	1	0	0	0

Таблиця 5.7 – Результати НМТ-2024

Навчальний предмет	Кількість осіб, які взяли участь у тестуванні	Не подолали поріг	Бали			
			100-140	140-160	160-180	180-200
Українська мова	138	1	20	61	36	17
Математика	138	15	58	51	8	3
Історія України	138	0	43	65	18	9
Англійська мова	73	0	15	38	13	4
Біологія	29	0	5	19	5	0
Географія	21	0	11	10	0	0
Українська література	12	0	4	4	3	1
Фізика	2	0	1	0	0	1
Французька мова	1	0	0	1	0	0

Таблиця 5.8 – Показник найвищого балу з НМТ (200 балів)

Заклад загальної середньої освіти	Рік НМТ				Навчальний предмет
	2021	2022	2023	2024	
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №1		2	1	2	Історія України, математика, українська мова, українська література, англійська мова
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №2		1			Математика
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №3		6		1	Історія України, математика, українська мова, англійська мова
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №6		4			Історія України, математика

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Заклад загальної середньої освіти	Рік НМТ				Навчальний предмет
	2021	2022	2023	2024	
Баницький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів		3			Українська мова, математика
Всього по громаді		16	1	3	
Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою Сумської обласної ради		1			Українська мова, математика, історія України
Разом		17	1	3	

Автопарк шкільних автобусів закладів загальної середньої освіти Глухівської міської територіальної громади нараховує 10 одиниць, 1 з яких передано на ЗСУ. Шкільними автобусами планується підвозити 337 учнів до закладів освіти сільської, міської місцевості та у зворотному напрямку. Існує потреба у придбанні 1 шкільного автобуса для опорного закладу Глухівської ЗОШ I-III ступенів №6 та 1 шкільного автобуса для Глухівської ЗОШ I-III ступенів №1 Глухівської міської ради.

Таблиця 5.9 – Характеристика мережі захисних споруд цивільного захисту закладів загальної середньої освіти Глухівської МТГ

Назва закладу загальної середньої освіти	Наявність захисної споруди цивільного захисту				Місткість захисної споруди, осіб
	ПРУ	НУ	оренда	відсутня	
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №1	2				470+150
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №2		1			50
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №3	1	1			140+50
Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів №4	1	1			120+120
Глухівська ЗОШ I-III ступенів №6 (опорний заклад)	1				500
Філія Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня №5				1	0
Баницький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				220
Дунаєцький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів			1 (НУ)		50
Некрасівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				100
Полошківський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				50
Всього по громаді	8	3	1	1	2020
Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою Сумської обласної ради	1				250
Разом	9	3	1	1	2270

З метою створення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти громади обладнано 9 класів безпеки, встановлено 6 тривожних кнопок та 7 камер для відеоспостереження за територією закладів освіти. Глухівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1, Глухівська загальноосвітня школа I-III ступенів №6 брали участь у реалізації експериментального проєкту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі». Наразі існує потреба в облаштуванні на території Глухівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 модульного укриття та реконструкції частини підвальних приміщень під споруд подвійного призначення із захисними властивостями ПРУ Глухівської ЗОШ I-III ступенів №6 Глухівської міської ради.

Подальшого оновлення і модернізації потребує обладнання спортивних зал та спортивних майданчиків, харчоблоків шкільних їдалень, бібліотек, медичних кабінетів, ресурсних кімнат. З метою успішного реформування середньої та старшої школи у частині реалізації концепції «Нова українська школа» необхідно продовжити створення нового освітнього середовища для учнів основної школи, старшої школи з метою завершення циклу її переходу до нових державних стандартів.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Дошкільна освіта

У громаді функціонує 6 закладів дошкільної освіти та 6 дошкільних підрозділів у складі навчально-виховних комплексів, проектною потужністю 1034 місця. Із 6 закладів дошкільної освіти один заклад має 9 груп, один – 6 груп, три заклади по 5 груп, один заклад – 4 групи, де виховується 635 дітей. У 6 дошкільних підрозділах працюють 9 груп, в них виховуються 158 дітей. Всього по громаді функціонує 43 групи, в них 793 вихованці (рис. 5.6).

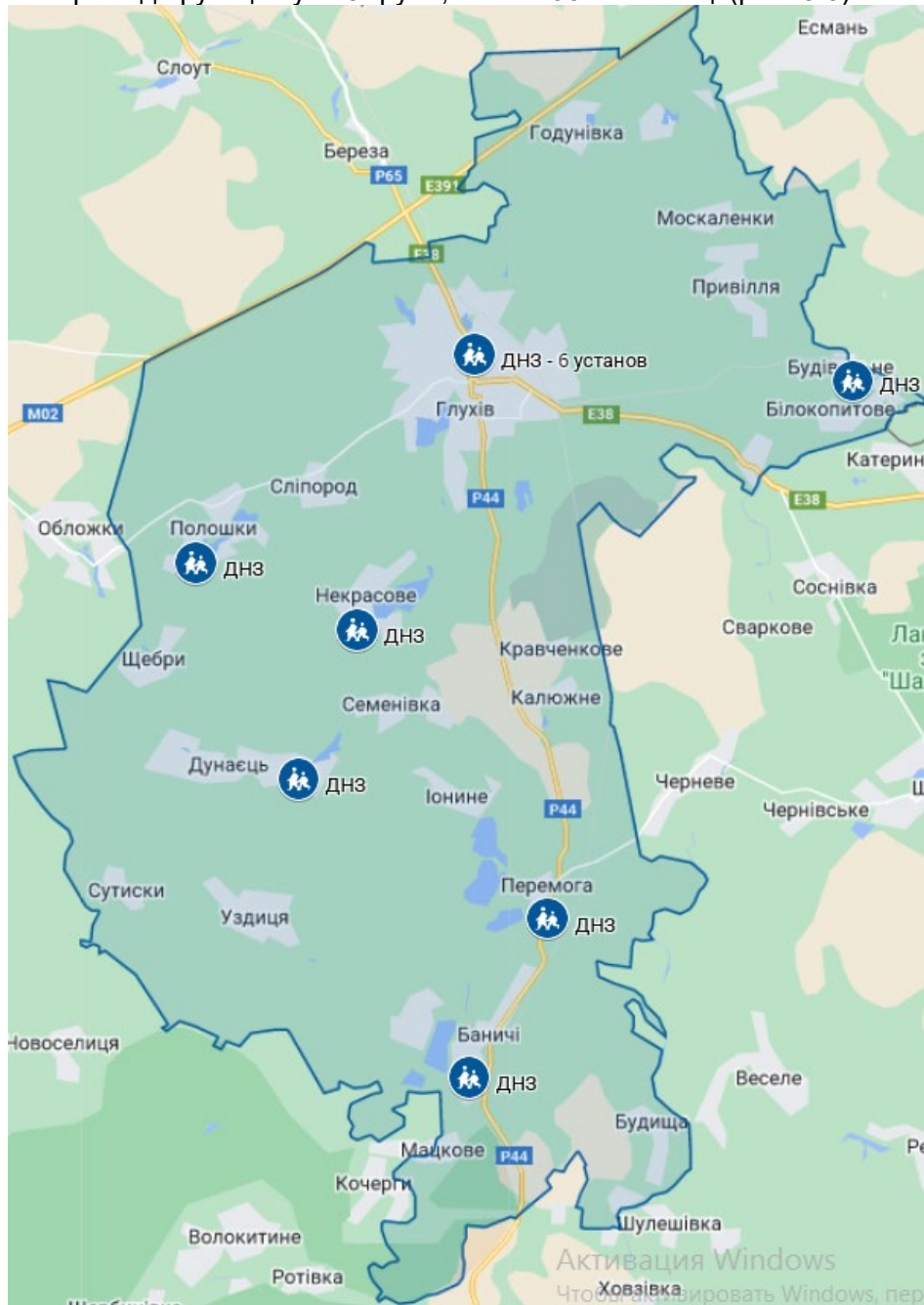

Рисунок 5.6 – Схема розташування закладів дошкільної освіти Глухівської МТГ

Планові потужності закладів дошкільної освіти дозволяють збільшувати набір дітей як в закладах міської, так і сільської місцевості, крім ДНЗ «Чебурашка» та ДНЗ «Зірочка», де планові показники перевищені (табл. 5.10).

Суспільним дошкільним вихованням у 2021-2023 роках охоплено 81% дошкільнят, у 2024 році – 82%. Діти 5-річного віку 100% охоплені підготовкою до навчання в школі. В закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах навчально-виховних комплексів на 100 місцях виховується 77 дітей.

Таблиця 5.10 – Характеристика мережі закладів дошкільної освіти Глухівської МТГ

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№з/п	Назва закладу дошкільної освіти	Проектна потужність, осіб	Кількість вихованців, осіб	Кількість педагогічних працівників, осіб	Наповненість закладу освіти, %	Середній показник наповненості груп	Фактична вартість утримання одного вихованця, грн.
1	ДНЗ «Чебурашка»	86	101	12	117	16,8	50543
2	ДНЗ «Журавка»	105	92	19	88	18,4	66944
3	ДНЗ «Світлячок»	211	175	25	83	19,4	39809
4	ДНЗ «Ромашка»	110	89	15	81	17,8	43328
5	ДНЗ «Зірочка»	61	77	9	126	19,3	36626
6	ДНЗ «Фіалка»	111	101	14	91	20,2	41665
7	Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів №4	50	41	3	82	20,5	34659
8	Філія Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня №5	120	41	4	34	20,5	47685
9	Баницький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	40	36	4	90	18,0	35560
10	Дунаєцький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів	20	13	2	60	13,0	56925
11	Некрасівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	30	9	2	30	9,0	53696
12	Полошківський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	90	18	4	20	18,0	48137
Всього по громаді		1034	793	113	77	18,4	45037

Для забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану 5 закладів дошкільної освіти брали участь в освітньому проєкті ЮНІСЕФ, 1 заклад дошкільної освіти працює за освітнім проєктом «Афлатот», 1 – «Дошкільнятам освіта для сталого розвитку», 1 – «Медіаосвіта». Крім того, у закладах дошкільної освіти встановлено 6 тривожних кнопок та 6 камер для відео спостереження.

Таблиця 5.11 – Характеристика мережі захисних споруд цивільного захисту закладів дошкільної освіти та дошкільних підрозділів Глухівської МТГ

Назва закладу загальної середньої освіти	Наявність захисної споруди цивільного захисту				Місткість захисної споруди, осіб
	ПРУ	НУ	оренда	відсутня	
ДНЗ «Чебурашка»		1			177
ДНЗ «Журавка»		1			31
ДНЗ «Світлячок»		1			150
ДНЗ «Ромашка»		1			31
ДНЗ «Зірочка»		1			38
ДНЗ «Фіалка»		1			40
Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів №4	1	1			120+120
Філія Глухівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I ступеня №5				1	0
Баницький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				220
Дунаєцький НВК: ДНЗ-ЗОШ I-II ступенів			1 (НУ)		50
Некрасівський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				100
Полошківський НВК: ДНЗ-ЗОШ I-III ступенів	1				50
Всього по громаді	4	7	1	1	1127

Наразі існує потреба в придбанні первинних (мобільних) укриттів для Глухівського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) «Фіалка» Глухівської міської ради, Глухівського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) «Ромашка» Глухівської міської ради, Глухівського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) «Зірочка» Глухівської міської ради.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Проблемними залишаються питання оновлення та зміцнення матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти, проведення заходів з енергомодернізації будівель закладів дошкільної освіти (утеплення стін та фасадів, заміна покрівлі, віконних і дверних блоків). Для організації освітнього процесу у дистанційному форматі заклади дошкільної освіти потребують додаткового оснащення комп'ютерною, мультимедійною технікою, інтерактивним обладнанням, високошвидкісним Інтернетом.

Позашкільна освіта

З метою створення умов для гармонійного розвитку особистості, забезпечення інтелектуального, фізичного, духовного розвитку дітей на основі їх потенційних здібностей та інтересів на території Глухівської міської ради створена й ефективно діє система позашкільної освіти, яку впроваджують 2 заклади: міський центр позашкільної освіти та міська дитячо-юнацька спортивна школа (табл. 5.12).

Таблиця 5.12 – Характеристика мережі закладів позашкільної освіти Глухівської МТГ

Міський центр позашкільної освіти										
Рік	Напрямки роботи								Всього	
	науково-технічний		художньо-естетичний		еколого-натуралістичний		дослідницько-експериментальний			
	груп	дітей	груп	дітей	груп	дітей	груп	дітей	груп	дітей
2021	40	435	36	524	19	242	12	132	107	1333
2022	21	216	36	396	37	533	12	128	103	1282
2023	18	180	34	332	34	430	11	100	97	1042
2024	18	180	33	322	41	490	11	103	103	1095

Міська дитячо-юнацька спортивна школа										
Рік	Напрямки роботи						Всього, груп/дітей			
	бокс, груп/дітей	волейбол, груп/дітей	лижні гонки, груп/дітей	теніс настільний, груп/дітей	футбол, груп/дітей	шахи, груп/дітей				
2021	2/18	7/100	2/16	4/36	10/156	7/70	32/396			
2022	5/50	4/48	2/16	3/24	10/164	7/70	31/376			
2023	3/24	2/24	2/16	5/46	7/112	6/58	25/264			
2024	1/8	3/44	2/14	7/74	8/126	5/52	26/318			

У міському центрі позашкільної освіти вихованці мають змогу розвивати свої здібності за науково-технічним, художньо-естетичним, еколого-натуралістичним, дослідницько-експериментальним напрямками.

Міська дитячо-юнацька спортивна школа задовольняє потреби вихованців відповідно до їх інтересів та здібностей в обраному виді спорту – бокс, волейбол, лижні гонки, теніс настільний, футбол, шахи.

Відсоток охоплення дітей та юнацтва позашкільною освітою не є сталим і постійно змінюється (табл. 5.13, рис. 5.7).

Таблиця 5.13 – Показники охоплення дітей та юнацтва позашкільною освітою Глухівської МТГ

Рік	Заклад позашкільної освіти				Охоплення позашкільною освітою, %
	Міський центр позашкільної освіти		Міська дитячо-юнацька спортивна школа		
	вихованці, осіб	завантаженість закладу, %	вихованці, осіб	завантаженість закладу, %	
2021	1333	190	396	Не має власної бази	55
2022	1282	183	376		53
2023	1042	148	264		43
2024	1095	156	318		49

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Проектна потужність міського центру позашкільної освіти становить 700 осіб. Міська дитячо-юнацька спортивна школа не має власної бази, тренування вихованців відбуваються на базі спортивних зал закладів загальної середньої освіти громади.

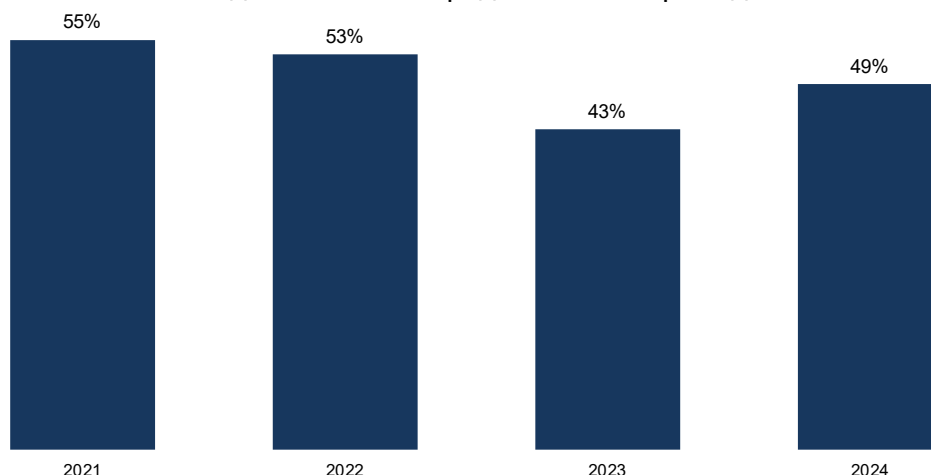

Рисунок 5.7 – Відсоток охоплення дітей позашкільною освітою

Вихованці закладів позашкільної освіти стають переможцями та призерами міжнародних, всеукраїнських, обласних конкурсів, фестивалів дитячої та юнацької творчості, а також призерами чемпіонатів світу, України, Сумської області з боксу, волейболу, лижних гонок, тенісу настільного, футболу, шахів.

Проблемним залишається питання забезпечення міської ДЮСШ власним приміщенням, зміцнення навчальної, матеріально-технічної бази та збільшення відсотка охоплення дітей позашкільною освітою.

Охорона здоров'я

Мережа сфери охорони здоров'я на території Глухівської міської ради нараховує 2 комунальних заклади, що надають медичну допомогу населенню: КНП «Глухівська міська лікарня» на 260 ліжок та 13355 пролікованих за 2024 рік та комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Глухівської міської ради на 92339 відвідувань до сімейних лікарів та 20 ліжок денного стаціонару, у якому проліковано 811 осіб, проведено 5611 ліжкоднів. Загалом допомогу надають 4 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, в тому числі амбулаторія сел. Есмань, 16 ФП та 8 ФАП (рис. 5.8).

Між пацієнтами та сімейними лікарями центру станом на 01.01.2025 р. підписано 30979 декларацій. Статеві-віковий розподіл декларантів представлено на рис. 4.5. Згідно затвердженого штатного розпису у КНП ЦПМСД Глухівської міської ради працює 24 лікарів та 75 середніх медичний працівників. Всі лікарі мають спеціалізацію загальної практики-сімейної медицини. 6 лікарів мають вищу кваліфікаційну категорію, 9 – першу, 6 – другу. Питома вага атестованих становить 87%. 30 осіб середнього медичного персоналу мають вищу категорію, 16 – першу, 11 – другу.

Внаслідок збройної агресії російської федерації протягом 2022-2024 років пошкоджено 5 лікувальних підрозділів на території Есманської громади та 1 на території Глухівської громади.

Через обстріли спостерігається постійний відтік населення з прикордонних населених пунктів. Протягом 2022-2024 рр. за медичною допомогою звернулось 654 тимчасово переміщених громадян, у 2024 р. на первинній ланці надано допомогу 308 особам, у тому числі 67 дітям.

Медичне обслуговування населення, яке залишається в десятикілометровій зоні після оголошеної евакуації, здійснюється за принципом перетину меж цієї зони медичними працівниками для надання допомоги хворим та постраждалим або доставки пацієнтів у зворотному напрямку для передачі їх сімейним лікарям та іншим спеціалістам.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

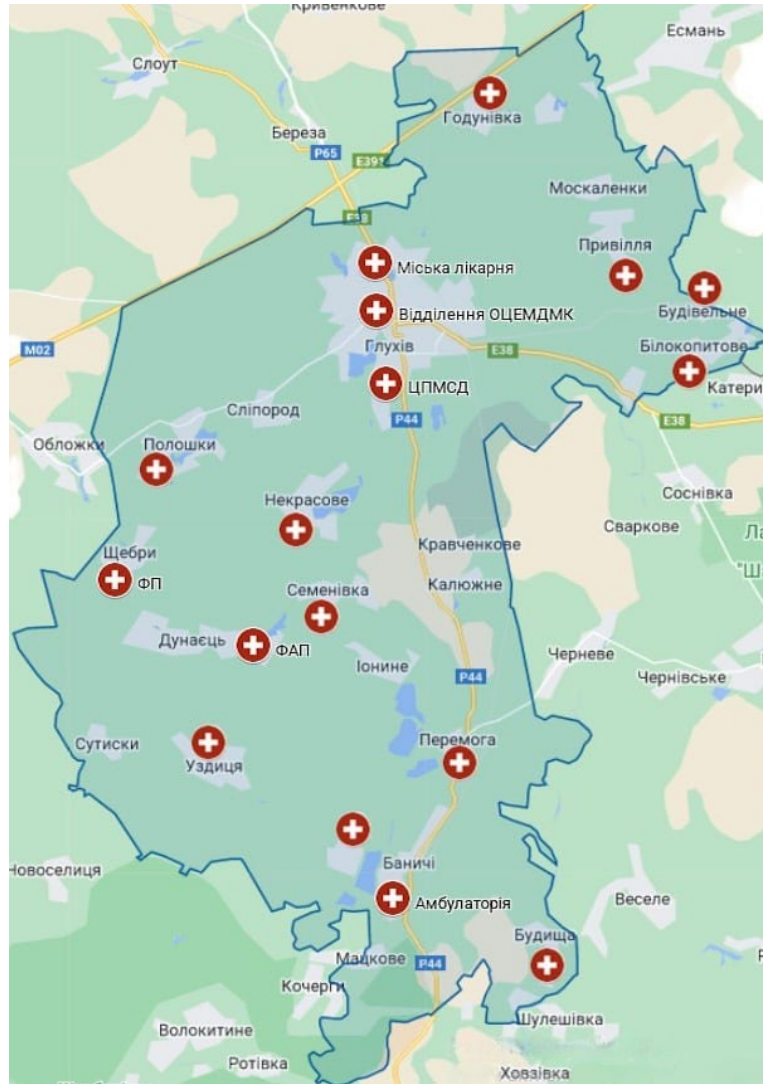

Рисунок 5.8 – Схема розташування закладів охорони здоров'я Глухівської МТГ

Актуальною проблемою на сьогоднішній день є дефіцит медичних кадрів. Станом на 31.12.2024 р. потребує доукомплектування 2 посади сімейних лікарів.

Основним джерелом фінансування КНП «ЦПМСД» Глухівської міської ради є державний бюджет через єдиного закупівельника – НСЗУ. Додатковим джерелом фінансування виступає місцевий бюджет. Касові видатки на утримання КНП «ЦПМСД» Глухівської міської ради у 2024 році склали 31449,4 тис. грн. З місцевого бюджету у 2024 році здійснено фінансування комунальних послуг та заробітна плата працівникам ФАП та ФП у розмірі 5421,5 тис. грн.

КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської є лікувально профілактичним закладом спеціалізованої медицини, що підпорядковується Глухівській міській раді та департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Заклад розташований в північно-східній частині Сумської області, на відстані 140 км. від обласного центру (м. Суми) та 43 км від районного центру (м. Шостка).

Пріоритетними напрямками діяльності КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради є:

- забезпечення доступної та якісної медичної допомоги;
- підвищення рівня задоволеності пацієнта;
- укладання угоди між КНП «Глухівська міська лікарня» та Національною службою здоров'я України;
- перегляд штатів відповідно до потреб у медичних послугах;
- покращення матеріально-технічної бази;
- оптимізація діяльності закладу;
- інформатизація медичної галузі;
- впровадження нових сучасних технологій та методів лікування;

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

- виконання протиепідемічних заходів з метою попередження інфекційної захворюваності;
- наявність якісних медичних препаратів та витратних матеріалів;
- підвищення кваліфікації медичного персоналу шляхом безперервного професійного розвитку;
- надання медичної допомоги пільговим категоріям населення;
- розвиток медичної та фізичної реабілітації;
- забезпечення дотримання медичним персоналом норм лікарської етики та деонтології.

КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради надає невідкладну медичну допомогу 24/7, здійснює діяльність з акцентом на лікувально-профілактичну медицину, надає медичну допомогу в умовах поширення інфекцій захворювань, епідемій, пацієнтам з Covid-19, здійснює профілактичні, лікувальні послуги для військовослужбовців, учасників війни, бойових дій, учасників АТО, ветеранів, вимушених переселенців з місць бойових дій, населення, що постійно проживає на території громади, забезпечує надання кваліфікованої стаціонарної, поліклінічної, консультативної допомоги дорослому та дитячому населенню Глухівської, Шалигинської, Есманської та Березівської територіальних громад (орієнтовна чисельність 50 тис. осіб) та іншим жителям Сумської області, не обмежуючи місце проживання із застосуванням сучасних засобів і методів профілактики, діагностики та лікування хворих.

Заклад має вищу категорію, акредитаційний сертифікат від 14.05.2024 р. реєстраційний номер 9.

На даний час в КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради розгорнуто 260 ліжок, в тому числі: акушерсько-гінекологічне відділення – 39 ліжок (19 акушерських, 20 гінекологічних), відділення анестезіології з ліжками для інтенсивної терапії – 4 ліжка, терапевтичне відділення – 60 ліжок, хірургічне відділення – 48 ліжок, травматологічне відділення – 30 ліжок, неврологічне відділення – 30 ліжок, інфекційне відділення – 17 ліжок, дитяче відділення – 14 ліжок, отоларингологічне відділення – 18 ліжок.

Також діє поліклінічне відділення, де працюють вузькопрофільні спеціалісти: терапевт, хірург, травматолог, ЛОР, невропатолог, ендокринолог, дерматолог, акушер-гінеколог, стоматолог. В закладі функціонує рентген кабінет, кабінет УЗД, клініко-діагностична лабораторія, кабінет «Довіра», кабінет функціональної діагностики тощо.

Працює 62 лікарів (15 мають вищу категорію, 10 – I, 4 – II), у тому числі 2 інтерни, 175 середніх медичних працівників, у тому числі 141 медсестра, 8 акушерок, 13 лаборантів (фельдшер-лаборант, лаборант патологоанатомічних досліджень), 8 рентгенолаборантів, 3 медичної статистики, 2 медичної сестри функціональної діагностики, а також 83 молодших медичних сестри. Із загальної кількості середніх медичних працівників 60 мають вищу категорію, першу – 16, другу – 17.

Основним джерелом фінансування медичних послуг мешканцям громади є державний бюджет через єдиного закупівельника – НСЗУ. Додатковим джерелом виступає місцевий бюджет, зокрема, до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено фінансування Програми охорона здоров'я населення Глухівської міської територіальної громади, оплата комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я в громаді.

Видатки на утримання КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради у 2024 році склали 178732,9 тис. грн. З місцевого бюджету у 2024 році здійснено фінансування в сумі 11394,1 тис. грн., які головним чином спрямовані на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, а також частково на оновлення матеріально-технічної бази. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я громади потребує покращення, зокрема, закупівлі медичної апаратури, ремонту приміщень, утеплення будівлі пологового відділення тощо.

Адміністративні послуги

З метою створення належних умов для виконання положень Закону України «Про адміністративні послуги», забезпечення доступності та покращення якості надання адміністративних послуг в громаді створено та працює відділ Центр надання адміністративних послуг Глухівської міської ради. Штат ЦНАПу налічує 13 осіб, у тому числі начальник відділу ЦНАП, керівник сектору військового обліку, 2 державні реєстратори, 6 адміністраторів та 3 головний спеціаліст.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

ЦНАПом надається 251 послуга. З метою покращення доступності адміністративних послуг створено 2 віддалених робочих місця (Семенівський старостат с. Некрасове та Білокопитівський старостат с. Привілля), де можуть надаватись 153 послуги. ЦНАП надає найбільш затребувані послуги, до яких належать державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб, реєстрація майна в реєстрі речових прав, реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання, соціальні послуги, земельні послуги, послуги Держгеокадастру, видача довідок про склад зареєстрованих у житловому приміщенні осіб та інші.

Постійно вживаються заходи щодо вдосконалення надання адміністративних послуг на території міської ради, підвищення їх якості, створення комфортних умов для отримання максимальної кількості комплексних базових адміністративних послуг. З цією метою виконані усі зобов'язання, передбачені Угодою про партнерство з проектом «U-LEAD» з Європою, що дало змогу надавати якісні адміністративні послуги в новому, відремонтованому, модернізованому приміщенні за адресою: Сумська обл., м. Глухів, вул. Київська, б. 8, що значно покращує надання адміністративних послуг населенню Глухівської громади.

За 2021 рік надано 25994 послуги, із них 24481 адміністративна послуга, суб'єктом яких є міська рада. За 2022 рік – 14724/14384 відповідно, 2023 рік – 21681/21082, 2024 рік – 19760/19376 послуг відповідно (рис. 5.9).

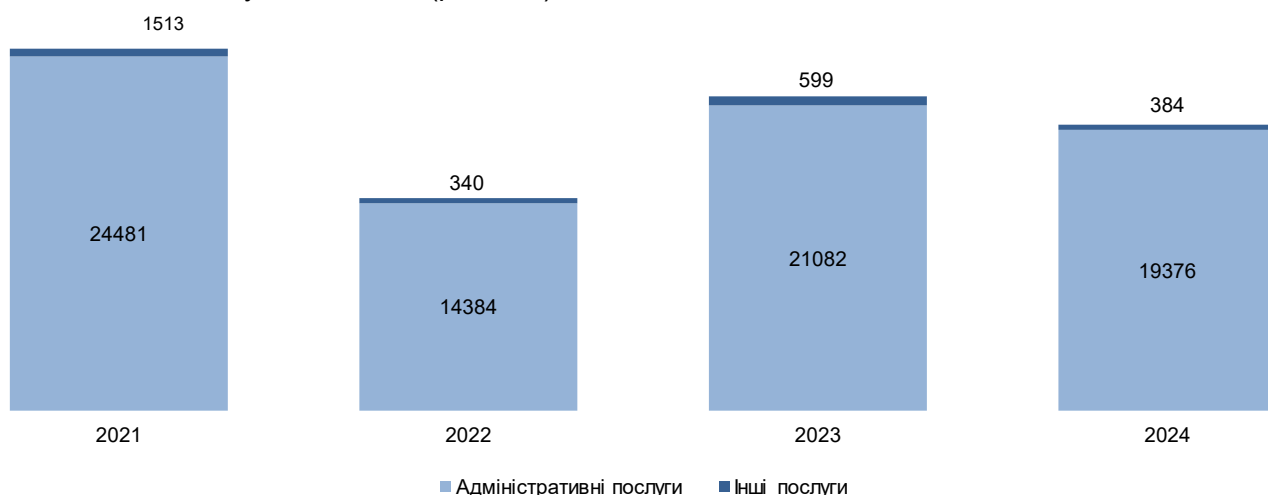

Рисунок 5.9 – Динаміка кількості наданих послуг ЦНАП

Соціальний захист населення

З метою надання якісних та наближених до людей соціальних послуг, ефективної організації діяльності у сфері соціального захисту населення в Глухівській міській територіальній громаді 24 грудня 2020 р. рішенням сесії Глухівської міської ради створено Комунальну установу «Центр надання соціальних послуг». Завданням Центру є надання соціальних послуг громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, сім'ям, дітям, молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги за місцем проживання.

Рішенням сорок другої сесії сьомого скликання Глухівської міської ради від 22.11.2024 року №906 «Про структуру та чисельність «Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради» затверджено 93 штатні одиниці, з них: 1 – директор, 1 – головний бухгалтер, 2 – бухгалтера, 1 – інспектор з кадрів, 5 – завідувачі відділень, 5 – фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, 4 – фахівці із соціальної роботи, 2 – практичних психолога, 2 – фахівці із соціальної допомоги вдома, 3 – соціальні працівники, 56 – соціальні робітники, 2 – сестри медичні, 4 – педагоги соціальні, 2 – молодший медичний персонал, 1 – прибиральниця, 1 – водій, 1 – робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків.

У відділенні соціальних послуг за місцем проживання згідно норм навантаження та характеристик громадян, які обслуговуються на 1 соціального робітника припадає 6 підопічних-громадян у сільській місцевості (фактично 1 соціальний робітник в сільській місцевості Глухівської громади протягом 2024 р. обслуговував 10 осіб), а в місті з комунальними зручностями на 1 соціального робітника в громаді припадало 11 осіб.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

628 осіб похилого віку та осіб з інвалідністю протягом 2024 р. отримували послугу догляду вдома, з них: 103 особи з інвалідністю (I група – 37 осіб, II група – 39 осіб, III група – 28 осіб), 107 ветеранів праці.

Протягом 2024 р. на обліку **відділення соціальної роботи** Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради перебувало 392 сім'ї в складних життєвих обставинах, в яких виховувалось 403 дитини. 70 сімей (88 дітей) перебували під соціальним супроводом відділення соціальної роботи. Цим сім'ям надано комплекс соціальних послуг.

Всього охоплено соціальними послугами 533 сім'ї (осіб):

- сім'ї, в яких є ризик соціального сирітства – 56;
- сім'ї ветеранів війни – 21;
- сім'ї військовослужбовців – 37;
- сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини – 67;
- внутрішньо переміщені сім'ї – 77;
- одинокі матері/батьки – 7;
- домашнє насильство – 99;
- сім'ї опікунів/піклувальників – 53;
- інвалідність – 57;
- особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 14;
- сім'ї, члени яких перебували/перебувають у конфлікті з законом – 13;
- інші – 32.

У результаті наданих відділенням соціальної роботи послуг задоволено потреби щодо:

- налагодження зв'язків із членами родини/громадою (532 сімей/осіб);
- гуманітарної допомоги (123 сім'ї/особи);
- оформлення/відновлення документів (12 сімей/осіб);
- психологічної допомоги (158 сімей/особи);
- юридичної допомоги (9 сім'ї/особи);
- організації лікування/оздоровлення (4 особи);
- вирішення житлово-побутових проблем (6 осіб).

В місті функціонувало 5 прийомних сімей (15 дітей). Відділенням соціальної роботи здійснюється соціальне супроводження цих сімей. В поточному році прийомним сім'ям надано 195 послуг. Головним об'єктом соціального супроводження є прийомна дитина.

Розпорядженням міського голови при Комунальній установі «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради, створено мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

До складу мобільної бригади входять лише працівники комунальної установи, які надають фахові консультації постраждалим особам. Протягом 2024 року соціальною роботою було охоплені 99 сімей, щодо яких надійшли повідомлення про факти вчинення насильства.

У червні 2024 року в Сумському регіональному центрі підвищення кваліфікації за спеціальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Реалізація програми для кривдників у Сумській області» пройшла навчальний курс та отримала відповідний сертифікат завідувач відділення соціальної роботи. Рішенням сесії Глухівської міської ради від 22.11.2024 №903 затверджена Програма для кривдників на території Глухівської міської ради. Зроблений косметичний ремонт кабінету, з окремим входом, де проводиться робота з кривдником. Послугу отримала одна особа.

Протягом 2024 року обстежені умови проживання 10 осіб звільнених з місць позбавлення волі, яким надано 7 послуг соціальної профілактики (щодо профілактики стосовно правопорушень та злочинності, про постановку на облік в центрі зайнятості та оформлення соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, можливості продовження навчання, отримання одноразової матеріальної допомоги від міськвиконкому тощо).

Рішенням виконавчого комітету Глухівської міської ради від 12.08.2023 року №223 «Про створення спеціалізованої служби первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» створено спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі при Комунальній установі «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради. Протягом 2024 року послугами служби скористалось 172 особи.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

За підтримки Громадської організації «Право на захист» з метою поповнення сенсорної кімнати обладнанням відділення «Центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю» написаний проект, який став переможцем (залучено коштів – 120,00 тис. грн.).

Відділення натуральної та грошової допомоги постійно займається виявленням громадян, які потребують натуральної допомоги та забезпечує їх одягом, взуттям та продуктами харчування. У 2024 році відділенням надано послугу 1230 особам на суму 711,00 тис. грн., а саме: продукти харчування – 1058 осіб/391,00 тис. грн., одяг – 775 осіб/141,00 тис. грн., ліки та предмети медичного призначення – 283 особи/57,00 тис. грн., набори психологічної підтримки – 105 осіб/121,00 тис. грн.

Крім того, у відділенні натуральної та грошової допомоги Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради організовано надання послуг з поточного ремонту (у 2024 році – 211 осіб), пила та рубка дров (у 2024 році – 83 особи), прибирання прилеглої території (у 2024 році – 115 осіб), ремонт взуття (у 2024 році – 43 особи).

При відділенні створено пункт прокату, який надає в тимчасове користування засоби реабілітації потребуючим (всього 181 одиниця засобів реабілітації). Протягом 2024 року засоби реабілітації отримало 111 осіб.

У відділенні натуральної та грошової допомоги створений та функціонує соціальний патруль, який двічі на місяць або за інформацією мешканців громади здійснюють рейди з метою виявлення осіб без визначеного місця проживання.

Відділення надання соціальних послуг в умовах денного перебування надає послугу соціальної адаптації та консультування. Щоденно відділення відвідують не менше 30 пенсіонерів. На обліку у відділенні у 2024 році знаходилось 194 особи. На базі відділення діють 8 груп «Здоров'я», метою занять в яких є покращення фізичного здоров'я та підвищення рухової активності. Медична сестра проводить заняття на профілакторії «Євменова», створена кімната психологічного розвантаження, де проводяться реабілітаційні процедури: ароматерапія, рефлексотерапія, музикотерапія.

Створений та функціонує університет III віку «Активне довголіття», в якому навчаються 152 пенсіонери. Усі бажаючі мають можливість відвідувати заняття за власними інтересами та уподобаннями.

Протягом 2024 року було прочитано 193 лекції, проведено 78 занять у спортивній залі. Крім того, проведені просвітницькі заходи, такі як: «Облога Глухівської фортеці 1664 року», «Рідна мова серця мого подих», «Життєві дороги Лесі Українки», «Весна і жінка між собою схожі», «Шевченко і Глухівщина» та інші.

Запроваджені заняття з психогімнастики, а влітку заняття проводяться на свіжому повітрі. За 2024 рік 150 осіб отримали послуги з масажу, що становить 3220,5 масажні одиниці.

У 2024 році послугами **відділення «Центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю»** скористались 142 особи: 90 дітей з інвалідністю, 9 осіб з інвалідністю, а також 43 дитини групи ризику.

Послуги з ЛФК всього отримали 106 дітей, з них: 63 – діти, які проходять масаж повторно, 43 – діти, які отримують первинний масаж. Всього 1257 відвідувань для отримання послуг з масажу та ЛФК, що становить 3453 масажні одиниці. ЛФК на реабілітаційних брусах пройшло 86 дітей та отримали 795 послуг.

Логопедом проведено 1474 занять, з них: 432 групових та 1042 індивідуальних занять. Педагогами соціальними проведено 3224 заняття, з них: 1487 групових, 1737 індивідуальних занять.

Працівниками відділення протягом 2024 року надано 94010 реабілітаційних послуг, з них: 32293 – психолого-педагогічних послуг, 30402 – соціально-побутових послуг, 26832 – навчання основним соціальним навичкам, 2533 – фізичні послуги, 786 – послуг «Раннє втручання», 1034 – послуг «Денний догляд».

За підтримки Всеукраїнського громадського центру «Волонтер» в рамках реалізації проекту: «СОС Діти. Програма екстреної допомоги міжнародної благодійної організації СОС Дитячі Містечка, що реалізується Консорціумом партнерських організацій» для родин з дітьми на базі Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради створений та функціонує психосоціальний простір.

Відповідно до листа Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю від 23.11.2023 року №08/12-2985/64 за результатами проведеної перевірки Фонд повідомив про відповідність Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради вимогам до надавача комплексної послуги за критеріями, визначеними Порядком реалізації

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2023 року №1049 «Про реалізацію експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості».

У 2024 році послуги отримало 183 особи (144 особи, які мають неповнолітніх дітей, 19 родин військовослужбовців, 20 демобілізованих військовослужбовців, з них 13 чоловік – ветерани). Проведено 214 групових занять. Надано 1842 послуги, а саме: родини з дітьми – 1718 послуг, родини військовослужбовців – 64 послуги, військовослужбовці – 60 послуг.

Комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради налагоджена співпраця із старостами старостинських округів Глухівської міської територіальної громади, спеціалістами управління соціального захисту населення, КНП «ЦПМСД» Глухівської міської ради, КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради, службою у справах дітей, іншими управліннями та відділами Глухівської міської ради, закладами культурного дозвілля та підприємцями міста.

Проводиться спільна робота з працівниками поліції щодо профілактичної роботи з сім'ями в складних життєвих обставинах та з питань профілактики запобігання правопорушенням стосовно пенсіонерів, одиноких осіб похилого віку, осіб з інвалідністю.

Систематично залучаються працівники 19-тої Державної пожежно-рятувальної частини Територіального управління МНС України в Сумській області щодо інформування отримувачів соціальних послуг про правила пожежної та мінної безпеки.

Комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради проводиться робота щодо інформування населення про соціальні послуги, які можна отримати, та про порядок їх надання, шляхом розміщення інформації на інформаційних стендах установи, офіційній сторінці Facebook та на сайті Глухівської міської ради, де громадяни можуть ознайомитись з переліком послуг та корисною інформацією діяльності установи.

Ветеранська політика. Для забезпечення дотримання прав військовослужбовців, ветеранів війни, членів їх сімей, родин загиблих (померлих, зниклих безвісті за особливих обставин) Захисників і Захисниць України, розвитку системи їх соціального захисту, медичного забезпечення, психологічної реабілітації, соціальної, професійної адаптації у 2025 році визначено такі завдання:

- посилення соціальної захищеності ветеранів війни, членів їх сімей, родин загиблих Захисників і Захисниць України, зокрема, підвищення якості та доступності медичної допомоги, забезпечення психологічної реабілітації;
- сприяння професійній підготовці та зайнятості ветеранів війни, членів їх сімей, родин загиблих Захисників і Захисниць України.

Для реалізації цих завдань в управлінні соціального захисту населення Глухівської міської ради створено відділ координації соціальної інтеграції Захисників і Захисниць України, ветеранів, осіб з інвалідністю та пільгових категорій населення. Рішенням Глухівської міської ради від 22.11.2024 року №906 введено до штатного розпису Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради 5 посад фахівців із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб (помічник ветерана).

Рішенням міської ради від 26.01.2024 року №772 затверджено комплексну Програму захисту та підтримки ветеранів та членів їх сімей на території Глухівської міської ради на 2024-2027 роки. У 2024 році здійснено виплату 22 сім'ям загиблих військовослужбовців на загальну суму 635,9 тис. грн. Матеріальну допомогу у разі поранення отримали 54 Захисника на загальну суму 250,0 тис. грн. Для встановлення пам'ятників і облаштування місць поховання Захисників сім'ям виплачено 84,0 тис. грн. У 2025 році здійснено виплату 30 сім'ям загиблих військовослужбовців на загальну суму 908,4 тис.грн. Матеріальну допомогу у разі поранення отримали 74 Захисника на загальну суму 292,5 тис.грн. Для встановлення пам'ятників і облаштування місць поховання Захисників сім'ям виплачено 140,6 тис.грн.

Служба у справах дітей. Служба у справах дітей Глухівської міської ради як юридична особа публічного права створена та працює з 01.02.2024 р. Значимість Служби у справах дітей у забезпеченні конституційних прав людини впливає з приписів статті 51 Конституції України, тож в основі її діяльності лежить принцип державного захисту дитинства.

На території Глухівської міської ради до початку евакуації проживало близько 6500 дітей, з яких 114 мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківських прав, 39 – перебуває на обліку як такі, що опинилися у складних життєвих обставинах; 18 усиновлених

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

дітей; близько 150 дітей з інвалідністю, 495 дітей з багатодітних сімей, 896 дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи. Таким чином, допомоги та контролю за дотриманням їх прав та інтересів потребує 28,8% дітей.

На території Глухівської міської територіальної громади найбільш розвинута форма влаштування – це опіка/піклування. Таких сімей проживало 83, що виховують 97 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На території громади функціонує 4 прийомні сім'ї, в яких виховується 11 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З 2018 року запроваджена послуга патронату, яку на даний час надає 1 сім'я.

На обліку Служби у справах дітей перебуває дві подружні пари та три особи, які виявили бажання взяти на виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які пройшли курс підготовки кандидатів в усиновлювачі та рекомендовані для включення до Єдиного електронного банку даних.

Одним з основних напрямків в роботі Служби є робота щодо захисту законних прав дітей на житло та майно. За клопотанням Служби 16 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли 16-річного віку та не мають житла, поставлено на квартирний облік. Всього на квартирному обліку та соціальному квартирному обліку станом на 01.01.2025 перебуває 118 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з числа.

Значна робота працівниками Служби проводиться на виконання Закону України «Про попередження насильства в сім'ї». Лише 2024 рік на адресу Служби надійшло 18 повідомлень про факти домашнього насильства, де постраждали чи стали його свідками діти. За результатами проведеної профілактичної роботи Службою було порушено 1 клопотання про притягнення до відповідальності батьків.

Службою у справах дітей налагоджуються зв'язки з рядом державних та громадських організацій міста, України, діяльність яких спрямовується на підтримку сімей та дітей. У серпні 2024 підписано Меморандум про співпрацю та партнерство з Громадською організацією «Клуб рибалок України». Завдяки співпраці громадської організації «Клуб рибалок України» з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та за фінансової підтримки уряду Республіки Корея, було отримано оргтехніку та передано Службі. А з 1 вересня 2024 на території громади з дітьми та сім'ями працює 2 кейс-менеджера (соціальний працівник та фасилітатор).

Культура

Діяльність галузі культури Глухівської міської територіальної громади спрямована на забезпечення захисту і збереження культурної спадщини, підтримку морально-психологічної стійкості населення громади, популяризацію національної культури, розвиток виконавської майстерності колективів та окремих виконавців громади, активізацію діяльності закладів культури, збереження та поліпшення матеріально-технічної бази, зміцнення кадрового потенціалу, інтеграції сучасних технологій, організації культурних ініціатив, що сприяють згуртованості громади, створення безпечного середовища.

Станом на 01.01.2025 базова мережа закладів культури Глухівської міської територіальної громади не змінилась та налічує 26 закладів: 2 базових та 13 клубних закладів-філій, 1 публічна бібліотека, 8 бібліотек-філій та бібліотечний пункт, 1 міський краєзнавчий музей та 1 школа мистецтв. Проте, свою діяльність не здійснюють 2 клубні заклади-філії та 1 бібліотека-філія у зв'язку з відсутністю необхідного кадрового забезпечення.

Загальна кількість працюючих у сфері культури Глухівської міської ради у 2024 р. – 116 осіб (2022 р. – 128 осіб).

Базова мережа закладів культури, що надає послуги культурно-дозвілєвого характеру на території Глухівської міської територіальної громади, налічує 15 клубних закладів, 2 з них (Привізький сільський клуб, Уздицький сільський будинок (з червня 2023) не здійснюють своєї діяльності через відсутність працівників.

11 колективів мають звання «народний аматорський» та «зразковий»: 6 колективів КЗ «Центр культури» Глухівської міської ради та його філій (театр «Пілігрим», вокальний ансамбль «Молодість», вокальний ансамбль народної пісні, ансамбль танцю «Кроки», жіночий вокальний ансамбль «Любава» Полошківського СБК, жіночий вокальний ансамбль «Журавка» Дунаєцького СБК, фольклорний колектив «Червона калина» Некрасівського СБК), 4 колективи міського палацу культури (ансамбль танцю «Полісяночка», чоловічий вокальний квартет, жіночий вокальний ансамбль, камерний хор духовної музики, 1 колектив «зразковий» – дитяча естрадна студія «Добрий вечір»).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

У зв'язку з безпековими обмеженнями під час дії воєнного стану зменшилась кількість відвідувачів культурних заходів офлайн, які було переведено у дистанційний формат, та у свою чергу збільшено кількість переглядів, в залежності від кількості населення, яке отримує послугу, та розташування закладів культури від кордону. При клубних закладах продовжують роботу клубні формування, творчі колективи, гуртки та клуби за інтересами. Динаміка участі у клубних формування обумовлена безпековою ситуацією, міграцією населення у безпечніші регіони або за межі країни через воєнні дії.

Два клубні заклади облаштовані спорудами цивільного захисту – КЗ «Центр культури» Глухівської міської ради – ПРУ, Дунаєцький СБК – найпростіше укриття.

Основними досягненнями аматорських колективів та окремих виконавців клубних закладів є участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних та регіональних фестивалях-конкурсах, у т.ч. дистанційного формату.

Ключовими проблемними питаннями, з якими стикаються клубні заклади під час дії воєнного стану – це недостатність кваліфікованих кадрів, необхідність модернізації клубних закладів, застаріла матеріально-технічна база, обмеження масових заходів, відсутність безпечних сучасних просторів для проведення заходів тощо.

До Регіонального переліку включено 2 елементи нематеріальної культурної спадщини Глухівської громади: «Технологія випікання весільних короваїв у селі Полошки» та «Приготування обідніх страв у селі Некрасове». Систематично проводяться пошукові та фольклорні експедиції, під час яких фіксуються нові елементи нематеріальної культурної спадщини, пошуково-дослідницька робота гастроспадщини громади, зокрема, технологія приготування книшів в с. Перемога, технологія приготування зеленого борщу з яглиці у с. Дунаєць, супа з маком без м'яса, різники (хлібці перемощені сметаною та зеленню) в с. Полошки; досліджується весільна обрядовість (пісні, випікання короваїв, обряд сватання, с. Уздиця, с. Перемога, с. Баничі, с. Полошки).

Основними завданнями з цього напрямку є продовження роботи з фіксації елементів НКС та їх популяризація шляхом проведення зустрічей з їх носіями, майстер-класів, фестивалів, свят та створення з цією метою відповідних локацій.

Театральне мистецтво на території Глухівської громади є важливою частиною культурного життя. Завдяки діяльності народного аматорського театру «Пілігрим» на сьогоднішній день його учасниками реалізуються нові форми та методи роботи, а глядачі в свою чергу мають змогу насолоджуватися виставами.

Таблиця 5.14 – Культурно-дозвіллева діяльність

№ з/п	Найменування закладу культури чи закладу освіти сфери культури	Клубні формування/учасники			Відвідувачі (осіб/перегляди)			Кількість проведених заходів (офлайн/онлайн)		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Комунальний заклад «Глухівський міський палац культури» Глухівської міської ради	16/207	16/146	16/128	8258	7832/22443	6179/20732	58	31/77	42/58
2.	Комунальний заклад «Центр культури» Глухівської міської ради	15/178	14/163	14/158	2726	1837/27391	1008/62608	56	60/30	36/41
3.	Баницький сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	4/27	5/34	5/35	851	750/1433	293/4915	24	36/7	27/25
4.	Мацківський об'єкт дозвіллевої роботи - філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/12	3/18	3/13	364	220	311	34	24	42
5.	Дунаєцький сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	4/29	4/34	5/37	820	1209/7163	3088/7459	64	71/10	92/12
6.	Некрасівський сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	4/32	4/33	4/28	830	518/7657	711/5740	42	28/19	39/35

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з/п	Найменування закладу культури чи закладу освіти сфери культури	Клубні формування/ учасники			Відвідувачі (осіб/перегляди)			Кількість проведених заходів (офлайн/онлайн)		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
7.	Семенівський сільський клуб – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/20	3/36	3/20	620	245	223	86	46	48
8.	Калюжанський об'єкт дозвілєвої роботи – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/12	3/15	3/15	449	322	269	37	32	38
9.	Полошківський сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	5/46	4/49	4/47	1955	1368/5655	301/9777	24	38/12	26/28
10.	Перемозький сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	4/42	5/50	5/48	777	783/7892	460/11640	44	40/9	40/22
11.	Уздицький сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/23	3/31		458	28		55	11	
12.	Білокопитівський сільський будинок культури – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/28	3/32	3/24	532	149	134	51	22	21
13.	Привільський сільський клуб – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Годунівський об'єкт дозвілєвої роботи – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради	3/9	3/18	3/18	420	165	130	79	32	25
15.	Вікторівський об'єкт дозвілєвої роботи – філія комунального закладу «Центр культури» Глухівської міської ради		3/20	3/20		138	110/240		14	28/4

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

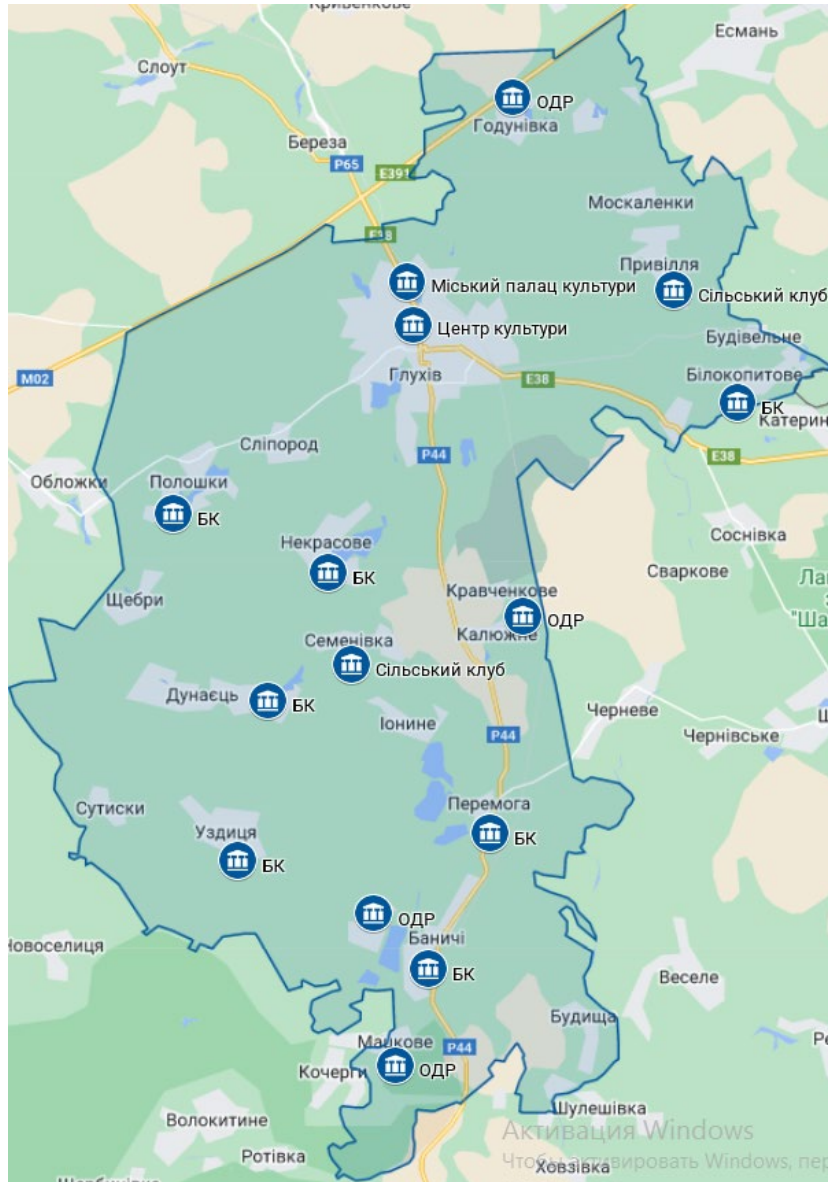

Рисунок 5.10 – Схема розміщення закладів культури Глухівської МТГ

Бібліотеки Глухівської міської територіальної громади мають потенціал для здійснення своїх завдань, зокрема, забезпечення інформаційних, освітніх, культурних послуг, рівного доступу до інформації всіх верств населення, але водночас існує низка питань, які гальмують процеси розвитку бібліотечної галузі, а саме:

- нестабільна система фінансування бібліотек в обсягах, достатніх для ефективної діяльності і розвитку;
- слабкі темпи впровадження інформаційних технологій, що ускладнюють надання бібліотечних послуг на сучасному рівні, відсутня бібліотечна програма, застаріла матеріально-технічна база;
- необхідність поповнення та оновлення бібліотечного фонду, періодичних видань, яка спрямована на забезпечення сучасних інформаційних потреб користувачів та підтримку їхнього інтересу;
- невідповідність приміщень сучасним вимогам (відсутність зон для комфортного читання, групової роботи або дозвілля, старі меблі, які не відповідають стандартам ергономіки).

Створення комфортних умов та їх відповідності сучасним стандартам для забезпечення якісного обслуговування користувачів (ремонт і модернізація приміщень, обладнання окремих зон для читання, дитячих куточків, місць для роботи за комп'ютером), оснащення сучасними меблями та технікою (закупівля зручних столів, стільців, книжкових полиць, оновлення комп'ютерів, мультимедійної техніки тощо), створення безбар'єрного простору.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Динаміка основних показників бібліотечної справи в умовах воєнного стану на території громади відзначається у контексті скорочення бібліотечного фонду, який зменшився на 20889 примірників за рахунок вилучення книг та періодичних видань російської книжкової продукції, коливанням показників кількості користувачів та книговидач (табл. 5.15).

Таблиця 5.15 – Бібліотечна справа

№ з/п	Найменування закладу культури	2022			2023			2024		
		користувачі	книговидачі	бібліотечний фонд	користувачі	книговидачі	бібліотечний фонд	користувачі	книговидачі	бібліотечний фонд
1	КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	2391	63010	40647	2122	57895	38312	2023	53634	34636
2	Баницька бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	259	4097	8931	255	4065	8446	376	7015	7751
3	Білокопитівська бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	159	3069	4489	250	4030	4403	250	3680	3626
4	Дунаєцька бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	211	3406	6717	205	3203	6631	250	3396	4724
5	Некрасівська бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	354	5976	7033	332	6697	7016	356	7236	6801
6	Перемозька бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	200	3000	9323	198	2972	8713	215	4305	4978
7	Привільська бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	0	0	4269	0	0	408	0	0	408
8	Полошківська бібліотека-філія КУ «Глухівська	250	4027	6618	250	4011	6149	323	5457	5194

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з/п	Найменування закладу культури	2022			2023			2024		
		користувачі	книго-видачі	бібліотечний фонд	користувачі	книго-видачі	бібліотечний фонд	користувачі	книго-видачі	бібліотечний фонд
	публічна бібліотека» Глухівської міської ради									
9	Уздицька бібліотека-філія КУ «Глухівська публічна бібліотека» Глухівської міської ради	200	2830	5027	200	1841	4168	237	2349	4047
Всього		4024	89415	93054	3812	84714	84246	4037	87072	72165

Попри складні реалії воєнного часу, бібліотеки продовжують активно працювати, організовуючи заходи та реалізуючи проекти, спрямовані на підтримку психологічного стану відвідувачів. Особлива увага приділяється створенню комфортного простору для спілкування, емоційної підтримки та розвитку, що сприяє збереженню душевної рівноваги та зміцненню внутрішньої стійкості громади через майстер-класи, психологічні тренінги, дитячі свята, розмовні та літературні клуби, шахотерапію та ін.

Активними були проекти, спрямовані на розвиток читання в рамках Стратегії розвитку читання на 2023-2032 роки «Читання, як життєва стратегія», популяризацію української мови через розмовний клуб та промоцію читання українських сучасних авторів, читацькі та музичні проекти в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?».

Установа стала однією з 38 відібраних публічних бібліотек України з 975 поданих заявок, які отримали книжки українських видавців 2021-2023 років видання.

Бібліотечний фонд оновився 108 примірниками цікавих книг для дітей та дорослих на суму 30 тис. грн. завдяки «Проекту грантової підтримки бібліотек «Книжкові гранти». Організатор проекту «Книжкові гранти» – Українська асоціація видавців та книготорговців у партнерстві з Благодійним фондом «Бібліотечна Країна» та Благодійним фондом громади Харкова «Толока» за фінансової підтримки письменників і книготорговців Helping Ukrainian Books and Booksellers (Каролін Форче, Мітчелл Каплан, Крістофер Меррілл, Аскольд Мельничук і Джейн Анру) та Біржової спілки німецьких видавців (Börsenverein des Deutschen Buchhandels) та отримала комплект книг (14) за проектом «Німецька книжкова полиця в Україні».

Бібліотеки громади брали участь у Всеукраїнських та обласних конкурсах та отримали дипломи переможців та сертифікати учасників.

Мистецька освіта під час воєнного стану зазнає значних викликів, які впливають на організацію навчального процесу, однак залишається важливим елементом розвитку суспільства, збереження культурної ідентичності та підтримки психологічного стану дітей і молоді. Одним із аспектів адаптації мистецької освіти до складних умов стала необхідність в організації навчання спочатку в змішаному форматі з використанням найпростішого укриття, що розташоване у приміщенні закладу, а згодом у дистанційному, що призвело до зменшення контингенту учнів, пов'язаного з умовами воєнного стану, а саме, виїзд дітей за межі громади або країни та оголошення обов'язкової евакуації з вересня 2024 року.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

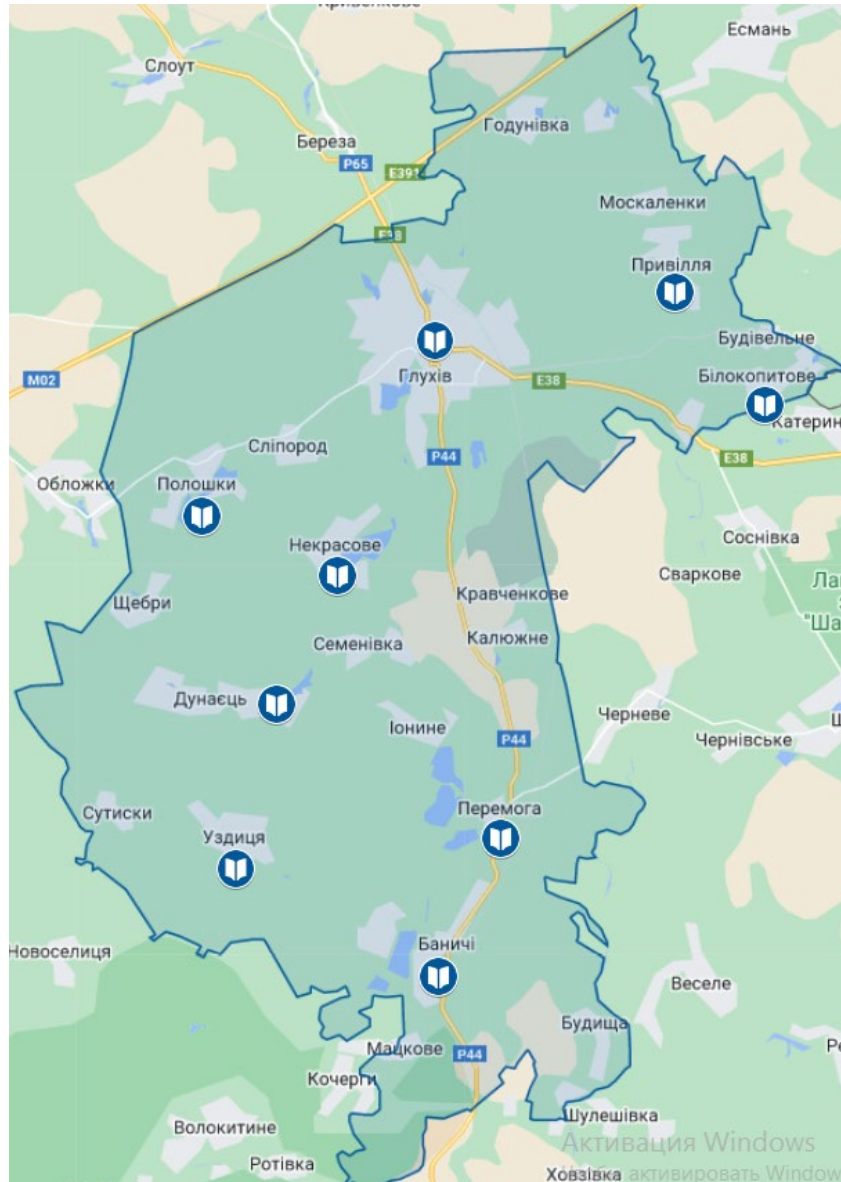

Рисунок 5.7 – Схема розміщення бібліотек Глухівської МТГ

Однак, основними показниками діяльності школи мистецтв у період дії воєнного стану залишається висока участь учнів та викладачів закладу у конкурсах, у т.ч. дистанційного формату, та їх досягнення.

Окрім скорочення контингенту, можна виділити ще кілька важливих аспектів, які ускладнюють процес мистецької освіти під час воєнного стану:

- недостатня кількість сучасних комп'ютерів, проекторів чи камер для проведення високоякісних онлайн-уроків;
- покращення матеріально-технічної бази, навіть в умовах воєнного стану, є важливою умовою для забезпечення доступу до якісної освіти і підтримки творчості учнів;
- проблеми з доступом до спеціалізованих класів (образотворче мистецтво, хореографія);
- створення відповідного простору в укритті для проведення занять.

Історико-культурна спадщина Глухівської міської територіальної громади представлена музейною системою, до якої входять: Комунальний заклад «Глухівський міський краєзнавчий музей» Глухівської міської ради, чотири музеї на громадських засадах, два з них мають звання «Народний», Національний заповідник «Глухів», до якого входить археологічний музей та три стаціонарні виставки.

На території Глухівської міської ради розташовано 99 пам'яток та об'єктів культурної спадщини. З них 7 – національного значення, 92 – місцевого. Всі вони занесені до Державного

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

реєстру наказом МКМС №630 від 10.02.2020 р.. Серед них: археологічних – 12, історичних – 60, монументального мистецтва – 4, архітектури та містобудування – 23.

Глухівська міська рада опікується 11 археологічними, 42 історичними та 4 монументальними пам'ятками культурної спадщини, як в межах адміністративного центру так і в старостинських округах.

Незважаючи на багату історико-культурну спадщину Глухівської міської територіальної громади, об'єкти та пам'ятки культурної спадщини, особливо під час дії воєнного стану, коли зростає ризик пошкодження або втрати культурних надбань, потребують невідкладної розробки облікової документації для їхнього збереження, захисту та популяризації. Цей процес сприятиме фіксації поточного стану пам'яток, забезпеченню їх охорони, залученню фінансування та розвитку культурного туризму в регіоні. Паспортизація є ключовим інструментом для усвідомлення цінності культурної спадщини та формування ефективної стратегії її використання.

Музеї громади виконують важливу роль у збереженні історичної та культурної спадщини, включаючи збереження національної історії, традицій та культури. Водночас, війна має великий вплив на роботу музейних закладів, зокрема провокує знищення музейних колекцій, зменшення або взагалі відсутність потоку відвідувачів з огляду на безпекову ситуацію в регіоні. Тому перше – це захист колекцій у надзвичайних умовах, забезпечення безпеки персоналу та відвідувачів та збереження цілісного стану самих музейних будівель та приміщень.

Особливістю розвитку музейної справи на сучасному етапі можна вважати, впровадження заходів діджиталізації музейних фондів, наприклад, у вигляді створення електронної системи реєстру Музейного фонду України. Але цей напрямок діяльності несе і свої проблеми, перш за все, відсутність технічного оснащення та недостатня кількість кваліфікованого персоналу; також не належна фінансова складова, так як у наш час кошти направляються на інші потреби.

У майбутньому для вирішення проблемних питань музейної сфери потрібно для міського краєзнавчого музею знайти нове приміщення (зараз заклад знаходиться в орендованому приміщенні), яке відповідає вимогам чинного законодавства України або повернути приміщення у комунальну власність громади. Знайти можливість фінансування реекспозиції музею, створення рекреаційної зони на території закладу для відвідувачів та проведення різнопланових мистецьких, культурно-освітніх заходів.

Незважаючи на ці виклики, музейна справа продовжує відігравати життєво важливу роль у збереженні культурної спадщини громади. За належної підтримки та ресурсів музей можуть продовжуватиме сприяти культурному розвитку громади. Збереження культурних артефактів під час війни є надзвичайно важливим для музеїв. Ці артефакти не лише важливі для культурної спадщини громади, регіону, країни, але й слугують нагадуванням про її минуле, сьогодення та майбутнє. Вони також можуть відігравати вирішальну роль у процесі післявоєнного відновлення, надаючи відчуття єдності та збереження власної ідентичності населення.

Відповідно до табл. 5.16 у період з 2021 року простежується динаміка, а саме: 2022 рік був найскладнішим за всіма показниками (відвідувачі, екскурсії, заходи), у 2023 році відбувся пік активності за кількістю екскурсій та заходів, а 2024 – ситуація помітно стабілізується, хоча кількість екскурсій зменшилася.

Таблиця 5.16 – Музейна справа

№	Найменування закладу культури	Відвідувачі, тис. осіб				Кількість екскурсій, одиниць				Кількість виставок/ заходів, одиниць			
		2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
1	КЗ «Глухівський міський краєзнавчий музей» Глухівської міської ради	5,2	0,6	3,3	3,5	117	11	198	34	19/38	16/42	17/117	17/60

Фізична культура та спорт

Громада приділяє значну увагу розвитку фізичної культури та спорту. Для задоволення фізкультурно-оздоровчих потреб населення функціонують громадські організації фізкультурно

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

спортивного спрямування, такі як: ФСК «Гармонія», ФСК «Максимум», «Глухівська федерація футболу», «Федерація волейболу міста Глухова», Глухівський військово-патріотичний клуб «Мужність», «Військово-патріотичний рух «Джура», козацький клуб «Гарда», «Федерація шахів міста Глухова». Глухівські спортсмени активно виборють призові місця на чемпіонатах області, України та світу. Серед видатних тренерів Глухівщини на сьогоднішній день працюють та здобувають результати заслужений тренер України Олександр Миколайович Москаленко та заслужений тренер України Колтаков Фелікс Володимирович. З метою всебічного розвитку молоді та дітей у місті на базі міського стадіону «Дружба» діє студія акробати та гімнастики на пілоні «Pool sport dance studio «Freedom».

Завдяки тісній співпраці відділу молоді та спорту Глухівської міської ради, громадських організацій, що здійснюють спортивну діяльність, Глухівської ДЮСШ спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота в громаді проводиться ефективно та якісно.

За для заохочення занять спортом у Глухівській МТГ функціонують програми фінансового стимулювання спортсменів та тренерів. Виплачується стипендія міського голови кращим спортсменам Глухівської територіальної громади та одноразові грошові винагороди спортсменам та тренерам.

На території громади функціонує стадіон «Дружба». У 2021 році на міському стадіоні у рамках програми президента України «Велике будівництво» було побудовано лижероллерну трасу з асфальтним покриттям. За період від 2021-2023 рік повністю відреставровано адміністративне приміщення міського стадіону для комфортного перебування там відвідувачів. В адміністративному приміщенні наявна твердопаливна котельня, інвентарна кімната, кімната для видачі спортивного інвентарю, гостьова роздягальня чоловіча, гостьова роздягальня жіноча, туалети та душові кімнати окремо для жінок та чоловіків, суддівська кімната, роздягальня футбольного клубу «Велетень» та кімната молодіжного простору. У рамках проекту МОЗ «Людський вимір» на спортивному майданчику міського стадіону «Дружба» було встановлено сучасні мультифункціональні тренажери для занять спортом.

У рамках реалізації проекту «Активні парки – локації здорової України» у міському парку відпочинку в м. Глухів встановлено інтерактивний спортивний комплекс, на якому систематично координатором проводяться спортивні заходи. Дані про спортивні об'єкти громади наведені у табл. 5.17 та на рис. 5.9.

Таблиця 5.17 – Об'єкти спортивної інфраструктури Глухівської МТГ*

Споруда	Місткість, осіб	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Стадіон «Дружба» м. Глухів	3500	Чемпіонат Сумської області з футболу, Чемпіонат Сумської області ДЮФЛУ, Чемпіонати міста з лижних гонок, армспорту, легкої атлетики, воркауту, волейболу, хокею
Спортивна зала ЗОШ №3, м. Глухів	50	Тренування збірних команд м. Глухова з волейболу
Спортивна зала ГАТІ СНАУ	150	Чемпіонати міста та області з волейболу, міні-футболу, настільного тенісу
Спортивна зала ЗОШ №6	50	Чемпіонат міста та області з боксу, військово-спортивного багатоборства, ножового бою
Спортивна зала ЗОШ №2	50	Тренування збірних команд м. Глухова з волейболу
Спортивний майданчик з синтетичним покриттям ЗОШ №2	200	Чемпіонат міста з міні-футболу
Волейбольний майданчик біля о. Павлівське	200	Міські турніри та чемпіонат міста з пляжного волейболу

* – на території Глухівської МТГ налічується 81 об'єкт спортивної інфраструктури, для прикладу наводяться об'єкти, що активно користуються попитом в умовах сьогодення

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

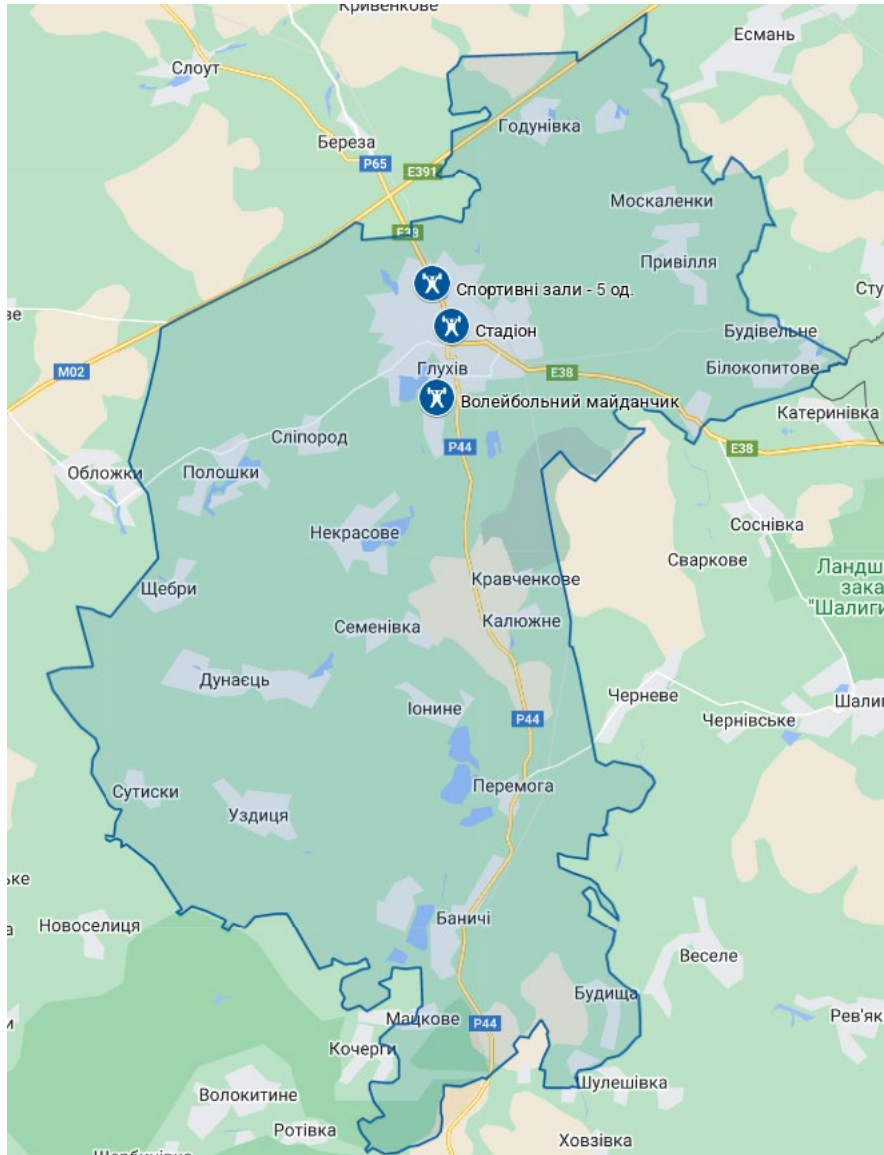

Рисунок 5.8 – Схема розміщення об'єктів спортивної інфраструктури Глухівської МТГ

Публічна безпека та правопорядок

Відділом поліції №1 (м. Глухів) Шосткинського РУП ГУНП в Сумській області у взаємодії з виконавчим комітетом Глухівської міської ради на постійній основі вживаються заходи щодо протидії злочинам та правопорушенням, забезпечення належного рівня правопорядку, публічної безпеки, гарантованих Конституцією України прав громадян.

3 метою забезпечення публічної безпеки та порядку, щоби на території Глухівської міської територіальної громади задіяно до несення служби чотири мобільні наряди групи реагування патрульної поліції, шість піших патрулів із числа дільничних офіцерів поліції та чотири автомобільні патрулі із числа поліцейських офіцерів громади. Поліцейські на території обслуговування здійснюють превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; вживають заходи з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень, припиняють виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; вживають заходи спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; здійснюють своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події тощо.

3 метою забезпечення ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування, обговорення діяльності поліції, поточних задач та обрання найефективніших способів їх вирішення, систематично проводяться відкриті зустрічі за участю керівництва відділу поліції №1 (м. Глухів) Шосткинського РУП ГУНП в Сумській області та представників виконавчого комітету Глухівської міської ради.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

За звітний період на території громади не допущено росту злочинності на вулицях та інших громадських місцях. Не допущено злочинів, скоєних із застосування вогнепальної зброї. Зменшилась кількість умисних тяжких тілесних ушкоджень, крадіжок, у тому числі державної та колективної власності. Не допущено росту рецидивної злочинності.

Відділом з питань інформаційної та правоохоронної діяльності апарату міської ради та її виконавчого комітету, під час проведення заходів у місті Глухові, здійснюється сприяння у забезпеченні охорони громадського порядку відділом поліції №1 (м. Глухів) Шосткинського РУП ГУНП в Сумській області.

У відповідності з положенням про адміністративні комісії, рішенням виконавчого комітету від 19.06.2024 №157 було затверджено оновлений склад адміністративної комісії при виконавчому комітеті Глухівської міської ради, яка діє і на сьогодні та виконує свої функції згідно наданих повноважень. Адміністративною комісією за 2024 рік було проведено 10 засідань. Розглянуто 17 справ.

На території міської ради діє до Комплексна програма «Правопорядок на 2023-2025 роки». За 2024 рік з бюджету Глухівської міської територіальної громади було виділено 51 тис. грн., придбано 2 сучасні камери відеоспостереження. Станом на 01.01.2025 на території Глухівської міської територіальної громади налічуються 62 камери відеонагляду, з них 10 сучасних з функцією розпізнавання облич та номерних знаків транспортних засобів.

З метою виконання завдань по здійсненню заходів з охорони прав, свобод і законних інтересів жителів Глухівської міської ради діє програма «Поліцейський офіцер громади» на 2024-2025 роки. Глухівська міська територіальна громада в рамках Програми виділила два приміщення для поліцейських офіцерів, які облаштовані сучасними технічними засобами, меблями, оргтехнікою, тощо. Головному управлінню Національної поліції в Сумській області за 2024 рік передана субвенція з бюджету Глухівської міської територіальної громади в сумі 400 тис. грн. на придбання паливно-мастильних матеріалів для чотирьох службових автомобілів поліцейських офіцерів громади, які обслуговують територію Глухівської міської територіальної громади та виділені кошти на оплату комунальних послуг.

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні, загрозою суверенітету та територіальній цілісності України розроблена та прийнята Програма підтримки добровольчого формування Глухівської територіальної громади №1 на період дії воєнного стану. На виконання даної Програми з бюджету Глухівської міської територіальної громади передбачено 2599,9 тис. грн. За 2024 рік використано 2599,9 тис. грн, а саме: на закупівлю паливно-мастильних матеріалів; придбання предметів, матеріалів та обладнання для облаштування фортифікаційних споруд з метою забезпечення оборони міста; придбання деревини паливної для опалення приміщень блокпостів; проходження медичного огляду; придбання лісу-кругляка для будівництва фортифікаційних споруд.

Програма забезпечення заходів мобілізації та оборонної роботи на території Глухівської міської ради на 2024-2025 роки спрямована на розв'язування комплексу організаційних, фінансових, соціальних та інших заходів з метою своєчасного і організованого проведення мобілізації на території Глухівської міської ради та задоволення потреб оборони держави і захисту її території.

В 2024 році згідно Програми заплановано 400,00 тис. грн на оплату транспортних послуг (для забезпечення доставки резервістів та військовозобов'язаних до пунктів збору військово-організаційних структур Збройних сил України та інших військових формувань; для доставки офіцерів запасу, яких призивають на військову службу за призовом; для оповіщення військовозобов'язаних). За 2024 рік було здійснено 17 перевезень на загальну суму 392,75 тис. грн.

Для захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в 2024 році визначено такі завдання:

- забезпечення гарантованого рівня захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій;
- створення необхідних матеріальних резервів засобів для реагування на кризові та надзвичайні ситуації і загрози.

На території міської ради діє «Міська цільова Програма захисту населення і територій Глухівської міської ради від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2022-2025 роки». На виконання даної Програми на 2024 рік передбачено кошти з бюджету Глухівської міської територіальної громади в сумі 625,0 тис. грн. За 2024 рік:

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

- міський матеріальний резерв для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру поповнено на 1403,2 тис. грн,
- на приведення захисних споруд цивільного захисту, які знаходяться на балансі відділу освіти міської ради – 1971,3 тис. грн, на балансі управління житлово-комунального господарства міської ради – 25,0 тис. грн.
- оплата послуг за утримання й ремонт автоматизованої системи централізованого оповіщення населення Глухівської міської ради складає 99,4 тис. грн.

З метою попередження населення про виникнення надзвичайних ситуацій в 2024 році придбана та встановлена сучасна автоматизована система оповіщення на території м. Глухів, вартість якої становить 50,0 тис. грн.

На території Глухівської міської територіальної громади обліковується 81 захисна споруда цивільного захисту, із них 49 – ПРУ, 32 – найпростіших укриття. Щоквартально проводиться комісійне обстеження захисних споруд, за результатами перевірок складаються відповідні акти. За 10 місяців 2024 року введено в експлуатацію сім найпростіших укриттів в ДНЗ (ясла-садок) «Ромашка» Глухівської міської ради, ДНЗ (ясла-садок) «Зірочка» Глухівської міської ради, ДНЗ (ясла-садок) «Фіалка» Глухівської міської ради, ДНЗ (ясла-садок) «Журавка» Глухівської міської ради, ТОВ НВФ «Модуль», Сервісному центрі МВС, два в коледжі СНАУ.

В 2024 році організовано обов'язкову евакуацію населення м. Глухів, станом на 01.01.2025 року евакуйовано 12 896 осіб, в т.ч. 3268 дитини.

5.2 Житлово-комунальна, транспортна інфраструктура

Житловий фонд

Всього на території Глухівської міської ради наявний житловий фонд в кількості 18489 одиниць квартир (будинків). Загальна площа житлових приміщень складає 977011 м² та 623544 м² площі житлових приміщень. На одного мешканця припадає 30,1 м² житлової площі, що значно перевищує середнє значення по Україні.

На території м. Глухів управителями багатоквартирних будинків є ТОВ «Зеленобуд» та КП «Житловий комунальний центр». Так, 76 будинків обслуговує ТОВ «Зеленобуд», 27– КП «Житловий комунальний центр», також створено 28 ОСББ. Наявність ОСББ свідчить про позитивну динаміку в частині зростання результативності управління багатоквартирними житловими будинками, проте необхідним є підвищення активності жителів багатоквартирних будинків щодо створення ОСББ для розширення їх можливості в частині отримання фінансування для впровадження енергоощадних технологій тощо.

Комфортні умови проживання на відповідній території можна оцінити дослідивши обладнання житлового фонду централізованим водопостачанням, водовідведенням та централізованим тепlopостачанням (табл. 5.18).

Таблиця 5.18 – Обладнання житлового фонду Глухівської міської ради (станом на 01.01.2025 р.)

Показник	Кількість квартир (будинків), одиниць	Загальна площа обладнаних житлових приміщень, м ²	Питома вага кількості одиниць, %	Питома вага площі, %
Водопроводом	17010	977011	92,00	100,00
Каналізацією	15901	-	86,00	-
Опаленням:	14400	-	77,88	-
від індивідуальних установок	-	-	-	-
пічним	-	-	-	-
газом	9886	-	53,47	-
централізованим	4514	191019	24,41	19,55

Дані таблиці констатують той факт, що сьогодні 92% від загальної кількості житлових приміщень обладнані водопроводом та 86,0% каналізацією. Централізованим тепlopостачанням на території Глухівської міської ради забезпечується 24,4% від загальної кількості приміщень житлового фонду. Переважає газове опалення, котре функціонує в 53,5% житлових приміщень.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі

Діяльність в сфері надання житлово-комунальних послуг на території громади здійснюють такі комунальні підприємства, як:

- КП «Мальва» ГМР;
- КП «Дунаєцьке» ГМР;
- КП «Полошківське» ГМР;
- КП «Житловий комунальний центр» ГМР;
- КП «Глухівський тепловий район» ГМР;
- КП «Глухівський водоканал» ГМР,

а також приватні підприємства:

- ТОВ «Екосервіс20»;
- ТОВ «Зеленбуд»;
- ТОВ «Зеленобуд»;
- ГК «Нафтогаз України»;
- ТОВ «Газорозподільні мережі України»;
- ТОВ «Енера Суми»;
- АТ «Сумиобленерго».

На балансі КП «Глухівський водоканал» ГМР перебувають 4 водопровідні насосні станції, які розподіляють воду по всіх районах міста Глухів. Водопостачання здійснюється з підземного водозабору прісної води (загальна кількість свердловин – 6, фактично в роботі перебувають 4 свердловини). Водопостачання сільської місцевості громади здійснюється з 33 свердловин. Аналіз якості питної води показує, що наразі вона відповідає державним стандартам.

Водопровідна мережа міста складає 90,1 км водогонів різного діаметру. Є водопроводи як з 1929 року, так і сучасні мережі. Але старих та зношених мереж значно більше. На водопровідних мережах встановлено 148 водорозбірні колонки, 90 пожежних гідранти та 3096 оглядових колодязя. Станом на 01.01.2025 КП «Глухівський водоканал» ГМР обслуговує 12299 абонентів, в тому числі населення 12036, що складає майже 98%. Приладами обліку води обладнані 74% абонентів. Підприємство здійснює прийом господарсько-побутових стічних вод, що надходять від населення та промислових підприємств, виконує їх очищення та знезараження на очисних спорудах. Підприємство в змозі прийняти і переробити 8,0 тис.м³/стоків на добу при фактичному прийнятті до 1,4 тис.м³/стоків. Для цього водоканал має в своєму розпорядженні три каналізаційні насосні станції, загальною потужністю до 12 тис. м³/добу.

У селах обслуговування централізованого водопостачання проводять:

- КП «Полошківське» ГМР (с. Полошки, с. Привілля, с. Будівельне, с. Заруцьке, с. Білокопитове, с.Сліпород) проводить водозабір через 16 артезіанських свердловин;
- КП «Мальва» ГМР (с. Баничі, с. Перемога, с. Некрасове, с. Семенівка, с. Уздиця) проводить водозабір через 16 артезіанських свердловин;
- КП «Дунаєцьке» ГМР (с. Дунаєць, с. Сутиски) проводить водозабір через 5 артезіанських свердловин.

Послуги з централізованого теплопостачання у м. Глухів надає Комунальне підприємство «Глухівський тепловий район» ГМР. Станом на 01.01.2025 р. тепло постачається у 96 багатоквартирні будинки міста та 93 нежитлові будівлі. На обслуговуванні підприємства знаходиться 4513 абонентів населення, 40 бюджетних організацій та 101 – інші категорії абонентів.

Для цього підприємство має в своєму розпорядженні 14 котелень сумарною встановленою потужністю 52,058 МВт/год, із них можуть функціонувати на твердому паливі 9 котелень (рис. 5.13).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

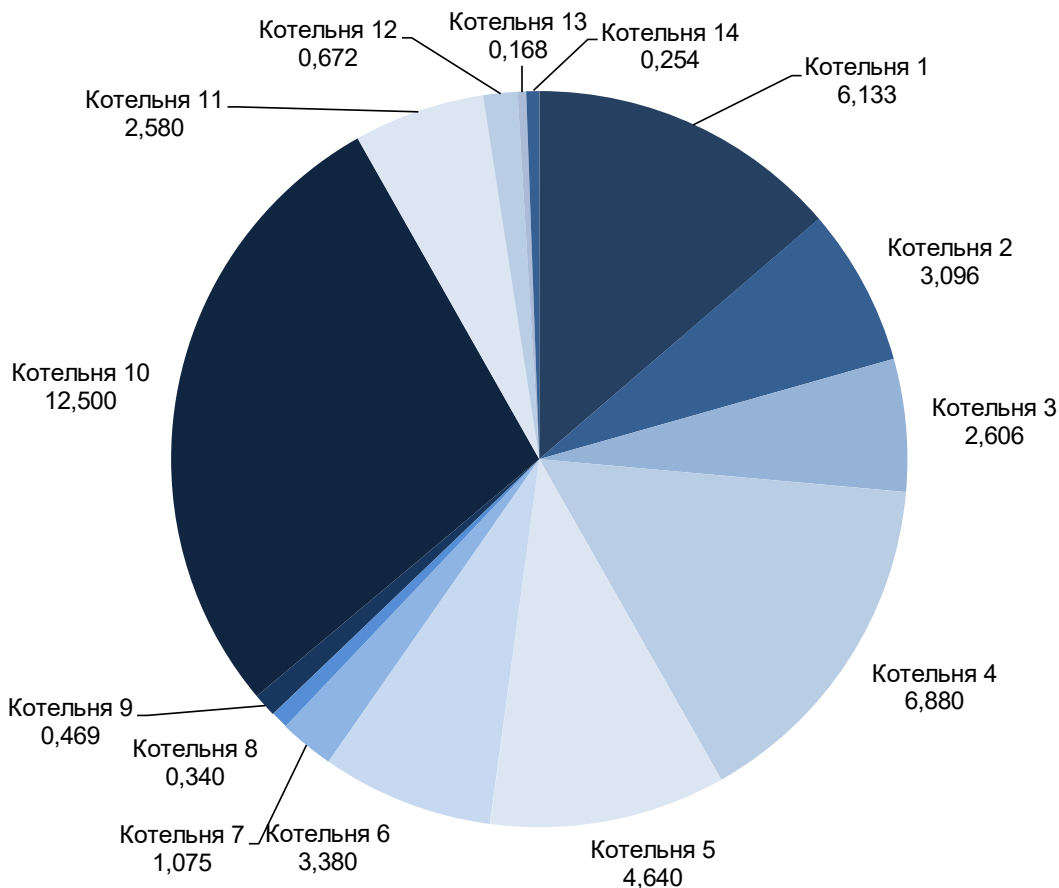

Рисунок 5.9 – Потужність котелень Глухівської МТГ, Гкал/год

Загальна протяжність теплових мереж міста складає 14,347 км. Теплові мережі підприємства на 80% складаються із металевих труб ізольованих мінватою, та на 20% із металевих попередньо-ізольованих пінополіуретаном труб. Більше 60% мереж потребують реконструкції та заміни.

Енергопостачання у Глухівській міській територіальній громаді здійснює ТОВ «Енера Суми». Обслуговування та утримання електричних мереж забезпечує АТ «Сумиобленерго». Громада забезпечена електропостачанням на 100%.

Газопостачання у Глухівській територіальній громаді здійснює ГК «Нафтогаз України». Обслуговування та утримання газорозподільних мереж забезпечує ТОВ «Газорозподільні мережі України». Населені пункти громади газифіковані на 80%.

Послуги з управління побутовими відходами

В Глухівській міській територіальній громаді у сфері управління відходами працюють 1 підприємство приватної форми власності та 1 комунальної, станом на кінець 2024 року зношеність спецавтотранспорту становить 13%.

У більшості населення ТПВ збирається за допомогою контейнерної системи. Рідкі відходи від садибної забудови в кількості близько 2,1 тис. м³/рік вивозяться по заявочній системі на існуючі очисні споруди. Система роздільного збирання окремих компонентів твердих побутових відходів населених пунктів на території Глухівської міської ради знаходиться на етапі впровадження. Основними компонентами ТПВ, які окремо збираються, є скло та ПЕТ-пляшки. Перспективними напрямками розвитку роздільного збирання побутових відходів є (1) роздільне збирання у окремі контейнери відходів змішаної вторинної сировини (картон, папір, полімери, текстиль, метали, скло, дерево (суха фракція), змішаних побутових відходів (залишки від роздільного збирання – волога фракція); (2) впровадження нових видів контейнерів та спеціальних транспортних засобів для збирання і вивезення вторинної сировини; (3) активна агітаційна робота серед населення та впровадження відповідних освітньо-виховних програм у навчальних закладах.

В окремих мережах магазинів встановлено контейнери для збирання батарейок.

В громаді відсутні пункти приймання небезпечних відходів від населення.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

На території громади функціонує одне місце видалення відходів – полігон для складування ТПВ у м. Глухів. Великогабаритні відходи будівництва та знесення від населення вивозяться на полігони твердих побутових відходів та сміттєзвалища разом із твердими побутовими відходами, які використовуються для пересипки та трамбування відходів на полігоні ТПВ. Облік вивезення великогабаритних відходів не здійснюється.

Домінуючим способом поводження з побутовими відходами у Глухівській міській територіальній громаді залишається захоронення відходів. Обсяг захоронення відходів на полігоні ТПВ від початку експлуатації полігону складає 487945,75 м³/115643,14 тон. Кількість укладених договорів станом на 01.01.2025 року складає: приватний сектор – 4500 договорів/5504 споживача; багатоповерховий сектор – 5205 договорів/8418 споживачів; організації, підприємства, установи – 140 договорів.

5.3 Транспортна інфраструктура та зв'язок

Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та районним/обласним центром

Глухівська міська територіальна громада має розгалужену мережу доріг, що забезпечують транспортне сполучення між населеними пунктами та вихід на магістралі державного значення.

На території громади розроблені транспортні маршрути як обласного, міжобласного, так і місцевого значень. Сполучення з обласним центром, населеними пунктами за межами області, центрами районів та інших громад здійснюється приватними перевізниками. У місті Глухів працює автостанція. У громаді налагоджені внутрішньо пасажирські перевезення між населеними пунктами громади та іншими населеними пунктами, що входили до складу Глухівського району. Також цю функцію виконує приватне таксі.

У цілому в громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям.

В громаді діють маршрути «Глухів-Полошки», «Глухів-Некрасове», «Глухів-Дунаєць».

Транспортне сполучення у сільській місцевості дорогами загального користування місцевого значення забезпечує доступність сіл до центру громади, обласних та районних центрів. На території громади відсутній комунальний громадський транспорт.

У місті обслуговування пасажирів у режимі маршрутного таксі здійснюють два перевізники – ФОП Дмитренко О.А. та ФОП Буйда Н.М.

Залізничні перевезення

На території Глухівської міської ради знаходиться залізнична станція «Глухів» південно-західної залізниці Конотопської дирекції залізничних перевезень за адресою: м. Глухів, вул. Вокзальна, 1.

Станція Глухів має довгу історію, що сягає періоду індустріального розвитку України у другій половині XIX століття. Вона відіграла важливу роль у формуванні транспортної системи та розвитку міста, сприяючи торгівлі, промисловості та сполученню регіону з іншими частинами країни. Її збудували наприкінці XIX століття в межах розширення залізничної мережі в російській імперії. Глухів, який був важливим адміністративним і торговим центром, потребував залізничного сполучення. Залізнична гілка пов'язувала місто із сусідніми містами, зокрема Шосткою та Конотопом, і виходила на великі вузлові станції.

У роки після Другої світової війни залізниця стала ключовим транспортним коридором для відновлення промисловості та інфраструктури регіону. Станція модернізувалася, було оновлено залізничне обладнання та інфраструктуру. Станції зберегла історичний стиль з ознаками архітектури другої половини XIX-початку XX століть. Хоча станція невелика, вона відображає локальну специфіку регіону (рис. 5.13).

Рисунок 5.14 – Залізнична станція Глухівської МТГ

Станом на сьогодні станція не здійснює пасажирські перевезення, а вантажне сполучення зменшилося через бойові дії.

Історично станція Глухів була не лише транспортним вузлом, але й символом економічного й культурного розвитку міста. Її роль підкреслює зв'язок між міськими і сільськими громадами Сумщини.

ПОШТОВИЙ зв'язок

Відділення надають поштові, логістичні та фінансові послуги, зокрема, у міському відділенні доступними є такі послуги як: оформлення передплати, доставка за межі України, прийом відправлень, оформлених он-лайн, комунальні та інші платежі, виплата післяплати, виплата пенсій та грошової допомоги.

Потребу населення громади в поштових та банківських послугах забезпечують 11 поштових точок: 2 відділення АТ «Укрпошта», 2 відділення і 3 поштомати ТОВ «Нова пошта» в м. Глухів і 1 відділення в с. Перемога, 3 відділення Партнерське поштове відділення «Meest Пошта». Також забезпечують поштовий зв'язок пересувні відділення в старостинських округах: Баницький округ – 3, Білокопитівський округ – 2, Дунаєцький округ – 2, Перемозький округ – 1, Полошківський округ – 1, Семенівський округ – 2, Уздицький округ – 3.

Таблиця 5.19 – Поштові відділення Глухівської МТГ

Відділення/поштомат	Адреса	Вага до, кг
«Нова пошта», відділення 1	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Партизан Глухівщини, 3	1100
«Нова пошта», відділення 2	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Ковпака, 2а	30
П-т 5347 («Нова пошта»)	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Терещенків, 28а (магазин АТБ)	20
П-т 23526 («Нова пошта»)	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Героїв Крут, 8, всередині під'їзду (тільки для мешканців)	20
П-т 25502 («Нова пошта»)	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Київська, 24 (ломбард «Центральний»)	20
Пункт 50901 «Meest пошта» 3	м. Глухів (Сумська обл.), вул. Київська, 36, прим.37 (магазин "Жук")	10

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Відділення/поштамат	Адреса	Вага до, кг
«Meest пошта»	м. Глухів (Сумська обл.) вул. Незалежності, 6	30
«Meest пошта» 2	м. Глухів (Сумська обл.) вул. Київська, 24	10
Стаціонарне відділення поштового зв'язку 41401 («Укрпошта»)	м. Глухів (Сумська обл.) вул. Ігоря Білевича, 84А	30
Стаціонарне відділення поштового зв'язку 41404 («Укрпошта»)	м. Глухів (Сумська обл.) вул. Збройних Сил України, 67	30
Стаціонарне відділення поштового зв'язку 41460 («Укрпошта»)	Шосткинський район, с. Перемога вул. О. Цигікала, 117	30

Мобільний зв'язок та інтернет

На території Глухівської МТГ є покриття усіх найбільших операторів мобільного зв'язку України: Київстар, МТС, Lifecell.

Послуги стаціонарного телефонного зв'язку на території громади надає ПАТ «Укртелеком».

Доступ до мережі інтернет:

- ПАТ «Укртелеком» (PON-оптоволоконне сполучення), охоплення території – за наявності підключення до телефонної лінії.
- ТОВ «Вест Нетворк» (PON-оптоволоконне сполучення), охоплення території – 45%.

У громаді діє 32 закладів культури (15 клубів і 17 бібліотек), з них 91% (29 об'єктів) не підключених до інтернету – це заклади культури в сільській місцевості.

Значний прогрес спостерігається у сфері освіти громади, 14 ліцеїв та гімназій, 9 стаціонарних та 7 дошкільних закладів освіти забезпечені швидкісним інтернетом (100%).

5.4 Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

Мережа торгових закладів має розгалужену структуру та представлена 2 ринками павільйонного типу, які розташовані на території міста Глухів, їх площа становить 15300 м² і вміщують вони 1050 торгових місць; 203 магазинами, найбільша кількість яких зосереджена в місті Глухів – 183, Баницький округ – 6, Дунаєцький округ – 5, Перемозький округ – 3, Полошківський округ – 3, Семенівський округ – 3. Торгова площа цих магазинів складає 18525,5 м². Кількість працюючих становить в сільській місцевості 29 осіб, в Глухові – 845 осіб (табл. 5.20).

Таблиця 5.20 – Кількість торгових закладів Глухівської МТГ

Адміністративний центр/Старостинські округи	Рік	
	2021	2024
м. Глухів	181	183
Баницький округ	6	6
Білокопитівський округ	4	-
Дунаєцький округ	3	5
Перемозький округ	3	3
Полошківський округ	3	3
Семенівський округ	6	3
Уздицький округ	1	-
Торгова площа, м²	19654	18525,5
Кількість працюючих, осіб	873	845

Оцінюючи структуру торгівлі, найбільшу питому вагу займають непродовольчі магазини та продовольчі магазини.

Торгова мережа великих магазинів представлена 9 суб'єктами підприємницької діяльності: продуктовий магазин «АТБ», мережа магазинів «Продуктова хатка», магазин «Стиль», магазин «Будинок торгівлі», магазин «Будинок побуту», мережа магазинів роздрібної

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

торгівлі «Аврора», мережа магазинів товарів для краси та здоров'я «EVA», магазин «Prostor», магазин косметики і товарів для здоров'я «Watsons», магазин «Пані» вони розташовані в місті Глухів. Площа вказаних магазинів становить 3497,5 м².

Населення міста на 01.01.2025 р. становить 40703 зареєстрованих осіб, в тому числі ВПО – 3572 людини), фактично проживає 22855 (12895 евакуйовані, в зв'язку оголошеною евакуацією в місті Глухові) чоловік. Торгові заклади в достатній мірі забезпечують мешканців громади на продукти та товари повсякденного попиту.

Крім того, торгівля представлена суб'єктами малого підприємництва, які здійснюють роздрібну торгівлю в кіосках, таких торгових точок налічується 27. З них 25 знаходяться на території міста Глухів, дві торговельні точки в Дунаєцькому окрузі. 20 кіосків здійснюють торгівлю продовольчими товарами і 7 кіосків торгують непродовольчою групою товарів. В цих торгових точках працює 35 зайнятих осіб.

Побутова інфраструктура представлена закладами громадського харчування, з яких: ресторан – 2 (м. Глухів), бар – 2 (м. Глухів), кафе – 9 (м. Глухів), закусочні – 3 (м. Глухів), буфет – 1 (м. Глухів), кав'ярня - 6 (м. Глухів), їдальня – 7 (м. Глухів) (табл. 5.21).

Таблиця 5.21 – Кількість об'єктів побутової інфраструктури м. Глухів

Тип об'єкту	Рік	
	2021	2024
Ресторан	1	2
Бар	2	2
Кафе	9	9
Закусочні	4	3
Буфет	1	1
Кав'ярня	3	6
Їдальня	1	7
Поштові точки	13	11
Банки	6	4

Крім того, на території громади є перукарні та салони краси, майстерні по ремонту взуття, швейні майстерні, станції технічного обслуговування автомобілів, ломбарди.

Забезпечення потреб громади у банківських послугах здійснюють: 2 відділення АТ «Ощадбанк», 1 відділення АТ «Райффайзен Банк Аваль» (не працює) та 1 відділення АТ «Приватбанк». Всі установи банків знаходяться на території міста Глухів.

5.5 Туристична інфраструктура

Розвиток туризму під час дії воєнного стану стикається з численними викликами, які потребують обачного підходу та відповідних рішень. На території Глухівської міської територіальної громади діє Національний заповідник «Глухів». Науковими співробітниками установи розроблено та впроваджено понад 16 туристичних екскурсійних маршрутів, що здійснювались як в межах громади, так і поза ним. В умовах сьогодення через близьке розташування громади до державного кордону з країною-агресором існують певні обмеження для туристичної діяльності, зокрема, проведення екскурсій в повному обсязі.

Надання екскурсійних послуг тимчасово призупинено і в музейних закладах громади, оскільки вони працюють без відвідувачів та доступу до експозиції (демонтована та переміщена у безпечне місце).

До 2022 року на території Глухівської міської територіальної громади проводились загальноміські, культурно-масові та мистецькі заходи, різноманітні фестивалі, серед яких варто відзначити байк-рок фест «Північні землі», Відкритий обласний фестиваль сучасних видів мистецтва «Youth-Fest», театралізоване свято «Глухівська Масниця», фестиваль патріотичної пісні «Пісні, опалені війною», фестиваль етнокультури та народних промислів «СІВЕР-ЕТНО-ФЕСТ», фестиваль-конкурс аматорської творчості «Зорі над Клевенню» та фестиваль вуличної музики «Березовський Street Fest», заходи до Дня міста, Дня села тощо.

Альтернативним способом збереження зацікавленості історико-культурною спадщиною нашого краю та взаємодії з громадськістю навіть в умовах обмежень залишається

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

проведення заходів у дистанційному форматі (онлайн-виставки, публікації у соціальних мережах серії постів про найцікавіші експонати, їх історію та значення тощо).

Станом на 01.01.2025 на території Глухівської міської територіальної громади функціонує 1 із 4 готелів (не належать комунальній власності).

На території громади забезпечується сприяння створенню маршрутів адаптивного туризму для включення до єдиної мережі області, що сприятиме комфортній реінтеграції та немедичній реабілітації, оздоровленню та покращенню психоемоційного стану населення.

На території громади діють релігійні організації, які входять до складу Православної Церкви України, Української Православної Церкви, протестантські та іудейська конфесії. Національні меншини представлені на території громади представниками єврейської та ромської національностей.

На території Глухівської міської ради розташовано 99 пам'яток та об'єктів культурної спадщини, з них 7 національного значення та 92 місцевого значення. Всі вони занесені до Державного реєстру наказом МКС №630 від 10.02.2020 р. Серед них: археологічних –12, історичних – 60, монументального мистецтва – 4, архітектури та містобудування – 23.

На території міста Глухова розташовані сім споруд національного значення такі як: Миколаївська церква (1693-1695 рр.), Київська брама Глухівських міських укріплень (1766-1769 рр.), Спасо-Преображенська церква (1765 р.), Трьох-Анастасіївська церква (1893 р.), Глухівський учительський інститут (1874 р.), Глухівська чоловіча гімназія (1880 р.), пансіон Глухівської чоловічої гімназії (1890-1892 рр.).

Серед пам'яток місцевого значення, якими опікується Національний заповідник «Глухів»: археологічних – 1, історичних – 18, архітектури і містобудування – 19. Серед них, наприклад, Вознесенська церква (1767-1867 рр.), башта водогону (1927-1928 рр.), Дворянське зібрання (1811 р.), садибний будинок Кочубеїв (1904 р.) та інші.

Глухівська міська рада опікується 11 археологічними, 42 історичними та 4 пам'ятками монументального мистецтва культурної спадщини як в межах адміністративного центру, так і по старостинських округах. Наприклад, якщо говорити про археологічні пам'ятки, то це поселення, городища і селища. Вони знаходяться на території сіл Будища, Щебри, Перемога, Некрасове, Вікторове, Баничі. Археологічні дослідження проводилися протягом 2012-2016 рр. на двох з них. Інші пам'ятки археології датовані, але вони не вивчалися спеціалістами (табл. 5.22).

Таблиця 5.22 – Пам'ятки та об'єкти культурної спадщини Глухівської громади

№	Старостинський округ	Пам'ятки та об'єкти культурної спадщини.
1.	Баницький старостинський округ	Братська могила радянських воїнів; братська могила партизанів (місця пам'яті періоду Другої світової війни); Курган за 2,75 км на схід від північної околиці села (VIII-IX ст.); братська могила радянських воїнів (період Другої світової війни); городище і селище(ранній залізний вік, ранне і розвинуте середньовіччя); поселення (бронзовий вік, ранній залізний вік, розвинуте середньовіччя); комплекс Глухівсько-Петропавлівського монастиря.
2.	Білокопитівський старостинський округ	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам; могила радянського льотчика(період другої світової війни); Покровська церква (XVIII ст.) – об'єкт культурної спадщини; братська могила радянських воїнів(друга світова війна); Покровська церква (XIX ст.), об'єкт культурної спадщини; могила радянського воїна (друга світова війна); братська могила радянських воїнів, група індивідуальних (2) могил радянських воїнів (друга світова війна); могила спалених жителів села німецькими карателями 1943рр.(об'єкт культурної спадщини).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№	Старостинський округ	Пам'ятки та об'єкти культурної спадщини.
3.	Дунаєцький старостинський округ	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам (друга світова війна); поселення (ранній залізний вік, раннє середньовіччя); пам'ятний знак на честь М. Маркевича (об'єкт культурної спадщини); Георгіївська церква (об'єкт культурної спадщини); поселення за 2,0 км на південь від села (розвинуте середньовіччя).
4.	Перемозький старостинський округ	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам (друга світова війна); поселення-1 (ранній залізний вік); поселення-2 (раннє середньовіччя); поселення -3 (бронзовий вік).
5.	Полошківський старостинський округ	Братська могила радянських воїнів (період другої світової війни), Миколаївська церква (XVIII ст.) – об'єкт культурної спадщини.
6.	Семенівський старостинський округ	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам (друга світова війна); поселення (об'єкт культурної спадщини); братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам (друга світова війна); братська могила радянських воїнів (друга світова війна); поселення(бронзовий вік, ранній залізний вік, раннє і розвинуте середньовіччя).
7.	Уздицький старостинський округ	Місце формування Шалигінського партизанського загону (друга світова війна); городище «Вікторове» (ранній залізний вік); поселення (ранній залізний вік); братська могила чумаків, місце де були найчастіші напади на чумаків (об'єкт культурної спадщини).

Висновки

Соціальна інфраструктура

1. Мережу закладів освіти на території Глухівської ТГ приведено у відповідність до освітніх потреб жителів громади і забезпечення рівного доступу до якісної освіти.
2. Глухівська громада має розгалужену, багаторівневу систему освіти, до якої входять заклади загальної середньої, дошкільної, позашкільної, професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти.
3. В громаді існує тенденція до скорочення кількості учнів шкіл. Зважаючи на щорічне скорочення кількості вихованців дошкільних освітніх закладів згадана тенденція щодо шкіл поглиблюватиметься.
4. Наявні дуже великі диспропорції фактичної наповнюваності класів – від 93% у Глухівському ЗОШ №3 до 6% у філії Будівельнівського НВК (ДНЗ-ЗОШ). Відповідно собівартість навчання одного учня в цих закладах відрізняється у 2,7 рази.
5. Ключовою проблемою в сфері охорони здоров'я в Глухівській громаді є дефіцит медичних кадрів.
6. Рівень надання адміністративних та соціальних послуг в громаді організовано відповідно до чинних вимог та постійно здійснюється їх вдосконалення.
7. Глухівська громада зберегла базову мережу закладів культури, яка охоплює всі населені пункти.
8. Громада приділяє значну увагу розвитку фізичної культури та спорту, глухівські спортсмени активно виборють призові місця на чемпіонатах області, України та світу.

Житлово-комунальна, транспортна інфраструктура

9. 92% від загальної кількості житлових приміщень Глухівської громади обладнані водопроводом та 86,0% каналізацією, централізованим теплопостачанням на забезпечується 24,4% від загальної кількості приміщень житлового фонду. Переважає газове опалення, котре функціонує в 53,5% житлових приміщень. Населені пункти громади газифіковані на 80%.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

10. У більшості населення Глухівської громади ТПВ збирається за допомогою контейнерної системи, система роздільного збирання окремих компонентів твердих побутових відходів знаходиться на етапі впровадження. Домінуючим способом поводження з побутовими відходами залишається захоронення.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

11. Глухівська громада має розгалужену мережу доріг, що забезпечують транспортне сполучення між населеними пунктами та вихід на магістралі державного значення.
12. На території громади розроблені транспортні маршрути як обласного, міжобласного, так і місцевого значень. Сполучення з обласним центром, населеними пунктами за межами області, центрами районів та інших громад здійснюється приватними перевізниками.
13. В результаті бойові дії на території Глухівської громади через залізничну станцію «Глухів» не здійснюють пасажирські перевезення, а вантажне сполучення зменшилося.

Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

14. В торгівлі найбільшу питому вагу займають непродовольчі та продовольчі магазини. Торгові заклади в достатній мірі забезпечують мешканців громади продуктами та товарами повсякденного попиту.

Туристична інфраструктура

15. До 2022 року на території Глухівської міської територіальної громади проводились загальноміські, культурно-масові та мистецькі заходи, різноманітні фестивалі, діяли готелі, музеї. Наразі туристична діяльність та розвиток туристичної інфраструктури призупинені через бойові дії.

6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Глухівська МТГ включає 25 населених пунктів, генеральні плани наявні у 12 з них. Планувальні документи були розроблені у період з 1969 по 2019 рр., зокрема у м. Глухові у 2003 р. (табл. 6.1, рис. 6.1). Містобудівна документація населених пунктів громади потребує оновлення та актуалізації.

Таблиця 6.1 – Генеральні плани населених пунктів Глухівської МТГ

№ з/п	Населені пункти	Наявність Генерального плану	Рік затвердження Генерального плану
1	місто Глухів	так	2003
2	село Баничі	так	1973
3	село Будища	не розроблявся	-
4	село Мацкове	так	1970
5	село Білокопитове	так	2019
6	село Заруцьке	не розроблявся	-
7	с-ще Будівельне	не розроблявся	-
8	село Дунаєць	так	1969
9	село Сутиски	не розроблявся	-
10	село Щебри	не розроблявся	-
11	село Перемога	так	1978
12	село Полошки	так	1973
13	село Привілля	так	2018
14	село Годунівка	так	2018
15	село Москаленки	не розроблявся	-
16	село Хотминівка	так	1969
17	село Вознесенське	не розроблявся	-
18	село Семенівка	так	1980
19	село Іоніне	не розроблявся	-
20	село Калюжне	не розроблявся	-
21	село Кравченкове	не розроблявся	-
22	село Некрасове	так	2019
23	село Уздиця	так	1986
24	село Вікторове	не розроблявся	-
25	село Сліпород	не розроблявся	-

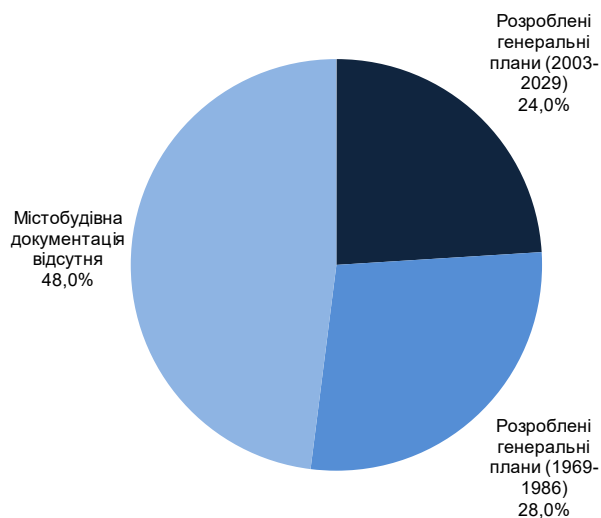

Рисунок 6.1 – Забезпеченість містобудівною документацією на місцевому рівні

Межі громади визначено за старостинськими округами, однак документація щодо визначених меж громади відсутня.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Оновлення існуючих генеральних планів населених пунктів планується в межах розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Глухівської МТГ. Оскільки триває військовий стан Глухівською міською радою на даний час не прийнято рішення про розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Глухівської МТГ. Комплексний план просторового розвитку території громади є одночасно містобудівною документацією на місцевому рівні та документацією із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

На даному етапі громада знаходиться в пошуку фінансування на створення топографічної основи масштабу 1:10 000 в цифровому, векторному, електронному та графічному зображенні.

Висновки

1. Майже половина населених пунктів громади має генеральні плани, проте тільки 5 з 12 розроблені після 2017 року.
2. Межі громади визначено за старостинськими округами, однак документація щодо визначених меж громади відсутня.
3. Ключовим завданням для Глухівської громади є підготовка Комплексного плану просторового розвитку, проте його реалізація можлива лише після завершення військового стану.

7. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

7.1 Структура економіки за видами економічної діяльності

Сільське господарство

Загальна площа сільськогосподарських угідь Глухівської міської ради складає 31578,39 га, розораність території громади – 52,3%, розораність сільськогосподарських земель – 69,18%, що свідчить про високий рівень інтенсивності землекористування.

Переважаюча частка земель громади належить до земель с/г призначення та земель лісового фонду, які зосереджені на території колишніх сільських рад.

Основними напрямками галузі рослинництва є вирощування зернових (озима пшениця, озимий ячмінь, жито та яра пшениця, ячмінь, овес і кукурудза) та олійних культур (соняшник, ріпак озимий, ярий ріпак і соя).

Елеваторне господарство на території Глухівської міської ради представлене Глухівським відділенням ПРАТ ЛНЗ-2 – це сучасний елеватор з елементами класичних технологій збереження. Сучасні, продуктивні зерносушарні комплекси можуть працювати з будь-якими зерновими та олійними культурами, а різноманіття варіантів типу збереження дозволяють забезпечити як короткотермінове, так і довготермінове, якісне збереження зернових та олійних культур.

На території громади здійснюють діяльність 20 підприємств агропромислового комплексу та 2 фермерських господарства (ФГ «Фортуна Де» та ФГ «Кристал-Перемога»). Найбільшими серед товариств є: ТОВ «Велетень», ТОВ «Глухів-Агроінвест», ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод», ТОВ «Еліфібр», ТОВ «Агрозем», ТОВ «Велес 2017», ПП «Аграрні інвестиції», ТОВ «Кролевецька репродуктивна аграрна ініціатива».

Підприємства, які обробляють до 100 га землі – ТОВ «Керера М», ТОВ «Данилевський», ТОВ «Агростелла», ТОВ «Катеринівське», ТОВ «АЛВИКА».

Основним напрямом галузі тваринництва є вирощування великої рогатої худоби, свинарство. На території ТОВ «Велетень» розташовується сучасний молочно-товарний комплекс поголів'я якого складає 2200 голів ВРХ, з них 900 голів основного стада, продуктивність якого складає 11700 літрів молока на дійну корову в рік. Станом 01.01.2025 р. у приватних домогосподарствах налічувалося 367 корів, 566 свиней. Поголів'я по тваринництву в цілому зменшилось в порівнянні з 2023 роком на 188 голів.

В бджільництві, як і в багатьох інших галузях сільськогосподарського виробництва, спостерігається негативна тенденція до скорочення чисельності бджолиних сімей та зниження їхньої продуктивності. У 2024 рік зареєстровано 108 домогосподарств.

Основними напрямками діяльності міської ради з підтримки сільськогосподарських виробників визначено:

1. Стимулювання роботи комунальних підприємств, що розташовані на сільських територіях.
2. Сприяння самозайнятості населення, забезпечення продовольчої безпеки громади.
3. залучення дотацій з обласного бюджету для підтримки с/г виробників.

Бойові дії та близькість кордонів з країною-агресором спричинили суттєвий негативний вплив на сільськогосподарський комплекс на території Глухівської громади.

Промисловий потенціал громади

Попри переважну сільськогосподарську спеціалізацію Глухівська громада має перспективи розвитку промислового потенціалу. Серед напрямів у цій сфері слід виділити виробництво електричного устаткування (Глухівська філія науково-виробничої фірми «Модуль»), виробництво хліба та хлібобулочних виробів (ТДВ «Глухівський хлібокомбінат»), виробництво вапна та гіпсових сумішей (ПРАТ «Суміагропромбуд»), видобуток та первинна переробка кварцитів (ТОВ «Глухівський кар'єр кварцитів»), виробництво канатів, мотузок, шпагату та сіток (ТОВ «Лінен оф Десна»), виробництво олії та тваринних жирів (ТОВ «Десналенд»).

Глухівська філія ТОВ «Науково-виробнича фірма «Модуль» була створена у 1996 році у місті Глухів, у зв'язку з необхідністю розширення масштабів виробництва. Основним напрямом діяльності філії стало складання термоелектричних модулів. У 2005 році в Глухівській філії було запущено другу лінію зі складання термоелектричних охолоджуючих агрегатів, що сприяло збільшенню виробничих потужностей підприємства.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Сьогодні незважаючи на складну ситуацію в громаді Глухівська філія ТОВ НВФ «Модуль» продовжує свою діяльність, роблячи внесок у розвиток термоелектричних технологій та підтримуючи економічний потенціал регіону.

ТДВ «Глухівський хлібокомбінат» розпочав свою діяльність у 1964 році в місті Глухів, як підприємство з виробництва хлібобулочних виробів та до сьогодні продовжує свою діяльність, виробляючи хлібобулочні та кондитерські вироби, зокрема батони, які користуються популярністю серед місцевих жителів.

ПрАТ «Сумиагропромбуд» – підприємство, розташоване в селищі Будівельне Глухівської громади, спеціалізується на виробництві будівельних матеріалів, зокрема, вапна та гіпсових сумішей. Ця продукція широко використовується в будівництві для виготовлення штукатурних та шпаклювальних розчинів, а також інших оздоблювальних робіт.

Приватне акціонерне товариство «Сумиагропромбуд» – це одне з ключових підприємств будівельної галузі Сумщини, яке з гордістю несе свою історію, що розпочалася ще в середині ХХ століття. Розташоване у мальовничому селищі Будівельне Глухівської громади, підприємство є яскравим прикладом промислового потенціалу регіону. Початок виробничої діяльності сягає 1932 року, коли на території області було створено ділянку для видобутку та переробки крейди – ключової сировини для виробництва будівельних матеріалів. Близьке розташування сировинної бази стало визначальним фактором для подальшого розвитку. У повоєнні роки підприємство значно розширило свої потужності, адже попит на будівельні матеріали зростав через активну відбудову країни. Ремонтні майстерні та склади перетворилися на промисловий центр з сучасним обладнанням для свого часу.

Офіційно як ПрАТ «Сумиагропромбуд» підприємство зареєстровано 28 листопада 1997 року, зосередившись на виробництві вапна та гіпсових сумішей. Ці матеріали мають високий попит у будівництві, зокрема для штукатурних, шпаклювальних та оздоблювальних робіт. Після здобуття Україною незалежності у 1991 році підприємство вийшло на новий рівень. Розпочалася активна модернізація виробничих потужностей, що дозволило виготовляти матеріали з вищими стандартами якості. Завдяки таким змінам продукція «Сумиагропромбуд» стала конкурентоспроможною не лише на внутрішньому, а й на зовнішньому ринках. У 2011 році підприємство оновило назву й отримало сучасний юридичний статус, що відкрило нові можливості для участі у великих інфраструктурних проєктах. На сьогодні «Сумиагропромбуд» є виробником із репутацією високоякісної продукції, яку обирають провідні будівельні компанії. Завод оснащений сучасним обладнанням, що забезпечує ефективність виробництва та стабільну якість готових виробів. Різні види вапна та гіпсових сумішей використовуються як основа для будівельних робіт, що вимагають екологічної чистоти та довговічності. Окрім основної діяльності, підприємство активно бере участь у житті громади, підтримуючи місцеві ініціативи та сприяючи розвитку соціальної сфери регіону. Також в останні роки «Сумиагропромбуд» запровадив нові напрями діяльності, зокрема лізинг техніки, що дозволяє розширити поле його економічної активності. Підприємство створює робочі місця та є важливим джерелом доходів для місцевого бюджету. Завдяки його роботі Глухівська громада зберігає статус одного з промислових центрів Сумщини.

ТОВ «Глухівський кар'єр кварцитів», заснований у 1928 році, спеціалізується на видобутку та первинній переробці кварцитів для потреб металургії. Баницьке родовище, на базі якого працює кар'єр, є одним з небагатьох у світі, яке видобуває кварцити з вмістом двоокису кремнію понад 99%. Такий високочистий кварцит незамінний в автомобільній, медичній, авіаційній, військовій та космічній промисловостях, а також використовується в металургії, електротехніці, радіоелектроніці та напівпровідниках. Кар'єр веде розробку відкритим способом Баницького родовища високочистих кварцитів. Виробнича потужність - 80-100 тис.т/рік кварциту кускового фракції 20-90 мм.

ТОВ «Лінен оф Десна» – це сучасне підприємство, яке спеціалізується на виробництві канатів, мотузок, шпагату та сіток із використанням натуральних і синтетичних матеріалів. Воно розташоване на території Глухівської громади і є важливим представником легкої промисловості Сумської області. Підприємство бере свій початок із багатих традицій текстильного виробництва на Глухівщині, яка завжди славилася вирощуванням льону. Саме льон-довгунець, екологічно чиста та якісна сировина, став основою для виготовлення виробів у цьому регіоні.

ТОВ «Лінен оф Десна» було створено як реакція на зростаючий попит на натуральні та довговічні вироби для сільського господарства, будівництва та інших галузей. Завод почав свою діяльність у 2010-х роках із метою відродження та модернізації виробництва

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

традиційного льоноволокна. На підприємстві виготовляється широкий асортимент виробів із натуральних і синтетичних матеріалів, зокрема:

- канати та мотузки: використовуються в судноплавстві, будівництві, сільському господарстві й побуті. Завдяки використанню натуральних волокон вони є екологічно чистими, міцними та довговічними;
- шпагат: широко застосовується в пакувальних і сільськогосподарських процесах. Високоякісний льняний шпагат стає вибором фермерів і підприємств, що потребують міцних, але м'яких матеріалів для зав'язування;
- сітки: використовуються для рибальства, сільськогосподарських потреб (захисні сітки для рослин), а також у побуті;
- обробка льону: підприємство використовує сучасні машини для переробки волокон, що забезпечують якість готової продукції;
- модернізація: упродовж останніх років було оновлено більшість обладнання, що дозволило підприємству підвищити потужність і зменшити екологічний вплив.

Особливістю продукції є екологічна безпека натуральних виробів і висока технологічність синтетичних, виробництво поєднує традиційні методи та сучасні технології.

ТОВ «Лінен оф Десна» забезпечує роботою місцеве населення, створюючи стабільні робочі місця в регіоні з переважно сільськогосподарською спеціалізацією. Крім того, підприємство допомагає підтримувати й розвивати традиції льонарства на Глухівщині.

Своєю діяльністю завод сприяє популяризації екологічної продукції, пропонуючи як регіональному, так і міжнародному ринкам міцні й надійні вироби.

ТОВ «Лінен оф Десна» – це сучасний приклад вдалої інтеграції традиційних знань і новітніх технологій, який приносить користь не тільки економіці, але й екології, сприяючи сталому розвитку Сумської області та всієї України.

ТОВ «Десналенд» – провідне підприємство, розташоване у Глухівській громаді, яке спеціалізується на виробництві олій та тваринних жирів. Завдяки використанню сучасних технологій, високоякісної сировини та ефективних методів управління, компанія зарекомендувала себе як надійний постачальник продукції на внутрішній і міжнародний ринки.

Підприємство було засноване у 2010-х роках із метою розвитку агропромислового комплексу на території Сумської області. Основною місією компанії стало задоволення потреб у високоякісній рослинній олії та продуктах переробки для харчової й технічної промисловості. На підприємстві діє повний цикл виробництва, який забезпечує максимальну ефективність використання сировини. Компанія є важливим роботодавцем у Глухівській громаді, забезпечуючи місцеве населення стабільною зайнятістю. Крім того, ТОВ «Десналенд» співпрацює з фермерами, закупаючи сировину для виробництва, що підтримує розвиток сільського господарства в регіоні.

7.2 Підприємницьке середовище

На території Глухівської міської ради станом на 01.01.2025 р. загальна кількість суб'єктів підприємницької діяльності складала 1838, в тому числі фізичні особи-підприємці – 1287, юридичні особи – 540, самозайняті – 11. Фактично працюючих – 1543. Фізичні особи-підприємці здійснюють діяльність у сфері роздрібної торгівлі, вантажних перевезень, рибацтва, торгівлі сільськогосподарською продукцією тощо. Встановлено, що 97,1% юридичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності та 91,1% фізичних осіб-підприємців, що мають найманих працівників, здійснюють свою діяльність на території м. Глухів.

В розрізі напрямів підприємницької діяльності найбільшу питому вагу складає торгівля (51,5%), надання послуг ремонту, оренди та діяльність перукарень (43,7%) та лише 4,8% суб'єктів підприємницької діяльності займаються виробництвом та переробкою. Мережа фізичних осіб-підприємців, що мають найманих працівників, є більш розгалуженою та представлена в таких населених пунктах Глухівської міської ради, як: с. Баничі – 6 фізичних осіб-підприємців, с. Дунаєць – 5, с. Перемога – 3, с. Полошки – 3 с. Семенівка – 1, с. Некрасове – 2, кількість працюючих у сільській місцевості становить 29 осіб.

7.3 Інвестиційний потенціал громади

Виконавчими органами міської ради постійно проводиться робота щодо покращення інвестиційної привабливості громади.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

З метою створення сприятливих умов для діяльності потенційних інвесторів, на сайті міської ради на сторінці «Економіка» в розділі «Інвестору» розміщені інвестиційний паспорт міста Глухова двома мовами, інвестиційні проекти та пропозиції, змістовна інформація щодо вільних виробничих приміщень та земельних ділянок, що можуть бути використані для створення нового або розширення існуючого бізнесу.

Постійно оновлюється інформація щодо наявних ресурсів міської ради, яка розміщена на єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Інвестиційний потенціал міста презентувався в рамках проекту «Е-рішення для громади». Для забезпечення супроводу інвестиційних проектів та інформаційної підтримки потенційних інвесторів спеціалістами управління соціально-економічного розвитку міської ради надаються онлайн-консультації та письмові роз'яснення.

Підприємства міста брали участь у національних презентаційно-виставкових заходах. Інвестиційний потенціал міста представлявся на міській виставці «Глухів виробляє та пропонує» та на Фестивалі льону та конопель.

Розроблялась документація із землеустрою під нерухомим майном, яке планувалось до продажу на аукціоні.

З метою ефективного управління земельними ресурсами проводилась організаційна робота щодо виготовлення та затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земель міста Глухова та села Некрасове. Додатково було проведено та затверджено нормативну грошову оцінку для ТОВ «Глухівський кар'єр кварцитів» та АТ «Українська залізниця». Розроблені детальні плани території в районі вулиць Путивльської, Богдана Хмельницького, Прикордонна.

З метою формування інвестиційних пропозицій 14 об'єктів комунальної власності було включено до Переліку об'єктів комунальної власності Глухівської міської ради, що підлягають приватизації, проведена технічна інвентаризація 2 об'єктів.

Протягом 2022 року відбулися електронні аукціони з передачі в оренду 10 земельних ділянок сільськогосподарського призначення загальною площею 65,9357 га з річною орендною платою 870,6 тис. грн. Підготовлено до проведення аукціонів 23 земельні ділянки загальною площею 97,1467 га із стартовою ціною 436,2 тис. грн., із них сільськогосподарського призначення – 96,7163 га.

Щорічно розроблялись проекти на конкурсний відбір для фінансування з Державного фонду регіонального розвитку. У 2021 році був реалізований проект по капітальному ремонт асфальтного покриття та лижороллерної траси на міському стадіоні «Дружба».

Вагомим джерелом фінансування для розвитку громади була субвенції з державного бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку.

За 4 роки (2017–2020 рр.) залучено 226,1 млн. грн для освіти, охорони здоров'я та субвенція на соціально-економічний розвиток окремих територій.

У 2020 році було залучено до громади 2,1 млн. грн. з обласного бюджету на реконструкцію, ремонт та утримання автомобільних доріг місцевого значення.

Щороку фінансувалось придбання житла для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування. За 2017-2020 рр. профінансовано з державного бюджету 3,78 млн. грн.

За результатами конкурсу «Діджиталізація в сільській місцевості» громада отримала субвенцію державного бюджету в розмірі 1,747 млн. грн на підключення до інтернету 12 сіл.

Суттєвим джерелом інвестицій у розвиток громади є кошти державного бюджету, проте від початку війни фінансування проектів з бюджету призупинилось.

Враховуючи близькість кордону з рф, на сьогодні громада втратила свою інвестиційну привабливість

Стратегічним завданням для Глухівської міської ради є максимальне спрощення процедури залучення інвестицій у громаду, запровадження сучасних форм партнерства влади та інвесторів, націлених на узгодження інтересів усіх сторін.

8. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

8.1 Доходи

Доходи Глухівської міської територіальної громади формуються за рахунок власних надходжень, дотації з державного бюджету та субвенцій (табл. 8.1, рис. 8.1).

Таблиця 8.1 – Доходи бюджету Глухівської МТГ

Надходження	2021		2022		2023		2024	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Власні надходження	193954,5	61,8	263660,3	73,2	244816,3	71,4	237633,7	68,0
Дотації	17590,5	5,6	18406,	5,1	13682,8	4,0	28134,5	8,1
Субвенції	102078,9	32,6	77979,5	21,7	84396,4	24,6	83452,8	23,9
Всього доходів	313623,9	100	360045,8	100	342895,5	100	349221	100

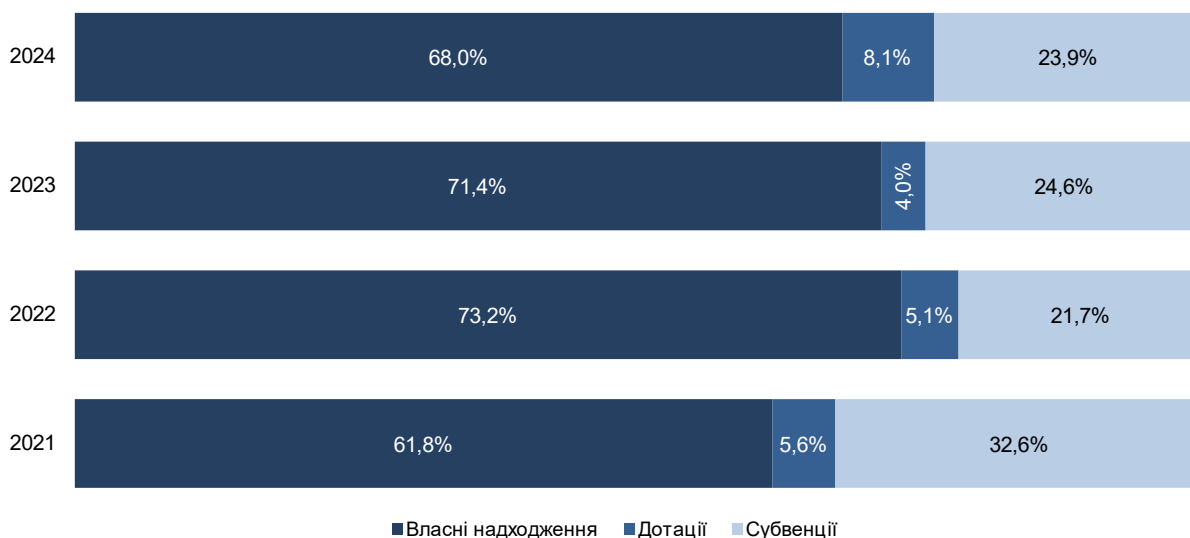

Рисунок 8.1 – Динаміка структури доходів бюджету Глухівської МТГ

Військовий стан в країні безумовно вплинув на доходи бюджету територіальної громади. Якщо в 2022 році за рахунок податку на доходи з грошового забезпечення військовослужбовців відбулось значне зростання власних надходжень, то в 2024 році, в зв'язку зі змінами в законодавстві щодо зарахування ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців, зменшилась частка цього податку в надходженнях загального фонду бюджету громади, натомість збільшилась частка суми дотації з державного бюджету (табл. 8.2, рис. 8.2).

Таблиця 8.2 – Доходи загального фонду Глухівської МТГ

Рік	ПДФО		Акцизний податок		Плата за землю		Єдиний податок		Інші		Всього доходів загального фонду, тис. грн.
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис.грн	%	
2021	118680,3	64,9	11033,7	6,0	22156,7	12,1	23047,5	12,6	7954,0	4,4	182872,2
2022	198376,7	76,4	7886,9	3,0	23485,3	9,0	20380,6	7,8	9655,2	3,8	259784,7
2023	164031,8	69,0	15432,6	6,5	28452,8	12,0	22204,1	9,3	7464,5	3,2	237585,8
2024	121469,2	54,2	20260,7	9,0	32556,4	14,5	36704,0	16,3	13096,7	6,0	224087,0

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

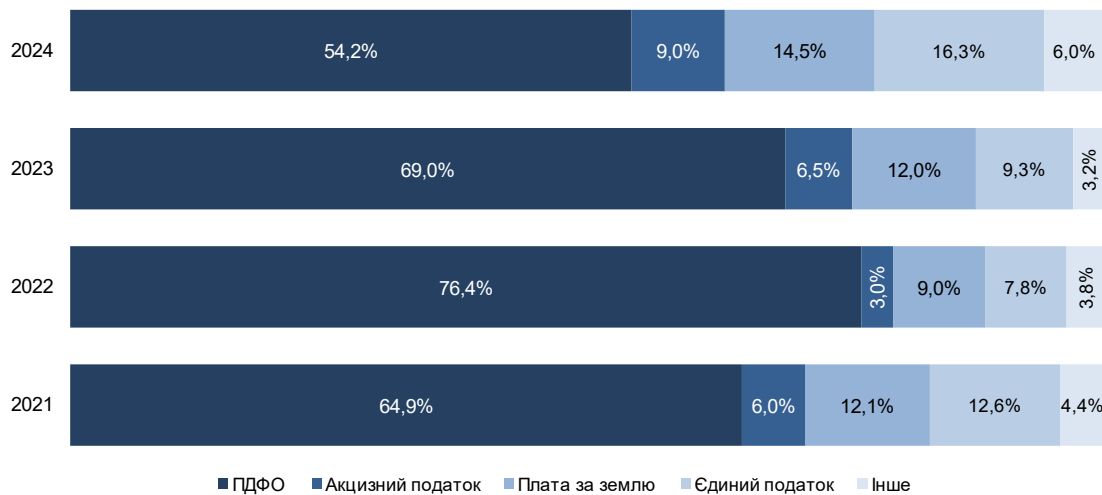

Рисунок 8.2 – Динаміка структури доходів загального фонду бюджету Глухівської МТГ

У структурі податкових надходжень до бюджету Глухівської міської територіальної громади найбільшу питому вагу займає податок на доходи фізичних осіб, плата за землю, єдиний податок (табл. 9.3, рис. 8.3).

Таблиця 8.3 – Виконання планових показників надходжень доходів загального фонду бюджету Глухівської міської територіальної громади, млн. грн.

Податки	2021			2022			2023			2024		
	план	факт	%	план	факт	%	план	факт	%	план	факт	%
ПДФО	116,7	118,7	101,7	162,0	198,4	122,4	155,9	164,0	105,2	117,4	121,5	103,4
Акцизний податок	10,9	11,0	101,2	7,5	7,9	105,6	14,9	15,4	103,9	15,9	20,3	127,0
Плата за землю	21,5	22,2	103,1	23,3	23,5	100,7	27,7	28,5	102,9	28,0	32,6	116,4
Єдиний податок	22,5	23,0	102,5	19,3	20,4	105,9	20,1	22,2	110,7	32,5	36,7	112,9
Податок на нерухоме майно	2,2	2,3	101,4	1,9	2,1	107,5	1,5	2,0	130,3	4,8	6,8	142,6
Інші	5,3	5,6	106,4	4,9	7,6	155,2	11,5	12,0	104,1	12,0	15,8	131,7
Разом	179,1	182,9	102,1	218,9	259,8	118,7	225,1	237,6	105,5	203,9	224,1	109,9

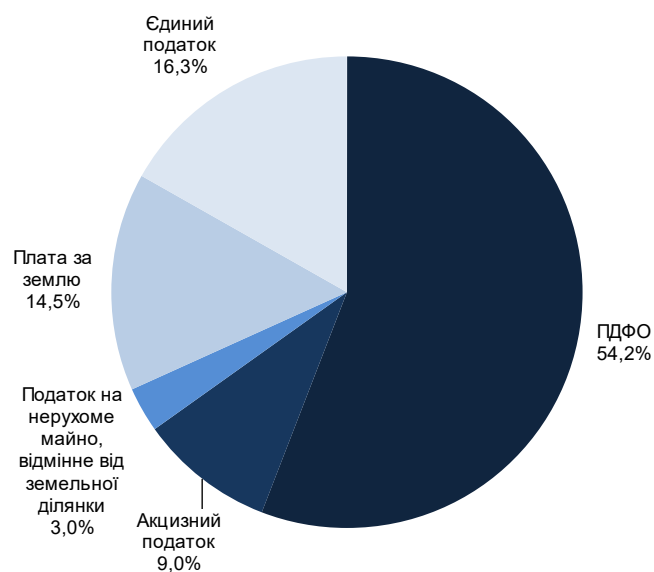

Рисунок 8.3 – Структура надходжень у 2024 році

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

8.2 Видатки

Значну долю видатків бюджету Глухівської міської територіальної громади займають видатки на гуманітарну сферу (від 60% до 73%) (табл. 8.4, рис. 8.4).

Таблиця 8.4 – Структура видатків бюджету Глухівської МТГ

Видатки	2021		2022		2023		2024	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Функціонування органів влади	38840,6	12,9	34797,5	11,5	38347,7	10,4	51267,8	16,0
Гуманітарна сфера	211797,6	70,4	219465,6	72,7	222478,8	60,2	230428,2	71,7
освіта	165206,7	54,9	160332,7	53,1	165986,7	44,9	171568,2	53,4
культура	12153,7	4,0	12333,2	4,1	13775,2	3,7	13202,1	4,1
фізична культура	4942,9	1,6	3747,8	1,2	8317,4	2,3	3983,5	1,2
медицина	14569,7	4,8	12181,2	4,0	13090,2	3,5	15471,6	4,8
соціальний захист	14924,6	5,0	30870,7	10,2	21309,3	5,8	26202,8	8,2
ЖКТ та благоустрій	45468,1	15,1	29483,6	9,8	78791	21,3	32629,5	10,2
Міжбюджетні трансферти	3833,7	1,3	7051,2	2,3	22503	6,1	1909,9	0,6
Інші видатки	712,5	0,2	11225	3,7	7462,7	2,0	5123,4	1,6
ВСЬОГО (загальний та спеціальний фонд)	300652,5	100,0	302022,9	100,0	369583,2	100,0	321358,8	100,0
в т.ч. кошти виділені на подолання наслідків війни	0	0,0	10145,2	3,4	34819,9	9,4	12135,5	3,8

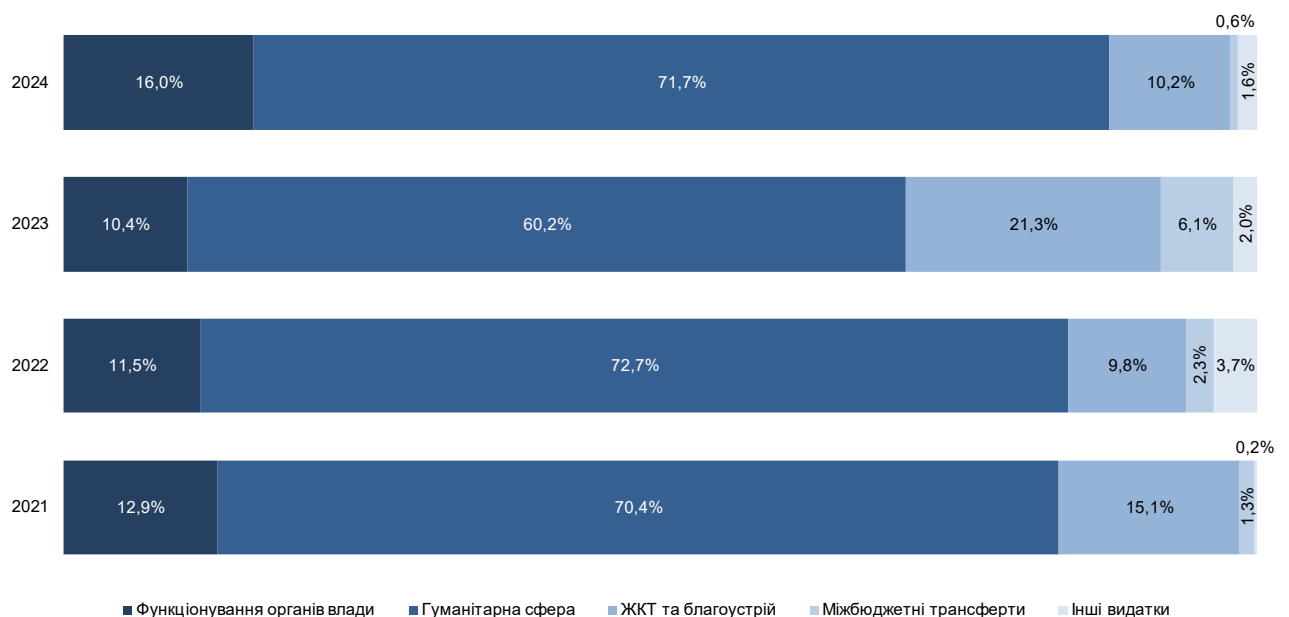

Рисунок 8.4 – Динаміка структури видатків бюджету Глухівської МТГ

Корективи в використання коштів бюджету вніс також військовий стан. Значна частина коштів, замість інвестицій в економіку, витрачалась на допомогу військовим, обладнання укриттів, подолання наслідків військових обстрілів. В 2023 році на вказані цілі витрачено більше 9% бюджету, в 2024 році – біля 4%.

Але, не зважаючи на це, бюджет громади забезпечує стабільне функціонування бюджетних установ. Заборгованостей із заробітної плати та комунальних послуг немає.

Забезпечуються всі виплати, передбачені законодавством.

В 2024 році 71,4% видатків бюджету загального фонду Глухівської міської територіальної громади витрачено на заробітну плату з нарахуваннями, 5,2% – на оплату комунальних послуг, 6,2% – на утримання установ охорони здоров'я, 3,1% – на виплату різних видів допомог населенню громади, 3,8% – на подолання наслідків війни.

8.3 Фінансова спроможність громади у порівнянні з іншими громадами Сумської області

Глухівська міська територіальна громада є дотаційною. Військовий стан безумовно негативно вплинув на фінансову спроможність громади.

Якщо в 2023 році ПДФО на 1 жителя становив 2634,84 грн. та індекс податкоспроможності 0,7, то в 2024 році – 2590,32 грн. та 0,6 відповідно.

Водночас, порівняно з іншими прикордонними громадами Глухівська міська територіальна громада має дещо більший потенціал (табл.8.5).

Таблиця 8.3 – Порівняння відносних показників фінансової спроможності Глухівської ТГ із сусідніми

Територіальна громада	Надходження ПДФО на 1 жителя, грн.	Індекс податкоспроможності
Глухівська	2590,32	0,6
Есманьська	2508,32	0,6
Березівська	2042,25	0,5
Шалигинська	1226,27	0,3
Свеська	1446,59	0,4
С.Будська	1090,34	0,3
Ямпільська	1999,12	0,5

За даними порталу «Децентралізація» у 2024 р. надходження до загального фонду бюджету Глухівської громади в розрахунку на 1 мешканця (без трансфертів) становили 5,91 тис. грн., що на чверть більше рівня 2021 р., проте менше середнього показника по області (7,99 тис. грн.). З цим індикатором за час війни Глухівська громада піднялася з 38 місця в області на 33.

Порівняно з 2021 р. в 2024 р. доходність земель зросла майже вдвічі (+47,1%) і у 1,6 рази перевищила середній показник по області.

Питома вага місцевих податків та зборів серед власних надходжень бюджету громади зросла і знаходилася на рівні середнього показника по Сумській області (громада піднялася в рейтингу з 8 на 5 місце).

Фіскальна віддача території за той же період зросла на 22,5%, проте через зростання середньообласного показника громада опустилася в рейтингу громад регіону з 4 місця на 7.

Видатки з загального фонду на одного мешканця в Глухівській громаді протягом 2021-2024 рр. зростали (+13,7%), але повільніше за рівень середнього показника по області (+25,4%), що стало причиною втрати рейтингу (49 місце у 2024 р. проти 46 місця у 2021 р.).

Капітальні видатки з розрахунку на одного мешканця зросли в 1,4 рази але були майже у два рази меншими середньообласного показника. Дещо збільшилися видатки на утримання апарату з розрахунку на одного мешканця (+16,5%). В цілому місце громади в регіоні за цими та іншими показниками наведено у таблиці 8.5.²

Таблиця 8.4 – Місце громади в регіоні за показниками фінансової спроможності, 2021-2024 рр.

Показник	Глухівська громада		У середньому громади Сумської області		Місце Глухівської громади в рейтингу громад регіону	
	2021	2024	2021	2024	2021	2024

² <https://decentralization.ua/news/14281>

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Надходження загального фонду на 1 мешканця, тис. грн.	4,71	5,91	6,47	7,99	38	33
Дохідність земель (співвідношення плати за землю до території громади), тис. грн	49,2	72,35	48,7	46,63	8	5
Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду, %	26,03	33,96	36,65	34,61	43	26
Фіскальна віддача території (співвідношення надходжень заг. фонду до території громади), тис. грн/км ²	406,38	497,97	437,51	534,43	4	7
Видатки загального фонду на 1-го мешканця, тис. грн	6,55	7,45	8,66	10,86	46	49
Капітальні видатки на 1-го мешканця, тис. грн.	0,63	0,88	0,95	1,92	29	32
Видатки на утримання апарату управління на 1 мешканця, грн	0,97	1,13	1,60	2,25	45	47
Індекс податкоспроможності ³	0,73	0,70	0,9	1,1	x	x

Висновки

1. Глухівська громада має переважно сільськогосподарську спеціалізацію. Аграрний сектор громади представлений значним числом господарств різних організаційних форм, але серед них немає такого, яке домінувало би з точки зору обсягів землекористування.
2. Бойові дії та близькість кордонів з країною-агресором спричинили суттєвий негативний вплив на економічну діяльність в громаді, передусім ускладнивши ведення сільського господарства.
3. В громаді працює ряд виробничих та видобувних підприємств, абсолютна більшість з яких розташовані в адміністративному центрі ТГ.
4. Глухівська громада є дотаційною. Бюджет ТГ в середньому на 70% формується із власних надходжень, частка субвенцій (передусім освітніх) складає в середньому 25%. У структурі податкових надходжень до бюджету найбільшу питому вагу займають податок на доходи фізичних осіб, плата за землю та єдиний податок.
5. Близько 70% видатків громади спрямовуються на гуманітарну сферу. Бюджет забезпечує стабільне функціонування бюджетних установ, заборгованостей із заробітної плати та комунальних послуг немає.
6. Через військовий стан значна частина бюджетних коштів, замість інвестицій в економіку, витрачалась на допомогу військовим, обладнання укриттів, подолання наслідків військових обстрілів.
7. Попри скорочення індексу податкоспроможності Глухівської ТГ з 0,7 у 2023 р. до 0,6 у 2024 р. громада децю більший потенціал за цим показником порівняно із іншими прикордонними громадами.

³ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/e0c20d364bef4ab9b7c944e9e27e88c5>

9. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ

9.1 Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету

Місцеве самоврядування Глухівської міської територіальної громади здійснюється Глухівською міською радою Сумської області восьмого скликання у складі міського голови та 21 депутата міської ради.

Робота Глухівської міської ради восьмого скликання спрямовується на розвиток основних засад місцевого самоврядування, соціально-економічний розвиток громади, проводиться виключно на принципах законності, ефективності та доцільності, у межах повноважень, визначених Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Регламентом роботи Глухівської міської ради восьмого скликання, затвердженого рішенням міської ради від 16.12.2020 №34, зі змінами внесеними рішенням міської ради від 25.07.2024 №849.

Відповідно до статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міська рада на пленарних засіданнях приймає акти у вигляді рішень міської ради.

Усі пленарні засідання сесій міської ради проводилися відкрито, організовано відеотрансляцію та відеофіксацію пленарних засідань сесій міської ради, відеозаписи оприлюднюються на офіційному веб-сайті міської ради. Жителі громади мають можливість ознайомитися за тим, як приймаються рішення і які питання обговорюють на пленарних засіданнях сесій міської ради. З метою забезпечення відкритості та прозорості роботи міської ради, виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» на офіційному веб-сайті Глухівської міської ради опубліковуються проекти рішень та рішення міської ради, оголошення стосовно дати та часу проведення пленарних засідань сесії, розпорядження міського голови стосовно скликання сесії міської ради. У день проведення пленарного засідання оприлюднюються результати поіменного голосування депутатів міської ради. Прийняті на пленарних засіданнях сесій міської ради рішення, своєчасно доводяться до виконавців.

Важливою складовою роботи міської ради є діяльність постійних комісій, які згідно статті 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органами ради, створеними для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до її відання, здійснення контролю за виконанням рішень ради. У Глухівській міській раді працює три постійні комісії ради:

- з питань бюджету, фінансів, соціально-економічного розвитку, комунальної власності, інфраструктури та транспорту;
- з питань земельних відносин, природних ресурсів, екології, житлово-комунального господарства, благоустрою, будівництва та архітектури;
- з питань освіти, культури, охорони здоров'я, фізичного виховання та спорту, соціальної політики, законності, правопорядку, протидії корупції, регламенту та депутатської етики.

На засіданнях постійних комісій міської ради розглядаються проекти рішень, з подальшим винесенням їх на розгляд пленарних засідань міської ради, звернення громадян, питання, подані управліннями та відділами міської ради. Постійні комісії міської ради працювали своєчасно, ефективно та якісно. Під час проведення засідань постійних комісій міської ради здійснюється відеозапис, що оприлюднюється на офіційному веб-сайті міської ради.

Робота Глухівської міської ради восьмого скликання є злагодженою, оперативною та результативною. Пріоритетом завжди є виважені рішення для сталого розвитку громади.

До складу виконавчого комітету входить 18 осіб, у тому числі міський голова, секретар міської ради, перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, 2 заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючий справами виконавчого комітету міської ради, старости 7 старостинських округів міської ради, представник агропромислового сектору, начальники відділів, керівники комунальних підприємств.

Виконавчому комітету підпорядковані сім структурних підрозділів та одна Служба у справах дітей. Загальна чисельність апарату та виконавчих органів Глухівської міської ради становить 158,25 штатних одиниць

Як окремі юридичні особи у громаді здійснюють діяльність: фінансове управління; управління соціально-економічного розвитку, управління житлово комунального господарства,

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

управління соціального захисту населення, відділ освіти, відділ культури, відділ молоді та спорту, Служба у справах дітей.

На місцях призначено 7 старост, що виконують низку базових адміністративних функцій та представляють інтереси населення округу. Старости уповноважені вчиняти нотаріальні дії, передбачені п. 1-5 ч. 1 ст. 37 Закону України «Про нотаріат» (табл. 9.1).

Таблиця 9.1 – Структура та чисельність апарату та структурних підрозділів Глухівської міської ради та її виконавчого комітету

№ з/п	Апарат Глухівської міської ради та її виконавчого комітету	Чисельність працівників
1	Міський голова	1
2	Секретар міської ради	1
3	Консультант міського голови	1
4	Перший заступник міського голови	1
5	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради	2
6	Керуючий справами виконавчого комітету міської ради	1
7	Секретар керівника	1
8	Староста	7
9	Діловод	8
Всього		23
Організаційно-контрольний відділ апарату Глухівської міської ради та її виконавчого комітету		
10	Начальник відділу	1
11	Головний спеціаліст	3
Сектор з питань організаційної та кадрової роботи		
12	Завідувач сектору	1
13	Головний спеціаліст	1
Всього		6
Відділ бухгалтерського обліку та звітності апарату Глухівської міської ради та її виконавчого комітету		
14	Начальник відділу	1
15	Головний спеціаліст	2
Всього		3
Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності апарату Глухівської міської ради та її виконавчого комітету		
16	Начальник відділу	1
Сектор з питань інформаційної політики		
17	Завідувач сектору	1
18	Головний спеціаліст	1
Сектор з питань надзвичайних ситуацій, цивільного захисту та мобілізаційної роботи		
19	Завідувач сектору	1
20	Головний спеціаліст	1
Всього		5
Сектор з питань господарського забезпечення апарату Глухівської міської ради та її виконавчого комітету		
21	Завідувач господарства	1
22	Підсобний робітник	6
23	Водій легкового автомобіля	4
24	Прибиральник службових приміщень	3
25	Сторож	3
Всього		17
Юридичний відділ Глухівської міської ради		
26	Начальник відділу	1
27	Головний спеціаліст - юрисконсульт	2
Всього		3
Відділ ведення Державного реєстру виборців Глухівської міської ради		
28	Начальник відділу	1
29	Головний спеціаліст	1
Всього		2
Відділ містобудування та архітектури Глухівської міської ради		
30	Начальник відділу	1

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з\п	Апарат Глухівської міської ради та її виконавчого комітету	Чисельність працівників
31	Головний спеціаліст	1
32	Головний спеціаліст з питань містобудівного кадастру	1
Всього		3
Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Глухівської міської ради		
33	Начальник відділу	1
34	Адміністратор	3
35	Адміністратор віддаленого робочого місця	2
36	Оператор з обробки інформації, комп'ютерного та програмного забезпечення	1
Сектор з питань державної реєстрації		
37	Завідувач сектору	1
38	Державний реєстратор	1
Сектор ведення реєстру територіальної громади		
39	Завідувач сектору	1
40	Головний спеціаліст	1
Всього		11
Архівний відділ Глухівської міської ради		
41	Начальник центру	1
42	Головний спеціаліст	2
Всього		3
Разом		76
Фінансове управління Глухівської міської ради		
43	Начальник фінансового управління	1
44	Секретар керівника	1
Всього		2
Бюджетний відділ фінансового управління Глухівської міської ради		
45	Начальник бюджетного відділу	1
46	Головний спеціаліст	3
Всього		4
Відділ прогнозування доходів та фінансів виробничої сфери Глухівської міської ради		
47	Начальник відділу	1
48	Головний спеціаліст	1
Всього		2
Відділ фінансово-господарського забезпечення та автоматизованої обробки інформації фінансового управління Глухівської міської ради		
49	Начальник відділу – головний бухгалтер	1
50	Головний спеціаліст	1
51	Прибиральник службових приміщень	0,25
Всього		2,25
Разом		10,25
Управління соціально-економічного розвитку Глухівської міської ради		
52	Начальник управління	1
53	Головний бухгалтер	1
Всього		2
Відділ економічного аналізу та прогнозування		
54	Начальник відділу	1
55	Головний спеціаліст	1
Сектор внутрішнього фінансового контролю та аудиту		
56	Завідувач сектором	1
Всього по відділу		3
Відділ комунальної власності та земельних відносин		
57	Начальник відділу	1
58	Головний спеціаліст	2
Всього		3
Відділ проєктного менеджменту та розвитку територій		
59	Начальник відділу	1
60	Головний спеціаліст	2
Всього		3
Разом по управлінню		11
Управління житлово-комунального господарства та містобудування Глухівської міської ради		

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з/п	Апарат Глухівської міської ради та її виконавчого комітету	Чисельність працівників
61	Начальник управління	1
	Всього	1
Відділ бухгалтерського обліку та фінансово-господарської звітності		
62	Начальник відділу	1
63	Головний спеціаліст	2
	Всього	3
Відділ з житлово-комунальних питань		
64	Начальник відділу	1
65	Головний спеціаліст	2
	Всього	3
Відділ контролю за благоустроєм територій		
66	Начальник відділу	1
67	Головний спеціаліст	2
68	Головний спеціаліст-юрисконсульт	1
	Всього	4
	Разом по управлінню	11
Управління соціального захисту населення Глухівської міської ради		
69	Начальник управління	1
70	Заступник начальника управління	1
71	Секретар керівника	1
	Всього	3
Відділ бухгалтерського обліку		
72	Начальник відділу	1
73	Головний спеціаліст	3
	Всього	4
Відділ ветеранської політики		
74	Начальник відділу	1
75	Головний спеціаліст	2
	Всього	3
Відділ прийому громадян		
76	Начальник відділу	1
77	Головний спеціаліст	5
	Всього	6
Відділ контролю за правильністю призначення та виплати пенсій, стипендій та інших соціальних допомог		
78	Начальник відділу	1
79	Головний спеціаліст	2
	Всього	3
Відділ програмного забезпечення та соціальних гарантій		
80	Начальник відділу	1
81	Головний спеціаліст	1
	Всього	2
Відділ соціально-трудових відносин		
82	Начальник відділу	1
83	Головний спеціаліст	1
84	Прибиральник службових приміщень	1
	Всього	3
Сектор з координації надання соціальних послуг та соціального обслуговування осіб з інвалідністю		
85	Завідувач сектором	1
86	Головний спеціаліст	1
	Всього	2
	Разом по управлінню	26
Відділ освіти Глухівської міської ради		
87	Начальник відділу	1
88	Головний спеціаліст	3
89	Секретар керівника	1
	Всього	5
	Разом по відділу	5

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з/п	Апарат Глухівської міської ради та її виконавчого комітету	Чисельність працівників
Відділ молоді та спорту Глухівської міської ради		
90	Начальник відділу	1
91	Головний спеціаліст-бухгалтер	1
Всього		2
Сектор фізичної культури та спорту		
92	Завідувач сектору фізичної культури та спорту	1
93	Головний спеціаліст по спорту	1
Всього		2
Сектор молодіжної політики		
94	Завідувач сектору молодіжної політики	1
95	Головний спеціаліст	1
Всього		2
Разом по відділу		6
Відділ культури Глухівської міської ради		
96	Начальник відділу	1
97	Головний спеціаліст	2
Всього		3
Разом по відділу		3
Служба у справах дітей Глухівської міської ради		
98	Начальник служби	1
99	Головний спеціаліст	3
Всього		4
Разом по службі		4
Загальна чисельність апарату та виконавчих органів Глухівської міської ради		152,25

9.2 Проєктна діяльність. Участь у програмах співробітництва

Глухівська міська рада активно використовує в своїй роботі проєктний підхід для вирішення проблем, які існують в громаді. Виконавчими органами міської ради проводиться систематична робота щодо залучення додаткових ресурсів для розвитку громади з усіх доступних джерел фінансування.

У 2023-2024 рр. громада стала учасником «Програми з реагування та оновлення», яка реалізувалась за спільної ініціативи ЄС та ПРООН «Мери за економічне зростання» (M4EG), завдяки якій був впроваджений проєкт «Створення сприятливих умов для коротко-/ та довготермінового проживання ВПО та населення, яке постраждало внаслідок воєнних дій у місті Глухові Сумської області» шляхом створення соціального житла. В рамках проєкту «Людський вимір: Ефективне управління за допомогою даних та залучення громади» за сприяння міжнародної організації з міграції (МОМ) та фінансування Міністерства закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади створений молодіжний простір на міському стадіоні «Дружба».

У співпраці з Фондом міжнародної солідарності в Україні громада виграла грант на отримання пожежного спорядження для місцевих пожежних формувань на загальну суму 339,8 тис. грн. За проєктом ГО «Добровольці-вогнеборці» проведено навчання та створено добровільну пожежну команду в кількості 15 осіб, закуплено 6 комплектів пожежного спорядження на суму 325,00 тис. грн, зроблений ремонт пожежного депо.

Завдяки проєкту «Запобігання втраті ключової інфраструктурної документації в українських муніципалітетах», що фінансується в рамках Швейцарської гуманітарної допомоги, отримали в тимчасове користування обладнання та провели оцифрування паперової документації щодо інженерної інфраструктури громади, зокрема тепло та водопостачання, містобудівної документації.

За проєктом Програми «U-LEAD з Європою» Підтримка реформи децентралізації в Україні/Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку» отримана матеріально-технічна допомога: будівельні інструменти та обладнання на суму 436,0 тис. грн. та автомобіль Peugeot Boxer вартістю 2,316 млн. грн.

Для підсилення ефективності роботи комунальних підприємств від GIZ Ukraine за підтримки Програми ULEAD з Європою отримали набір «Освітлення» та пакет екстреної допомоги «Прихисток». Сума допомоги склала 19,0 тис. євро.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Міжнародну технічну допомогу від Програми Розвитку ООН згідно з проектом «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» отримав відділ «Центр надання адміністративних послуг» у вигляді обладнання на суму 79,5 тис. грн. та обладнання для резервного енергоживлення від благодійної організації «Благодійний фонд Євгена Пивоварова» (233,9 тис. грн.).

За підтримки Всеукраїнської асоціації громад та Програми USAID в рамках проекту «Згуртовані громади» 900 домогосподарств громади отримали насіннєвий посадковий матеріал на суму 106 тис. грн.

Від Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Служба у справах дітей отримали такі матеріальні цінності, як навушники, комп'ютери ноутбуки, планшети, бездротовий маршрутизатор, зарядну станцію на суму 166,8 тис. грн.

Завдяки співробітництву з Урядом Литви через Департамент Сумської обласної державної адміністрації заклади освіти отримали 334 ноутбуки на суму 5,572 млн. грн., від Українського благодійного фонду Фундація Олени Зеленської – 9 планшетів, 3 ноутбуки на суму 259,2 тис. грн.

За результатами співпраці з муніципалітетом міста Зіндельфінген (Німеччина) отримано обладнання для пунктів незламності (спальні мішки, теплі ковдри, чайники, павербанки, ліхтарі, продукти харчування) та 2 автомобілі, а саме:

- Mercedes Benz 814 (пожежна машина), передана до комунального підприємства «Глухівський водоканал» Глухівської міської ради ;
- Mercedes-Benz Sprinter 903.6 КА, передане до комунального підприємства «Глухівський тепловий район» Глухівської міської ради.

В рамках співпраці з Німецьким федеральним агентством з надання технічної допомоги Technisches Hilfswerk (THW) Комунальне підприємство «Глухівський тепловий район» Глухівської міської ради отримав екскаватор CASE 851FX вартістю 3 млн. грн та підйомну робочу платформу IVECO вартістю 4,4 млн. грн, що допоможе підвищити ефективність робіт під час ліквідації аварій та планових ремонтів.

Комунальне підприємство «Глухівський водоканал» Глухівської міської ради за підтримки ДФРП реалізував проект по реконструкції водоводу по вул. Джерельній в м. Глухові. Загальна сума проекту – 15, 48 млн грн.

Завдяки співпраці з благодійними фондами, громадськими організаціями, суб'єктами підприємницької діяльності КНП «Глухівська міська лікарня» отримала матеріально-технічну допомогу на загальну суму 18,620 млн. грн. (медичне обладнання, медикаменти, продукти харчування, постільна білизна, меблі), КП «Глухівський водоканал» – 667,8 тис. грн. (труби, кільця та інші матеріали), КНП «ЦПМСД» – 614,1 тис. грн, КУ «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради – 461,4 тис. грн., заклади культури – 299,2 тис. грн., в т. ч. КУ «Глухівська публічна бібліотека» поповнила книжний фонд на 47,8 тис. грн., КЗ «Глухівський міський краєзнавчий музей» отримав допомогу від Центру допомоги мистецтву у вигляд необхідного обладнання для збереження експонатів на загальну суму 94,7 тис. грн.

Крім того, до Гуманітарного штабу при Глухівській міській раді надійшло гуманітарної допомоги на загальну суму 2,259 млн. грн. від Сумської організації ТОВ «Червоний хрест» та Департаменту соціальної політики, ветеранів та реінтеграції Сумської ОДА. ГО «Плурітон» надав набори дитячого зимового одягу та набори гігієни, благодійна організація «Міжнародне служіння господнє» та благодійний фонд «Дім Йосифа» – продуктові набори, Сумська організація ТОВ «Червоний хрест» забезпечила сільські комунальні підприємства генераторами для безперебійного водопостачання.

Продовжується робота в цифровій екосистемі для підзвітного управління (DREAM). Нині це 16 ініціатив, які охоплюють різні сектори економіки та мають забезпечити потреби жителів громади у питній воді, поліпшити якість надання освітніх послуг та гарантувати автономність виробничих процесів на місцевому комунальному підприємстві.

Підписаний Меморандум про партнерство та співпрацю з «Клубом Мерів» щодо можливості фінансування урядом Нідерландів постачання сонячних гібридних генераторів Volta Energy (генератори поєднують у собі сонячну генерацію електричної енергії, біо-дизельний генератор та потужну акумуляуючу батарею)

З метою ознайомлення з новими принципами відновлення, трансформації і розвитку українських міст і сіл спеціалісти управління соціально-економічного розвитку міської ради були учасниками міжнародного заходу LVIV URBAN FORUM (м. Львів) та «Днів досліджень та

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

інновацій» (м. Івано-Франківськ) в межах реалізації спільної ініціативи Європейського Союзу та Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй «Мери за економічне зростання».

Для забезпечення сталого розвитку Глухівська громада стала учасником проекту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях», який реалізує ГО «Сіверський інститут регіональних досліджень» за підтримки Проекту USAID «ГОВЕРЛА».

9.3 Міжмуніципальне співробітництво

Міжмуніципальне співробітництво є важливим інструментом для розвитку територіальних громад, оскільки воно сприяє об'єднанню ресурсів та зусиль для вирішення спільних проблем і реалізації проектів. Глухівська міська рада активно бере участь у таких ініціативах, співпрацюючи з сусідніми громадами та організаціями. Але, військова агресія РФ уповільнила цю роботу.

На сьогодні громадою підписана Угода про співробітництво з Старосамбірською міською територіальною громадою Самбірського району Львівської області та Меморандуми про партнерство та співпрацю з Покровською селищною радою Дніпропетровської області, Старосамбірською міською територіальною громадою Самбірського району Львівської області та Маневицькою селищною радою, Камінь-Каширського району Волинської області.

Для пошуку міст-партнерів за кордоном профіль Глухівської територіальної громади розміщений на платформі Citic4cistic/.

Завдяки започаткуванню нових міжмуніципальних зв'язків Глухівська міська рада буде сприяти сталому розвитку регіону, покращенню інфраструктури та підвищенню добробуту своїх мешканців.

Висновки

1. *Структура та чисельність апарату і структурних підрозділів Глухівської міської ради та її виконавчого комітету забезпечують належне виконання всіх покладених на місцевий орган самоврядування повноважень.*
2. *В Глухівській громаді забезпечено належний рівень відкритості та прозорості роботи ради, проводиться відеотрансляція та відеофіксація пленарних засідань сесій міської ради, відеозаписи оприлюднюються на офіційному веб-сайті; публікуються проекти рішень, результати голосувань тощо.*
3. *Глухівська громада активно працює з міжнародними організаціями щодо залучення додаткових коштів на розвиток ТГ, має значний досвід підготовки та реалізації проектів.*
4. *Глухівська громада уклала одну угоду та три меморандуми про міжмуніципальне співробітництво з іншими громадами, готується до підписання ще один документ.*

10. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ

Важливим стейкхолдером Глухівської міської територіальної громади є громадські організації, діяльність яких спрямована на задоволення суспільних, економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів громади. У громаді зареєстровано 37 громадських організацій. Основна маса (34) ГО в громаді зареєстровані в м. Глухів і лише 3 – в сільських населених пунктах (табл. 10.1).

Таблиця 10.1 – Громадські організації Глухівської МТГ

№ з/п	Найменування	Населений пункт реєстрації
1.	Громадська організація «Літературно-мистецьке об'єднання «Звенигора»	Глухів
2.	Глухівське міське об'єднання матерів дітей-інвалідів «Любисток»	Глухів
3.	Громадська організація «Клуб «Динаміт»	Глухів
4.	Громадська організація «Спілка письменників України»	Глухів
5.	Глухівська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок	Глухів
6.	Громадська організація «Глухівська спілка учасників АТО»	Глухів
7.	Глухівська районна організація товариства сприяння обороні України	Глухів
8.	Громадська організація «Волейбольний клуб ім. К. Реві»	Глухів
9.	Громадська організація боксерський клуб «Воїн»	Глухів
10.	Громадська організація «Глухівський військово-патріотичний клуб «Мужність»	Глухів
11.	Громадська організація «Спортивний клуб «Ринг+Татамі»	Глухів
12.	Громадська організація «Фізкультурно-спортивний клуб «Гармонія»	Глухів
13.	Громадська організація «Спілка пасічників Сумської області»	Глухів
14.	Громадська організація «Центр активних глухівчан»	Глухів
15.	Громадська організація «Футбольне майбутнє Глухова»	Глухів
16.	Громадська організація «Глухівська районна лікарняна каса»	Глухів
17.	Глухівська міська організація «Град» Української спілки ветеранів Афганістану	Глухів
18.	Громадська організація «Військово-патріотичний рух «Джура»	Глухів
19.	Громадська організація «Глухівська міська федерація шахів»	Глухів
20.	Громадська організація «Спілка підприємців Глухівщини»	Глухів
21.	Громадська організація «Глухівська організація інвалідів та ліквідаторів Чорнобильської катастрофи»	Глухів
22.	Громадська організація «Глухівська районна федерація волейболу»	Глухів
23.	Громадська організація «Товариство захисту тварин «Добре серце Глухів»	Глухів
24.	Громадська організація «Глухівська хокейна ліга»	Глухів
25.	Громадська організація «Рибалок і мисливців «Дунаєць» Глухівської об'єднаної територіальної громади»	Дунаєць
26.	Громадська організація «Птаха»	Глухів
27.	Громадська організація «Спортивний клуб «Самурай»	Глухів
28.	Громадська організація «Організація ветеранів фізичної культури та спорту Глухівщини «Синергія»	Глухів
29.	Громадська організація «Культурний простір Сіверщини»	Глухів
30.	Громадська організація «Допомога – м. Глухів»	Глухів
31.	Громадська організація «Козацький клуб «Гарда»	Глухів
32.	Громадська організація «Ремісничка артіль»	Глухів
33.	Громадська організація «Вогнеборці Глухівщини»	Баничі

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

№ з/п	Найменування	Населений пункт реєстрації
34.	Громадська організація «Крила – спільнота родин загиблих та безвісті зниклих захисників і захисниць»	Некрасове
35.	Громадська організація ветеранів війни, праці та збройних сил	Глухів

Найбільш активними у громаді є громадські організації ГО «Допомога – м. Глухів», (сторінка у [Facebook](#) – 1,5 тис. учасників), ГО «Вогнеборці Глухівщини», ГО «Крила – спільнота родин загиблих та безвісті зниклих захисників і захисниць», ГО «Товариство захисту тварин «Добре серце Глухів» (сторінка у [Facebook](#) – 4,5 тис. учасників), ГО «Глухівська районна лікарняна каса». Впроваджуються спільні проекти з надання допомоги малозабезпеченим громадянам.

Діяльність громадських організацій в період воєнного стану активізувалась. У співпраці із мешканцями, органами місцевого самоврядування та благодійними фондами, в т.ч. з-за кордону, організовано волонтерську роботу щодо надання допомоги мобілізованим жителям громади та військовим ЗСУ спецзасобами, продуктами харчування, ліками, одягом, автомобілями; мешканцям регіонів, які постраждали від вторгнення росії, ВПО, мешканцям громади, що постраждали від надзвичайних ситуацій воєнного характеру, продуктами харчування, засобами гігієни, будівельними матеріалами та ін. Прикладом такої співпраці є спільна діяльність ГО «Допомога – м. Глухів» та міської ради задля допомоги воїнам ЗСУ та жителям громади.

Засоби масової інформації. На території міської ради виходять 2 друковані медіа (газети «Тиждень» і «Глухівщина») та 2 електронні (інформагенство [Глухів INFO](#) та сайт [Глухів.City](#)). Газети пройшли перереєстрацію згідно вимог Закону України «Про медіа». Ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення мають 2 приватні компанії, які не припиняли роботу з початку повномасштабного вторгнення російської федерації. Газета «Глухівщина» має офіційну сторінку в мережі [Facebook](#) (2,3 тис. читачів).

Інформування мешканців громади також здійснюється з використанням інтернет ресурсів – створено [офіційний сайт Глухівської міської ради](#) та сторінки громади в соціальних мережах [Facebook](#) (10 тис. читачів) та [Instagram](#) (1,5 тис. підписників). Влада громади відкрита й проактивна в комунікаціях з громадським сектором. Громадські організації долучаються до діяльності міської ради, спільних заходів та проектів, є важливими стейкхолдерами громади.

Найпопулярніші сторінки в соціальних мережах – оголошень та різнопланової місцевої інформації: [Безкоштовні оголошення Глухова та Сумської області](#) (38,5 тис. учасників), [Подслухано в Глухове](#) (37,2 тис. учасників), [Дошка оголошень Глухів](#) (21,5 тис. учасників), [Глухівщина.Безкоштовні оголошення про продаж та купівлю](#) (8,4 тис. учасників), [Глухів](#) (7,0 тис. учасників), [7 днів. Глухів](#) (5,4 тис. учасників), [Зроблено у Глухові](#) (4,7 тис. учасників), [Глухів.Media](#) (3,7 тис. учасників), [Глухів оголошення](#) (2,4 тис. учасників), Глухів спортивний (2,1 тис. учасників), [Глухов и район без цензуры](#) (2,0 тис. учасників), [Глухів інфо](#) (1,5 тис. учасників). Популярними в громаді є також офіційні акаунти місцевих медіа в соцмережах: Глухів INFO ([Facebook](#) – 24 тис. читачів, [Telegram](#) – 14,9 тис. підписників, [Instagram](#) – 15 тис. підписників) та Глухів.City ([Telegram](#) – 15,1 тис. підписників, [Facebook](#) – 13 тис. читачів, [Instagram](#) – 8,6 тис. підписників).

Висновки

1. У Глухівській громаді зареєстровано 37 громадських організацій, 92% з яких – у Глухові. Активні ГО спеціалізуються на проєктах з надання допомоги малозабезпеченим громадянам, підтримці ЗСУ, постраждалих від бойових дій мешканців, ВПО.
2. В громаді виходять 2 друковані газети та діють 2 електронні ЗМІ. Найпопулярніші сторінки в соціальних мережах – оголошень та місцевої інформації.

11. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ГРОМАДУ

Війна значно вплинула на Глухівську громаду, як і на багато інших регіонів України. Громада, розташована неподалік від кордону з РФ, зіткнулась з викликами, пов'язаними з безпекою, економікою, соціальною сферою та загальною адаптацією до умов воєнного стану. Ключовими аспектами впливу є:

1. Безпека та загроза обстрілів. Близькість до кордону зробила Глухівську громаду вразливою до обстрілів. Місцеві жителі були змушені шукати безпечні місця, а частина з них евакуювалася в інші регіони. Постійна загроза атак створила напружену атмосферу, впливаючи на психологічний стан населення.

2. Економічний спад. Через війну багато підприємств були змушені припинити або скоротити свою діяльність. Це призвело до зростання безробіття та зменшення доходів громади. Логістичні труднощі та перебої в постачанні також негативно вплинули на місцеву економіку.

3. Міграція населення. Частина мешканців виїхала з громади через загрозу бойових дій, шукаючи безпечніших місць. Водночас до Глухова прибули внутрішньо переміщені особи (ВПО), що створило додаткове навантаження на інфраструктуру, соціальні служби та житловий фонд.

4. Гуманітарна криза. Війна спричинила дефіцит базових товарів, медикаментів та засобів першої необхідності. Місцева влада, волонтери та міжнародні організації активно працюють над тим, щоб забезпечити громаду всім необхідним.

5. Соціальна підтримка та волонтерство. Глухівська громада згуртувалася для допомоги військовим і постраждалим. Волонтерські ініціативи стали важливим елементом підтримки як місцевого населення, так і українських захисників. Організовувалися збори коштів, гуманітарної допомоги та матеріалів для фронту.

6. Освіта та культура. Навчальні заклади громади були змушені перейти на дистанційний формат через безпекові ризики. Водночас місцева культура продовжувала жити, адаптуючись до умов війни. Організовувалися заходи, які підтримували патріотичний дух та згуртованість громади.

7. Психологічний вплив. Війна значно вплинула на психологічний стан мешканців. Тривога, страх і невизначеність стали частиною повсякденного життя. Для підтримки людей почали працювати психологічні служби та ініціативи.

Глухівська громада зазнала відчутних руйнувань внаслідок бойових дій, пошкоджені або зруйновані сотні об'єктів, передусім житловий фонд (табл. 11.1).

Таблиця 11.1 – Пошкоджені об'єкти на території Глухівської МТГ

Назва об'єкту	Кількість
Промислові підприємства	3
Аграрні підприємства	2
Бізнес	20
Науковий заклад	1
Освітній заклад	4
Медичний заклад	1
Приватні будинки	170
Багатоквартирні будинки	406

Таким чином, Глухівська громада, як і вся Україна, проходить через складні випробування. Проте завдяки згуртованості, підтримці волонтерів, міжнародній допомозі та стійкості місцевого населення, громада поступово адаптується до нових умов і робить усе можливе для наближення Перемоги.

Висновки

1. Прикордонна Глухівська громада, яка межує з країною-агресором, зазнала значного негативного впливу внаслідок ведення бойових дій, понад 600 різних об'єктів на її території зазнали пошкоджень або зруйновані.
2. В умовах військового стану громада перебуває під постійними обстрілами, низка суб'єктів господарювання припинили або обмежили свою діяльність, через гуманітарну кризу відбувається виїзд мешканців, робота освітніх закладів здійснюється в дистанційному форматі.

12. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН ТА ОЦІНКА ПОТРЕБ БЕНЕФІЦІАРІВ

12.1 Опитування мешканців Глухівської громади

Загальна чисельність населення МТГ станом на грудень 2024 р. становила 37,1 тис. осіб. Для виявлення проблемних питань життєдіяльності громад та їх бачення подальшого свого розвитку було проведене соціологічне дослідження. Методом збору первинної інформації було визначено анкетування, для відбору респондентів застосувалася комбінована вибірка. Загальна чисельність опитаних склала 413 мешканців громади. З них 131 були опитані інтерв'юерами, а 282 за допомогою Google Форми через Інтернет.

Опитування проводилось у грудні 2024 року. У вибірку сукупність увійшло 26,2% чоловіків та 73,8% жінок.

Вік респондентів було представлено в межах п'яти вікових груп: до 21 років, від 21 років до 35 років, від 35 років до 50 років, від 50 років до 65 років старше 65 років, що відображає всі вікові категорії жителів ТГ (рис. 12.1).

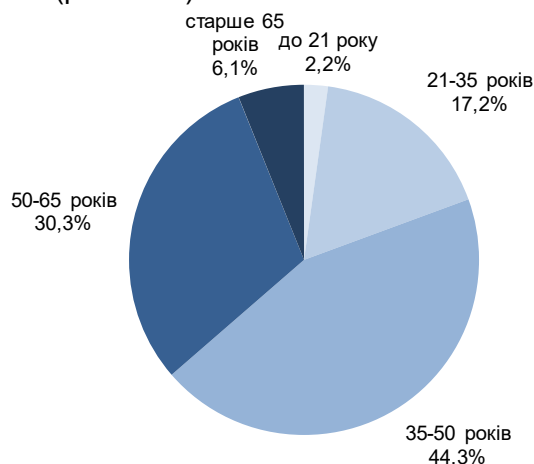

Рисунок 12.1 – Вікова структура опитаних мешканців Глухівської громади

Найбільшу частку складають наймані працівники (23%) та службовці (18,4%). Це свідчить про те, що більшість опитаних працює за наймом. Досить високий рівень безробіття (14,8%) свідчить про наявність проблем на ринку праці. Частка приватних підприємців є відносно невеликою (1,7%). Частка студентів (2,9%) та вчителів (23%) вказує на те, що освіта є важливою сферою для багатьох опитаних. Досить значна частка пенсіонерів (12,8%) свідчить про старіння населення (рис. 12.2).

Рисунок 12.2 – Розподіл опитаних мешканців Глухівської громади за видами зайнятості

Більшість опитаних мешканців Глухівської громади планує залишатися жити тут (68%), частина мешканців не визначилась з однозначною відповіддю 21,1% а незначна частина опитаних 4,8% виявили бажання покинути громаду (рис. 12.3).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

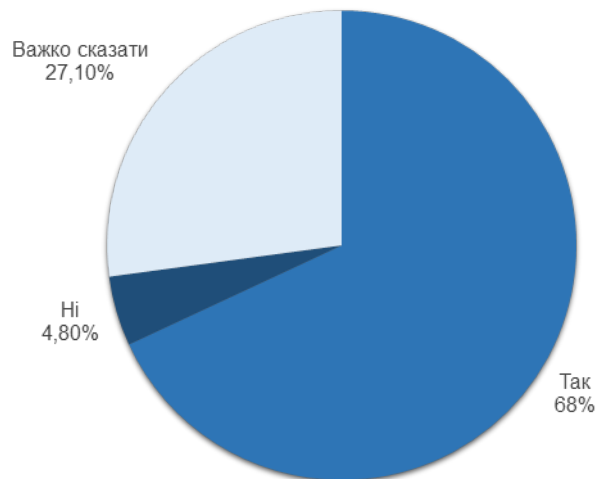

Рисунок 12.3 – Частки відповідей на питання «Чи плануєте залишатись тут жити?»

Найбільша частка респондентів (32,4%) розглядає свою громаду як місце, де вони просто живуть, без особливої прив'язаності та емоційного залучення. Це свідчить про відсутність відчуття спільноти та належності. Лише 19,6% респондентів пишаються своєю громадою. 21,8% опитаних хочуть, щоб їхні діти жили в цій громаді. З одного боку, це свідчить про певні позитивні аспекти, такі як прив'язаність до місця народження, наявність родичів та друзів. З іншого боку, це може бути пов'язано з відсутністю альтернатив або неможливістю переїхати в інше місце. 7,7% опитаних відчувають труднощі з самореалізацією в своїй громаді. Це може бути пов'язано з відсутністю робочих місць, можливостей для навчання та розвитку, або ж з іншими соціальними проблемами. 4,6% респондентів вважають, що їхня громада залишилася на узбіччі прогресу. 13,8% опитаних вважають, що в їхній громаді немає перспектив (рис. 12.4).

Рисунок 12.4 – Частки відповідей на питання «Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували громаду?»

Проведене опитування дозволяє зробити висновок, що рівень задоволеності мешканців різними аспектами життя є неоднорідним. Найвищі оцінки отримали сфери, пов'язані з культурними потребами та освітою, а найнижчі – з якістю комунальних послуг, медичним забезпеченням та умовами для ведення бізнесу. Ситуація з дорогами та тротуарами також викликає незадоволення у значної частини населення. Незважаючи на досить високий показник "задовільно", все ж таки є значна частка незадоволених якістю медичного обслуговування. Освіта та дошкільна освіта отримали відносно високі оцінки, що

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

свідчить про позитивні зміни в системі освіти. Рівень задоволеності культурними заходами також є досить високим. Незважаючи на позитивні оцінки, є потенціал для подальшого розвитку інфраструктури відпочинку. Ситуація з безпекою є відносно стабільною, проте є певні зауваження. Найбільше незадоволення викликає ситуація з працевлаштуванням (рис. 12.5).

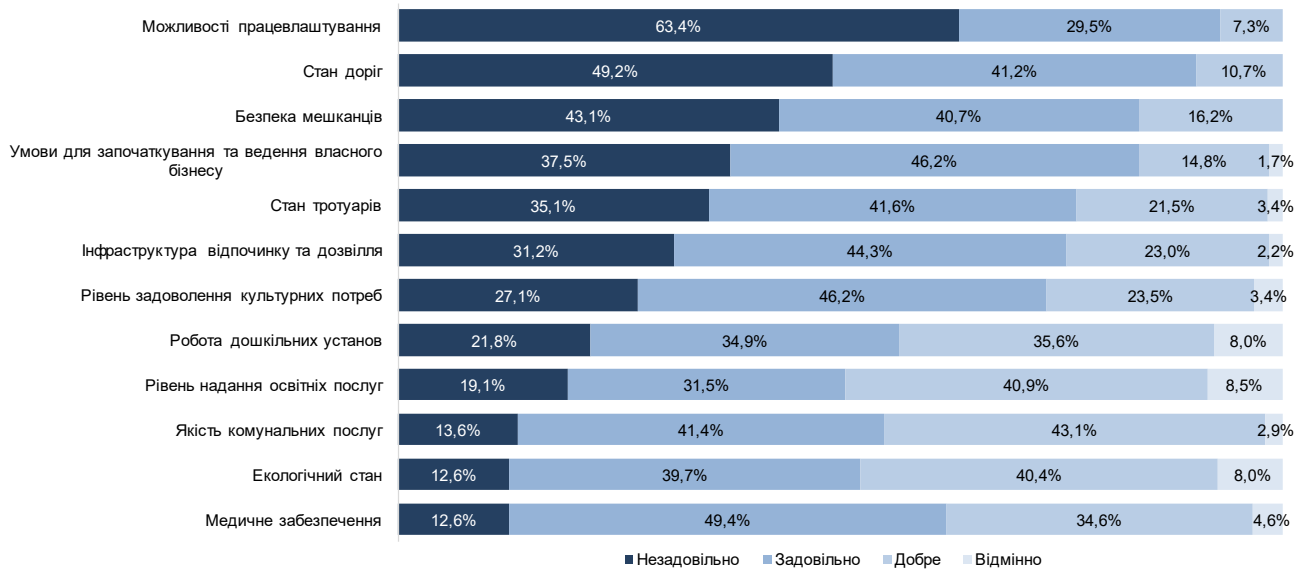

Рисунок 12.5 – Частки відповідей на питання «Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників стану громади?»

Найбільш значущими проблемами опитані мешканці Глухівської громади назвали наступні:

- безпекова ситуація – це найгостріша проблема, яка турбує найбільшу кількість мешканців. Це може свідчити про наявність криміногенної ситуації, конфліктів або інших загроз безпеці.
- недостатня кількість робочих місць – це економічна проблема, яка призводить до безробіття, міграції населення та зменшення податкових надходжень до бюджету громади.
- низький рівень життя – це комплекс проблем, пов'язаних з бідністю, нерівністю доходів, відсутністю доступу до якісних послуг.

Крім безробіття і низького рівня життя, мешканці також відзначають такі проблеми, як відсутність доступу до якісних освітніх послуг, медичної допомоги та культурних заходів. Окрім нестачі робочих місць, мешканці вказують на низькі зарплати, відсутність інвестицій та розвиненого бізнесу. Зношеність інженерних мереж, відсутність якісної дороги та інші інфраструктурні проблеми ускладнюють життя мешканців і перешкоджають розвитку громади. Забруднення довкілля, відсутність належної утилізації відходів також негативно впливають на якість життя мешканців (рис. 12.6).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

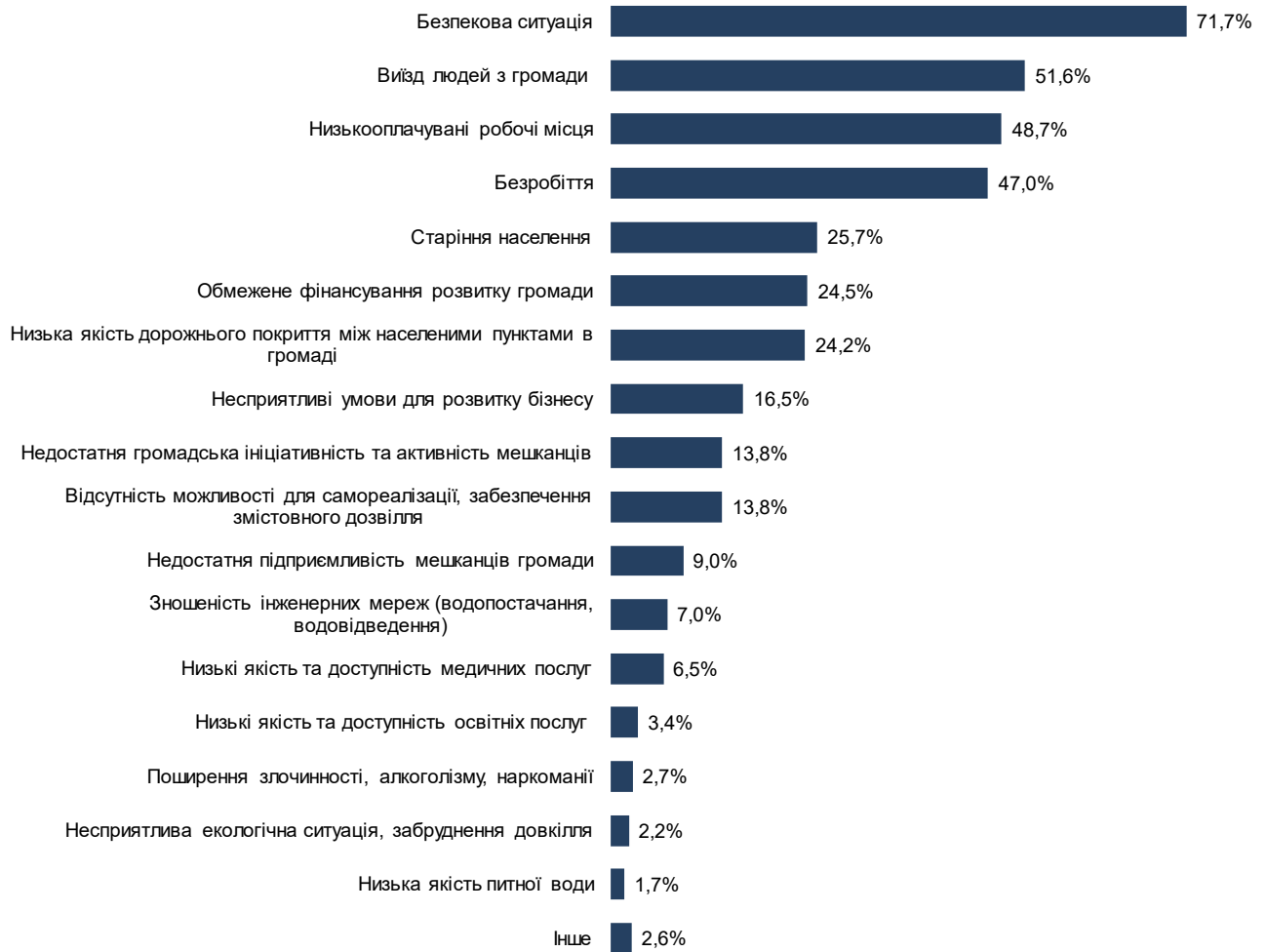

Рисунок 12.6 – Частки відповідей на питання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?»

Найбільшу підтримку опитаних мешканців отримали такі напрямки розвитку громади:

- підвищення рівня безпеки – це свідчить про те, що для мешканців громади питання безпеки є одним з найважливіших.
- вирішення проблем малозабезпечених – це вказує на те, що мешканці громади турбуються про соціальну справедливість і бажають покращити умови життя найбільш вразливих верств населення.
- розвиток малого та середнього бізнесу – це свідчить про розуміння мешканцями того, що розвиток малого бізнесу сприяє створенню нових робочих місць і покращенню економічної ситуації в громаді.

Крім вирішення проблем малозабезпечених, мешканці також висловили зацікавленість у розвитку соціальної інфраструктури (створення комфортних умов для виховання дітей, розвиток соціальної сфери). Окрім розвитку малого бізнесу, мешканці висловили бажання бачити розвиток сільського господарства та покращення транспортної інфраструктури. Це свідчить про розуміння того, що економічний розвиток є важливим для підвищення якості життя. Мешканці висловили зацікавленість у покращенні інфраструктури, зокрема, у благоустрої населених пунктів, покращенні освітлення, вирішенні проблем з поводженням з відходами. Незважаючи на те, що культура та дозвілля не отримали такої ж великої підтримки, як соціальна та економічна сфери, вони також є важливими для мешканців (рис. 12.7).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

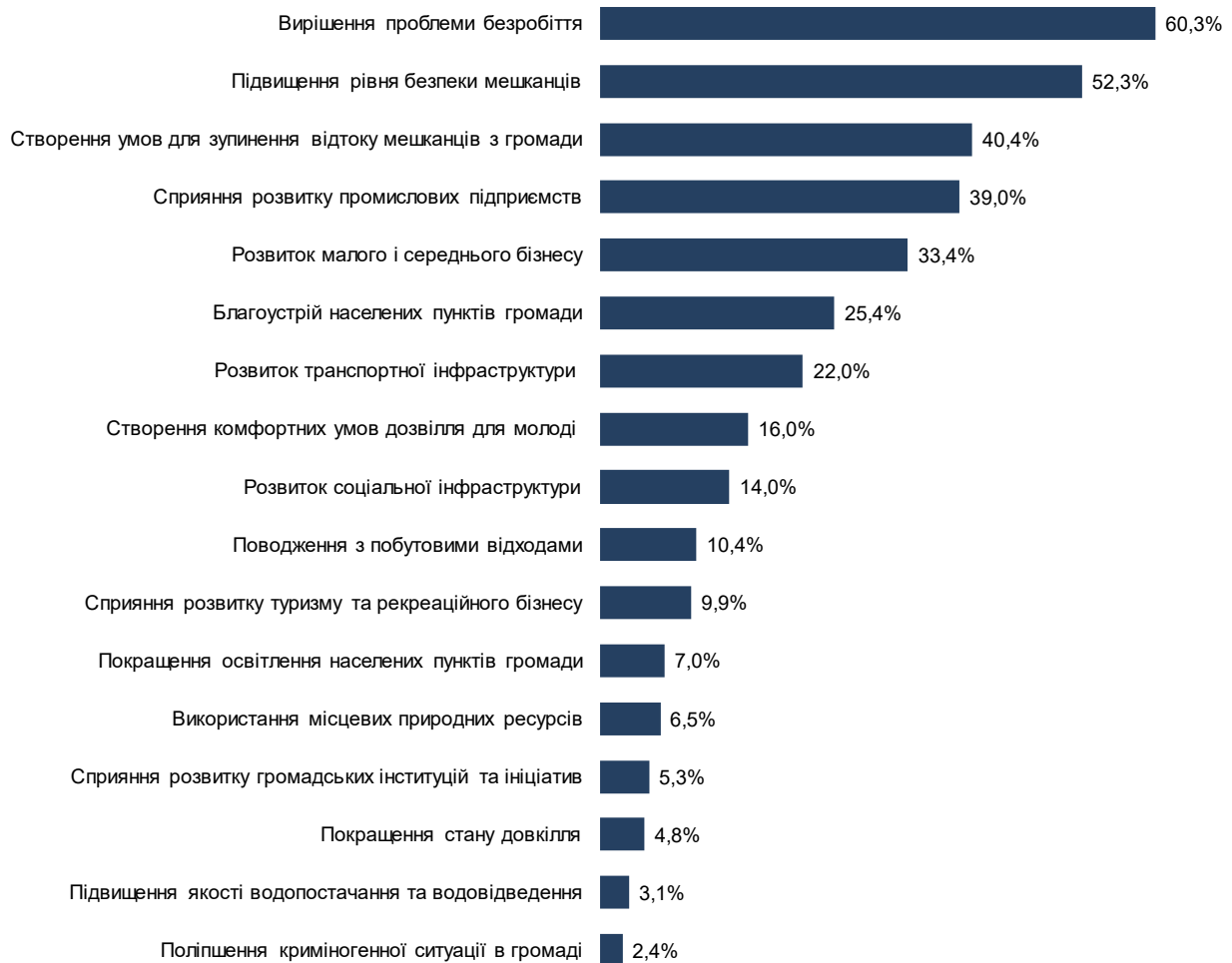

Рисунок 12.7 – Частки відповідей на питання «Оберіть три першочергових завдання, які необхідно виконати місцевій владі для розвитку міста»

Наведені дані свідчать про те, що більшість опитаних (54,20%) висловили віру в реалізацію поставлених завдань. Це позитивний сигнал, який може вказувати на оптимізм щодо майбутнього та готовність досягати цілей. Однак, значна частина респондентів (45,80%) висловила сумніви щодо реалізації завдань. Це може свідчити про наявність певних бар'єрів або обставин, які заважають досягненню цілей (рис. 12.8).

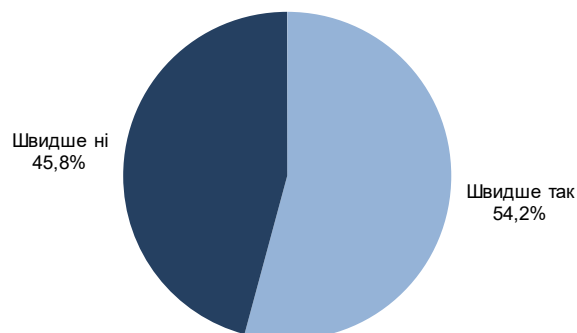

Рисунок 12.8 – Частки відповідей на питання «Чи вірите Ви у реалізацію завдань, вказаних у попередньому питанні?»

Мешканці громади надають найбільше значення таким ресурсам подальшого розвитку громади:

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

- земельні ділянки (24,6%) – це фундамент для будь-якого розвитку, від сільського господарства до будівництва.
- географічне положення (19,2%) – визначає доступність, клімат та інші фактори, що впливають на розвиток.
- місцеві підприємства і підприємці (18,3%) – це рушійна сила економіки, яка забезпечує робочі місця та надходження до бюджету.

Висока оцінка місцевих підприємств свідчить про бажання громади бути економічно незалежною та розвивати власний бізнес. Велика частка, віддана земельним ділянкам, вказує на розуміння мешканцями потенціалу для розвитку сільського господарства, будівництва та інших галузей. Висока оцінка географічного положення та допомоги від держави свідчить про розуміння того, що розвиток громади залежить не тільки від внутрішніх ресурсів, але й від зовнішніх факторів. Оцінка таких ресурсів, як іноземні інвестиції та вільні промислові приміщення, вказує на готовність громади до змін та впровадження нових технологій. Інтерес до туристичних об'єктів та корисних копалин свідчить про бажання громади зберегти природні багатства та використовувати їх для розвитку туризму та інших галузей (рис. 12.9).

Рисунок 12.9 – Частки відповідей на питання «Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку?»

Висновки

Попри активні обстріли та складну гуманітарну ситуацію понад 2/3 опитаних мешканців Глухівської громади планує залишатися жити в ТГ. При цьому ставлення мешканців до громади є переважно позитивним – понад 40% пишуться нею та хочуть, щоб в ній жили їх діти.

Мешканці громади найбільш негативно оцінюють можливості працевлаштування, стан доріг та безпеку мешканців в ТГ. Найменше нарікань викликали стан медичного забезпечення, екологічний стан та якість комунальних послуг.

На думку мешканців найбільше розвитку громади заважають чинники, які є наслідками військового стану – незадовільна безпекова ситуація, виїзд людей з громади, та безробіття. Також серед відчутних проблем називалися низька оплата праці та старіння населення. Окреслені проблеми визначили і першочергові завдання, проте тільки половина мешканців вірить в їх успішну реалізацію.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

В оцінці ресурсів розвитку громади мешканці виявили песимізм, назвавши переважно зовнішні джерела.

12.2 Опитування представників бізнесу Глухівської громади

В рамках вивчення представників бізнесу Глухівської громади було опитано 28 респондентів, роки створення підприємств – від 1947 р. до 2024 р.

Найбільшу частку становлять підприємства, що належать фізичним особам (включаючи ФОП). Це свідчить про розвиток малого та середнього бізнесу, де ініціатива та відповідальність лежать на окремих підприємцях. Більша частина підприємств належить приватним особам, що свідчить про розвиток ринкових відносин та децентралізацію економіки. Хоча державна власність займає значну частку, вона не є домінуючою. Це вказує на те, що держава відходить від прямого управління економікою і все більше зосереджується на регулюванні та створенні сприятливих умов для розвитку бізнесу. Наявність іноземних суб'єктів серед власників підприємств свідчить про інтерес іноземного капіталу до місцевого ринку. Це може бути пов'язано з наявністю природних ресурсів, дешевої робочої сили або інших переваг. Наявність спільних підприємств свідчить про інтерес до співпраці між вітчизняними та іноземними компаніями. Це може сприяти технологічному розвитку та виходу на нові ринки. Незважаючи на невелику частку, наявність підприємств, що належать громаді, свідчить про розвиток кооперативів та інших форм колективної власності (рис. 12.10).

Рисунок 12.10 – Основні власники підприємств опитаних представників бізнесу Глухівської громади

У вибірці роздрібна торгівля та інші послуг мають найбільшу кількість представників і відповідно найбільшу частку. Це може свідчити про розвиненість цих секторів в громаді. Сфера виробництва також має досить велику представленість, що вказує на розвиненість промислового сектору. Сфери «Електро, вода, газ», «Постачання ін.» та «Юридичні, консалтингові послуги» мають мінімальну або нульову представленість, що може свідчити про їхню незначну роль у громаді. Кількість представників у різних підкатегоріях виробництва суттєво відрізняється, що може вказувати на спеціалізацію виробництва на певних видах продукції або послуг (рис. 12.11).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

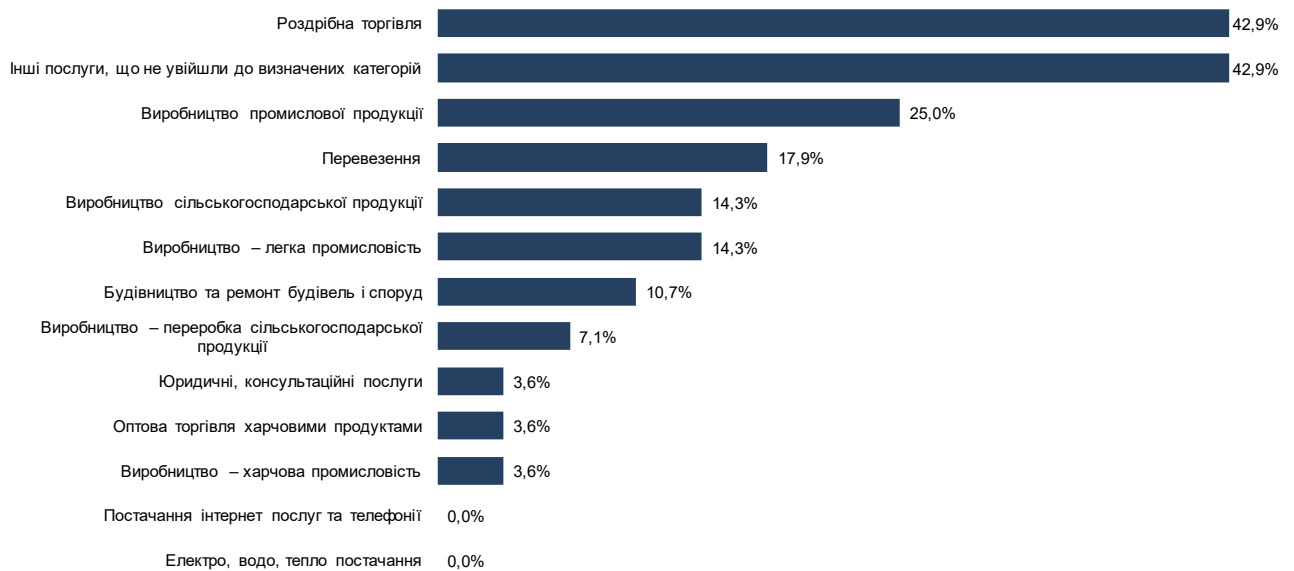

Рисунок 12.11 – Сфери діяльності підприємств опитаних представників бізнесу Глухівської громади

Найбільша частка продажів опитаного бізнесу припадає на ринок самої громади. Це може свідчити про те, що підприємство успішно задовольняє місцеві потреби, має сильну локальну репутацію або географічні переваги. Друге місце за обсягом продажів займає ринок області, що вказує на успішну експансію підприємства в межах свого регіону. Незважаючи на значну частку місцевих продажів, підприємство також присутнє на ринках інших областей України та навіть за кордоном. Це свідчить про амбіції компанії розширювати свою діяльність та виходити на нові ринки (рис. 12.12).

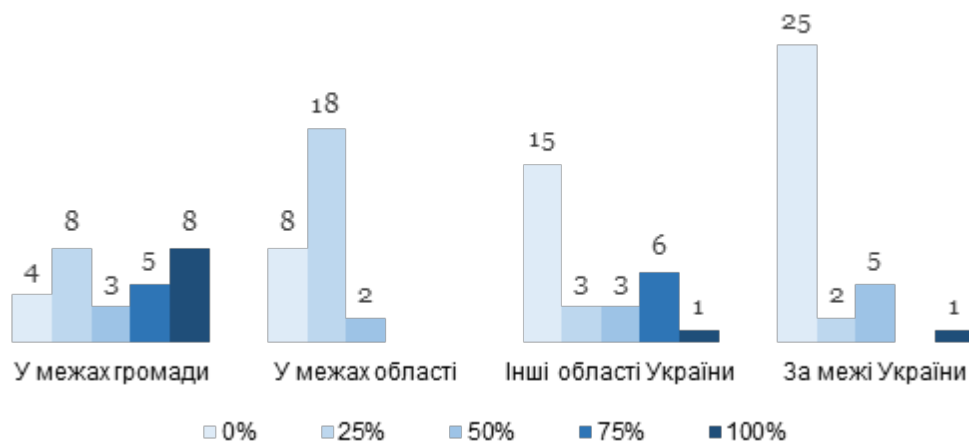

Рисунок 12.12 – Ринки збуту

Значна частина опитаних представників бізнесу (25%) очікує, що рівень продажів залишиться незмінним. Це може свідчити про певну стабільність на ринку та впевненість підприємств у збереженні поточної ситуації. Більш ніж 42% очікують зростання продажів. Це вказує на позитивні очікування щодо розвитку ринку та можливості збільшення обсягів продажів. Водночас, близько 32% очікують зменшення продажів. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як посилення конкуренції, економічна нестабільність, зміна споживчих уподобань тощо. Наявність категорії "Припинення діяльності" свідчить про те, що деякі підприємства очікують серйозних труднощів і можуть бути змушені припинити свою діяльність (рис. 12.13).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

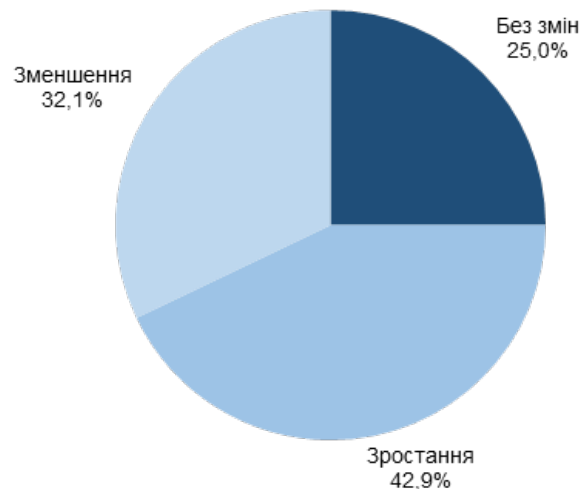

Рисунок 12.13 – Частки відповідей на питання «Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.?»

На рис. 12.14 зображено розподіл даних за п'ятьма категоріями. Кожна категорія має певну кількість одиниць та відповідний відсоток від загальної суми. Категорія "Основний ринок - покупці" має найбільшу кількість (15) та відсоток (53,60%). Це свідчить про те, що цей фактор є найважливішим або найбільш впливовим серед усіх розглянутих. Найменшу кількість та відсоток має категорія "Основні інвестори" (17,9%). Це може означати, що інвестиції не є таким важливим фактором або що джерела фінансування більш різноманітні. Дані розподілені нерівномірно між категоріями. Це вказує на те, що деякі фактори мають більший вплив, ніж інші.

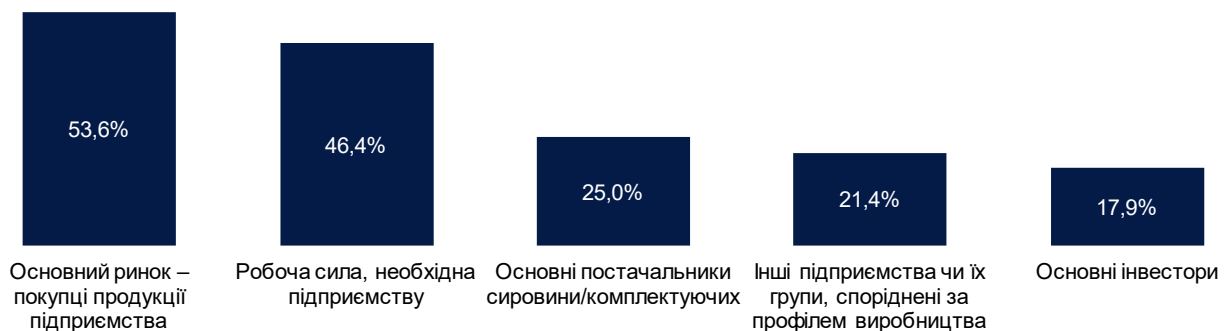

Рисунок 12.14 – Частки відповідей на питання «Чи є у Вашому регіоні (відмітьте усі відповідні твердження)?»

В останні роки на підприємствах опитаних представників бізнесу Глухівської громади спостерігається стабілізація чисельності працівників. Водночас чверть респондентів очікують скорочення персоналу у 2025 році (рис. 12.15).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

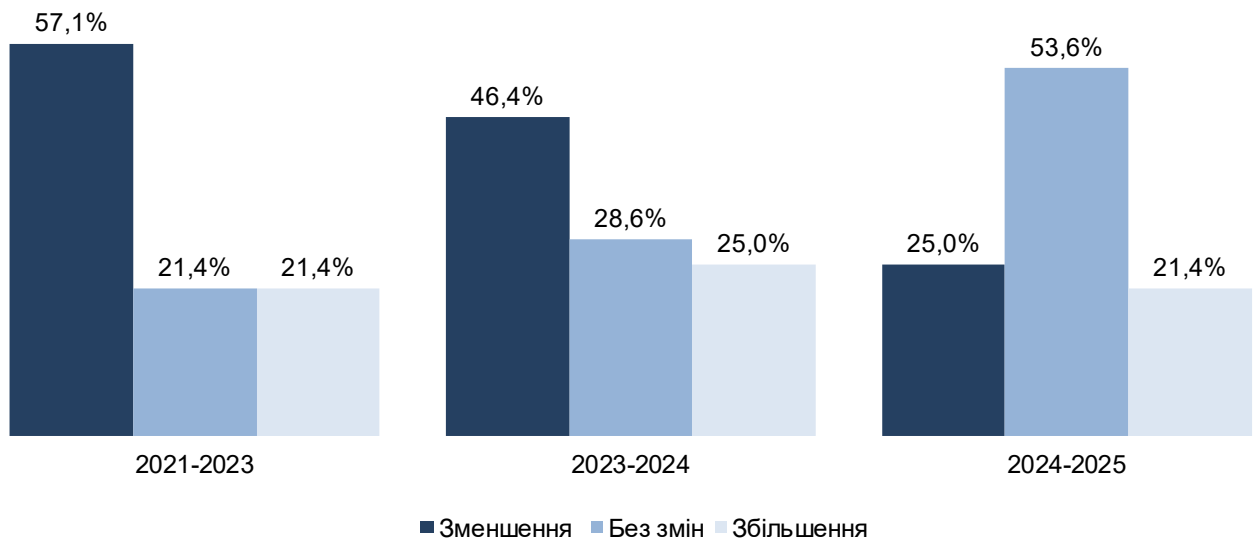

Рисунок 12.15 – Динаміка зміни чисельності працівників

Половина опитаних (50%) заявили, що вже стикнулися із браком кадрів, ще 14,3% зазначили, що очікують на це в найближчому майбутньому (рис. 12.16). Наразі відчувається брак наступних професій:

- продавці, бухгалтери, електрики, вантажники;
- технологи харчового виробництва, менеджери з продажу;
- спеціалісти з SMT;
- кухари;
- соціологи;
- електромонтери, налагоджувальники верстатів з програмним керуванням, шліфувальники, токарі, слюсарі інструментальники, монтажники радіоелектроніки, газозварювальники, складуви;
- будівельники деревообробного профілю, торгові представники, дизайнери, перевізники та монтажники;
- різноробочі.

На основі наданого переліку професій можна зробити висновок, що в громаді існує дефіцит фахівців практично у всіх сферах діяльності: від виробництва до послуг. Особливо гостро відчувається нестача кваліфікованих робітників, таких як електромонтери, слюсарі, зварювальники, а також фахівців у сфері будівництва та виробництва.

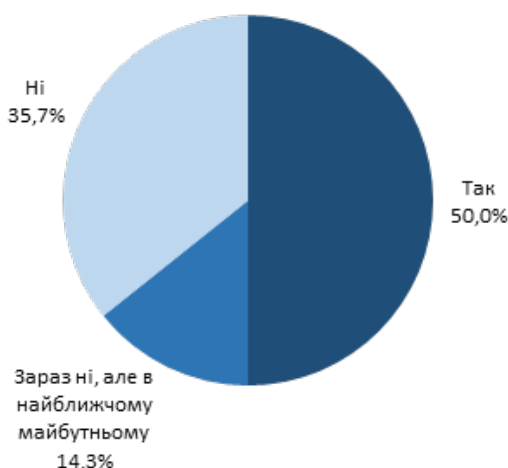

Рисунок 12.16 – Частки відповідей на питання «Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого підприємства?»

21,4% респондентів планують інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді у 2025 році, дві третини опитаних (67,9%) мають такі плани на майбутнє. Не планують жодних капіталовкладень у розвиток бізнесу в громаді 10,7% опитаних представників бізнесу (рис. 12.17).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 12.17 – Плани щодо інвестування у розвиток бізнесу

Підприємства в громаді мають різні плани щодо розширення виробництва. Деякі планують розширюватися в межах громади, інші – в інших регіонах України, а деякі ще не визначилися з планами. Більшість підприємств, які планують розширення, обирають для цього інші регіони або населені пункти. Це може свідчити про те, що в громаді існують певні обмеження для розвитку виробництва. Розширення виробництва в інших регіонах може сприяти розвитку економіки України в цілому. Для громади це може означати нові робочі місця, збільшення податкових надходжень та покращення інфраструктури. Якщо більшість підприємств переїжджають в інші регіони, це може призвести до скорочення робочих місць у громаді та зниження податкових надходжень. Це також може негативно вплинути на соціальну сферу громади (рис. 12.18).

Рисунок 12.18 – Географічне спрямування інвестицій

46,4% опитані представники бізнесу вказали, що не планують в коротко- або довгостроковій перспективі перенести всю або частину своєї діяльності до іншої громади, 10,7% готові це зробити, ще 42,9% розглядають таку можливість (рис. 12.19)

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

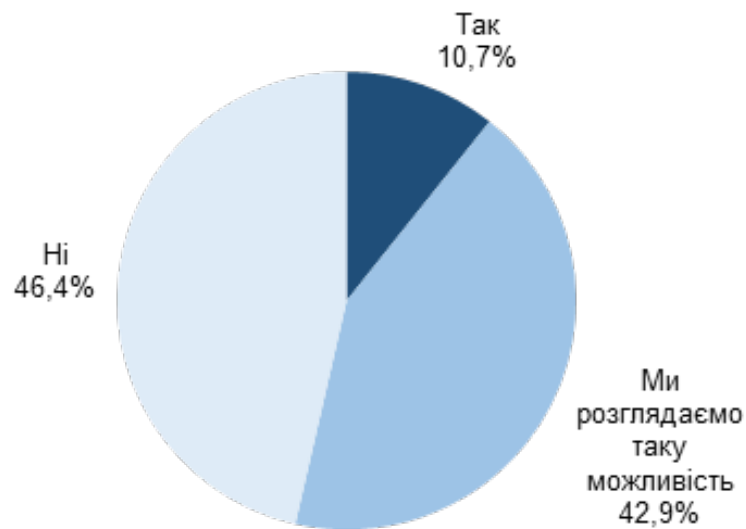

Рисунок 12.19 – Плани опитаних представників бізнесу щодо перенесення діяльності до іншої громади

Безпекова ситуація та військові дії для 82,4% опитаних представників бізнесу є визначальними чинниками перенесення діяльності за межі Глухівської громади. 41,2% респондентів приймають рішення про релокацію через брак кваліфікованих кадрів в громаді. Ще 35,3% зазначили, що рішення про перенесення бізнесу обумовлене надмірною вартістю оренди комунального майна або землі. Серед інших чинників також згадувалися відсутність можливості розширити виробничі приміщення (23,5%), надмірний податок на землю та нерухоме майно (17,6%) тощо (рис. 12.20).

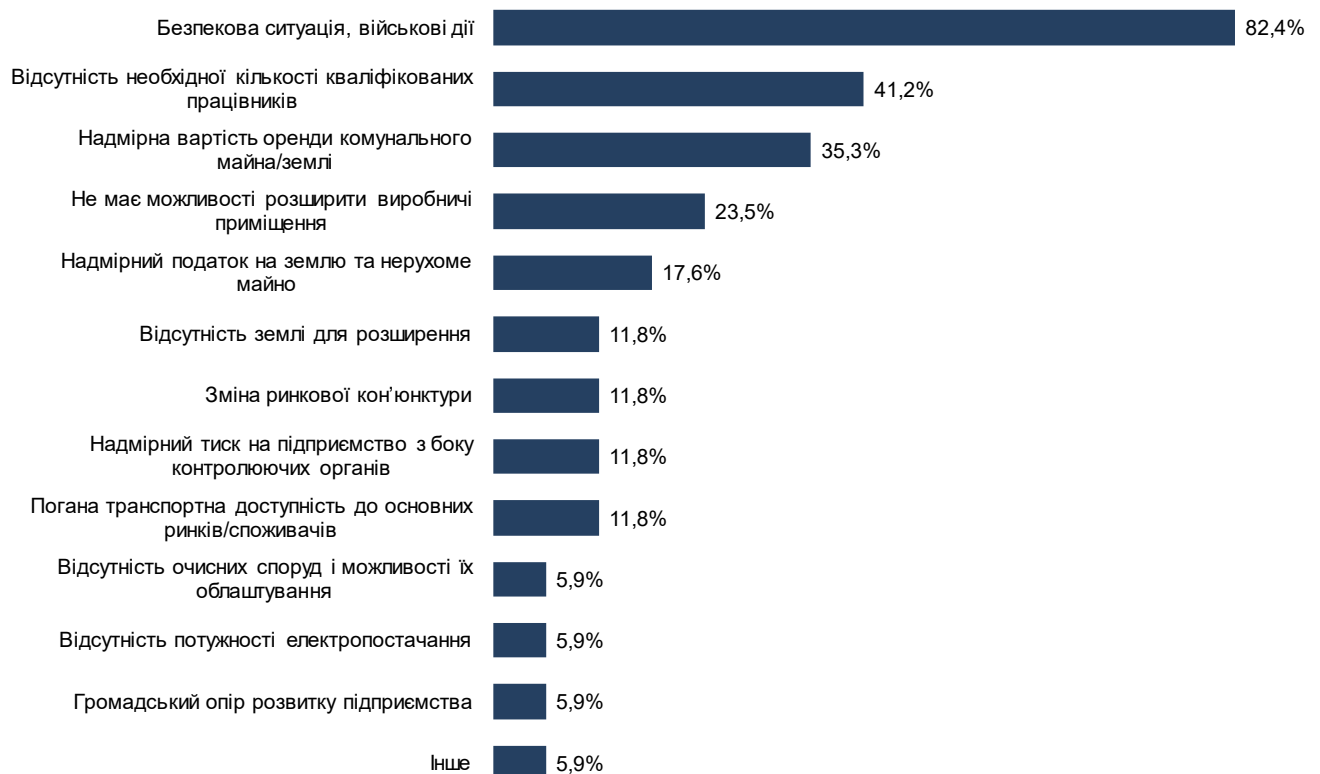

Рисунок 12.20 – Причини перенесення бізнесу

Основними причинами, які, на думку підприємців, гальмують розвиток громад, є (рис. 12.21):

- безпекова ситуація – це найпоширеніша причина, яка вказує на те, що підприємці відчувають нестабільність та ризики для свого бізнесу;

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

- безробіття та низька оплата праці – ці фактори свідчать про низьку купівельну спроможність населення, що негативно впливає на попит на товари та послуги;
- недостатнє підприємництво – мала кількість підприємців та відсутність внутрішніх інвестицій гальмують розвиток економіки громади;
- несприятливі умови для ведення бізнесу – це можуть бути високі податки, бюрократичні бар'єри, відсутність необхідної інфраструктури тощо;
- відсутність зовнішніх інвестицій – нестача інвестицій ззовні обмежує можливості для розвитку нових виробництв та послуг;
- виїзд населення – відтік населення призводить до зменшення кількості споживачів та робочої сили.

Підприємці вважають найважливішими для розвитку громади такі питання (рис. 12.22):

- підвищення рівня безпеки, вирішення проблем злочинності та покращення криміногенної ситуації є абсолютним пріоритетом для більшості опитаних. Це свідчить про те, що бізнес потребує стабільних і безпечних умов для своєї діяльності;
- створення комфортних умов для життя, розвиток соціальної сфери та підвищення якості життя населення також є важливими аспектами для розвитку громади;
- підприємці відзначають необхідність розвитку малого та середнього бізнесу, створення нових робочих місць та покращення інвестиційного клімату;
- розвиток транспортної та інженерної інфраструктури є важливим фактором для залучення інвестицій та підвищення конкурентоспроможності громади.

Рисунок 12.21 – Частки відповідей на питання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?»

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

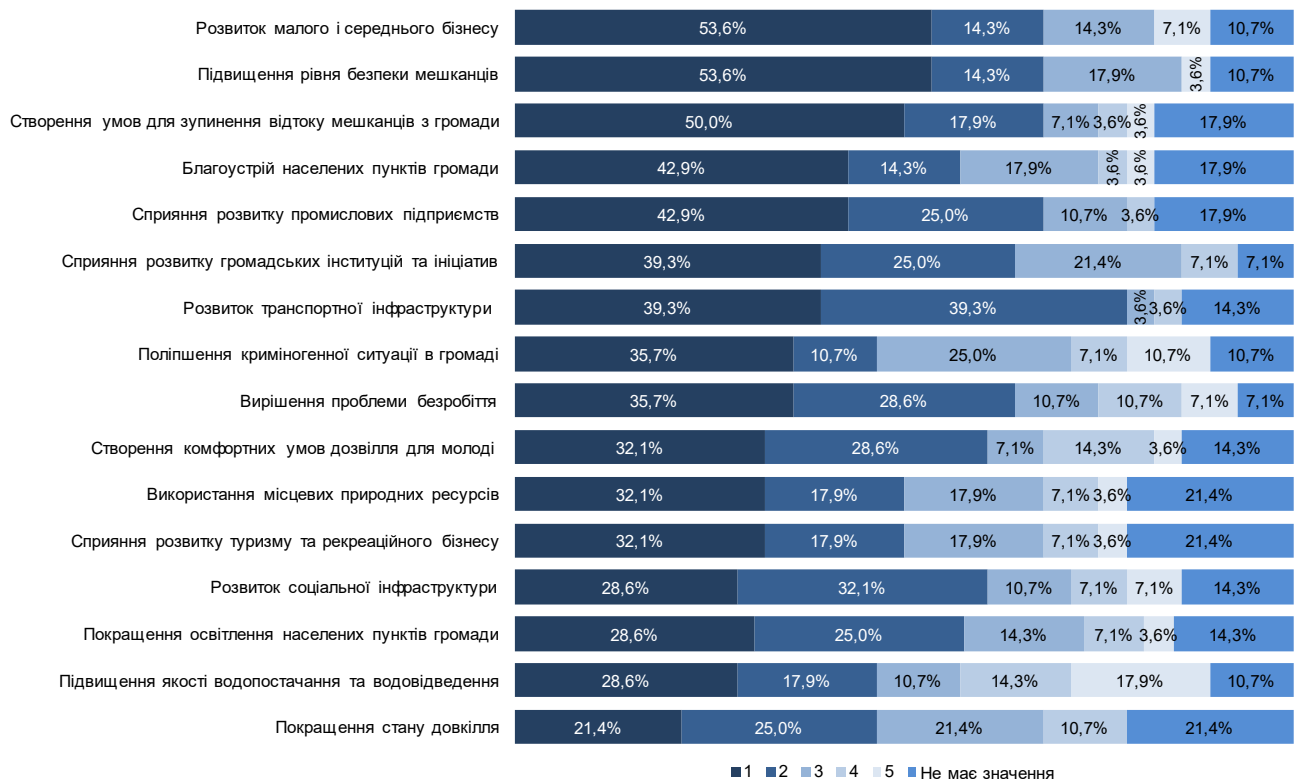

Рисунок 12.22 – Частки відповідей на питання щодо пріоритетності завдань, які необхідно здійснити для розвитку громади

Згідно з наданими даними, найбільш пріоритетними видами економічної діяльності для розвитку громади є (рис. 12.23):

- всі три напрямки сільського господарства (рослинництво, тваринництво, переробка с/г продукції) займають лідируючі позиції. Це свідчить про те, що громада має значний потенціал для розвитку аграрного сектора;
- розвиток туристичної інфраструктури та послуг також є одним із пріоритетів. Це може бути пов'язано з наявністю природних чи культурних пам'яток, які можна використовувати для залучення туристів;
- легка промисловість може бути перспективним для розвитку, особливо якщо в громаді є відповідні ресурси (наприклад, сировина, робоча сила).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

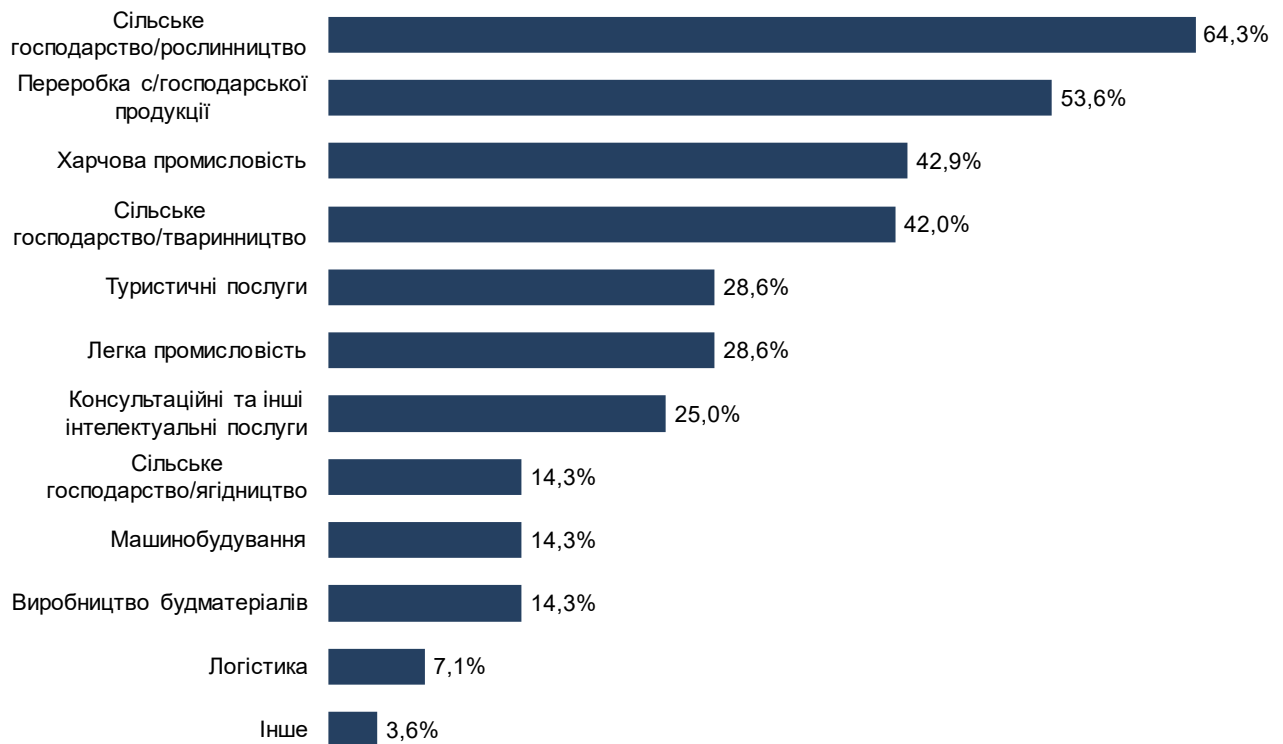

Рисунок 12.23 – Частки відповідей на питання «Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади?»

На думку опитаних, найбільш тісна співпраця спостерігається з головою громади та заступником голови, що свідчить про важливість прямого діалогу з керівництвом. Водночас, є організації, з якими співпраця підприємства є недостатньою або відсутня зовсім.

Найвищий рівень співпраці: голова громади, заступник голови, рада громади. Це свідчить про те, що підприємство активно взаємодіє з органами місцевого самоврядування для вирішення поточних питань.

Середній рівень співпраці: управління та відділи виконавчого комітету, центри зайнятості, податкові органи. Ці організації відіграють важливу роль у забезпеченні діяльності підприємства, тому рівень взаємодії з ними є достатнім, але є потенціал для його покращення.

Низький рівень співпраці: органи реєстрації бізнесу, пожежна охорона, відділи земельних ресурсів, митниця. Низький рівень взаємодії з цими організаціями може свідчити про складність процедур, бюрократичні бар'єри або відсутність необхідності в постійних контактах (рис. 12.24).

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

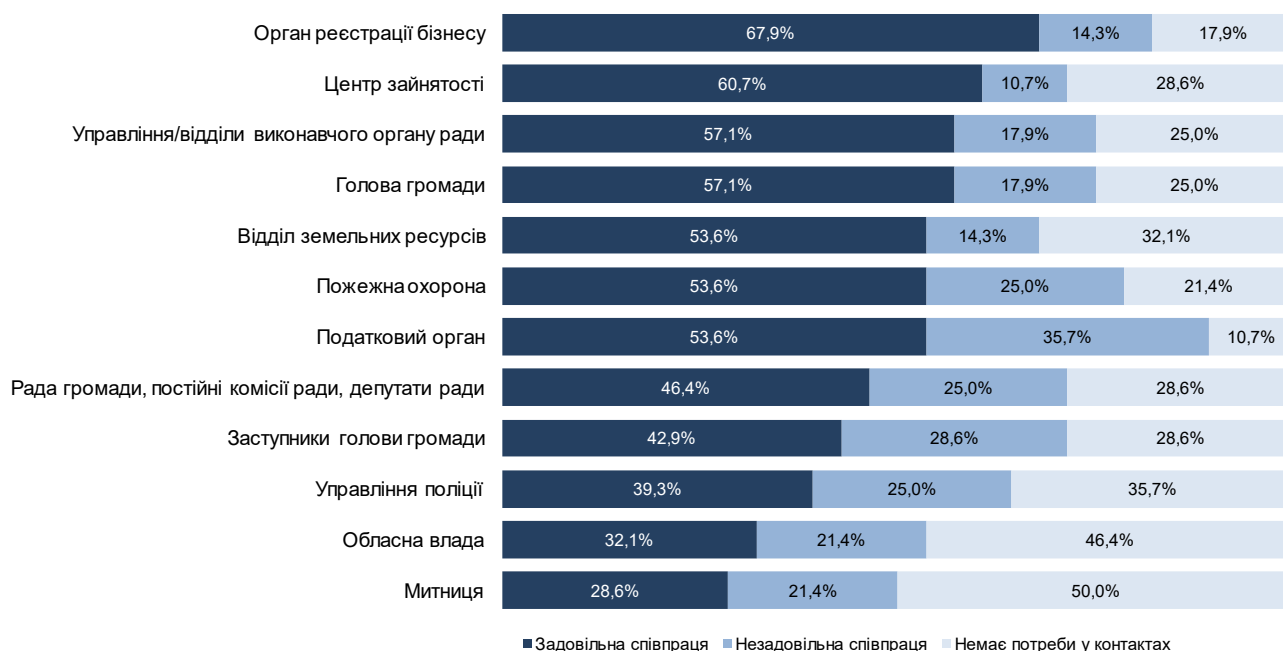

Рисунок 12.24 – Частки відповідей на питання «Оцініть рівень співпраці вашого підприємства із зазначеними організаціями»

Середній бал, поставлений голові громади, в рамках оцінки діяльності органів місцевого самоврядування з розвитку громади (5 – найвища оцінка, 1 – найнижча), свідчить про досить високу оцінку її діяльності з боку опитаних. Це може свідчити про ефективну комунікацію голови з громадою, впровадження успішних ініціатив та загальне задоволення напрямком розвитку громади. Хоча загальна оцінка виконкомом також є позитивною, спостерігається певна диференціація за окремими критеріями. Це може вказувати на те, що деякі напрямки роботи виконкомом оцінюються вище, ніж інші. Наприклад, можливо, виконкомом ефективно використовує бюджетні кошти, але має проблеми з комунікацією з громадою. Навіть незважаючи на загальну позитивну оцінку, є певні аспекти діяльності місцевої влади, які потребують покращення. Це може бути пов'язано з недостатнім інформуванням громади про прийняті рішення, бюрократичними бар'єрами або недостатнім залученням громадськості до процесу прийняття рішень (рис. 12.25).

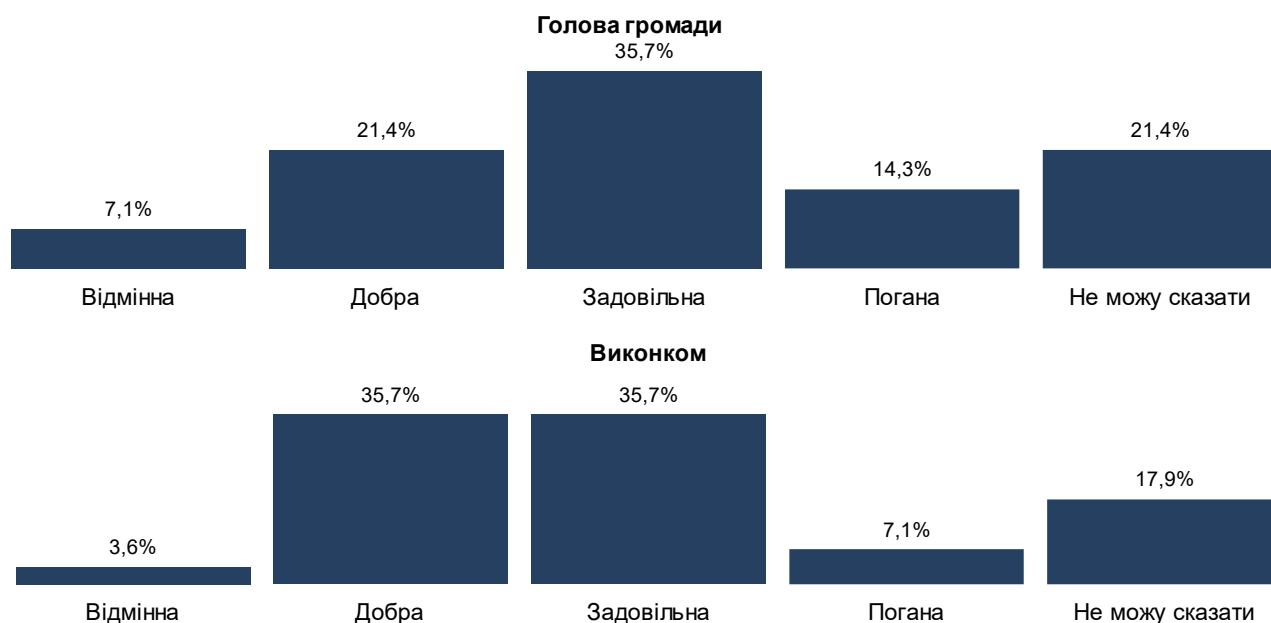

Рисунок 12.25 – Оцінка діяльності органів місцевого самоврядування

Підприємці загалом позитивно оцінюють громаду як місце для ведення бізнесу. Найбільша частка респондентів (42,9%) вважає, що це місце є "задовільним" для ведення

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

бізнесу. Це свідчить про те, що громада має певні переваги, які приваблюють підприємців, але водночас існують певні проблеми, які потребують вирішення.

Категорія «Добре» 21,4% вказує на те, що частина підприємців вважає громаду досить сприятливим місцем для ведення бізнесу.

Невелика частка відповідей 3,6% у категорії «Відмінно» свідчить про те, що деякі підприємці вважають громаду ідеальним місцем для ведення бізнесу.

Наявність відповідей 14,3% у категорії «Погане» вказує на те, що деякі підприємці стикаються з серйозними проблемами при веденні бізнесу в даній громаді.

«Не можу сказати» ця категорія відповідей може свідчити про те, що деякі підприємці недостатньо обізнані з ситуацією на місцевому ринку або не мають достатнього досвіду ведення бізнесу в даній громаді (рис. 12.26).

Рисунок 12.26 – Частки відповідей на питання «Яка Ваша загальна думка про Вашу громаду як місце для ведення бізнесу?»

Висновки

Бізнес Глухівської громади доволі неоднозначно оцінює перспективи збуту, проте певною мірою переважають позитивні очікування, лише третина налаштована на зменшення продажів. Відповідні пропорції і серед відповідей щодо динаміки персоналу. При цьому переважна більшість відкладає інвестування на майбутнє або взагалі не планує це робити в найближчий час.

Для підприємців Глухівської громади доволі гострою є проблема нестачі кваліфікованих кадрів, половина вже відчуває брак спеціалістів, ще 14% очікують, що зіткнуться з цим в найближчому майбутньому.

Тривожною для громади є налаштованість підприємців на перенесення діяльності за межі ТГ. Загалом понад половину опитаних зазначили, що або вже запланували релокування або розглядають цю можливість. Двома ключовими причинами такого рішення опитані назвали безпекову ситуацію в громаді та нестачу кваліфікованих працівників.

Перспективними для громади видами діяльності підприємці називають сільське господарство (передусім рослинництво), переробку сільськогосподарської продукції та харчову промисловість.

Підприємці в цілому задоволені діяльністю органів місцевого самоврядування, а громаду вважають доволі прийнятним місцем для ведення бізнесу.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

12.3 Оцінка потреб бенефіціарів

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 №265 в рамках проведення опитування було проведено вивчення потреб бенефіціарів за такими ключовими групами: жінки, молодь, пенсіонери, безробітні та представники бізнесу (табл. 12.1).

Таблиця 12.1 – Форма щодо вивчення потреб бенефіціарів

Бенефіціари	Чисельність групи	Потреби	Проблеми	Пропозиції
Жінки	55%	1. Подолання високого рівня безробіття в громаді. 2. Сприяння розвитку промислових підприємств як ключового сектору, що забезпечує високий рівень зайнятості. 3. Посилення цивільного захисту населення з метою підвищення рівня безпеки мешканців: облаштування укриттів, поліпшення роботи системи сповіщення тощо. 4. Створення належних умов життя в громаді для зупинення відтоку мешканців.	1. Складна безпекова ситуація в громаді. 2. Низький рівень оплати праці. 3. Виїзд людей з громади. 4. Високий рівень безробіття.	1. Розвиток бізнес-середовища в громаді. 2. Розвиток системи цивільного захисту населення (облаштування укриттів та розвиток системи оповіщення). 3. Стимулювання зайнятості. 4. Покращення соціальної Інфраструктури.
Молодь	28,9%	1. Посилення цивільного захисту населення з метою підвищення рівня безпеки мешканців: облаштування укриттів, поліпшення роботи системи сповіщення тощо. 2. Подолання високого рівня безробіття в громаді. 3. Розвиток малого та середнього бізнесу в громаді. 4. Розвиток промислових підприємств в громаді.	1. Складна безпекова ситуація в громаді. 2. Низький рівень оплати праці. 3. Виїзд людей з громади.	1. Розвиток системи цивільного захисту населення (облаштування укриттів та розвиток системи оповіщення). 2. Розвиток бізнес-середовища в громаді. 3. Покращення соціальної Інфраструктури.
Пенсіонери	25,0%	1. Подолання високого рівня безробіття в громаді. 2. Створення належних умов життя в громаді	1. Складна безпекова	1. Розвиток бізнес-середовища в громаді. 2. Розвиток системи цивільного захисту населення (облаштування

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Бенефіціари	Чисельність групи	Потреби	Проблеми	Пропозиції
		для зупинення відтоку мешканців. 3. Посилення цивільного захисту населення з метою підвищення рівня безпеки мешканців: облаштування укриттів, поліпшення роботи системи сповіщення тощо. 4. Благоустрій населених пунктів громади	ситуація в громаді. 2. Виїзд людей з громади. 3. Високий рівень безробіття. 4. Старіння населення громади.	укриттів та розвиток системи оповіщення). 3. Покращення соціальної та комунальної Інфраструктури.
Безробітні	12,4%	1. Подолання високого рівня безробіття в громаді. 2. Створення належних умов життя в громаді для зупинення відтоку мешканців. 3. Посилення цивільного захисту населення з метою підвищення рівня безпеки мешканців: облаштування укриттів, поліпшення роботи системи сповіщення тощо. 4. Сприяння розвитку промислових підприємств.	1. Складна безпекова ситуація в громаді. 2. Високий рівень безробіття. 3. Виїзд людей з громади. 4. Низький рівень оплати праці.	1. Розвиток бізнес-середовища в громаді. 2. Розвиток системи цивільного захисту населення (облаштування укриттів та розвиток системи оповіщення). 3. Покращення соціальної та комунальної Інфраструктури.
Представники бізнесу	5,8%	1. Розвиток малого та середнього бізнесу в громаді. 2. Розвиток транспортної інфраструктури. 3. Підвищення рівня безпеки мешканців. 4. Створення умов для зупинення відтоку мешканців з громади. 5. Сприяння розвитку промислових підприємств.	1. Виїзд людей з громади. 2. Складна безпекова ситуація в громаді. 3. Низький рівень оплати праці. 4. Високий рівень безробіття.	1. Розвиток бізнес-середовища в громаді. 2. Покращення транспортної та соціальної Інфраструктури. 3. Розвиток системи цивільного захисту населення (облаштування укриттів та розвиток системи оповіщення).

SWOT-АНАЛІЗ

На основі проведеного аналізу основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку громади, оцінки природно-ресурсного, економічного, фінансового і людського потенціалу визначено сильні і слабкі сторони (внутрішні чинники), можливості і загрози (можливі зовнішні впливи) (Табл. 2.1).

Таблиця 2.1 SWOT-аналіз Глухівської міської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Вигідне транспортне розташування: Наявність важливих державних автошляхів (Р-44, М-22). 2. Високий рівень цифрової інфраструктури: Якісний мобільний та інтернет зв'язок. 3. Сприятливе екологічне середовище: Відсутність значних екологічних викликів. 4. Надійне централізоване водопостачання. 5. Потенціал видобутку та переробки корисних копалин: Наявність кварциту та крейди. 6. Багата історична спадщина та наукова школа. 7. Розвинений аграрний сектор: Значні сільськогосподарські землі та наукова установа. 8. Наявність кваліфікованих кадрів: Розгалужена мережа ВНЗ та профтехосвіти. 9. Повна освітня вертикаль: Представлені всі рівні освіти, від дошкільної до вищої. 10. Висока якість матеріально-технічної бази освітніх закладів. 11. Високий професійний рівень педагогічних кадрів. 12. Належний рівень інклюзивної освіти на всіх рівнях. 13. Забезпечення безпеки в освітніх закладах: Наявність захисних споруд. 14. Розвинена мережа культурних закладів. 15. Збереження нематеріальної культурної спадщини: Наявність елементів у регіональному переліку. 16. Високий рівень мистецької освіти. 17. Бібліотеки як центри громади. 18. Широкий спектр медичних послуг та належне матеріальне забезпечення в охороні здоров'я. 19. Збереження ключових медичних напрямків: Пологове та інсультне відділення. 20. Сильний тренерський потенціал у спортивній сфері.	1. Непрацюючі ключові підприємства: Простій кар'єру кварцитів та підприємства "Електропанель" (наслідок обстрілів). 2. Низька інвестиційна привабливість через бойові дії. 3. Вразливість енергосистеми: Потреба у стабільній підстанції для забезпечення безперебійного енергопостачання під час обстрілів. 4. Забруднення території вибухонебезпечними предметами. 5. Низька народжуваність. 6. Потреба у капітальному ремонті окремих шляхопроводів. 7. Відсутність актуальної містобудівної документації. 8. Переповнене сміттєзвалище. 9. Недостатня підтримка розвитку громадських організацій та ініціатив. 10. Небезпечне географічне положення: Близькість до кордону з рф. 11. Негативні демографічні тенденції: Міграція, евакуація, низька наповнюваність класів у сільській місцевості. 12. Процес оптимізації закладів освіти. 13. Проблеми з підвезенням дітей до освітніх закладів через військові дії. 14. Відсутність власної матеріально-технічної бази ДЮСШ. 15. Недостатній рівень розвитку захисних споруд та систем оповіщення. 16. Потреба в укріпленні матеріально-

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

21. Співпраця зі спортивними громадськими організаціями. 21. Значна кількість пам'яток культурної спадщини державного значення. 22. Наявність централізованого опалення. 23. Міський центр реабілітації.	- технічної бази пожежних команд. 17. Стимування розвитку туризму та культурно-масових заходів. 18. Відтік кваліфікованих кадрів. 19. Потреба в ремонті та модернізації закладів культури. 20. Ризик відтоку мешканців. 21. Потреба в диджиталізації культурних установ та виготовленні облікової документації. 22. Поганий стан значної кількості пам'яток культури та потреба в їх ремонті й ПКД.
--	---

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Можливості	Загрози
1. Інтеграція України в ЄС. Глухівська громада може виграти від відкриття доступу до коштів структурних і інвестиційних фондів ЄС, особливо у контексті післявоєнного відновлення України. Міжнародні грантові та донорські програми стануть доступнішими. 2. Актуалізація Стратегії розвитку Сумської області. Громада може активно використовувати нові інструменти місцевого економічного розвитку, в тому числі регіональні програми для стимулювання бізнесу. 3. Державна підтримка аграріїв. З огляду на сільськогосподарський потенціал громади, можливість використання державної підтримки сільськогосподарських виробників є важливою. 4. Земельна реформа. Продовження реформування земельних відносин може значно покращити управління ресурсами громади. 5. Підвищення соціальних стандартів. Орієнтування на покращення умов життя та реформування соціального забезпечення, особливо в умовах післявоєнного відновлення. 6. Розвиток публічних послуг. Налаштування на зростаючий попит на публічні та електронні послуги, зокрема в контексті інтеграції в Єдиний цифровий ринок ЄС. 7. Зростання попиту на агропродукцію. Стале зростання світового попиту на органічну продукцію може стати значним ресурсом для аграрного сектору громади. 8. Розвиток підприємництва. Пропагування та розвиток інфраструктури для підтримки бізнесу серед жителів громади сприятиме економічному зростанню. 9. Посилення системи освіти шляхом створення академічного ліцею.	1. Продовження війни. Наближення лінії бойових дій та ризики руйнування об'єктів критичної інфраструктури ставлять під загрозу безпеку населення. 2. Дефіцит держбюджету. Зменшення бюджетних коштів на соціальні програми та інфраструктурні проекти може негативно вплинути на місцеве самоврядування та розвиток громади. Ризик дефолту може мати значні наслідки для економіки країни та стабільності громади. 3. Інфляція. Зниження купівельної спроможності населення, зростання вартості енергоносіїв та транспортування впливає на економічне становище жителів громади. 4. Обмежений доступ до фінансів для бізнесу. Труднощі з отриманням кредитів можуть стримувати розвиток підприємництва в громаді. 5. Відтік капіталу з України. Зменшення ліквідності місцевих грошових ринків може ускладнити фінансову стабільність громади. 6. Навантаження на систему охорони здоров'я. Війна ставить під загрозу стабільність медичної системи та соціального забезпечення, вимагаючи адаптації до нових реалій. 7. Міграція працездатного населення. Виїзд працездатних жителів з громади може призвести до дефіциту робочої сили, що ускладнює економічний розвиток та підтримку місцевого бізнесу. 8. Збільшення кількості осіб з інвалідністю внаслідок війни. 9. Недостатність безбар'єрного доступу до інфраструктури, зайнятості та інших соціальних послуг ускладнює інтеграцію цих осіб у громадське життя.

SWOT-матриця - це інструмент стратегічного планування, який дозволяє Глухівській міській територіальній громаді аналізувати свої сильні та слабкі сторони (внутрішні фактори), а також можливості та загрози (зовнішні фактори), що впливають на її розвиток. Взаємозв'язки між цими чотирма аспектами важливі для розробки ефективної стратегії. Суцільна лінія в матриці символізує сильний взаємозв'язок між факторами. Наприклад, сильна сторона може бути використана для використання можливості або протидії загрозі. Пунктирна лінія означає слабкий взаємозв'язок, що вказує на менш значущий або непрямий вплив між факторами. Наприклад, слабка сторона може не мати значного впливу на загрози або можливості, але все ж таки важлива для врахування при плануванні стратегії. Використання SWOT-аналізу в стратегічному плануванні Глухівської міської територіальної громади є ключовим інструментом для визначення її поточного стану та виявлення можливостей для майбутнього розвитку. SWOT-аналіз дозволяє ретельно оцінити чотири основні аспекти: сильні сторони (Strengths), слабкі сторони (Weaknesses), можливості (Opportunities) та загрози (Threats).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Сильні сторони (Strengths): Цей аспект зосереджується на внутрішніх ресурсах та перевагах, які Глухівська громада може використовувати для досягнення своїх цілей. Це можуть бути, наприклад, кваліфікована робоча сила, багаті природні ресурси, культурна спадщина тощо. Розуміння та оптимальне використання цих сильних сторін дозволяє громаді формувати стійкі та ефективні стратегії розвитку.

Слабкі сторони (Weaknesses): Визначення внутрішніх недоліків або обмежень, з якими стикається громада, є важливим для розробки планів їх подолання або мінімізації. Це може включати нестачу інфраструктури, обмежені фінансові ресурси, недостатнє управління тощо. Ідентифікація та усвідомлення цих слабких сторін допомагає запобігти потенційним ризикам у майбутньому.

Можливості (Opportunities): Аналіз зовнішніх можливостей, таких як нові ринки, технологічні інновації, урядові програми чи соціальні зміни, є критичним для розширення діяльності громади та забезпечення її сталого розвитку. Визначення цих можливостей дозволяє громаді використовувати їх на свою користь та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Загрози (Threats): Ідентифікація зовнішніх загроз, як-от зміна політичного клімату, економічна нестабільність, дозволяє громаді розробляти стратегії зі зниження ризиків та готуватися до непередбачених обставин.

Застосування SWOT-аналізу дозволяє Глухівській міській територіальній громаді розвивати більш осмислені та довгострокові стратегії. Це сприяє розробці комплексних планів, які використовують сильні сторони та можливості для подолання слабких сторін та мінімізації загроз, що є важливим для підвищення загальної ефективності, сталого розвитку та досягнення довгострокових цілей громади.

Порівняльні переваги. За допомогою матриці зв'язків між внутрішніми чинниками в частині сильних сторін та зовнішніми впливами – можливостями, визначаються найбільш перспективні аспекти, які краще за інших сприймають вплив зовнішніх факторів і дають сильніший поштовх соціально-економічному розвитку громади (рис. 2.1).

Виклики. У цьому випадку матриця зв'язків будується між слабкими сторонами та зовнішніми позитивними можливостями, які дозволяють зменшити вразливість та подолати слабкі сторони (внутрішні фактори) через використання можливостей (зовнішні фактори) (рис. 2.2).

Ризики. Матриця зв'язків між слабкими сторонами та загрозами дозволяє визначити найбільш слабкі місця (внутрішні чинники) суб'єкта аналізу при впливі негативних зовнішніх факторів – загроз, тобто найбільш імовірні ризики при подальшій реалізації планів розвитку громади (рис. 2.3).

Протидія. Матриця зв'язків між сильними сторонами та загрозами дозволяє визначити найбільш сильні місця (внутрішні чинники) суб'єкта аналізу при впливі негативних зовнішніх факторів – загроз, тобто шляхи нівелювання загроз, які виникатимуть (рис. 2.4).

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 2.1 Порівняльні переваги

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

Порівняльні переваги Глухівської міської територіальної громади, визначені на основі аналізу їхніх сильних сторін та можливостей, можна представити так:

Логістика та транспортні вузли. Однією з ключових переваг громади є її стратегічне географічне розташування на важливому автошляху Р-44, М-22. Це розташування не тільки сприяє розвитку автомобільних перевезень, але й відкриває шлях для розвитку логістичних послуг, забезпечуючи легкий доступ до ключових ринків. Наявність залізничної станції додатково збільшує логістичний потенціал, дозволяючи використовувати залізничні перевезення для вантажного транспорту.

Аграрний сектор. Сприятливі кліматичні умови громади ідеально підходять для розвитку сільськогосподарських культур і тваринництва. Це створює основу для збільшення аграрного виробництва, особливо з орієнтацією на органічне землеробство, яке може знайти свій ринок не тільки в Україні, але й на міжнародному рівні, особливо з урахуванням зростаючого світового попиту на органічну продукцію. Можливість отримання державної підтримки для аграріїв додатково підсилює цей потенціал.

Розвиток місцевого бізнесу. Вільні приміщення та земельні ділянки в наявності створюють ідеальні умови для запуску нових бізнес-проектів. Це може включати розвиток малого та середнього бізнесу, включаючи крафтове виробництво, яке вже має практику в громаді. Це також створює можливості для розвитку інфраструктурних проектів, таких як індустриальні парки та тепличні комплекси, які можуть залучити додаткові інвестиції та сприяти створенню робочих місць.

Міжнародне співробітництво та інтеграція. З урахуванням процесів інтеграції України в Європейський Союз, Глухівська громада може виграти від доступу до структурних та інвестиційних фондів ЄС, особливо у контексті післявоєнного відновлення. Розвиток транскордонного співробітництва може відкрити нові можливості в сферах торгівлі, культури та освіти, підсилюючи міжнародний імідж громади.

Соціальна інфраструктура та культура. Високий рівень доступу до освіти, охорони здоров'я, культурних закладів та спортивної інфраструктури створює міцну соціальну основу для громади. Це не тільки підвищує якість життя мешканців, але й приваблює нових жителів та інвесторів, які шукають високий рівень соціальних послуг.

Екологічні ініціативи та збереження довкілля. Наявність значних лісових площ та потенціал для залучення "зеленого" фінансування створює умови для розвитку екологічних ініціатив. Це може включати проекти збереження природи, розвиток екологічного туризму, а також ініціативи в області циркулярної економіки та відновлювальної енергетики.

Ці порівняльні переваги створюють платформу для розвитку Глухівської міської територіальної громади, відкриваючи широкі можливості для економічного зростання, соціального благополуччя, культурного розвитку та екологічного сталого розвитку.

У підсумку, порівняльні переваги глухівської міської територіальної громади, виявлені через SWOT-аналіз, ясно вказують на потенціал для різноманітного та сталого розвитку. Стратегічне географічне розташування сприяє розвитку транспортних та логістичних послуг, підсилюючи економічні перспективи громади. Аграрний сектор, з його можливостями для органічного землеробства, відіграє ключову роль у стимулюванні місцевого та міжнародного економічного зростання.

Розвиток місцевого бізнесу та інфраструктури, разом з активним використанням вільних приміщень та земельних ресурсів, відкриває шляхи для нових інвестицій та створення робочих місць. Міжнародне співробітництво та інтеграція в європейські структури надають громаді додаткові можливості для розвитку, включаючи доступ до фондів ЄС та транскордонних проектів.

Високий рівень соціальної інфраструктури та культурних заходів забезпечує гармонійне та привабливе середовище для життя та розвитку. Нарешті, зосередження на екологічних ініціативах та сталому розвитку зберігає природне навколишнє середовище та сприяє "зеленій" економіці.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

2.2.Рисунок Виклики

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

Глухівська міська територіальна громада стикається з низкою викликів, які мають вирішуватися для забезпечення її сталого розвитку.

Інфраструктура та розвиток економіки. Потреба у модернізації транспортної інфраструктури, розвитку великого бізнесу та промислового виробництва Глухівській громаді є важливим викликом. Недостатньо розвинене транспортне сполучення та погіршення стану автодоріг обмежують місцеву мобільність та доступність послуг, ускладнюючи економічний розвиток. Також відсутність великих роботодавців та низький рівень залучення інвестицій стримують створення нових робочих місць та зростання місцевої економіки. Це вимагає активного залучення інвестицій та створення сприятливого середовища для розвитку бізнесу.

Екологічні виклики та енергоефективність. Низький рівень енергоефективності комунальних будівель та відсутність ефективного управління відходами є значними викликами. Це включає неефективне використання енергії в комунальних будівлях та відсутність системи сортування та зберігання твердих побутових відходів. Подолання цих викликів вимагає зосередження уваги на підвищенні енергоефективності та створенні більш стійкої та екологічної інфраструктури.

Ураховуючи ці виклики, Глухівській громаді потрібно зосередити зусилля на створенні комплексної стратегії, яка охоплюватиме удосконалення інфраструктури, екологічну стійкість, соціальний розвиток та економічне зростання, використовуючи при цьому можливості, які відкриваються завдяки інтеграції в ЄС, розвитку транскордонного співробітництва та впровадженню інноваційних рішень.

Ураховуючи аналіз слабких сторін та можливостей, Глухівська міська територіальна громада стикається з рядом викликів, що потребують уваги для забезпечення її сталого розвитку. Поліпшення інфраструктури та економічного розвитку, особливо у сферах транспорту, великого бізнесу та промисловості, є важливими для підвищення місцевої мобільності, доступності послуг та стимулювання економічного зростання. Екологічні виклики та низький рівень енергоефективності також вимагають особливої уваги, зокрема, покращення управління відходами та збільшення енергоефективності комунальних будівель.

Для подолання цих викликів, Глухівській громаді необхідно сформувані комплексну стратегію, яка включатиме заходи з удосконалення інфраструктури, забезпечення екологічної стійкості, соціального розвитку та економічного зростання, використовуючи при цьому відкриті можливості інтеграції з ЄС, розвитку транскордонного співробітництва та інновацій.

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Рисунок 2.3 Ризики

**Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року
та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки**

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

Ризики для Глухівської міської територіальної громади, визначені на основі аналізу їх слабких сторін та загроз, включають:

Економічні виклики. Відсутність великого бізнесу, малорозвинене промислове виробництво, низький рівень залучення інвестицій та відсутність інфраструктури підтримки бізнесу створюють ризик економічної стагнації. Це може призвести до високого рівня безробіття та відтоку кваліфікованих кадрів.

Проблеми з енергоефективністю та екологією. Низький рівень енергоефективності будівель та відсутність належного управління ТПВ створюють екологічні ризики та підвищують витрати на комунальні послуги. Відсутність системи вивезення ТПВ та низький рівень екологічної свідомості серед населення можуть спричинити забруднення навколишнього середовища.

Військові загрози та внутрішня міграція. Продовження війни та ризик наближення лінії бойових дій можуть становити пряму загрозу безпеці населення та інфраструктури. Також існує ризик невирішених проблем, пов'язаних з внутрішньо переміщеними особами та ветеранами. Міграція працездатного населення. Виїзд працездатних жителів з громади може призвести до дефіциту робочої сили, що ускладнює економічний розвиток та підтримку місцевого бізнесу.

Фінансові обмеження. Невисокий рівень фінансової спроможності громади та обмежений бюджетний ресурс можуть ускладнити реалізацію необхідних проектів та програм, особливо у світлі концентрації економічної діяльності в адміністративному центрі.

Ці ризики потребують уважного врахування та адресного вирішення в процесі стратегічного планування, щоб забезпечити сталий розвиток та благополуччя Глухівської громади.

На основі аналізу, Глухівська міська територіальна громада стикається з рядом критичних ризиків, що охоплюють інфраструктуру, економіку, екологію, соціальну сферу, військові загрози та фінансові обмеження. Неефективне планування інфраструктури, економічна стагнація, проблеми з енергоефективністю та екологічною безпекою, соціальні виклики, військові загрози, та фінансові обмеження загрожують сталому розвитку та благополуччю громади.

Ці ризики вимагають детального врахування та адресного вирішення в рамках стратегічного планування, аби гарантувати гармонійний розвиток Глухівської громади.

СИЛЬНІ СТОРОНИ

ПОСЛАБЛЮЮТЬ

ЗАГРОЗИ

Вигідне транспортне розташування: Наявність важливих державних автошляхів (Р-44, М-22).
Високий рівень цифрової інфраструктури: Якісний мобільний та інтернет зв'язок.
Сприятливе екологічне середовище: Відсутність значних екологічних викликів.
Надійне централізоване водопостачання.
Потенціал видобутку та переробки корисних копалин: Наявність кварциту та крейди.
Багата історична спадщина та наукова школа.
Розвинений аграрний сектор: Значні сільськогосподарські землі та наукова установа.
Наявність кваліфікованих кадрів: Розгалужена мережа ВНЗ та профтехосвіти.
Повна освітня вертикаль: Представлені всі рівні освіти, від дошкільної до вищої.
Висока якість матеріально-технічної бази освітніх закладів.
Високий професійний рівень педагогічних кадрів.
Належний рівень інклюзивної освіти на всіх рівнях.
Забезпечення безпеки в освітніх закладах: Наявність захисних споруд.
Розвинена мережа культурних закладів.
Збереження нематеріальної культурної спадщини: Наявність елементів у регіональному переліку.
Високий рівень мистецької освіти.
Бібліотеки як центри громади.
Широкий спектр медичних послуг та належне матеріальне забезпечення в охороні здоров'я.
Збереження ключових медичних напрямків: Пологове та інсультне відділення.
Сильний тренерський потенціал у спортивній сфері.
Співпраця зі спортивними громадськими організаціями.
Значна кількість пам'яток культурної спадщини державного значення.
Наявність централізованого опалення.
Міський центр реабілітації.

Продовження війни. Наближення лінії бойових дій та ризики руйнування об'єктів критичної інфраструктури ставлять під загрозу безпеку населення.
Дефіцит держбюджету. Зменшення бюджетних коштів на соціальні програми та інфраструктурні проекти може негативно вплинути на місцеве самоврядування та розвиток громади. Ризик дефолту може мати значні наслідки для економіки країни та стабільності громади.
Інфляція. Зниження купівельної спроможності населення, зростання вартості енергоносіїв та транспортування впливає на економічне становище жителів громади.
Обмежений доступ до фінансів для бізнесу. Труднощі з отриманням кредитів можуть стримувати розвиток підприємництва в громаді.
Відтік капіталу з України. Зменшення ліквідності місцевих грошових ринків може ускладнити фінансову стабільність громади.
Навантаження на систему охорони здоров'я. Війна ставить під загрозу стабільність медичної системи та соціального забезпечення, вимагаючи адаптації до нових реалій.
Міграція працездатного населення. Виїзд працездатних жителів з громади може призвести до дефіциту робочої сили, що ускладнює економічний розвиток та підтримку місцевого бізнесу.
Збільшення кількості осіб з інвалідністю внаслідок війни.
Продовження війни. Наближення лінії бойових дій та ризики руйнування об'єктів критичної інфраструктури ставлять під загрозу безпеку населення.

Рисунок 2.4 Протидія

Протидія (визначена в результаті аналізу сильних сторін і загроз)

Протидія Глухівської міської територіальної громади, визначена на основі аналізу їхніх сильних сторін і загроз, охоплює такі аспекти:

Ефективне використання логістичного потенціалу. Сильне логістичне сполучення, що включає розташування на автошляху Р-44, М-22 та наявність залізничної станції, може бути використано для мінімізації наслідків військових дій та економічної нестабільності. Розвиток транспортної інфраструктури та логістичних центрів може сприяти збільшенню торгівлі та привабленню інвестицій.

Розвиток аграрного сектору. Використання сприятливих кліматичних умов для розвитку сільськогосподарських культур, тваринництва та рослинництва може допомогти у забезпеченні продовольчої безпеки та зменшенні залежності від імпорту, особливо в умовах військового конфлікту.

Стимулювання місцевого бізнесу та крафтового виробництва. Наявність вільних приміщень та земельних ділянок для розвитку малого та середнього бізнесу, а також практика ведення крафтового виробництва, можуть бути використані для створення робочих місць та зміцнення економіки громади, особливо в умовах відсутності великого бізнесу.

Розширення культурних та освітніх послуг. Високий рівень доступу до освіти та культурних закладів, а також наявність активної молодіжної ради та спортивних майданчиків, може бути використано для підвищення якості життя та соціальної згуртованості в громаді. Це особливо важливо для зміцнення громади в умовах збройного конфлікту та економічних викликів.

Розвиток інфраструктури охорони здоров'я та соціального захисту, наявність прихистків для ВПО може бути використано для забезпечення необхідної медичної допомоги та підтримки вразливих груп населення.

Використання цих сильних сторін для протидії загрозам може забезпечити стабільність, розвиток та благополуччя Глухівської міської територіальної громади в умовах як поточних, так і майбутніх викликів.

Аналіз сильних сторін і загроз Глухівської міської територіальної громади вказує на ефективні стратегії протидії, що можуть сприяти стабільності та розвитку громади в умовах різноманітних викликів. Використання логістичного потенціалу, зокрема автошляху М-22, Р-44 та залізничної станції, може покращити мобільність, сприяти торгівлі та приваблювати інвестиції, особливо в контексті військових та економічних невизначеностей. Розвиток аграрного сектору, використовуючи сприятливі кліматичні умови, може зміцнити продовольчу безпеку та зменшити залежність від імпорту.

Стимулювання місцевого бізнесу та крафтового виробництва через використання вільних приміщень та земельних ресурсів може створити нові робочі місця та сприяти економічному розвитку. Розширення культурних та освітніх послуг, включаючи використання потенціалу молодіжної ради та спортивних майданчиків, може підвищити якість життя та соціальну згуртованість. Розвиток охорони здоров'я та соціального захисту, забезпечуючи медичну допомогу та підтримку вразливих груп населення, є критично важливим, особливо в умовах військового конфлікту.

13. СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ ТА ПЛАН ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Стратегія сталого розвитку Глухівської міської ради до 2027 року затверджена рішенням сесії від 24 вересня 2021 №324.

Стратегічне бачення та місія громади обговорювались на спільному засіданні координаційної ради та робочої групи з розробки Стратегії соціально-економічного розвитку громади.

За результатами проведеного аналізу соціально-економічного стану розвитку громади та результатів соціологічного опитування населення громади, робоча група та залучені експерти запропонували наступне бачення майбутнього Глухівської міської ради:

«Сформована модель взаємодії влади, бізнесу та громади орієнтована на створення безпечного, комфортного та енергоефективного простору для розвитку кожного мешканця та максимального задоволення його соціально- економічних потреб. Громада підтримує розвиток території як успішного бізнес-середовища із розвиненим сільськогосподарським виробництвом, сформованим туристичним продуктом, орієнтованим на збереження локальної культурно-історичної ідентичності території».

Стратегічне бачення розвитку Глухівської міської ради сприятиме активізації мешканців громади, спонукатиме їх до тісної співпраці з владою та бізнесом в досягненні результативності визначених векторів розвитку, забезпечить розуміння того, що кожний окремий мешканець громади впливає на покращення умов та якості життя громади. Тож місією громади є:

«Глухівська міська рада – територія безпечного, комфортного та енергоефективного простору з розвиненою економікою та бізнес - орієнтованою інфраструктурою».

Стратегічне бачення та місія, результати проведеного аналізу визначають стратегічні та операційні цілі Стратегії (рис. 13.1.).

Рисунок 13.1 – Стратегічні та операційні цілі Стратегії розвитку Глухівської міської ради до 2027 року

Таблиця 13.1

ПОГОДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ, ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛІЙ ТА ПОТОЧНИХ ЗАВДАНЬ СТРАТЕГІЇ

Стратегічна цілі	Операційні цілі	План дій
<i>A.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та інвестиційної привабливості</i>	A.1.1. Створення центру підтримки бізнесу	Проведення інвентаризації наявних земель та майна, умов їх використання
		Розвиток партнерства між владою та бізнесом
		Організація семінарів-тренінгів з питань започаткування власної справи, розробки стартапів, започаткування жіночого та соціального підприємництва
		Сприяння впровадження системи перекваліфікації та підвищення кваліфікації кадрів для підприємництва
	A.1.2. Розвиток малого та середнього бізнесу, молодіжного, жіночого та соціального підприємництва	Розробка Програми розвитку малого та середнього бізнесу
	A.1.3. Розробка комплексного генерального плану громади	Розробка комплексного генерального плану громади
		Розробка інвестиційного паспорту громади
		Висвітлення пріоритетних напрямків регіонального розвитку
		Розробка рекомендацій щодо залучення та супроводу інвестора
<i>A.2. Активізація промислового та с/г виробництва</i>	A.2.1. Підтримка створення кооперативів	Розвиток маркетингової мережі для продажу продукції власного виробництва
	A.2.2. Збільшення обсягів виробництва промислового сектору	Налагодження співпраці з підприємствами задля збільшення кількості робочих місць
	A.2.3. Розвиток фермерства	Розробка Програми підтримки домашніх ферм у птахівництві, молочарстві
		Відновлення галузі садівництва через засадження фруктових дерев
	A.2.4. Розширення діяльності комунального підприємства	Створення переробного підприємства (кооперативу) Сприяння розвитку коноплярства на Сумщині
<i>A.3. Розвиток туризму</i>	A.3.1. Популяризація туристичного потенціалу громади	Проведення широкої рекламної кампанії (використання інтернет-ресурсів, медіа, реклама в засобах масової інформації, виготовлення проспектів, буклетів, путівників; виготовлення та встановлення на автомобільних шляхах вказівників із зазначенням відстані до туристичних локацій)
	A.3.2. Облаштування рекреаційних територій	Покращення умов відпочинку для населення через облаштування зон рекреації на Скоропадському та Павлівському озерах (встановлення стилізованих лав, столів під навісами; обслуговування зон відпочинку (прибирання території, вивіз сміття)
	A.3.3. Креативний історико-культурний простір	Фестивальна діяльність
		Розвиток пізнавального туризму (встановлення інформаційних щитів біля пам'яток архітектури, улаштування підсвітки пам'яток історії та архітектури XVIII ст. у вечірній час)
		Розробка туристичних маршрутів в тому числі зеленого туризму Створення та організація історико-культурних проєктів, пов'язані з архітектурними пам'ятками, які знаходяться на території громади

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури	Б.1.1. Покращення стану доріг	Покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі: ремонт вулиць та доріг населених пунктів, доріг загального користування місцевого значення на території громади
	Б.1.2. Оптимізація пасажирських маршрутів	Покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі: ремонт пішохідних доріжок та тротуарів, будівництво нових тротуарів
	Б.1.3. Облаштування пішохідних зон	Відкриття нових, коригування існуючих транспортних маршрутів, за потреби
		Облаштування території громади
Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура	Б.2.1. Модернізація системи вуличного освітлення	Використання енергоефективних технологій та приладів у вуличному освітленні
	Б.2.2. Запобігання виникненню аварійних ситуацій, пов'язаних з водопостачанням та теплопостачанням	Модернізація системи вуличного освітлення
	Б.2.3. Упровадження енерго-ефективних технологій	Реконструкція мережі теплопостачання
		Термомодернізація муніципальних будівель та провадження енергозберігальних заходів у приватних помешканнях, встановлення ІТП в муніципальних будівлях
		Використання відновлювальних джерел енергії в муніципальних будівлях, використання альтернативних видів палива
	Б.2.4. Оновлення житлового фонду громади	Упровадження технології скорочення енергоспоживання в процесі водопостачання та водовідведення
Б.3. Чисте довкілля громади та безпека	Б.3.1. Упровадження системи управління відходами	Збільшення житлового фонду
	Б. 3.2. Безпечне водопостачання та водовідведення	Упровадження системи управління відходами
	Б. 3.3. Громадська безпека	Реконструкція центральних каналізаційних очисних споруд міста
		Громадська безпека
		Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту, поліпшення їх облаштування
		Покращення матеріально-технічної бази пожежної охорони
		Впровадження програми «Правопорядок» через систему глобального відео моніторингу
В. 1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг	В.1.1. Створення сучасного освітнього середовища для реалізації закладами освіти своїх завдань	Матеріально-технічна підтримка поліцейських офіцерів громади
		Матеріально-технічна підтримка сил безпеки та оборони
		Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти з метою надання якісних освітніх послуг
	В.1.2. Формування ефективної мережі закладів освіти громади	Придбання технічних засобів навчання й обладнання для навчальних кабінетів в рамках реалізації Концепції «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»
		Забезпечення доступу до використання швидкісної мережі Інтернет у всіх приміщеннях закладів освіти
		Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників
		Проведення оптимізації та розвиток шкільної мережі закладів освіти відповідно до потреб жителів громади
		Створення академічного ліцею

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

		Організація безпечної, регулярного і безоплатного перевезення учнів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб учасників освітнього процесу
		Заохочення учнів-переможців олімпіад, конкурсів, змагань міського, обласного та всеукраїнського рівнів
	V.1.3. Розвиток позашкільної освіти на території громади	Забезпечення закладів позашкільної освіти приміщеннями для проведення гурткових та навчально-тренувальних занять
	V.1.4. Створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти громади	Створення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих та талановитих дітей громади в рамках реалізації Програми «Молода генерація»
В.2. Розвиток культурного середовища	V.2.1. Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів культури (клубні та бібліотечні заклади, заклад освіти сфери культури, музейний заклад)	Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів культури
	V.2.2. Підтримка національної ідентичності, розвитку читання, комплектування бібліотечних фондів україномовними виданнями	Поповнення/оновлення бібліотечного фонду україномовною літературою
	V. 2.3. Ефективне використання туристичного потенціалу	Збереження культурної спадщини в умовах війни
В.3. Здорова та активна нація	V.3.1. Створення умов для надання якісних медичних послуг населенню	Забезпечення медичних закладів сучасним обладнанням і впровадження нових технологій діагностики та лікування
		Створення умов для надання якісних медичних послуг населенню
	V.3.2. Популяризація фізичної культури і спорту, забезпечення доступності та привабливості об'єктів спортивної інфраструктури для населення громади	Популяризація фізичної культури і спорту
		Забезпечення доступності та привабливості об'єктів спортивної інфраструктури для населення громади
		Розширення мережі спортивної інфраструктури
В. 4. Соціальна підтримка жителів громади	V.4.1. Підтримка пільгових категорій населення, Захисників і Захисниць України та членів їх сімей, людей похилого віку, осіб з особливими потребами та тих, які опинилися в складних життєвих обставинах	Підтримання ментального здоров'я населення
		Сприяння розвитку та запровадження нових соціальних послуг у громаді
	V.4.2 Створення механізму інтеграції внутрішньо переміщених осіб	Сприяння адаптації ветеранів
	V.5.1.Прозоре та ефективне управління	Створення механізму інтеграції внутрішньо переміщених осіб
		Дія. Цифрова громада. Вдосконалення цифрової трансформації.

В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку	В.5.2. Систематичне ведення реєстрів, електронний документообіг, запровадження елементів електронного урядування	Упровадження відповідних програмних комплексів для організації електронного документообігу та його сервісна підтримка
	В.5.3. Систематичне вивчення громадської думки	Удосконалення роботи зі зверненнями громадян
	В.5.4. ІТ-інфраструктура та кібербезпека в органах місцевого самоврядування	Встановлення сучасного програмного забезпечення для забезпечення стабільної роботи
		Впровадження сучасних систем кіберзахисту

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

План реалізації стратегії складається з 130 технічних завдань та проєктів місцевого розвитку (далі – ТЗ), які будуть впроваджуватися упродовж 2025–2027 років.

Таблиця 13.2

План проєктних пропозицій та виконання завдань розвитку Глухівської міської ради в рамках Стратегії

№ з/п	Завдання стратегії	№ з/п	Проектні пропозиції	Виконавець	Джерела та обсяги фінансування (тис. грн.)				Термін виконання
					державний бюджет	обласний бюджет	бюджет громади	інші джерела	
1	2	3	4	5	6				7
А.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та інвестиційної привабливості									
А.1.1.1	Проведення інвентаризації наявних земель та майна, умов їх використання	1.	Розробка проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки вул. Есманський шлях, 52 А (індустріальний парк)	Відділ комунальної власності та земельних ресурсів			В межах бюджету		2025–2027рр.
		2.	Створення індустріального парку				В межах бюджету	Кошти СПД	
		3.	Проведення інвентаризації наявних інвестиційних об'єктів, формування електронного реєстру інвестиційних паспортів об'єктів		Не потребує фінансування				
		4.	Створення інвестиційного паспорту на об'єкт нерухомості комунальної власності по вул. Терещенків, 25		Не потребує фінансування				
А.1.1.2	Розвиток партнерства між владою та бізнесом	5.	Створення ради підприємців	Відділ проектного менеджменту та	Не потребує фінансування				2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

A.1.1.3	Організація семінарів-тренінгів з питань започаткування власної справи, розробки стартапів, започаткування жіночого та соціального підприємництва	6.	Організація спільних заходів, семінарів, тренінгів на базі Сумського обласного центру зайнятості	Відділ проектного менеджменту та розвитку територій Глухівське управління Шосткинської філії Сумського обласного центру зайнятості розвитку територій					Кошти фонду	2025–2027рр.
A.1.1.4	Сприяння впровадженню системи перекваліфікації та підвищення кваліфікації кадрів для підприємництва	7.	Залучення безробітних до проходження курсів підвищення кваліфікації та отримання додаткової робітничої професії	Глухівське управління Шосткинської філії Сумського обласного центру зайнятості Відділ проектного менеджменту та					Кошти фонду	2025–2027рр.
		8.	Професійне навчання за рахунок отримання ваучера для підтримки конкурентоспроможності на ринку праці окремих категорій населення						Кошти фонду	
		9.	Реалізація експериментального проекту з організації професійного навчання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни в закладах професійної освіти Державної служби зайнятості						Кошти фонду	
A.1.2.1	Розробка Програми розвитку малого та середнього бізнесу	10.	Розробка Програми розвитку малого та середнього бізнесу	Відділ проектного менеджменту та розвитку територій розвитку територій	Не потребує фінансування					2025–2027рр.
A.1.3.1	Розробка комплексного генерального плану громади	11.	Виготовлення проектної документації	Відділ містобудування та архітектури			В межах бюджету	Грантові кошти		2025–2027рр.
A.1.3.2	Розробка інвестиційного паспорта громади	12.	Розробка інформаційних карток на інвестиційно привабливі об'єкти громади	Управління соціально-	Не потребує фінансування					2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

				економічног о розвитку					
A.1.3.3	Висвітлення пріоритетних напрямків регіонального розвитку	13.	Оновлення сайту через платформу дія. Цифрова Громада «СВОІ»	Управління соціально-економічног о розвитку Відділ з питань інформаційн ої та правоохоро нної			В межах бюджету		2025– 2027pp.
A.1.3.4	Розробка рекомендацій щодо залучення та супроводу інвестора	14.	Розробка покрокового плану дій інвестора по кожному інвестиційному об'єкту	Управління соціально-економічног о розвитку	Не потребує фінансування				2025– 2027pp.
A.2. Активізація промислового та с/г виробництва									
A.2.1.1	Розвиток маркетингової мережі для продажу продукції власного виробництва	15.	Моніторинг потенційних виробників сільськогосподарської продукції	Управління соціально-економічног о розвитку, старости	Не потребує фінансування				2025– 2027pp.
A.2.2.1	Налагодження співпраці з підприємствами задля збільшення кількості робочих місць	16.	Співпраця з ТОВ «ЕТАЛОН ЧАСУ», щодо організації виробництва фарб	Управління соціально-економічног о розвитку				Грантові кошти	2025– 2027pp.
A.2.3.1	Розробка Програми підтримки домашніх ферм у птахівництві, молочарстві	17.	Співпраця з ГО «Подільська Агенція Регіонального Розвитку»	Управління соціально-економічног о розвитку	Не потребує фінансування				2025– 2027pp.
A.2.3.2	Відновлення галузі садівництва через засадження фруктових дерев	18.	Моніторинг грантових проєктів, щодо підтримки галузі садівництва, інформування населення щодо можливості участі у проєктах	Управління соціально-економічног о розвитку	Не потребує фінансування				2025– 2027pp.
A.2.4.1	Створення переробного підприємства (кооперативу)	19.	Створення мережі пунктів прийому овочів, фруктів, лікарської сировини, яєць.	Управління соціально-економічног о розвитку			В межах бюджету	Грантові кошти	2025– 2027pp.
		20.	Відкриття напряму виробництва трав'яних гранул.				В межах бюджету	Грантові кошти	
		21.	Відкриття лінії сушіння ягід, овочів та виготовлення есочіпсів				В межах бюджету		

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

		22.	Створення комунального поля для посіву лікарських трав, гарбузів.				В межах бюджету		
A.2.4.2	Сприяння розвитку коноплярства на Сумщині	23.	Участь в проєкті створення агро-туристичного кластеру «Слобожанське коноплярство».	Управління соціально-економічного розвитку Інститут луб'яних культур			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.
A.3. Розвиток туризму									
A.3.1.1	Проведення широкої рекламної кампанії (використання інтернет-ресурсів, медіа, реклама в засобах масової інформації, виготовлення проспектів, буклетів, путівників; виготовлення та встановлення на автомобільних шляхах вказівників з зазначенням відстані до туристичних локацій	24.	Розробка та виготовлення проспектів, буклетів, путівників	Відділ культури міської ради Національний заповідник «Глухів»			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.
A.3.2.1	Покращення умов відпочинку для населення через облаштування зон рекреації на Скоропадському та Павлівському озерах (встановлення стилізованих лав, столів під навісами; обслуговування зон відпочинку (прибирання території, вивіз сміття)	25.	Розроблення проєкту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій земель водного фонду та водоохоронних зон	Управління житлово-комунального господарства та містобудування міської ради			160,0		2025–2027рр.
A.3.3.1	Фестивальна діяльність	26.	Проведення щорічного фестивалю етнокультури та народних промислів «СіверЕтноФест»	Національний			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

		27.	Організація та проведення байк-фесту «Північні землі» поблизу річки Есмань	заповідник «Глухів»			В межах бюджету	Грантові кошти	
A.3.3.2	Розвиток пізнавального туризму (встановлення інформаційних щитів біля пам'яток архітектури, улаштування підсвітки пам'яток історії та архітектури XVIII ст. у вечірній час)	28.	Участь у проєктах Українського культурного фонду	Управління житлово-комунального господарства міської ради Національний заповідник «Глухів»			20% від вартості проєкту	Грантові кошти	2025–2027рр.
A.3.3.4	Розробка туристичних маршрутів в тому числі зеленого туризму	29.	Глухівський Петропавлівський монастир с. Будищі – стежка Димитрія Ростовського	Національний заповідник «Глухів». Староста с. Будища Староста с. Дунаєць Відділ культури Глухівської міської ради	В межах кошторису		В межах бюджету		2025–2027рр.
		30.	Храм Святого Григорія Победоносця в с. Дунайці(знаходиться більше 50 часточок мощів Святих, зокрема і часточка мощів Святого Григорія Победоносця		В межах кошторису		В межах бюджету		
		31.	Сприяння створенню маршрутів адаптивного туризму на території громади		В межах кошторису		В межах бюджету		
		32.	Проведення фольклорно-етнографічних експедицій, заходів з промоції збереження та популяризації нематеріально-культурної спадщини (проєкт «Організація роботи «Центру культури») – придбання вантажно-пасажирського мікроавтобуса				2 500,0	Грантові кошти	
		33.	Розвиток зеленого туризму на базі природоохоронного заказника «Шагова» в напрямку легендарної «Барвінкової гори»				В межах бюджету	Грантові кошти	
A.3.3.5	Створення та організація історико-культурних проєктів, пов'язаних з архітектурними	34.	Розроблення науково-проєктної документації по реконструкції пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення «Башта водогону»	Національний заповідник «Глухів»			300,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
		35.	Роботи з проведення технічного обстеження будівлі пам'ятки місцевого значення «Тюремний замок»				126,0		

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

	пам'ятками, які знаходяться на території громади	36.	Розроблення науково-проектної документації по консервації пам'ятки архітектури місцевого значення «Тюремного замку»				300,0	Грантові кошти	
Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури									
Б.1.1.1	Покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі: ремонт вулиць та доріг населених пунктів, доріг загального користування місцевого значення на території громади	37.	Співфінансування ремонту доріг місцевого значення: - с. Дунаєць, підсіпка дороги до с. Сутиски. (згідно Програми соціального і економічного розвитку Глухівської міської ради)	Управління житлово-комунального господарства та містобудування			В межах бюджету		2025–2027рр.
Б.1.1.2	Покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі: ремонт пішохідних доріжок та тротуарів, будівництво нових тротуарів	38.	Капітальний ремонт тротуарів по вулиці Героїв Крут (біля ЗОШ №6) (згідно Програми соціального і економічного розвитку Глухівської міської ради)	Управління житлово-комунального господарства та містобудування			В межах бюджету		2025–2027рр.
Б.1.2.1	Відкриття нових, коригування існуючих транспортних маршрутів, за потреби	39.	Співпраця з ГО «Проліска» для транспортного забезпечення транспортними послугами Уздицького та Білокопитівського старостинських округів	Управління соціально-економічного розвитку	Не потребує фінансування				2025–2027рр.
Б.1.3.1	Облаштування території громади	40.	Пошук донорів для реалізації проєкту «Веломістечко»	Управління житлово-комунального господарства та містобудування	Не потребує фінансування				
		41.	Облаштування парків, побудова дитячих майданчиків, озеленення території громади	Відділ містобудування та архітектури			В межах бюджету		Грантові кошти
		42.	Реконструкція центральної частини міста (реалізація інноваційного архітектурного ескізного рішення за проєктом Хакатон «100 ідей для міста»)						
Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура									
Б.2.1.1	Використання енергоефективних технологій та приладів у вуличному освітленні	42.	Придбання енергоефективних світлодіодних LED світильників для заміни при виконанні ремонту та утриманні мережі вуличного освітлення громади	Управління житлово-комунального господарства			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

				а та містобудува ння					
Б.2.1.2	Модернізація системи вуличного освітлення	43.	Розширення мережі вуличного освітлення в населених пунктах громади	Управління житлово-комунального господарства та містобудування			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.
		44.	Реконструкція зношених мереж водопостачання					Грантові кошти, кошти КП «Глухівський водоанал»	
Б.2.2.1	Реконструкція мереж тепlopостачання	45.	Реконструкція теплової мережі котельні за адресою: вул. Незламності, 5	Управління житлово-комунального господарства та містобудування				Грантові кошти, кошти КП «Тепловий район»	2025–2027рр.
		46.	Реконструкція котельні по вул. Олександра Ступаченка в м. Глухів					Грантові кошти, кошти КП «Тепловий район»	
		47.	Реконструкція котельні по вул. Київська в м. Глухів					Грантові кошти, кошти КП «Тепловий район»	
Б.2.3.1	Термомодернізація муніципальних будівель та провадження енергозберігальних заходів у приватних помешканнях,	48.	Термомодернізація Глухівського дошкільного навчального закладу (центр розвитку дитини) «Світлячок» Глухівської міської ради Сумської області	Відділ освіти Глухівської міської ради					2025–2027рр.
		49.	Розробка проектно-кошторисної документації на термомодернізацію пологового відділення КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради	КНП «Глухівська міська					

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

	встановлення ІТП в муніципальних будівлях	50.	Термомодернізація пологового відділення КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради	лікарня» Глухівської міської ради КНП «ЦПМСД» Глухівської міської ради					
		51.	Розробка проєктно-кошторисної документації на термомодернізацію будівлі ЦПМСД						
		52.	Термомодернізація будівлі ЦПМСД.						
Б.2.3.2	Використання відновлювальних джерел енергії в муніципальних будівлях, використання альтернативних видів палива	53.	Капітальний ремонт системи електромереж комунального підприємства «Глухівський водоканал» Глухівської міської ради на виконання заходів з енергозбереження шляхом встановлення сонячної електростанції, за адресою: Сумська обл., м. Глухів, вул. Ломоносова, 43	Управління житлово-комунального господарства та містобудування Розпорядники бюджетних коштів	20 923,0		210,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
		54.	Модернізація системи електропостачання стадіону «Дружба» шляхом встановлення сонячних панелей				400,0		
Б. 2.3.3	Упровадження технології скорочення енергоспоживання в процесі водопостачання та водовідведення	55.	Розроблення «Водної стратегії громади»	КП «Глухівський водоканал», КП «Баницьке», КП «Полошківське», КП «Дунаєцьке»				Грантові кошти	2025–2027рр.
Б.2.4.1	Збільшення житлового фонду	56.	Пошук інвесторів для побудова сучасного 5-ти поверхового будинку для покращення житлових умов та розширення житлового фонду громади по вул. Космонавтів, 1А та Вознесенська, 2А	Відділ містобудування та архітектури міської ради. Відділ комунальної власності та	Не потребує фінансування				2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

				земельних відносин					
Б.3. Чисте довкілля громади та безпека									
Б.3.1.1	Упровадження системи управління відходами	57.	Придбання та встановлення контейнерів для вторинної сировини для забезпечення роздільного збору сміття	Управління житлово-комунального господарства та містобудування			В межах бюджету		2025–2027рр.
		58.	Здійснення проєктних та вишукувальних робіт по об'єкту: «Реконструкція удосконаленого полігону по складуванню твердих побутових відходів в м. Глухів, Шосткинський р-н, Сумської області				1 500,0		
		59.	Реконструкція удосконаленого полігону по складуванню твердих побутових відходів в м. Глухові, Шосткинський р-н, Сумської області				Згідно ПКД		
		60.	Збір та вивіз сміття на полігон із сільських територій						
		61.	Розроблення місцевого плану управління відходами Глухівської міської територіальної громади						
Б.3.2.2	Реконструкція центральних каналізаційних очисних споруд міста	62.	Реконструкція каналізаційних очисних споруд (аеротенки та повітродувна станція з повітроводом) в м.Глухів, вул. Жужоми, 51	КП «Глухівський водоканал»	36 900,0		3700,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
Б.3.3.1	Громадська безпека	63.	Розроблення технічного завдання, проєктно-кошторисної документації для будівництва місцевої автоматизованої системи оповіщення	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності			100,0		
		64.	Будівництво місцевої автоматизованої системи оповіщення				Згідно ПКД		
Б.3.3.2	Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту, поліпшення їх облаштування	65.	Розробка та реалізація концепції «Сталева Мрія Глухів»	Метінвест Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності Відділ культури					2025–2027рр.
		66.	Капітальний ремонт підвальних приміщень з пристосуванням їх для використання як найпростішого укриття в будівлі, корпусу КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради		4 966,0		500,0	Грантові кошти	
		67.	Реконструкція підвального приміщення для влаштування споруди подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційного укриття у будівлі КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради		90 000,0		9 000,0	Грантові кошти	

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

		68.	Розроблення ПКД та капітальний ремонт підвальних приміщень ЗОШ №6	Глухівської міської ради Відділ освіти Глухівської міської ради Управління соціально-економічного розвитку Глухівської міської ради	5 000,0		500,0	Грантові кошти	
		69.	Придбання та встановлення захисних споруд модульного типу (Глухівська ЗОШ №2 та Глухівська ЗОШ №3)		400,0		40,0	Грантові кошти	
		70.	Модернізація існуючих укриттів та створення відповідних умов для проведення культурних заходів (КП «Центр культури» проєкт «Облаштування ПРУ»)		10 000,0		1 000,0	Грантові кошти	
		71.	Капітальний ремонт найпростішого укриття комунального закладу «Глухівська школа мистецтв ім. Максима Березовського» Глухівської міської ради з виготовленням ПКД		1 500,0		150,0	Грантові кошти	
		72.	Модернізація існуючих укриттів та створення відповідних умов для проведення культурних заходів			В межах бюджету	В межах бюджету	Грантові кошти	
Б.3.3.3	Покращення матеріально-технічної бази пожежної охорони	73.	Залучення матеріально-технічної допомоги у вигляді двох пожежних автомобілів	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності	3 000,0			Грантові кошти	2025–2027рр.
		74.	Поліпшення матеріально-технічної бази місцевої пожежної охорони			100,0		Грантові кошти	
Б.3.3.4	Впровадження програми «Правопорядок» через систему глобального відео моніторингу	75.	Придбання серверу та сучасних камер відеоспостереження	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності			400,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
Б.3.3.5	Матеріально-технічна підтримка поліцейських офіцерів громади	76.	Реалізація проєкту «Поліцейський офіцер громади»	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності спільно з відділом поліції №1(Глухів) Шосткинського РУП ГУНП в			1 200,0	Грантові кошти	2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

				Сумській області					
Б.3.3.6	Матеріально-технічна підтримка сил безпеки та оборони	77.	Реалізація комплексної Програми «Правопорядок на 2026-2030 роки» та Програми забезпечення заходів мобілізації та оборонної роботи на території Глухівської міської ради на 2026-2027 роки	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності					2025–2027рр
В. 1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг									
В.1.1.1	Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти з метою надання якісних освітніх послуг	78.	Придбання комп'ютерної техніки для закладів дошкільної та позашкільної освіти	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
В.1.1.2	Придбання технічних засобів та обладнання для навчальних кабінетів в рамках реалізації Концепції «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»	79.	Придбання мультимедійного, навчального обладнання для кабінетів природничо-математичного циклу закладів загальної середньої освіти	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
В.1.1.3	Забезпечення доступу до використання швидкісної мережі Інтернет у всіх приміщеннях закладів освіти	80.	Підвищення швидкості Інтернету для закладів дошкільної освіти та в захисних спорудах цивільного захисту	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
В.1.2.1	Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників	81.	Проведення курсів підвищення кваліфікації, атестація та сертифікація педагогічних працівників	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
В.1.2.2	Проведення оптимізації та розвиток мережі закладів освіти відповідно до потреб жителів громади	82.	Ліквідація філії НВК 5, реорганізація Дунаєцького НВК та Полошківського НВК шляхом приєднання до опорного закладу, оптимізація груп закладів дошкільної освіти	Відділ освіти Глухівської міської ради	Не потребує фінансування				2025–2027рр.
В.1.2.3	Створення академічного ліцею	83.	З 1 вересня 2027 року на базі ЗОШ 1	Відділ освіти Глухівської міської ради	Не потребує фінансування				2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

V.1.2.4	Організація безпечного, регулярного і безоплатного перевезення учнів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб учасників освітнього процесу	84.	Придбання автобусу для Полошківського НВК	Відділ освіти Глухівської міської ради			2 000,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
V.1.2.5	Заохочення учнів-переможців олімпіад, конкурсів, змагань міського, обласного та всеукраїнського рівнів	85.	Виплата стипендії міського голови учням та вихованцям закладів загальної середньої та позашкільної освіти	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
V.1.3.1	Забезпечення закладів позашкільної освіти приміщенням для проведення гурткових та навчально-тренувальних занять	86.	Розроблення ПКД на відбудову приміщення початкової школи ЗОШІ по вул. Незалежності,10 яка була зруйнована в наслідок ракетної атаки з боку рф	Відділ освіти Глухівської міської ради			2 000,0		2025–2027рр.
		87.	Відбудова приміщення початкової школи ЗОШІ по вул. Незалежності,10 яка була зруйнована в наслідок ракетної атаки з боку рф	Відділ освіти Глухівської міської ради	Згідно ПКД			Згідно ПКД	
V.1.3.2	Створення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих та талановитих дітей громади в рамках реалізації Програми «Молода генерація»	88.	Реалізація програми «Молода генерація Глухівської міської територіальної громади на 2024-2027 роки»	Відділ освіти Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
V.1.4.1	Модернізація харчоблоків закладів загальної середньої та дошкільної освіти відповідно до реформування системи харчування	89.	Проект «Капітальний ремонт їдальні (харчоблоку) з придбанням нового технологічного обладнання до моделі «базова кухня» Глухівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 6 Глухівської міської ради Сумської області за адресою: м. Глухів, вулиця Героїв Крут, 5»	Відділ освіти Глухівської міської ради	10 768,0				2025–2027рр.
V.2. Розвиток культурного середовища									
V.2.1.1	Покращення матеріально-технічного	89.	Капітальний ремонт будівель та приміщень (дахи, фасади, вікна, двері, опалення, водопостачання, електромережі)	Відділ культури			В межах бюджету,	Грантові кошти	2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

	забезпечення закладів культури			Глухівської міської ради			відповідно до ПКД		
		90.	Оновлення матеріально-технічної бази закладів та установ культури, закладу освіти сфери культури міської ради				В межах бюджету	Грантові кошти	
B.2.2.1	Поповнення/оновлення бібліотечного фонду україномовною літературою	91.	Реалізація проєкту «Сучасна Українська бібліотека»	Відділ культури Глухівської міської ради	1 500,0		150,0	Грантові кошти	2025–2027рр.
B.2.3.1	Збереження культурної спадщини в умовах війни	92.	Оцифрування та архівування цінних історичних матеріалів, музейних експонатів, творів мистецтва тощо	Відділ культури Глухівської міської ради			В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.
		93.	Внесення до електронної системи реєстру Музейного фонду України музейних предметів						
		94.	Виготовлення облікової документації на пам'ятки культурної спадщини				В межах бюджету	Грантові кошти	
		95.	Проведення робіт з реставрації та збереження, відновлення та підтримка об'єктів культурної спадщини у належному стані				В межах бюджету	Грантові кошти	
В.3. Здорова та активна нація									
B.3.1.1	Забезпечення медичних закладів сучасним обладнанням і впровадження нових технологій діагностики та лікування	96.	Придбання портативного рентгенівського обладнання та бронхоскопу	КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради					2025–2027рр.
B.3.1.2	Створення умов для надання якісних медичних послуг населення	97.	Створення умов для залучення кваліфікованих лікарів-спеціалістів до громади (придбання житла)	КНП «Глухівська міська лікарня» Глухівської міської ради					2025–2027рр.
		98.	Проведення ремонту будівлі інфекційного відділення				Відповідно до ПКД		
		99.	Розроблення проєктно-кошторисної документації для проведення капітального ремонту приймального відділення, дитячого відділення, операційного блоку хірургічного відділення.						
		100.	Капітальний ремонт покрівлі будівлі пологового відділення				Відповідно до ПКД		
		101.	Капітальний ремонт приймального відділення		20 500,0		2 000,0	Грантові кошти,	

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

								кошти НСЗУ	
		102.	Капітальний ремонт дитячого відділення,		2 650,0		270,0	Грантові кошти, кошти НСЗУ	
		103.	Капітальний ремонт операційного блоку хірургічного відділення.						
		104.	Створення реабілітаційного відділення міської лікарні на базі адміністративної будівлі бувшого медичного коледжу (вул. Вознесенська, 1)						
V.3.2.1	Популяризація фізичної культури і спорту	105.	Проведення заходів із популяризації здорового способу життя	Відділ молоді та спорту Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
		106.	Ремонт приміщення бази ДЮСШ	Відділ освіти міської ради			В межах бюджету		
V.3.2.2	Забезпечення доступності та привабливості об'єктів спортивної інфраструктури для населення громади	107.	Реконструкція міського стадіону «Дружба»	Відділ молоді та спорту Глухівської міської ради			В межах бюджету		2025–2027рр.
		108.	«Будівництво спортивно-розважального центру, вул. Гоголя» (реалізація інноваційного архітектурного ескізного рішення за проектом Хакатон «100 ідей для міста»)	Відділ містобудування та архітектури					
V.3.2.3	Розширення мережі спортивної інфраструктури	109.	Створення спортивних майданчиків, тенісного корту, скейт-парку, футбольного поля з покриттям	Відділ молоді та спорту Глухівської міської ради	3 500,0	350,0	В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр.
V.4. Соціальна підтримка жителів громади									
V.4.1.1	Підтримка ментального здоров'я	110.	Проведення занять з людьми похилого віку з психогімнастики	Комунал ьна	Не потребує фінансування				2025–

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

	населення	111.	Проведення тренінгів з метою покращення психо-емоційного стану	установа «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради	Не потребує фінансування				2027рр.
В.4.1.2	Сприяння розвитку та запровадження нових соціальних послуг у громаді	112.	Запровадження транспортних послуг для осіб, що пересуваються на візку (осіб з інвалідністю, ветеранів, які пересуваються на візку та отримують соціальні послуги в КУ ЦНСП Глухівської міської ради)	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради	3 500,0				2025–2027рр.
		113.	Придбання автобусу для організації заходів, екскурсій для пільгових категорій населення						
		114.	Покращення матеріально-технічної бази архівного відділу сучасною комп'ютерною технікою для надання якісних послуг соціально-правового характеру.	Архівний відділ Глухівської міської ради			В межах бюджету		
		115.	Придбання обладнання для оцифрування документів Національного архівного фонду з метою збереження інформації та пришвидшення отримання соціально-правових довідок для населення громади				В межах бюджету		
		116.	Збільшення кількості стелажного обладнання для забезпечення умов зберігання документів НАФ та прийняття документів на зберігання від ліквідованих підприємств, установ, закладів.				В межах бюджету		
В.4.1.3.	Соціальна адаптація ветеранів	117.	Створення відділення надання соціальних послуг Захисникам та Захисницям України та членам їх сімей на базі КУ ЦНСП Глухівської міської ради	Комунальна установа «Центр	Згідно державної програми		В межах бюджету	Грантові кошти	2025–2027рр..

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

		118.	Забезпечення безперешкодного доступу до інформації, послуг та заходів соціальної підтримки ветеранів	надання соціальних послуг» Глухівської міської ради					
		119.	Діяльність на території громад області фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб		Відповідно до штатного розпису				
В.4.2.1	Створення механізму інтеграції внутрішньо переміщених осіб	120.	Сприяння створенню фонду житла для ВПО	Управління соціального захисту населення Глухівської міської ради, Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Глухівської міської ради				Грантові кошти	2025–2027рр.
		121.	Залучення донорів для надання допомоги із забезпечення житлом та працевлаштування; доступ до медичних та освітніх послуг						
В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку									
В.5.1.1	Дія. Цифрова громада. Вдосконалення цифрової трансформації.	122.	Участь в реалізації проектів Міністерства цифрової трансформації спільно зі швейцарсько-українською Програмою EGAP, що виконується Фондом Східна Європа	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності	Не потребує фінансування				2025–2027рр.
В.5.2.1	Упровадження відповідних програмних комплексів для організації електронного документообігу та його сервісна підтримка	123.	Долучення до платформа для автоматизації процесів створення, надсилання, отримання та обробки електронних документів між органами державної влади	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності			В межах бюджету		2025–2027рр.
В.5.3.1	Удосконалення роботи зі зверненнями громадян	124.	Використання платформи «СВОІ» (https://toolkit.in.ua/) для роботи зі зверненнями громадян	Виконавчий комітет Глухівської міської ради	Не потребує фінансування				2025–2027рр.

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

В.5.4.1	Встановлення сучасного програмного забезпечення для забезпечення стабільної роботи	125.	Оновлення комп'ютерної техніки, ноутбуків, принтерів, мережевого обладнання та іншої периферії в органах місцевого самоврядування	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності			В межах бюджету		2025–2027рр.
		126.	Створення системи резервного копіювання (backup) з можливістю швидкого відновлення інформації				В межах бюджету		
В.5.4.2.	Впровадження сучасних систем кіберзахисту	127.	Підвищення рівня захисту облікових записів в соціальних мережах та месенджерах (2FA)	Відділ з питань інформаційної та правоохоронної діяльності					2025–2027рр.
		128.	Оновлення антивірусного ПЗ, встановлення міжмережевих екранів (фаєрволи), системи виявлення вторгнень				В межах бюджету		
		129.	Навчання працівників правилам кібергігієни та реагування на кіберінциденти		Не потребує фінансування				
		130.	Впровадження більш надійного захисту локальних мереж від несанкціонованого доступу				В межах бюджету		

14. ВПРОВАДЖЕННЯ І МОНІТОРИНГ СТРАТЕГІЇ

Для забезпечення управління процесом досягнення цілей і реалізації даної Стратегії, створення можливості своєчасно відслідковувати та коригувати відхилення у ході виконання завдань необхідно розробити ефективну систему зворотного зв'язку шляхом запровадження показників впливу та результатів впровадження стратегії.

Для кожної цілі визначені показники продукту та результату, які впливають на її реалізацію. Вимірювати показники раз на рік повинні організаційні підрозділи громади (особи), які відповідальні за реалізацію стратегії та вказані у таблиці з планом дій. У таблиці також вказані джерела та інформації, які можна використати для визначення вартості показників.

Таблиця 14.1. Стратегічна ціль А. - Розвиток громади успішного бізнес середовища, промислового та сільськогосподарського виробництва, туристичного потенціалу

План дій	Показник продукту	Показник результату	Кінцева результативність
А.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та інвестиційної привабливості			
Створення центру підтримки бізнесу	Кількість суб'єктів підприємницької діяльності	Збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності	Збільшення надходжень до бюджету громади від ПДФО
Розвиток малого та середнього бізнесу, молодіжного, жіночого та соціального підприємництва	Програма розвитку малого та середнього бізнесу	Нові перспективи розвитку регіону	Підвищення рівня інвестиційної привабливості регіону та збільшення доходу бюджету громади
Розробка комплексного генерального плану громади	Кількість та обсяг залучених інвестицій	Розробка інвестиційного паспорту регіону, висвітлення стратегічних напрямків залучення інвестицій	Збільшення надходжень до бюджету громади від ПДФО
А.2. Активізація промислового та с/г виробництва			
Підтримка створення кооперативів	Кількість кооперативів	Продаж продукції власного виробництва	Збільшення надходжень доходів до сіл, покращення якості продуктів
Збільшення обсягів виробництва промислового сектору	Збільшення робочих місць, збільшення дохідності виробництва	Налагодження співпраці підприємствами для збільшення кількості робочих місць	Збільшення зайнятого та населення зростання їх доходу
Розвиток фермерства	Визначення комунального підприємства	Виділення землі для садівництва, закупівля Саджанців, розвиток птахівництва та молочарства	Відродження галузі та забезпечення населення якісними продуктами

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Розширення діяльності комунальних підприємств	Розвиток мережі переробних підприємств	Залучення населення до мережі переробних підприємств	Збільшення доходів населення та розвиток галузі
А.3. Розвиток туризму			
Популяризація туристичного потенціалу громади	Створення туристично-інформаційних центрів, формування сучасної мережі туризму.	Зростання щорічної кількості туристів Створення виставково-експозиційних просторів	Популяризація і збільшення іміджу громади, залучення туристів
Облаштування рекреаційних територій	Кількість облаштованих рекреаційних зон	Покращення умов відпочинку для населення	Організація гідних умов відпочинку населення
Креативний історико-культурний простір	Історико культурні проекти, розвиток туризму	Фестивальна діяльність, популяризація історико-культурних особливостей громади	Популяризація і збільшення іміджу громади, залучення туристів

Таблиця 14.2. Стратегічна ціль Б. – Створення безпечного, комфортного та енергоефективного простору громади

План дій	Показник продукту	Показник результату	Кінцева результативність
Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури			
Покращення стану доріг	Перелік відремонтованих доріг із Зазначенням сум фінансування	Розширення якісної мережі доріг	Покращення якості доріг громади
Оптимізація пасажирських маршрутів	Формування дієвої та зручної інфраструктури пасажирських перевезень	Задоволеність населення наданими послугами	Організація пасажирських перевезень
Облаштування пішохідних зон	Перелік відремонтованих тротуарів, доріжок із зазначенням сум фінансування	Розширення якісної мережі доріг	Покращення стану вулично-дорожньої мережі громади
Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура			
Модернізація мережі вуличного освітлення	Перелік встановлених ліхтарів та відремонтованих наявних із зазначенням обсягів	Будівництво та переоснащення існуючої мережі освітлення	Покращення якості послуг з освітлення вулиць

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

	фінансування		
Запобігання виникненню аварійних ситуацій пов'язаних з теплопостачанням	Кількість проведених реконструкцій та заміни із зазначенням обсягів фінансування	Надання якісних послуг з теплопостачання	Безперебійне та якісне надання послуг
Упровадження енергоефективних технологій	Зниження енерговитрат	Упровадження енергозберігаючих технологій та використання альтернативних джерел енергії	Економія енергоресурсів
Оновлення житлового фонду громади	Кількість нових одиниць житла	Збільшення житлового фонду	Підвищення якості життя населення
Б.3. Чисте довкілля громади та безпека			
Упровадження системи поводження з ТПВ	Налагодження вивозу сміття	Якість виконаних робіт та налагодження вивезення сміття покращить умови життя населення	Збереження навколишнього середовища
Безпечне водопостачання та водовідведення	Обсяги фінансування етапи виконаних робіт	Покращення якості надаваних послуг	Збереження навколишнього середовища
Громадська безпека	Покращення матеріально-технічної бази, нарощування та поліпшення умов фонду захисних споруд	Розширення мережі та забезпечення правопорядку у громаді	Підвищення рівня захищеності громадян

Таблиця 14.3. Стратегічна ціль В. - Розвиток людського потенціалу громади

План дій	Показник продукту	Показник результату	Кінцева результативність
В. 1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг			
Створення сучасного освітнього середовища та реалізація закладами освіти своїх знань	Перелік придбаних матеріалів та обладнання	Надання освітніх послуг належної якості та оновлення навчальних кабінетів шляхом удосконалення матеріально-технічної бази	Побудова ефективної територіальної організації мережі закладів освіти.
Формування ефективної мережі закладів освіти громади	Дієва мережа закладів освіти	Створення дієвої мережі закладів освіти та рівного доступу здобувачів освіти до навчання	Оптимізація кількості навчальних

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Розвиток позашкільної освіти на території громади	Рівень доступу до позашкільної освіти	Популяризація позашкільного розвитку учнів	закладів задля ефективнос ті використання бюджетних коштів
Розвиток безпечного освітнього середовища в закладах освіти громади	Кількість облаштованих захисних споруд	Кількість дітей, які користуються захисними спорудами	Розвиток розумних та наполегливих учнів.
	Кількість модернізованих харчоблоків	Кількість дітей, яким доступні якісні послуги з харчування	

В.2. Розвиток культурного середовища

Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів культури (клубні і бібліотечні заклади, заклади освіти, сфери культури, музейний заклад)	Рівень матеріально-технічного забезпечення	Модернізація закладів культури громади	Надання якісних послуг закладами культури
Підтримка національної ідентичності, розвитку читання, комплектування бібліотечних фондів українськомовними виданнями	Кількість одиниць бібліотечних фондів	Рівень забезпеченості тематичною літературою бібліотек	Задоволення потреб населення.
Ефективне використання туристичного потенціалу	Збережена спадщина	Розширення культурно-мистецького потенціалу громади	Залучення туристів та підвищення іміджу громади

В.3. Здорова та активна нація

Забезпечення створення умов надання якісних медичних послуг населенню	Перелік придбаного медичного обладнання та сума фінансування	Покращення якості надання послуг медицини	Збереження життя населення громади та своєчасна, якісна медична допомога
Популяризація фізичної культури і сорту забезпечення доступності і привабливості об'єктів спортивної інфраструктури	Кількість проведених заходів та їх учасників	Створення умов для формування здорового способу життя, активізація профілактики захворюваності	Зміцнення імунітету та здоров'я громадян

В.4. Соціальна підтримка жителів громади

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Підтримка пільгових категорій населення, Захисників і Захисниць України та членів їх сімей, людей похилого віку, осіб з особливими потребами, та тих, які опинились в складних життєвих обставинах	Кількість проведених заходів та наданих послуг	Підвищення рівня підтримки незахищених верств населення	Підвищення захищеності та рівня задоволеності життям
Створення механізму інтеграції внутрішньо переміщених осіб	Кількість охоплених послугами внутрішньо переміщених осіб	Зниження психологічних та соціальних бар'єрів	Покращення життя внутрішньо переміщених осіб
<i>В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку</i>			
Прозоре та ефективне управління	Впровадженн я сервісу цифрова громада	Розвиток Інтернет ресурсу, доступ населення до інформації	Покращення взаємозв'язку громади з місцевим самоврядуванням
Систематичне ведення реєстрів, електронний документообіг, запровадження елементів електронного урядування	Кількість впроваджених електронних комплексів і сервісів	Підвищення якості обробки інформації та наданні послуг	
Систематичне вивчення громадської думки	Кількість проведених опитувань та їх результати	Виявлення громадської думки	
ІТ-інфраструктура та кібербезпека в органах місцевого самоврядування	Кількість встановленог о програмного забезпечення	Забезпечення безпечної роботи та захист інформації	Забезпечення стабільної роботи

На підставі результатів моніторингу, один раз на рік спеціалісти усіх відділів виконавчого комітету Глухівської міської ради виносять на чергове засідання Комітету з управління впровадженням стратегії проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. Затверджений Комітетом з управління впровадженням стратегії аналіз фінансових потреб надається до депутатської комісії з питань бюджету, фінансів, соціально-економічного розвитку, комунальної власності, інфраструктури та транспорту для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.

15. УЗГОДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГЛУХІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ЗІ СТРАТЕГІЄЮ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021-2027 РОКИ

Стратегія регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки передбачає досягнення таких стратегічних цілей розвитку регіону:

1. Розвиток регіональної економіки на засадах смарт-спеціалізації.
2. Розвиток регіональної інфраструктури
3. Розвиток людського капіталу

Оцінка узгодженості стратегічних цілей Стратегії сталого розвитку Глухівської міської ради із наведеними вище здійснена у таблиці

Таблиця 15.1.– Аналіз узгодженості стратегічних цілей Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки

Стратегічні цілі розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року	Стратегічні цілі розвитку Сумської області на 2021-2027 роки		
	1. Розвиток регіональної економіки на засадах смарт-спеціалізації	2. Розвиток регіональної інфраструктури	3. Розвиток людського капіталу
Стратегічний напрям А. Розвиток громади успішного бізнес середовища, промислового та сільськогосподарського виробництва, туристичного потенціалу			
A.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та інвестиційної привабливості	X		
A.2. Активізація промислового та с/г виробництва	X		
A.3. Розвиток туризму	X		
Стратегічний напрям Б. Створення безпечного, комфортного та енергоефективного простору громади			
Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури		X	X
Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура		X	X
Б.3. Чисте довкілля громади та безпека			X
Стратегічний напрям В. Розвиток людського потенціалу громади			
В. 1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг			X
В.2. Розвиток культурного середовища			X
В.3. Здорова та активна нація			X
В. 4. Соціальна підтримка жителів громади			X
В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку	X		X

Цілі, визначені робочою групою за напрямом А повністю узгоджуються із стратегічною ціллю розвитку регіону «1. Розвиток регіональної економіки на засадах смарт-спеціалізації», котра передбачає, зокрема, реалізацію наступних ключових завдань:

- створення інфраструктури з управління регіональним економічним розвитком;
- розбудова індустріальних парків;
- створення нових та технологічна модернізація діючих промислових підприємств;
- створення умов для виробництва, зберігання та поглиблення переробки сільськогосподарської продукції;
- інформаційно-консультативна підтримка суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- фінансово-кредитна підтримка інвестиційних проєктів суб'єктів малого підприємництва;
- розвиток туристичних об'єктів, продуктів та мереж.

Зауважимо, що реалізація стратегічної цілі «В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку» Стратегії розвитку територіальної громади Глухівської міської ради до 2027 року, також безпосередньо корелює із першою стратегічною ціллю Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021- 2024 роки.

В рамках реалізації стратегічної цілі 2 регіонального розвитку Сумської області «Розвиток регіональної інфраструктури» передбачено імплементацію наступних завдань:

- будівництво, реконструкція, капітальний ремонт об'єктів житлово- комунального господарства, у тому числі на засадах енергоефективності;
- підтримка альтернативної енергетики;
- розбудова дорожньої інфраструктури.

Окреслені завдання характеризуються безпосереднім зв'язком із наступними стратегічними цілями Стратегії: «Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури» та «Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура», котрі визначені робочою групою в розрізі стратегічного напрямку Б «Створення безпечного, комфортного та енергоефективного простору громади».

Імплементація стратегічних цілей «Б.3. Чисте довкілля громади та безпека», «В. 1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг», «В.2. Розвиток культурного середовища», «В.3. Здорова та активна нація», «В. 4. Соціальна підтримка жителів громади» цілком відповідають стратегічній цілі регіонального розвитку Сумської області «Розвиток людського капіталу», де в якості пріоритетних цільових орієнтирів, серед іншого, визначено:

- створення умов для якісних і сучасних медичних послуг;
- якісний сучасний освітній та науковий простір;
- розбудова культурно-мистецького потенціалу;
- забезпечення гідних умов розвитку молоді;
- формування здорового способу життя через систему фізичної культури і спорту;
- створення умов для якісних і сучасних соціальних послуг;
- збереження та захист довкілля;
- створення системи управління відходами;
- забезпечення безпеки проживання.

Співставлення комплексу операційних цілей Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року (табл. 15.2.) також підтверджує їх узгодженість. Крім того проведений аналіз визначає цільову орієнтованість Стратегії на забезпечення розвитку людського потенціалу.

Таблиця 15.2. – Аналіз узгодженості операційних цілей Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки

Система операційних цілей Стратегії розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року	Система операційних цілей Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки						
	1.1. Конкурентоспроможний і промисловий та аграрний комплекс	1.2. Стимулювання активності малого та середнього бізнесу	1.3. Туристична індустрія регіону	2.1. Якісні житлово-комунальні послуги та впровадження енергоефективності в житлово-комунальному секторі	2.2. Транспортна	3.1. Якісне життя та комфортні умови для гармонійного проживання жителів у	3.2. Безпека населення та територій
А.1. Розвиток інфраструктури підприємництва та інвестиційної привабливості							
A.1.1. Створення центру підтримки бізнесу	X	X	X				
A.1.2. Розвиток малого та середнього бізнесу, молодіжного, жіночого та соціального підприємництва	X	X	X				
A.1.3. розробка комплексного генерального плану громади	X	X	X				
А.2. Активізація промислового та с/г виробництва							
A.2.1. Підтримка створення кооперативів	X	X					
A.2.2. Збільшення обсягів виробництва промислового сектору	X	X					
A.2.2. Розвиток фермерства	X	X					
A.2.3. Розширення діяльності комунального підприємства	X		X				
А.3. Розвиток туризму							
A.3.1. Популяризація туристичного потенціалу громади		X	X				
A.3.2. Облаштування рекреаційних територій		X	X				
A.3.2. Креативний історико-		X	X				

культурний простір							
Б.1. Розбудова транспортної інфраструктури							
Б.1.1. Покращення стану доріг					X		
Б.1.2. Оптимізація пасажирських маршрутів					X	X	
Б.1.3. Облаштування пішохідних зон					X	X	
Б.2. Енергоефективний житловий фонд та інфраструктура							
Б.2.1. Модернізація системи вуличного освітлення				X		X	
Б.2.2. Запобігання виникненню аварійних ситуацій, пов'язаних з водопостачанням та тепlopостачанням				X		X	
Б.2.3. Впровадження енергоефективних технологій				X		X	
Б.2.4. Оновлення житлового фонду громади				X		X	
Б.3. Чисте довкілля громади та безпека							
Б.3.1. Впровадження системи поводження з ТПВ							X
Б.3.2. Безпечне водопостачання та водовідведення							X
Б.3.3. Громадська безпека							X
В.1. Підвищення якості освіти та ефективності надання освітніх послуг							
В.1.1. Створення сучасного освітнього середовища для реалізації закладами освіти своїх завдань						X	
В.1.2. Формування ефективної мережі закладів освіти громади						X	
В.1.3. Розвиток позашкільної освіти на території громади						X	
В.1.4. Створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти громади						X	
В.2. Розвиток культурного середовища							
В.2.1. Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів культури (палац культури, клуби, бібліотеки, музеї, школа мистецтв)						X	
В.2.2. Підтримка національної ідентичності, розвитку читання, комплектування бібліотечних фондів україномовними виданнями						X	
В.2.3. Ефективне використання туристичного потенціалу			X			X	
В.3. Здорова та активна нація							
В.3.1. Створення умов для надання якісних медичних послуг населенню						X	

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

В.3.2. Популяризація фізичної культури і спорту, забезпечення доступності та привабливості об'єктів спортивної інфраструктури для населення громади						X	
В. 4. Соціальна підтримка жителів громади							
В.4.1. Підтримка пільгових категорій населення, Захисників і Захисниць України та членів їх сімей, людей похилого віку, осіб з особливими потребами, та тих, які опинилися в складних життєвих обставинах						X	
В.4.2. Створення механізму інтеграції внутрішньо переміщених осіб						X	
В. 5. Створення моделі взаємодії громадян та публічних інституцій щодо розвитку							
В.5.1. Прозоре та ефективне управління	X					X	
В.5.2. Систематичне ведення реєстрів, електронний документообіг, запровадження елементів електронного урядування	X					X	
В.5.3. Систематичне вивчення громадської думки	X					X	
В.5.4. IT-інфраструктура та кібербезпека в органах місцевого самоврядування						X	

ДОДАТОК А – ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВОДНІ ОБ'ЄКТИ ГЛУХІВСЬКОЇ МТГ

Таблиця А.1 – Інформація щодо річок та струмків на території Глухівської МТГ

Населений пункт	Назва річки/струмка	Тип об'єкта гідрографії (струмок/річка)	Куди впадає	Суббасейн	Район річкового басейну	Водогосподарська ділянка (код)	Загальна довжина (в межах України), км	Довжина в межах територіальної громади, км	Кадастровий номер земельної ділянки під руслом (за наявності)	Форма власності *
Білокопитове	Клевень	річка	Сейм	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	124	17,3 (з них 1,9 км по кордону з РФ, 7,2 км по межі з Шалигинською селищною радою, 7,7 км по межі з Путивльською міською радою)		
Хотминівка Годунівка Глухів Некрасове Семенівка Перемога Баничі	Есмань	річка	Клевень	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	66	45,8 (з них 0,8 км по межі з Березівською сільською радою, 1,0 км по межі з Путивльською міською радою)	5921584800:07:002:0008	державна
									5921584800:03:001:0013	державна
									5921584800:07:004:0330	державна
									5910300000:01:010:0299	державна
Глухів	Береза (Есмань-38)	річка	Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	11	3,7		
Щебри Полошки Сліпород	Ракита	річка	Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	19	13	5921584400:01:001:0006	державна
									5921584400:01:002:0100	державна
									5921584400:03:003:0426	комунальна
-	Вербівка (Ракита-12)	струмок	Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	7	3,3		
Дунаєць	Дунаєць	річка	Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	19	19	5921582300:08:006:0001	державна

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Таблиця А.2 – Інформація щодо площинних водних об'єктів (озера, ставки, водосховища, водойми) на території Глухівської МТГ

Назва об'єкта поверхневих вод (озеро, ставок, водосховище, водойма тощо)	Населений пункт	Тип об'єкта гідрографії	Тип об'єкта водного (руслівний/заплавний/наливний тощо)	Назва водотоку, на якому розташовано водний об'єкт	Суб-басейн	Район річкового басейну	Водогосподарська ділянка (код)	Площа водного дзеркала при НПР, га	Можливість регулювання стоку	Форма власності на ділянку
ставок №1	с.Полошки	ставок	руслівний	річка Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	17,7	ні	комунальна
ставок №2	с.Полошки	ставок	руслівний	річка Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	11,2	ні	комунальна
ставок №3	с.Полошки	ставок	руслівний	річка Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	24,7	ні	комунальна
"Глухівське"	м.Глухів	водосховище	руслівне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	79,0	так	комунальна
"Чернеча"	м.Глухів	ставок	руслівний	Берега (Есмань-38)	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	21,0	ні	комунальна
"Скоропадське озеро"	м.Глухів	ставок	руслівний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	13,0	ні	комунальна
"Радіонівське озеро"	м.Глухів	озеро	заплавне	річка Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,0	—	комунальна
"Павлівське озеро"	м.Глухів	озеро	заплавне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,5	—	комунальна
ставок	с.Сліпород	ставок	неруслівний	басейн р.Ракита	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,0	ні	комунальна
"Некрасівське"	с.Некрасове	водосховище	руслівне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	91,6	так	комунальна
озеро	с.Некрасове	озеро	заплавне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,2	—	комунальна
озеро	с.Семенівка	озеро	заплавне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,2	—	комунальна
озеро	с.Семенівка	озеро	заплавне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,8	—	комунальна
озеро	с.Іоніне	озеро	заплавне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,8	—	комунальна
ставок №1	с.Дунаєць	ставок	руслівний	річка Дунаєць	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	29,1171	так	комунальна
ставок №2	с.Дунаєць	ставок	руслівний	річка Дунаєць	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,7	так	комунальна

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Назва об'єкта поверхневих вод (озеро, ставок, водосховище, водойма тощо)	Населений пункт	Тип об'єкта гідрографії	Тип об'єкта водного (русловий/заплавний/наливний тощо)	Назва водотоку, на якому розташовано водний об'єкт	Суб-басейн	Район річкового басейну	Водогос-подарська ділянка (код)	Площа водного дзеркала при НПР, га	Можливість регулювання стоку	Форма власності на ділянку
ставок №3	с.Дунаєць	ставок	русловий	річка Дунаєць	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	2,7	ні	комунальна
озеро	с.Сутиски	озеро	—	басейн р.Дунаєць	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,7	—	комунальна
ставок	с.Уздиця	ставок	нерусловий	басейн р.Дунаєць	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,9	ні	комунальна
ставок	с.Хотминівка	ставок	русловий	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	13,5	так	комунальна
ставок	с.Годунівка	ставок	русловий	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	17,6	так	комунальна
ставок	с.Білокопитове	ставок	нерусловий	басейн р.Клевень	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	5,5	ні	комунальна
"Есманське №3"	с.Перемога	водосховище	наливне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	86,5	так	не визначено
"Есманське №4"	с.Перемога	водосховище	наливне	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	94,7	так	не визначено
Нагульний №5	с.Перемога	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	47,0	так	не визначено
Вирощувальний №1	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	10,0	так	не визначено
Вирощувальний №2	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	23,0	так	не визначено
Вирощувальний №3	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	23,0	так	не визначено
Вирощувальний №4	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	7,6	так	не визначено
Зимувальний №1	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,96	так	не визначено
Зимувальний №2	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,3	так	не визначено
Зимувальний №3	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,3	так	не визначено
Зимувальний №4	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,55	так	не визначено

Стратегія розвитку Глухівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2025-2027 роки

Назва об'єкта поверхневих вод (озеро, ставок, водосховище, водойма тощо)	Населений пункт	Тип об'єкта гідрографії	Тип об'єкта водного (руслний/заплавний/наливний тощо)	Назва водотоку, на якому розташовано водний об'єкт	Суб-басейн	Район річкового басейну	Водогосподарська ділянка (код)	Площа водного дзеркала при НПР, га	Можливість регулювання стоку	Форма власності на ділянку
Зимувальний №5	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,25	так	не визначено
Зимувальний №6	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,25	так	не визначено
Зимувальний №7	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,75	так	не визначено
Зимувальний №8	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	0,75	так	не визначено
Зимувальний №9	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,75	так	не визначено
Зимувальний №10	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,0	так	не визначено
Зимувальний №11	с.Вікторове	ставок	наливний	річка Есмань	Десни	Дніпра	M5.1.5.56	1,1	так	не визначено